[illegible] pot ee q nō est quali destinacō
[illegible] Ad. iii. dō q duplr ē ṗpacō q̄da
[illegible] ut paciat̄ [illegible] ṗparacō
[illegible] ut agat. t h̄ est
[illegible] ṗpacō ē ṗdestinacō ut ad a
[illegible] dī se ṗpare ad agendū ī iᵘ
[illegible] opis fiendi. t hec dō [illegible] e
[illegible] ur ṗdestinando ocipiens ī mor
[illegible] aliq̄ ī salut. Ad. iiii. dō q gra
ī ṗ ī diffōe ṗdestinacōis. q. ad exᵃ est
[illegible] ī q̄m ṗdestinacō [illegible] ut
[illegible] gr̄am [illegible] ale ad effectū [illegible] ad obiu.
[illegible] q ṗdestinacō [illegible] expmit.
A [illegible] homines
[illegible] q diligit.
[illegible] dō omnē hominem diligit [illegible] sap
[illegible] eoꝝ que
[illegible] Ad ṗ [illegible] aliq̄
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ṗdestinacō [illegible]
[illegible] ergo
[illegible] est
[illegible]
[illegible] aliq̄ reprobat.
[illegible] q ṗuenit [illegible]
[illegible] reprobat. nō pot uitare [illegible]
[illegible] opa dī q [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] q pereunt [illegible] ergo
dō aliq̄ [illegible] mal. i. ia
cob [illegible] Ad ṗᵐ ergo dō q dō
dō aliquos reprobat. dcm est [illegible] ṗdesti
nacō ē ps ṗuidencie. ad ṗuidenciā aū
[illegible] ṗuide
[illegible] diuinam
ṗuidencie hoīes [illegible] uitam
[illegible] ṗuidencia
[illegible] ab isto fine deficiat
[illegible] ṗdestinacō
[illegible] qui dīuitur ordi
[illegible] reprobacō ē
[illegible] eoꝝ q ab hoc fine exci
[illegible] bacō nō noīat ṗscīam tm̄
[illegible] addit sic t ṗuidencia ut s dcm
ē. sic ut ṗdestinacō includit uoluntatē
[illegible] gr̄am t gliam. ita reprobacō i
[illegible] ṗmittere [illegible] gr̄am t glīam
[illegible] bacō includit uoluntatē ṗmittendi
[illegible] in culpam t inferendi dāpna

[illegible] ṗcaupa. Ad ṗᵐ ergo dō
q dō omēs hoies diligit t ē omībᵘ [illegible]
ī qᵗᵘᵐ [illegible] uult [illegible] bonū [illegible]
bonū uult omībᵘ. sᵉᵈ qᵗ ḡ qᵇᵘˢᵈᵃᵐ uult
h bonū q ē uita eterna. dī eos odire ut rep
robare. Ad ᵃ dō q alī [illegible] reprobacō
aliud q ṗdestinacō. nā ṗdestinacō ē cā t
eiᵘˢ q expectat ī futᵃ uita. ī ṗdestinatis
s. glie. t eiᵘˢ q ṗcipit ī ṗsenti s. gr̄e. Rep
bacō uo nō ē cā eiᵘˢ q est ī ṗsenti s. culpe s
ē cā derelictōis a dō. ē cā eiᵘˢ q redditur
ī futuro s. pene eterne. s culpa puenit
[illegible] eiᵘˢ qui reprobat̄ t a gr̄a deserit̄
[illegible] demū ṗphē. Ṗdicō tua isr̄l. Ad
iii. dō q reprobacō [illegible] dī nō subtrahit ad
reprobari. uñ cū dr̄ q reprobat̄ nō pot gr̄am
adipisci. n ē h intellig̃ d ipossibilitate ab
soluta. s de impossibilitate condicionata sicut sup̃ dem
ē q ṗdestinatū nccē ē saluari nccitate con
dicionata. q nō tollit arbitrii libertatem.

AD. iiii. sic pᵒcedit. ui q ṗdestinati nō
eligant a dō. dī. n. d'ys. iiii. c. de
di. no. q sicut sol corporeᵘˢ nō eligendo
oībᵘ cōᵉ lumen īmittit. ita t dō suā bonitatē.
s bonitas diuina ṗcipit̄ cōicat̄ aliquibᵘ
ṗ participacōm gr̄e t glie. ergo dō absq electōe
gr̄am t gliam cōicat q ad ṗdestinacōm
ptinet. Ad ṗt electō ē eoꝝ q̄ sūt. s ṗdestinacō
ab eterno ē etiam eoꝝ q nō sūt. ergo ṗdestinat̄ aliq̄
absq electōe. Ad ṗt electō discretōm q̄ndam im
portat. s dō omēs hoīes uult saluos fieri
ut dī. i. thi. ii. ergo ṗdestinacō q ṗordinat
hoīes ī salutē absq electōe. Ad iii q̄ ē sī dī
eph. i. elegit nos ī ipō an. m. cōstī. [illegible] dō
q ṗdestinacō s'm rōm ṗsupponit electōm t
electō dilectōm. cuiᵘˢ rō ē. q ṗdestinacō ut
dcm est. ē ps ṗuidencie. ṗuidencia aūt sicut t ṗru
dencia ē rō ī intellectu existens ṗceptiua ordi
nacōis aliquoꝝ ī finē. ut s dcm ē. nō aūt
ṗcipit aliquid ad ordinandū ī finē nisi ṗexist
at uoluntas finis. unde ṗdestinacō aliquoꝝ
ī salutē ṗsupponit s'm rōm q dō illoꝝ sa
lutē uelit. ad q ptinet electō t dilectō. dil
cō q̄dē ī q̄ᵗᵘᵐ uult eis h bonū salutis eter
nam. diligere est uelle alicui bonū. ut sup̃
dcm ē. electō aūt ī q̄ᵗᵘᵐ h bonū aliquibᵘ p̄
alijs uult cū quosdam reprobat ut s dcm
electō tn̄ t dilectō alr ordinant̄ ī nobis t
dō. q ī nobis uoluntas diligendo nō cā [illegible]

boni. Sed ex bono preexistenti inclinamur ad di
ligendum. et ideo eligimus aliquid quod diliga
mus. et sic electio dilectionem precedit in nobis. in
deo autem est econverso. Nam voluntas eius qua vult
bonum alicui diligendo est causa quod illud bonum ab
eo pre aliis habeatur. et sic patet quod dilectio presuppo
nit electionem secundum rationem. et electio predestinacionem. unde
omnes predestinati sunt electi et dilecti. Ad
primum ergo dicendum quod si consideretur communicacio bonitatis
divine in communi absque electione bonitatem suam communicat
in quantum scilicet nichil est quod non participet aliquid de bonita
te eius ut supra dictum est. Sed si consideretur communicacio
istius vel illius boni non absque electione tribuit
quia quedam bona dat aliquibus que non dat aliis.
et sic in collatione gratie et glorie attenditur electio.
Ad secundum dicendum quod quando voluntas eligentis provo
catur ad eligendum a bono in re preexistente tunc
oportet quod electio sit circa quedam. sed sic accidit in electione
nostra. Sed in deo est aliter ut dictum est. et ideo sicut augustinus dicit
eliguntur a deo qui non sunt. nec tamen errat qui
eligit. Ad tertium dicendum quod sicut supra dictum est deus
vult omnes homines salvos fieri antecedenter quod
non est simpliciter velle. sed secundum quid. non autem consequenter quod est
simpliciter velle.

Ad quintum sic proceditur. videtur quod prescientia meritorum sit
causa predestinacionis. Dicit enim apostolus ad ro
manos. quos prescivit hos et predestina
vit. et ro. ix. miserebor cui miserebor. et c.
dicit glossa ambrosii. misericordiam illi dabo quem presciero
toto corde reversurum ad me. ergo videtur quod prescientia
meritorum sit causa predestinacionis. Preterea predesti
nacio divina includit divinam voluntatem
que irracionabilis esse non potest. cum predestinacio sit propositum
miserendi ut augustinus dicit. Sed nulla alia
racio potest esse predestinacionis nisi prescientia meritorum.
ergo prescientia meritorum est causa vel racio predestinacionis.
Preterea non est iniquitas apud deum ut dicitur ro.
ix. Iniquum autem esse videtur ut equalibus
inequalia dentur. Omnes autem homines equales
sunt et secundum naturam et secundum peccatum originale. attenditur
autem in eis inequalitas secundum merita vel demerita pro
priorum actuum. Non ergo inequalia preparat deus ho
minibus predestinando et reprobando nisi propter pre
scientiam differentie meritorum. Sed contra est quod dicit
apostolus ad tytum. iii. non ex operibus iusticie que fecimus
nos. sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit.
Sicut autem salvos nos fecit. ita predestinavit
nos salvos fieri. ergo prescientia meritorum est racio
vel causa predestinacionis. Respondeo dicendum quod cum predesti

nacio includat voluntatem ut supra dictum est. sic ratio predesti
nacionis querenda est ut ratio divine voluntatis [illegible]
queritur ratio divine voluntatis. dictum est [illegible]
supra quod non est assignare causam divine volun[illegible]
ex parte actus volendi. sed assignari potest ra[illegible]
ex parte volitorum in quantum scilicet deus vult aliquid
esse propter aliud. Nullus ergo fuit ita insane [illegible]
tis qui diceret merita esse causam divine predesti
nacionis ex parte actus predestinantis. Sed [illegible]
questio [illegible] predestinacio ex parte ef
fectus habeat aliquam causam. et hoc est querere
[illegible] se daturum effectum predestin
acionis alicui propter merita aliqua. Fuerunt igitur q[illegible]
dixerunt quod effectus predestinacionis preordi
natur alicui propter merita preexistencia in alia vita.
Et fuit posicio origenis. qui posuit animas hu
manas ab inicio creatas. et secundum diversitatem [illegible]
operum diversos status eas sortiri [illegible]
Sed multo [illegible] [illegible]. Sed hec opi
nio excluditur ab apostolo ad ro. ix. dicens. cu[illegible]
nondum nati fuissent. aut aliquid egissent
bonum aut malum. non ex operibus sed ex voca[illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] qui dix[illegible]
quod merita preexistencia [illegible] vita. sunt ra[illegible]
causa effectus predestinacionis. posuerunt enim pe
lagiani quod inicium bene agendi sit ex
nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
autem datur predestinacionis effectus. et [illegible] quod
alter [illegible] [illegible] [illegible] se preparando
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ni. quod non sufficientes sumus cogitare aliquid [illegible]
quasi ex nobis. Nullum autem [illegible] [illegible]
inveniri potest quam cogitacio. [illegible] [illegible] potest dici
quod aliquod inicium in nobis existens [illegible] ratio effectus
predestinacionis. unde fuerunt alii qui dixerunt
quod merita sequentia effectum predestinacionis sunt
racio predestinacionis. ut intelligatur quod ideo de
deus gratiam alicui. et preordinavit se daturum
quia prescivit eum bene [illegible] gratia. sicut
[illegible] det alicui militi equum quem scit bene eo u[illegible]
surum. Sed isti [illegible] [illegible] [illegible]
quod est ex gratia. et [illegible] quod est ex [illegible] arbitrio. quasi non
possit esse idem ex utroque. [illegible] [illegible] est quod
est gratie est predestinacionis effectus. [illegible] et hoc non
ponitur ut racio predestinacionis. cum hoc sub predes
tinacione concludatur. Si igitur aliquid aliud
ex parte nostra. sit racio predestinacionis. [illegible]
est autem distinctum [illegible] [illegible]
predestinacionis. [illegible] [illegible] [illegible]

DE QUESTO STATUTO [illegible] [illegible] CIONE

Lxvii De icidentibz ligna r dantibz dapn i siluis castri p ticarie r rocche Carlei

Lxviiij Qz quilibz artista teneat supportar onera cu hoibz illi artis qua magis vtit r exceat

LXX Qz fiat queda via p possess hospital s Jacobi a strata romana vsqz in viam fironie

Lxxj Qz fons qui est i ht a stallatorij iux Strata actet r reparet

Lxxij Qz nullus audeat face ballatoriu sup locu qui dicit libra Ecce scti Juuenalis

Lxxiij Qz omes r singuli hitat i ciuitat r burgis Narn teneat facere custodiam sicut alij Ciues dce ciuitatis

Lxxiiij Qz cancellari cois omes scpturas r ordinameta dci cois cois debeat scbere r publicar in cartis pecudinis

Lxxv Qz quilibz ciuitat hns possess teneat face r hre ortum de octaua parte vni solli tre ad min

Lxxvj Qz heatur vn sellari forens In Ciuitat narn

Lxxvij Qz cam cois narn de pecunia camre Ecce soluat salar vicario r alijs offic

Lxxviij Qz costitut papales r Impiales q hereticos debeat i uiolabilit obsruari

Lxxviiij Qz Judic r not fores Juret eo offic ben r legali exerce

Lxxx Qz vicari dce ciuitatis pma vl 2a die sui officij noia officiat forens r famil ipius assignet

Lxxxj Qz nulla psona ante i itiu offitij dni vicarij ut altius officiat forens mictat ut poss aliquid Intrar

Lxxxij Qz no pponat ut reformet in aliquo 9silio q det aliqd vicario ut alio officiali vltra salariu ordin

Lxxxiij Qz Rector r officiat dce Ciuitatis narn no recipiant ensenia vl munera aliqua

Lxxxiiij Qz equi accauallate no mutuet alicui officiali

Lxxxv Qz uicari n ei offic ut famil no possit recipe aliq officiu ut regime in ciuitat

Lxxxvj Qz nullum castrū ut ulla districtus narn noceat ut eligat aliquez Ciuem ut forenss. i rectore.

Lxxxvij De electiōe castellanoꝝ ⁊ eoꝝ officio

Lxxxviij Qz nullus bubulcus possit ēe castell ꝑgens ut turrisian' alcui' rocche

Lxxxviiij De cap. C. eligendis i singlis par.

Lxxxx Qz mediani nō possint vn' aliū eligē mo

Lxxxxj De vno magro lignamis eligendo ꝑ preparatiōe turriū ⁊ custodia campan

Lxxxxij De Judicibz ⁊ notijs exhendis de sacculis ꝑ officio causaꝝ Ciuiliū

Lxxxxiij Qz sacculæ i quibz inmissa erūt nōia Judicū ⁊ not Ciuitatis Narn Sigillent.

Lxxxxiiij Qz partita In ꝯsilijs fiant ad legumiā alba ⁊ nigra

Lxxxxv. Qz In cam̄ cōis hant semp. xv. v. panect de sepo ⁊ etiā gradiell.

Lxxxxvj Qz dcus cam' ꝯtinue debeat morāi ⁊ Jacē i cam̄ dcē Ciuit

Lxxxxvij Qz fiat i uetariū de om̄ibz rebz mobilibz cōis que sunt i palatijs ppł narn

Lxxxxviij Qz vicari' faciat custodiri Rocchas ⁊ castra ppł ⁊ cōis narn que nccia sunt ⁊ solita custodiri

Lxxxxviiij Qz potates castellani ꝑgentes ⁊ turreri Castroꝝ ⁊ rocchaꝝ nō ꝑmictāt forenss intrare in eis

C. Qz vicari' mictat omi mess vnū ex notarijs suis ad requirendū custodes rocchaꝝ

Cj Qz In singlis rocchis cōis fiat i circuitu ei' uia aᵗmpla vni' pedalis vbi nō ēent

Cij de mō eligendi ꝑores mercatoꝝ q̄ debeat adiustar passus ⁊ al

Ciij Qz oēs m̄sure cū quibz m̄surat ⁊ al debeāt ēe altitudinis vni' pedis

Ciiij Qz Re[...] nt Ciuitate ⁊ loca circūstantia q eoꝝ Ciues nō

CCxxv De aqua supflua fontis sci saluati dada fribz pdicatoribz
CCxxvj De hijs occupatis i ciuitate narn 9 form stat.
CCxxvij De forma que vadit p possess Roncij remudada.
CCxxviij De cereo offeredo i festo beati lodouici Et Cassy
CCxxviiij De via que eet i possess alicui posse ad locu habile mutar
CCxxx Qz pmo mes regiminis dni vicarij extimet omes Ronze ni z Equi dari soliti ad vecturam
CCxxxj Qz Inquirat si aliquid apphendit de bois dci cois ut posuit hedeficiuz i muris dce ciuitatis
CCxxxij Qz dns vicari teneat murarj face i schifa collis mauulj
CCxxxiij De vna forma magna fienda i 9ta marrani
CCxxxiiij De portantibz res ad duana ptinet sin apodissa
CCxxxv De ordine scbendo i apodissis de rebz exhendis
CCxxxvj Qz via Igliani qua Itur ad Ecctiaz sci pegrini actet z manuteneat.
CCxxxvij De aqua puzu de pesce duceda ad aliuz locu
CCxxxviij De pena defraudantis gabellaz seu duana
CCxxxviiij Qz scindic ad scindicadu Rectore statuta z ordinameta p qr
CCxxxx Qz macellarij possint z teneat diebz dominicis macellare tpr extiuo de certis mesibz
CCxxxxj Qz pponat in 9silio de mo hndi granaz i coi.
CCxlij De palio z anulo curredo i calende mes mai z de pactis iudeoz eis seruadis
CCxliij De ppoita que no obtineret in 9silio q tpr illi offij Iterz proponi no possit
CCxliiij De domibz vt possess alicui mon ut Ecce oliuellata ad ipm mon ut Ecce redigiss q aleuet de libra illius:
CCxlv De domo vt tra vedenda poneda i libra Emptor z amoueda ve
CCxlvj De notijs deputadis p dnz vicariu ad officia dci cois:

De elimosina danda frībz hr̄mitaꝝ Ecc̄e sc̄i Johanis d̄c c̄ lugnole
De cereo offerendo frīi Sc̄i agustini
Q̄ʒ atrie sc̄e marie maioris mactonet.
De modo tesetricium pannoꝝ Canapis
De modo quoquendi pane
j De captiuis p̄ custodes carceris custodiendis
iij De puzulana nō cauada ppe strata romanaꝫ
De vijs occupatis ul destructis reducendis ad statū pstinū
De coaclis discopertis nō habendis Jntus ciuitate.
De ponderijs ꝛ staterijs ac belancijs defectiuis nō habendis
Q̄ʒ nulla psona mictat calce in cura panis canapis
De gabbella soluenda de vino vendendo ad grossū ul ad minutū
De Speciis apponendis de nocte i strata
De quibusdaꝫ vijs actandis p comitatem dc̄e Ciuitatis
j Q̄ʒ vie ꝛ strate. ciuitatis qualibz edomata purgetur
j De porcis ꝛ porcaribz exhendis de ciuitate Narn Reliquaꝝ ꝛc.
iij De pena ludi Tassilloꝝ
iiij De pena portantiuꝫ arma p Ciuitatē ꝛ burgꝰ narn.
De bandimentis fiendo p igne tempore ventoso:
j De strata maiori narn matonanda

In Nomine Dñi Amen Infrascripta Sunt Capla Secundi Libri Statutoꝝ Populi & Comunis dicte Ciuitatis Parme: In Primis vz


j Qꝫ Vnus ex Judicibꝫ dñi vicarij sit ꝛ deputetur sup causis Ciuilibꝫ
ij Qꝫ quilibꝫ Judex Ciuis vel forensis possit cognoscere in suo officio de Causis ciuilibꝫ
iij Qꝫ dñs vicari' ꝛ ei' Judices teneat' facere plenū Jus omibꝫ petentibꝫ coram eis.
iiij Qꝫ ante litis contestatioēꝫ soluat' salariuꝫ pro cōis
v Qꝫ Judex minor sume iuxta de causa possi reuocarj si
vj Qꝫ quilibꝫ Rectores ꝛ officialis dċti cōis causas in cohatas corā precessore suo valeat
vij Qꝫ cause ꝯ dōn hospital ꝛ misabiliuꝫ psonaꝝ tratent' et fiant sine strepitu ꝛ figura Judicij.
viij De pupillis ꝛ minoribꝫ deceptis ꝛ defraudatis a tutoribꝫ Curatoribꝫ actoꝝ ꝛ eoꝝ negotioꝝ gestoribꝫ
viiij De Citationibꝫ fiendis ī causis Ciuilibꝫ
x De Citatis ꝛ nō cōparētibꝫ p aliq° debito ꝛ hui'mōi pcess.
xj De eo qui meruerit executōeꝫ cōtra aliquē de nō reperientur aliquid in bōis
xij De Citatis ꝛ cōuictis ypotecaria actione
xiij Qꝫ dñs vicari' cogat debitorē in psona ꝛ rebꝫ ad petitoēꝫ eius pro quo in aliquo fideiuxit
xiiij Qꝫ nullus fideiux possit cogi nec sibi aliquid peti si pncipalis fuit soluendo
xv Qꝫ nullus not' ponat ī aliqua sua scptura qꝫ aliquis renūptiet beneficio psentis statuti
xvj Qꝫ si aliq Instrm ēēt pscptuꝫ ꝯ pncipal ꝛ nō fideo sit ideꝫ

VIII


xv De Citatis et quictis ypotecaria actione:
xiii Qz dns vicarij cogat debitore in psona et reb3 ad petitio3 eius pro quo in aliquo fideiuss
Qz nlls fideiuss possit se cogi n sibi aliquid peti si pricipalis fuit soluendo

xvij Qz In causis ciuilib3 excepto trienalis poni no possit.
xviij Qz Judex mioris sume possit abreuiar trmin adsoluendo
xiiii Qz quilib3 qui successit alicui ex testo ut ab itestato debeat hrditate in fra sex mes acceptare vl repudiar
Qz ripe que sunt i circuitu Ciuitatis appareat.
De affictis et censib3 qui debent coi narn ac etia reditib3 exigende
De arbitris et arbitratorib3 cogendis ferre arbitria
De arbitratib3 et simijs latis p arbitratores
De notarijs cogendis ad scbendis et restitut instra et acta p salario opetenti
De auxilio et fauor dando dno in vassallu3 no obedietez
j De testametis et vltimis volutatib3 Rlatis hrdis
vij De Jurib3 ecce bti Juuenalis et sci valentini in campo manu tenedis et obsuandis
iij De Reparatione alicui dom molendin ut hedificij cois in aliquos osortes
xviij Qz agens ex Jure sibi ocesso ab aliquo no subiecto no audiat nec ei petitio admictat.
x Qz nullus vassallus alicui dni recipiat in ciue
j De mo cotrigendo filios ut nepotes et al ad petit osangl
j De succedentib3 ab intestato
De pactis cu coe castri collis vetuli obsuadis
De Jure redende p officiale cois dce Ciuitatis pubce inpalatys

xxxv Qz victus ɔdenet˜ victori in expensis
xxxvj De partitis fiendis coraz Judice occ˜ debiti
xxxvij De Eo
xxxviij Qz quilibz poss portare z phicere terra plenaz
xxxviiij Qz filij familias possint hre etia minores eent.
xxxx De muliere dotata vl dotanda q no hat Recursuz ab bona paterna vl materna
xlj Qz Nullus not qui sit Judex ordin interponat auct in vendit fiend a minoribz z furiosis:
xlij De interdactoe bonor furiosis z mte captis ad petit conuitor Suor
xliij De Emptore qui pass fuit rem eptaz aliu possidere.
xliiij Qz pores Judex not medic possin Inponere certa pena
xlv De causis z qstionibz ɔpmictendis z tminadis
xlvj De debitore suspecto cogendo ad petitoez creditoris
xlvij De eo qui no respondet˜ coi narn i bano sanguine z datiua z eet debitor alicui Ciuis ut ɔmitatis
xlviij De ferijs inponedis
xlviiij De dote Restitueda
L. De bastardo seu spurio i obedienti ɔcedo z carcerado
lj De causa z Questione que eet occ˜ alicui hedit Inter coiutos dns vicari poss ɔgnoscere Sumarie z de plano
Lij De qui dederut z receperurut accaptuz tpr retrohacto ut aliqua Simoniaz
liij Qz Judic dce ciuitatis possint causas z qstioes uetil landas Cora ei diffinire sumarie vt i capo cotinet˜.
liiij Qz Judic officiales cois narn Redant Jura Inpalatys d...
lv Qz Rectores z officiat dei cois vltra vt pter forma pss. statut no debeat alique grauare
lvj De locationibz fcis a ... hospital z Ecclis igbus eent d...
lvij De Reparatione z remudatioe fome flage.

x

Qd de quibusdam molendinis inutilibus fctis no soluat datiua
Qd fiat vn' liber in quo scribant omnia nomina dnor sex electorum
et potatis et notis castri collescip.
De no petendo Instrm mutui ul deposit fce p ara aliqui roçei
Qd nulli qui respodeat com Narn in bano sanguinis et datiua auferat pedagiuz a ciuibz ut comitat narn
Qd In uenditionibz fiende de terris ut domus seruet Jus laborat et in quilinis
Qd no possit dari tenuta ex pro decreto n ex pmo sit data in aliqua re dotali
Qd dns vicari teneat diuidi face res coes
Qd mulier cdepnata de alio qp de adulterio soluat cdepnat ipam de dote Sua
De alimetis pstandis apre filijs ut nepotibz
De quaretijs arbitratibz testametis et alijs
De mo et ordine fuadis Inntibz et scripturis publicis
De mo cctatuum fiendor cu minoribz
De mo exenplandi ut publicandi ptocolla notis motuor
Qd paces fce et faciend sint rate et firme.
De eo q citari fecit ad aliqua curiaz ex curia ciuitatis narn
Qd In palatio qd e iux hostitat sci Jacobi nulla alia mulier qp Jactaticie possint Ingredi siue star
Qd cohactus occe alicui mally no possit p aliquo debito tuc costringi ut detineri
Qd de executioe smar nullus officiat ut aliu' partez recipiat siue sortem
De vno fonte fiendo In strata qualamois de aqua labitur et exit de citsterna sci angeli
Qd Strata qua Itur ad castru vtricul actet et de mo actadi eaz.

# In. nomine. Dni Amen:

In frascripte Sun Rubrice: Tertij libri Statutorum Cois et Populi. Ciuitatis Narnie Sup Mattijs et Criminalibz causis :~ In Primis vz :~


j Qz Vnus ex Judicibz dni vicarij sit z deputetur sup cais criminalibz

ij De Citatioibz fiendis In causis Criminalibz z ciuilibz.

iij Qz In arduis mattijs procur nullaten admictatur.

iiij Qz In criminalibz causis uel quasi ferantur sine ixxx. dies.

v Qz possit i quiri de quolibz mattio pter qz de adulterio strupo in cestu z vbis Iniuriosis:

vj Qz Sume z condepnatz duplicetur ante qz legatur

vij Qz nulla mulier bone fame cogatur Intrare aliqd palatuz cois narn

viij Qz no destruatur uel deguastetur aliqua domus turr uel aliud hedeficiu occe alicui executiois uel in obie.

viiij. De pena blassfematis deu z beata Mariaz virgiez z scos

x De pena In Sultantis

xj De pcussionibz z homicidio

xij De capientibz alique p nasum seu barbaz

xiij De pena illius q cepit alique p capillos uel spinsit:~

xiiij De pena occidentis patrez matrez frem:

xv De pena tenentis alique in puato carcere uel eum offendent in persona:

xvj De pena phicientis lapides de hedificio uel alio loco

xvij De eo qui occiderit alique cosanguineu uel affinez p podere habendo:

xviij De hys qui phiecerit vel phici fecerit lapides In domibz uel palatijs :~

XII

iii

viiij De ꝓhitientibꝫ lapides studiose ī domo alicui⁹
x De pena ꝓducentis falsũ testām̄ ꝛ de pena falsi testis
xj De pena ꝓducētis falsũ Instrm̄ ꝛ de pena scribentis illud
xij De pena dantis venenũ ī cibo vl potu
xiij De pena fabricātis ūl expendentis falsaꝫ monetaꝫ
De eo qui dixerit alicui vba Iniuriosa.
De pena īpperātis alicui morteꝫ ūl alias ījurias sibi fcās
De eo qui opposuīt exceptiōeꝫ de falso ꝛ nō ꝓbauīt
j De pena furantis bladuꝫ de meta area ūl cappana ūl aliquo alio Loco
ij De pena illius qui furat⁹ fuīt aliquod de cappanā ūl domo In ciuitate vl comitatu narn̄:
iij De pena strupantis cōrūpentis ūl adultantis aliqēa mulierē
De eo qui ꝓditorio nōīe ꝓcurauīt q̄ aliquis ꝑdat vitaꝫ
De eo qui scienter emēit ūl pingnorī accepit rē furtiuā.
De mulier maritata que relicto viro suo malo mōꝰ uīet cū aliquo sibi sanguīe nō cōiuncto
De ciue vl comictate aliq̄s mattuꝫ ī forens̄
Q nullus hn̄s vxorē publice teneat concubinā
De peregrino ūl aduena qui mortuus fuīt In domo alicui⁹ cum testamēto vl sine
Q nullus lebrosus ūl lebrosa vadat per Ciuitatē narn̄ contra formā p̄ntis statuti
vij De consueta mensura turrium cōs̄uāda
viij De grascia deputata ad cibū ꝛ potū ꝯstringēda ꝛ nullus eam exhat
De facientibꝫ molestiaꝫ sue dāpn mōn̄ ꝛ ī domibꝫ eoꝝ
De vocatis ad testimōn̄ ꝑhibenduꝫ

lxxxx Q nulla mulier hat rocham ad latus dum vendit pane ul fruc
lxlj Q nulla psona auferat ul amoueat de lignis ul lapidibz
alicui pontis
lxlij De pena negantis filiatoez vl vxore ul alia
lxliij De pena corrumpentis vicariu ul alios officiales
lxliiij De pena venantiu ul canes imictentiu i uineas
lxlv De portantibz carnes mortacinas Intus Ciuit narn
lxlvj De ymictentibz matluz casuata z no studiose
lxlvij Q null rigatius currat p plateas vl stratas sine li-
centia dni sui equu vl roncenu
lxlviij De vendendo ad trasactu Iure dnj rem duobz
lxlviiij De tenetibz arbores Iusta yfines seu fenaytas
C. De Testibz z mo cogendi ipos ad testimoniu
Cj De meretricibz z de loco vbi moraj no possunt
Cij Q null cauet ul emat lapides ppe pontez mon
maroz montis narn
Ciij De pstantibz Impedimetuz aqueductuj
Ciiij De familijs hitantibz In circuitu aqueducts.
Cv. Q hitator in circuitu aque ducts teneat capere
pstantes Inpedimet in eo.
Cvj Q dns vicari teneat singlis duobz mes Ire aduidedo
aqueductum
Cvij Q Spiraculj aque ducts muret z eleuet in altum
sup terram p quiqz pedes
Cviij Q Singlis anis de mes maij z nouebr fiat pposita
i ysilio ppli z cois desup stantibz aqueductus
Cviiij De pena illoz qui Iuerit In subsidiuz alicui castri ul
ville ad aliquam Brigam
Cx Q ciues Roman possint yuenir Narn In qualibz
p Iux ca:

Qz quilibz teneat trahere ad Rumore fiendu Inquibz
cuiqz contratis districtus narn
De pena occupantis ad culubos domesticos ut scoppudos.
ij. De eo qui accepit starna lepore ut aliud uenaticu ab astor
xiiij Qz nulla psona prohiciat traplenu lapides ut zugura
ppe portam feronie.
b. De eo qui emerit ul uendiderit rem litigosam
j De uiculis Inter domos claudendis
ij De eo qui electus fuit ad aliqd Regime ut officiuz
qualiter debeat acceptare.
uiij De procedendo de furtis falsitate et homicidio acerto
tempore citra comissis — Prescript
uiij De pacibz Ratis habendis
Qz hntibz pacez de malitiis diminuat pena istatuti comitit — diminuit pe medietatem.
Qz processus fcus ut fiendus contra filiu famil valeat et teneat.
xxij De pena frangentis carcere et dantis ad aliud ope ut opam
xxiij Qz null ponat ligna ut letam i plateis ciuis narn
xxiiij De mo laboradi Cera i ciuitate narn
xxb De Eodem
xxbj De quodam muro fiendo i loco qui dicit cannaricul
Cxxbij de loco macelli purgando p macellarios
Cxxbiij De eo qui no pmisit (observauit) laborare tras et possessioes.
Cxxbiiij Qz Silua que est Incircuitu specus sci urbani
sit sub ptectioe comunis narn
Cxxx. Qz no fiat congregatio armatoru In castris comitatus narn
xxj Qz possess ciuiuz site i finibz possint laborari p cesaz
De Sale no exhedo sine apodissa
De pena negantis malitiuz si postea probaret.
Qz nulla psona possit hre cappanaz Intramuros alicui et
null trahat cu balistra ut pallocteria p Ciuitate

clxx De Eo qui petiẽit a cõe debitũ Jam Solutũ :.-

clxxvj De Accãtoribz denũctiatioĩbz Jnquisitioĩbz dandis coram officialibz narr̃ duplicande vt ĩ hoc capto ↄti. netur

clxxvij Q' Nulla persona tempore aliciu' ꝑ Rumoris ut apparatus ad brigam cũ Armis vt Sine Jntret aliqꝫ ꝑ Palatiũ ꝑ Populi

DE Grascia nõ exhenda de Ciuitat̃ ut district̃:

N. armie :.- ꝗ.

1

In nomine dñi Amen

I auit altissimus hominez ad ymagine
ei rationale animaz liberūqꝫ arbitriuz ut dec
uitia et inherens uirtuti ꝑhem gloriā mere
Sed antiqui sꝑpentis placabilitate suasione
reptus transgressionis lassus est ī peccato : Cu
posterꝫ pronephas sequentes exempluz fu
sunt omnino proni rei. Que prohibent eis ex
in iustitie ī iuriesqꝫ cōsecunt ī munere : Ex
igitur necessario leges condi. Sub quarꝫ di
plina lupi rapacitas et angni mās
do ambulent pari passu quo euen
boni per iustitie semitaz in cedētes secu
tranquillitate letentur : Mali uero co
nequitez suppliciuz luant abstineantqꝫ
formidine pene abstinere nocere
tutis : Hinc est igitur qꝫ sapient
nedictus bicoli. Pancratius falcon
ciscus ciaptoli. Dns. Lodouicus Janic
petruccioli et capitoncellus capoccy Ciues
ad hec per cōe dicte Ciuitatis pōiti electi
tati uigore cōmissionis ī eos facte & Bailie
buite per cōsiliuz dicti cōis :—

Ad honorē laudez gloriaz & exalt
mqꝫ Reuerētiaz omnipotentis dei et glo
Marie semper uirginis dulcissime

1v

...eti & pauli ac Beatissimi Marti.
...iuuenalis patroni Gubernatoris defensoris
...is Comunis & populi Narnie et totius co.
...y et troni celestis :· Ad honorez Reuerētiā et:
...altionez Sagro sc̄e romane ecc̄. matris nr̄e & Sā.
...ssimi ī xp̄o pr̄is et dn̄i dn̄i Gregorÿ uniuersalis
...ssimi pontificis pape xi et sagri collegÿ cardin-
...uz et fratruz eius Spetialiter Reuerendissimi ī
...xp̄o pr̄is et dn̄i dn̄i : petri Miseratione diuina tt
...ncte marie ītrasstiberiz presbiteri cardinalis Albn̄
...s prouīciaz bt̄i petri in tuscia maritime Campa.
...ducatus spoletane nec nō Ciuitatis perusie Tu.
...ti Narnin et nō nullaz Ciuitatuz et terraz Ro.
...ane ecc̄e in mediate subiectaz pro eadē ecc̄a et dn̄o.
...o papa uicarÿ generalis : Ad honorē & Reuerē.
...n Magnifici et strenui p̄ricipis : Dn̄i Nicolai de.
...nis nolani et palatini Comitis prouīcie patrimo.
...cte nec non Ciuit narnie singularissime Re.
... Ad bonuz pacificuz et tranquilluz statuz
...tione Ecc̄e. rememorātē cōis et populi ante dicti.
...et honorez et reuerētiaz offic dn̄oz Vicarÿ
...ectaz Ciuitat predicte : Tonantis altissimi a.
...ne datuz optimū et omē donuz perfectū sci.
...nnie īuocato fecerunt cōposuerunt et condide.
...rascripta statuta et statutoz Capitula dura.
...ra donec per dictuz cōe contingerit reuocari &

De Molendinarijs et Moldinis :–
...rdine Molendinoz :–

In primis statuimus. & ordinamus quod
dñs seu dñi cuiuslibz molendini de funaria excutra
que parte fluminis debeat siue debeant hr̃e ī flum
ine acolūpnis ip̃ius molēdini apturā viginti peduz
apedē pedalis Comunis Narnie vz quod clausa cuiu
libz molendini distet acolūnis ip̃i molendini p uigiti
quinqz pedes predictos ī directuz & squatratuz In qua
apertura debeat ēē cupedo & habere debeat Cupedi
nez siue profunditatez dicte pedū adictū pede p totū
siue in Qualibz parte eius aminus. Et nlls dictaz a
perturā ī cōmorare debeat siue ī pedire lapidibz lingni
scalis uel alio ī cōmoramto sub litricine uel ī apertu
ra et eius cupedinē antedictā liberā et expeditaz tene
re debeat ita q aq̃ cursus nlluz ī pedimētuz recipiat.
Et cōtra faciēs penā. L. lbr. coz ī curāt camere sc̄e
matris Ecc̃. applicādā et nichilhominus in pedimētu
Que erunt et essent ī dicta aptura et eius cupedi
ne tolantur et tolli debeat ī fra .xv. dies post mādatu
tuz p dictū uicariū et officiales Ciuitatis narnie fiē
du dñis molendinoz et molēdinarijs d funaria om
nibz expensis dñoz molendinoz et ipsa ī pedimēta
dñs uicarius et officiales dicte ciuitatis tolli facia
seu faciant ī fra dictū tp̃s p supstitē eligenduz Sa
luo q siqua ī pedimēta apparerēt et eēnt ī dictis ap
rturis siue aliqua ipsaz que 9modē tolli et amoue
ri nō posent dñs talis molendini ad dictā pena
minime teneatur Sz debeat hr̃e aperturā que di
acolupnis ī directuz & squatrū p. xxv. pedes

2v

vedez pdcm sub dicta pena & amotis omib; ipedimetis
que in fra dictu tempus comode amouezi poterut. de
dictis apturis Ad que tollede dns uicarius et offici
ales predicti et sup stans toto posse conet' ut dictu est.
Et nullus decetero i dictis aperturis lapides lignia uel
alia ipedimeta piciat de die vel denocte Et si contra
factuz fuerit soluat pro pena dns seu dni moledin; p
quolib; mse quo fuit cotra factu. L. libz coi applicad
ut supa. Saluis pactis et Conditioib; habentis et habe
ndis inter dnos et moledinarios de pena solueda du
mo q dicta pacta et couetiones dicte camer no piudi
cent et dns uicarius et officiales dicte ciuitatis singu
lis duob; mesib; semel aminu' et quoties eis uidebi
tur rimari faciat uel faciat pro predictis et iquirat
seu iquirat: Et si plena pbatio in predictis cuilibz:
pdictoz relatio rimatoris seu rimatoz ponedoz sup
hijs autoritate csilij cois et ppli dce ciuitati uel di
ctu unius testis bone fame et oppenioni' nec no stati
dicto e relationi officialis dni uicarij i quiretis et ri
matis pro pdictis: Et si uicari' et officiat fuerit ne
gligetes pdat seu pdant de ipsoz salario. C. libz
coze et dicte camer applicent. Saluo tame et excep
tuato q moledina hat aliu molendinu i respectu ipi'
ex altera parte fluminis q ipsaz et eamde apturaz
posint habere iter ambo molendina debeat hre ape
rtura predicta i medietate ante colupna' ut dictuz
Ad di in' quod predicta moledina q hnt i respe-

ctu alia moledina ex altera parte fluminis remanēte di
cta apertura in flumine talia molendina posint hr̄e cl.
ausas ante totū ṗnas dū modo nō itellīgatur a fossato
sc̄i cassiani usq3 ad ponte. Teneāt etiā uicarī et offi.
ciales dc̄e ciuitatis de mēse Julij uel agusti put eisde
uidebitur facer omēs clausas mōtedinoꝝ de funaria.
destrui tam lapidū q̄ lingnioꝝ expensis dn̄i motedin
quātū alte sunt et alte apparet sup agua de ipis mesib
siue altero eoꝝ ita q̄ de cetero nō rehedificetur alterius
Saluo q̄ si contigrūt clausā alecuius molendini de
guastari in totū uel ī parte q̄ possit reatari licite
secūdū dictū modū et formā vz q̄ nō fiat altiori
alijs clusijs sic destructis sup aguā de dictis mesis
Teneātur etiā uicarius et offitiales dicte Ciuitatis.
uīculo iuramēti ad penā predictā camer narniē ap
plicādis de mēse Julij uel agusti uel septēbris expēsis
dn̄oꝝ motedin facere tolli et amoueri omē ī comora.
mtū lingnioꝝ et Cuiuscūq3 alterius rei q̄ eēt sub
letricine molēdini et sup letricine ipoꝝ molēdinoꝝ
et q̄ q̄ comod tolli et amoueri potūt. Et remoto ipo
ī comoramto ut dictū est mēsurāt cupedo siue profū.
ditas singuloꝝ motedinoꝝ que erit sub letricine.
et supra letricine et mēsurata scribatur et scribi faci.
at seu faciāt p notariū uicarij. Qui tēpore dicte mēse
cupedinis et profunditatis sit presens cū supstite ad
hoc deputato uel deputādo pro tempor ad hoc ut
ī posterū si fieri cōtingerit aligua nouitas ī dicta me.
surata Cupedine discernatur et ī gnosci possit.

3v

Et si ~~potest~~ post hec apparebit aliquem aliquid incomorantur si-
ue impedimentum innouatum fore in dicta cupedine scrip-
ta cuius occasione non reperiretur dicta misura puniatur dominus seu
domini molendini et motedinarii eiusdem motedini in quo siue
pro quo facta esset dicta nouitas pena .xx. librarum cortonensium et ipsam
penam incurrat et dicte Camere applicetur : Et nichilominus ipsa
nouitas sic facta tollatur et amoueatur de ipsa cupedine
expensis dominorum motedini et stetur de predictis relationi super-
stantis et misuratoris : Et super predictis omnibus et singu-
~~lilit~~ exsequendis eligatur in consilio comunis et populi dicte ciuitatis
unus superstans sufficiens et legalis qui summo studio et opere
omnia et singula predicta procuret et studeat adimplere.
Et possit et debeat tam in destructione clusarum quam in tollendis
inpedimentis predictis quam aliis oportunum ad predicta omnia
et singula exercenda interesse ad penam sibi per uicarium
et officiales dicte ciuitatis imponendis Et sit et esse debe-
at dictus superstans de arte lingniaminis uel lapidum. Et
dicto modo in dicto consilio eligatur unus fidelis me-
surator ad mesurandis cum expedierit in casibus supradictis
Quorum superstantis et misuratoris et rimatoris superdi-
ctorum officium duret per totum annum tamen debeatque habere
predicti superstans et mesurator et rimator de quibus mentio
supra habetur pro eorum salario quando iuerit occasione rimatio-
nis pro quolibet motedino ubi inuentum fuerit aliquid
contra factum secundum formam presentis statuti duos solidos
cortonenses pro quolibet eorum expensis dominorum motedini : Sed quando iret
ad destructionem clusarum et tollenda impedimenta debeant
habere per diem pro libet eorum .v. solidos cortonenses : Operariis uero con-

ducẽdus ad predicta habeat et habẽ. debeat pro suo.
salario Cuiuslibz dieī iiij^or. ß coꝝ. et ad rimationẽ predicta.
nō possint ēē in tres psone computato supstite: Volimus
etiaz qꝙ dicti supstans rimator & mistor Juret & Curāt
debeat nichil aliud peteꝛ recipeꝛ uel habeꝛ: Et etiaz
dnī moledinoꝝ Juret nichil dar ul dari faceꝛ ultra.
dictuz salariuz. Et si aliquis repiret plus dar uel re.
cipeꝛ ultra dictuz salariū dās et recipiēs et Quilibz ipoꝝ
penā. xxv. libꝛ coꝛ. in cuꝛat. Et dicti supstans mistator
et rimator Jurent eoꝝ officiuz legaliteꝛ faceꝛ bona
fide sine fraude: Et siquis eoꝝ fraude comsit ī dcō.
suo officio soluat pro banō uice qulibz. xx. libꝛ. coꝛ.
Quaz penā uicariu & officiales dicte ciuitatis de.
facto auferat pro cameꝛa pdicta: Volimus etiaz qꝙ ī.
molendiñ sci cassiani habeatuꝛ tale tēpamētuz quod.
exercitiū enoꝛmitꝰ. nō admictat. Nullus ī sup cauet.
uel cauari faciat ī mōte ciuitatis naꝛn. et ī mōte Coꝛ
uiani. s. a ponte usqꝫ ad recētinū Lapides sine licētia
dnī uicarij et officiales dicte ciuitatꝰ ī scriptis reda.
cta duz tñ iuret promictat qꝙ ipōs Lapides nō proiciat
ī flumine contra formā statutꝰ. et huius captī et qui.
contra fecerit soluat uice qualibz dcē camē. xx. libꝛ.
coꝛ: Et operarij ad hoc ꝯductꝰ. C. ß coꝛ. Et hoc captꝫ
bandiatuꝛ quolibz mē. Et siquis ratione alicuiꝰ
pͥuilegij dicēt. alegaret uel pretēderet se cōdenari.
nō posse uel ad ꝯdēpdationonē soluēdā nō teneri: Mo.
Lendinarij ipiꝰ moledinj totaz penā solueꝛe teneatuꝛ:

Av

Niſi alegās Tale previlegiū ſit cleric͡ ul persona ec
clesiaſtica q͞r tūc dicti motedinarij ad soluēduz dictaz
minime teneatur: Et nihilo tota clusa q͞ est ī flumē.
Narico funditꝰ destruat et predictā nō uendicet sibi
locū ī molendinis ramaltū sc͞i Cassiani. Et ad ouiā
duz maleficis prohicietur lapides ī flumin͞ decernimꝰ
q͞ si q͞n reperirentur lapides aliquos nouitꝰ fuisse ca
uatos ī montibꝫ supᵃ flumine siue alibi ꝑpe flum͞ nec
uideri posint dicti cauatꝫ lapides q͞ presumat. fuisse
et ēē facta pro ietio ꝯtrā ꝑdictā formā ī flumine in
seruitio et utilitatꝫ propinquiorꝫ motedin͞ uel pro
ut equitas monebit et tunc moueri potiꝰ āīz uicarij
et officialiū dicte Ciuitatꝫ et dn͞i et motedinarij tal.
motedini puniat penis predictis: Et Ideꝫ dicimus
si aliqui apparet. cauati lapides prope flumin͞ ordin
ati seu cōgrati firmiter ꝑsumat ēē cauati ꝯgrati et
ordinatꝫ ad prohiciēdꝫ in flumin͞ pro utilitate proꝑqi
quioris molendini uel alteriꝰ si equitas similiter
monebit āīz uicarij et officialiuz dicte Ciuitꝫ Et
tunc tā dn͞i q͞n molendinarij penā ī curant q͞ in ci
deret ex forma ꝑntis Capti si ipsos lapides proie
cisent et de aparition͞ cautionis lapiduz stetur di
scretioni dn͞i uicarij et officialeꝫ dicte ciuitatis In
quibꝫ omībꝫ Casibꝫ et quolibꝫ ipoꝝ dn͞s uicarius et
officiales dicte Ciuitꝫ. possit seu posint procedere ut si
bi et eius uidebitꝰ. quoqūō ut repeatutꝰ in effcū. omi

Iure sollepnitate & ordine pmissis culpabiles puniat cũ sniã uel sine ei i minori qtitate si ei uel eis videbit de quib sindicari nõ posint i quoqūq modo pcederet ad predicta et qtiens uidebit ~~de quib~~ vicarius et officiales dcẽ Ciuit posint mitere de die et de nocte segretos custodes pro predictis iueniẽdis: Teneat in sup uic et officiales dicte Ciuit. et debeat pmo mes sui regiminis mãdar omib et Singulis dnis et moledinaris moledinor & funaria q predicta obfuet et cõtra nõ Faceret sub dictis penis: Volumus etiã q vnica pena tatũ posit auferi. pro qlib moledino et nõ plus si plus fierit dni et moledinary moledinu: hoc adito i molendinis q sũt q uocatur moledinũ Cerese i fra abseat aliq teperametur p uicariũ et officiales dcẽ Ciuit. i hys que ptinet. i ipo statuto ut sfuetur eqtas: Decernimus q moledinũ q vocatur polletra q est pdã Jordani tome et sotior eius ab omib e Singulis i dicto capitulo spetialiter sit essentũ:·~

De moletura quã accipere debent molendinary de blando quod molentur :·~

.ii: Item statuimus et ordinamus q dicti molendinary pro eor salario & molitura posint et debeat accipere et habere deuiginti ptib vnã Cuiusq cuq blandi q moleretur p eos tm et nõ plus pro qua vigesimã parte debeat macinare bene pure et legaliter cuicunq petenti et blandũ ciuiũ portare ad molen.

dinu et ad domu ipoz ciuiu : Et debeat hre i qlibz
moledino unu coppetellu de ferro siue de ramie et non
plures sigillatu sigillo populi et comunis Narn. per Justa-
tore missaz dicti cois capacitatis unius partis de uiginti
ptibz rasezij dci comunis i q singniari debeat nus de iii.
de uiginti cu quo tm et no cu alio ipaz moletura aci-
piant. Qui coppetellus sit largus i bocha tertia pars
unius pedis pedat. cois narn. et no plus. Et dictus cop-
petellus teneat p dtos moledinarios qn moliut publice ad
pensus i cotupna Juxta tremogia : Et siquis 9 fecerit in
premissis vel aliq premisoz puniat uice qlibz p dictu
vicariu uel officiales dicte ciuit in xx. s. libr. coz ca-
mer aplice applicad et emdet dapn dapn passo in
duplu de q dapnaz stetur Jur. danpnu passi usqz in
quatitate unius quarti bladi teneat etia cretar fari-
naz circu circa et cuilibz peteti teneat nectar et scopar
dictu farinariu ad pena pro qlibz 9 facietez et qualibet
uice. C. s. coz. dicte camer ad plicadaz :—

## De uijs Ciuitatis et dicstrictus Narnie aprien-dis et reparandis :

iii. Item statuimus quod si qua uia i ciuit uel
districtu Narn fuiss i pteritu destructa uel clausa.
per queqz uel i futuru clauderetur seu destrueret.
q no obstante pscriptioe alicuius tempris debeat ape-
riri et reficiet i pristinu statu ac debitu poni ad pe-
tionez cuiscuqz petetis expess tenetis ipaz destructaz

vid. alia infra in eodē libro cap. 200 et 202 et 217 : 226 et 229 . 260 . 261 et 266 . 236 et in 2° 10 cap. 92

vel clausaz ad qd defacto cogi possit & debeat p uica-
riuz dce ciuitatis et quelibz aliuz officiale ciuit. pdce.
Qui uicarij et officiales circa execut. predictor posint
iponer pena usqz i qtit. L. libr. cor. et defacto auffer.
eor arbitrio facti pron codition et qualit. pensatis.
de quib posint et teneat in quire. ad pena. L. libr.
cor. de eor salario et ad probatione predictor suffi-
ciat vnus testis de uisu cu duob testib de pub. fa-
ma qd sitm. mo no probaretur dicto modo viam fu-
isse i loco qui reperiret clausus vel clausa. eet nich.
omin apiri debeat expesis eius qui clausam tenet.
saluo semp cap i frascripto de uijs pmutadis pno-
ua Loca :— : Depalio currendo In festo be-
ati Juuenalis de Mense maij :—

.iiij : Item statuimus. Quod paliu dce ciuit.
curri debeat hoc modo vz. q miles sei sotijs dni.
vicarij dce ciuitatis personalit. acceder debeat ad
scm andrea i lagiar cu uoletib ad paliu curre. et ipis.
ad scriptis ibide si fuerit saltez duo ipor citra et.
Justa lagia stare faciat seriati eorqz simt vno ictu
et ipetu faciat mouerj ad curred. uersus narn. et pa.
paliu star debeat supa petronu vbi est affixa catena.
et ei qui primo actigrit. atqz peruerit ad ipsuz petronu
~~petre~~ ipsuz paliu tradatr. ~~et~~ datur p eu tenetez :.
Volentes q ad premissa curre. no possit aliquis rozeno

vel iumeto uel dari solito ad uecturã: Et q dcis equis
curetib ad dcm paliuz du curut nllus de Ciuit. narn.
uel aliunde faciat aliq ĩ pedimetuz seu obstaculu ad
pena .x. libr. cur. de facto p dictuz dnuz uicariu au.
fereda: ~ ¶ De anulo argenteo currẽdo In
festo beati Juuenalis de Mense maij: ~

.V: ~ Item statuimus ad honorez. Et Reuerẽtiaz
gloriosissimi Juuenalis martiris Gubernatoris et
defensoris ppli et comuni dicte ciuit. q die festiui.
tatis ipi que celebrat tertia die mes maij debeat +
curri anulu de argẽteo qui sit ualoris et extimat.
C. s. cor. Et paliaz de q sup sit metio ĩ preceti cap
q sit ualoris triu libraz de auro. hoc modo vz q
uicar. dce Ciuit. Bandiri faciat trib dieb ante festu.
quolibz die semel per Ciuitatẽ predictaz q quicq equuz
habens se debeat ppar ut sibi placuerit ad curred.
anellu & paliuz dca die: Et q ĩ platea maiori ipius
ciuit. uoletes currere debeat cparere & q ibidẽ exsti.
tib madar debeat q ipi oms uoletes currere ad a.
nellu debeat. star ab angulo ecclesie sci saluati in
fra uersus fonte et posito anulo ĩ loco solito debeat
currer seriati cu asta seu bortone singlarit secudu.
uolutate vicarij uel officiat. ibidẽ present. et ei cu.
curreti qui currendo sua asta misint ĩ anulu sm Iu
diciuz ipius milit dari et asingnari debeat ipm anellu

i signū uictorie & honoris: Dū mō Rozeni ad uecturaz
uel iumeta cūrez nō posit nec hēe ipm anulū: hoc addito
q̄ pmis curres sit primus vnus expotātibus brigataz Mezu.
lis. Secūdus curres sit vnus expotātibus fro ponte tertius
sit unus expotestatibus terzerij sc̄e marie :·~

Q̄z nullus officiales dc̄e Ciuitatis recipiat pro
se et eius familia & equis aliquid p expēsis:~

vi Item statuimus Rursus q̄ nullus offici
ales dicte ciuit. recipiat pro se uel eius familia seu
comitiua nec pro eis seu aliquo eoz equis aliqd n.
patiatur sibi fieri aliquas expēsas uictualiū uel ali.
qua alia uel ex alia causa quocūq3 quesito colore ab eis.
a castro uilla uel loco uel personis ipoz vbi ibūt uel.
scīdico eoz seu alia psona pro eis qn eos ire cōtige.
rint per cōitatū uel districtū ipius ciuitat. Sz ipas.
expēsas absq3 credentia aliq̄. uel pmissiōn propria pecu.
nia solui faciat ipō istāti i pecunia numerata ad:
penaz. C. libr. coz. dicte cam̄. applicāda. et eandez pe.
nā i currat quecūq3 vniuersitas uel spetialis psona aut
scindic̄ que uel qui quolibz fecīt. uel fieri fecerit eis
uel alicui eoz ipas expensas seu aliqd eis uel alij pro.
eis q̄cūq3 dederit uel dari fecerit. ex premissa causa:
uel quacūq3 alia: Et q̄cūq3 ɔtra fecīt. i predictis uel.
predictoz quolibz i fine eoz officij quilibz officia.
lis qui pro tēpore fūit. debeat scindicari :·~

7v

Qz nulla persona exhat dicta Ciuitate aliquaz
bestiaz porcinā nutritā ī ea uel eius districtu :–

.vij: Item statuimus quod . nulla persona ex-
tratit seu exhi faciat aliquā bestiā porcinaz que
nutrita fuiss ī dcā ciuit uel eius district uel carnes
salitas de bestijs ī ipa Ciuit uel comitatu occisis pena
pro quolibz porco . C . s . coz . et qualibz uice usqz ī dece po-
rcos et ab īde ūo . supra . xl . s . coz . pro libz porco : Et
ad penā . x . Libz siquis exsserit dictas carnes usqz in :
C . Libz ab īde ūo sup . puniat . āplius arbitrio vicarij
et officialiuz dce ciuit . pcessuz hnts : Et nichilho per-
dat ipas bestias et carnes que exherent . Et qlibz pssit
tales exhentes et res pdcas que exheret capere si in
venerit Juxa cofines narnij per unū miliaz et ī fortiaz
dci dni uicarij uel officialiuz dce Ciuit . micte . et assin-
gniar eisde seu officialibz alteriu eoz ipa die ī uen-
tois uel saltim sequeti : Et itelligat exher si ī uetus
fuerint portar p pdcos confines p unū miliaz uel ci-
ca eūdo versus extra cofines pdcos et hat quarta parte
bani et ipaz rez et bestiaz . et hoc captm badiat . Et
cam . cois de predcis exhendis nullaz faciat apodisaz
ad penā p Jurij & C . x . libz . coz . de suo salario pqlibz
uice hoc addito q prona uolēs exhere Juret q non
sin sint nutrite ī districtu narn et fide hita de predcis
exher ualeat sine pena :–

Quia Nullus macellary

ĩflet aliquaz bestiaz :·

[C]. viij Item statuimus quod. nullus macellarius inflet aliquã bestiã mortuã macellãda cũ flatu oris uel ĩflari faciat aliq̃ modo nec imictat grasciaz circha Irgniones altiũs bestie nec d grasso alterius bestie eisdez gñis seu ractã ĩ aliquã bestiã uel partes ipius nec mẽbro sup ponat ad penã .xl. s. coꝝ. proq̃libꝫ ꝯ faciente & uice qualibꝫ auferendꝫ q̃libꝫ possit cõtra facientꝫ. denũptiare et accusare et teneat ĩ credẽtia et hãt quartã partez bãni et sit plena probatio Iur.to Denutiãtis uel accusantis et unius testis bone fame : Et hoc captm badiat. per uicariũ et officiales dicte ciuitꝫ in pricipio eoꝝ Regiminis :·~ Q antiani Molendinarioꝝ faciant unaz fenaytã seu formelluz quẽ ulte nlls ualeat pertrãsire pro petẽdo bladũ.

[C]. viiij. Itez statuimus quod. antiani Moledinariorꝫ debeat Circa & ultra pontez ĩfra mẽs adie publicationis presentꝫ statꝫ ordinare atqꝫ face fenaitaꝫ singniataꝫ ꝑ queda formellu quas nlls moledinarius excedat nec excedere debeat pro petẽdo uel peti faciendo aliq̃ genꝫ bladi q̃d ad macinãdũ portaretur ad moledina pocta Iusta fluuiu narn. usqꝫ ad receptinuz ad penã .xl. s. coꝝ. proquolibꝫ ꝯ faciente auferedaz :·~ : Q de omibꝫ contẽtis in statꝫ ptinẽtis ad offitiuz canc. fiat q̃daz liber qui sit semper penes ipm Cancellariuz :·~

:x. Item Statuimus quod: de omib; & sin-
gulis ɔtetis i statuto ppli et comunis narn. ptinetib; ad
officiu Cancellarij dicti cois debeat fieri qda liber ꝫ
qui debeat ee penes dcm cancellariuz et secudu dcm.
libru jurar debeat obsuarꝫ face. et idez dicim; fieri ꝯ.
cam dci cois et guardiano ut ꝯ geredis p eos ad hoc.
ut ignioratiaz no ptendat. et ut negotia cois p dci sa-
lubrius procedat duz modo dcus cacellarij. debeat sc-
ribere dictu libru i pricipio sui officij: Et idez fieri.
faciant guardianis et cam. p notos. eoꝝ. hoc ad dito.
q dci libri remaneat penes:~ Qꝫ ntts hrs de fu-
nti possit hre ad luctuz alicuius vltra duos cere-
os cere :~

·xi. Item Statuimus quod ntts hres. de-
funti possit hre pro fune. ad luctuz alicu; vltra duos.
cereos cere preoderis si fuerit miles uel judex aut Ca-
nonic; usq; i. x. libr si aliu; usq; i. v. libr prolib; ce-
reo ad plus ad pena. x. libr coꝝ. pro lib; cotra faciete.
Et vicarij. dce ciuit. teneat micte. vnus ex notijs. cu
Familia et baiulo ad quelib; luctu ad iquiredu et.
iuestigaduz ꝯ predictis ad pena. L. libr coꝝ. ꝯ suo.
salario: Et ntts uel ntta poss se nigro i duez nisi
uxoris et famij duo ad plus adictaz pena hoc ad
dito quod mlieres no uadat nec ire posint ad luctuz
viroꝝ nec colluctar nec coplorar in publico viroꝝ nec
mulierej luctu: Ad Quas luctu spectat usq; i quartuz

dom̄ ip̄ius defunti ultra duos domos tm̄ ad penā .xx. ß.
cor̄. pro qualibz. contra facinte & ab ide ī fra arbitrio.
Rectoris :.~ Qz dn̄us uicarius et officiales dicte.
ciuitatis teneātur defender castra. suiecta dicto
comunuz :.~

.xij. Item statuimus quod. dn̄s uicari9 et of
ficiales dc̄e ciuit. & Consiliuz ppl̄i & Comuni9 dc̄e.
Ciuit teneāt. et debeat defendere castra suiecta q dc̄o.
coī suiūt & suir teneāt. ⁊ om̄s ciues nar. quos ip̄m
cōe ħt ī castro carbij ⁊ alibi et etiam dn̄s uicari9 et.
officiales dicte Ciuitat teneāt exigere cū effectu a:
nobilibz et alijs pplaribz d dicto castro Carbij qui Ja
rauerut Citadātiā dicte ciuitat .xxvj. den̄. p quā
libz eor sm promiss p eos factā pro toto tempore
retroacto quo n̄o repuūt. soluisse sm q tenet. Et.
simili modo teneāt exigere affictū et Redittuz terrar
quas ip̄m Comune ħt apud Rocchaz carlej :.~

Qz Si aliqua obscūitas uel ābinguitas eēt ī
aliq cap pp̄ stat. declaret pro ut Consilio ppl̄i
et comunis nar videbit :.~

.xiij Item Statuimus quod. Si aliqua ābigu
itatas dubietas seu obscuritas emsit sup aliquo
statut. vel cap stat ppl̄i ⁊ Comunis nar. declare.
tur terminet et ī terpetretur ad uolūtate cōsilij ppl̄i
et cōis dc̄e Ciuit. et quod declaratuz ⁊ terminatuz

fuerit plena obtineat roboris firmitate Consilij du modo
dicta declaratio no fiat q eccliam uel ecclastica liber-
tate et personas ecclasticas :— Of De castellanis po-
testatibz sergentibz turreriys castror et roccharr cois.

xiiij Item statuimus quod. omes & singuli
quor noia scripta sunt i saccolis pro castellanis serge-
tibz et turrerijs mictedis ad custodiam castror et Ro-
ccharr que custodiunt et custodiri consueuerit p comu
coe teneat personaliter Ire stare et morari continue.
ad custodia dicti castri uel rocche ad cuius custodia
fuerit deputatj uel electi omi alio puilegio cessant
ita q nulla psonar exceptio admictat. Et ad pre-
dictas custodias nullu sustitutu vel aliquem loco:
sui micter possit electus uel deputatus ad ipam cu-
stodia dicti castri uel rocche facienda nisi du ta-
lis electus eet i firmus uel absens et tunc nome talis
ifirmi vel absentis remictat i sacula de qua extractus
erat et nome alterius extrahat de ipa saccula loco sui
Saluo q quilibz sergens electus possit micter adictam
custodia loco sui pro scabio patre filiu fratre uel
aliu consaguineu actinete sibi usq ad tertiu gradu
et i tertio gradu tam ex paterna linea q materna
du modo ipa scambia sint ydonea et sufficientia q
appbari debeat siue approbata fuerint p dnos Sex
electos et vicarium dce Ciuit qui per tempora erunt.

et Qui per ipos dnm vicarium et sex electos vel maiorem
parte ipoz fuerit approbata micti possint pro substitutis
sive schanbijs electis At que no fuerit approbata mini-
me ad mictat : Et quilibz ipoz de putatoz ad custo-
dia predicta sit et ee bene munit cerbelleria gozzeria
lacea vel balistraj cultello et pbide vel corsecto. Et dci
castellani pgent et turrerij i dictis castris vel rocchis
de die et de nocte teneat facer cotinua residetiaz
Saluo qd castellanus cuiulibz dictaz roccharz possit
unu ex pgentiby suis narn mict. p necessarijs victu-
aliby eoz et p diez tatuz. Ita qd sequeti die redire
ad custodia teneat. Castellanus perticarie possit mi-
ctere ad pedagiuz colligedu duos vel unu ex pgetiby
suis sine bano aliquo. Et nullum surgente possit castel-
lanus micter nisi ille prius qui licetia hvit reddibit
ad custodia dicte rocche. Et qui contra fecerit si fuit ca-
stellanus vel turissanus i relinquedo sive dimictedo roccha
vel castru soluat pro pena et bano cam dce came ap-
ostolice. xxv. libr coz. Et si fuit pgens i dicto casu
soluat penaz. xx. libr. Et qui contra fecerit no hndo dca
arma supius dicta vel aliq eoz soluat pena v. s coz
pro qlibz dcoz armoz dce cam. applicada vice qua
libet. Et qd nullus possit accedere pro castellano seu pro
potestate alicuius castri vel rocche qui eet minor xx. anoz

ad minus et sergent. et turreri ad minus xxv. anorum Et
quod dictum inceps dictorum castellanorum sergentium et turreriorum dicto
modo electio fiat completo eorum numero per dominos sex electos
qui pro tempore erunt Nemo etiam audeat uel presumat
petere uel peti facere coram aliquo officiali dicte ciuitatis seu uel
alteri ex aliqua causa in custodiam dictas roccas uel aliquam
earum uel castrum seu dari. Et quod nullus audeat uel presu-
mat etiam petere coram dictis officialibus quod sibi scambium uel
substitutum amictatur preter dictam formam et nullus officialis
tali petenti scambium uel sustitutum admictere debeat. Et
quicumque petierit scambium sibi amitti et quicumque officialis ad
misit dictum scembium incurrat penam et bannum uice qu-
alibet et quolibet dictorum petentium et amictentium .xxv. libr. cortonensium
super quibus dominus uicarius et officiales dicte ciuitatis teneantur
inquirere contra delinquentes et repertos culpabiles punire in
dicta pena: Et uicarius dicte ciuitatis in predictis omnibus et si-
gulis fuerit negligens uel remissus incurrat penam .xx.
libr. cortonensium pro qualibet uice et quolibet eorum dicta et de predictis omnibus
et singulis debeat sindicari. decernimus etiam quod nullus co-
gatur inuictus per aliquem officialem dicte ciuitatis accedere
ad custodiam alicuius rocche uel castri pro castellano.
uel potestate uel pro notario castri collis scipionis nec aliquis et
uoluntarie possit accedere pro castellano nec aliquis de
sua familia nisi semel in anno tantum nisi uicario dicte Ciuitatis

pro statu ecclesie mris etc. Dnum uiderent, quod hic posset ipsos cogere pro suo libito uoluntatis, Et si cas-
tellani, potestas uel notarius Collisscipionis electi, modo s. ?. soluere uoluerint .xl. libr. corr., quilibet sergentis, quilibet turreri
.xxv. sol. ad dictam custodiam ire non cogantur, nec ?? debeant ullo modo, non obstantibus quod superius dicitur sacundum
Nullus etiam bubulcus in matricula bubulcorum adscriptus bonus hominis accedere ad custodiam alicuius etc.

alicui Castri uel rocche dci cois cogat in uite bz unius proglibz pari bobu tm n prefato vicario ipremiss prostatu sce matris ecc. ntrariuz uideret ad dicimus q castellani no exeat nec turreriuz pmictat exire de rocha nec aliquē sgentē sine licētiā. adictā penā Et si exiuerit aliquis eor licētia no obtempta soluat dictā penā .xx. s cor proglibz r qtiens : Et castellani teneat denuptiar dno uicario ifra tres dies r sinon ~~et si~~ fecerit puniat in pena predicta : Et dnus uicari dicte ciuit. dcis. castellanis sgentib r turreriis iurarii faciat ut obsuet pdca r tepor quo pagā cam etia eos Jurar faciat sup dca et etiam q portet pane aminus pocto dieb. Et nullus possit ee proscabio n tm semel in ano : Nec etiā in castro perticarie. et i rocha ipus castri Ac etiā in Rocha carlei nllus posit ee castellanus qui no htat librā v. libr. Surgens uero .C. ad minus : Volimus etiam q finitis pmis octo dieb castellanus poss remictere unum ex sgentib pro pane et aliis necys. Ad dicimus q nullus poss ee castellanus sgens uel turrerius Castri vel rocche vn eet oriudus uel etiā habitator. Et singlis octo dieb dci castellani remitat suctesiue pro pane r aliis necys usq ad reditu ipor :

Qr fiat Rigistrū de omib terris r possonib ac familiis Rocche carlei :

11v

.xv: Item statuimus quod. de omnib(us) terris posse-
ssionib(us) Jurib(us) et familijs Rocche carlei fiat registru(m)
publicu(m) et autenticu(m) au(ctorita)te co(n)silij p(o)p(u)li et co(mmun)is d(i)c(t)e Ci-
uit(atis). i(n) q(u)o distinte scribant(ur) om(ne)s dicte terre. et possess(iones)
d(i)c(t)e Rocche quas tenet et posidet d(i)c(tu)m comune et olim
tenuit et possedit: Et q(uod) feuda antiqua renuocia(n)t(ur) et
idem fiat de omnib(us) reb(us) et possess(ionibus) pertine(n)tib(us) ad d(i)c(tu)m co(mmun)e
quomo(do): Et primo mense regis dni uicarij
cogant(ur) h(abe)ntes castra sedia seu Rocchas cauere
dicto co(mmun)i de no(n) uedendo :·—

.xvi. Item statuimus quod. d(omi)n(u)s uicarius d(i)c-
d(i)c(t)e Ciuit(atis). teneat(ur) et debeat p(ri)mo mens(e) sui regis co-
g(er)e et co(m)pellere om(ne)s illos qui h(abe)nt castra sedia et arces.
i(n) districtu narn(ie) ad promicte(n)du(m) et caue(n)du(m) d(i)c(t)o co(mmun)i
in tanto uel in parte aliqua no(n) uede(re) nec aliq(u)o titulo
donationis uel alienation(is) tra(n)sferre p(ro)p(ri)o in aliqua se-
culare uel eccl(esi)astica p(er)sona nec i(n) aliq(u)e d(omi)n(u)m uel prela-
tu(m) cuiusq(ue) co(n)dition(is) existeret nec i(n) aliq(u)e Religiosum
capit(u)l(u)m siue uniuersitate(m) etia(m) si essent filij uel filie
d(i)c(t)i h(abe)ntis n(on) fieret. Ecc(lesie) Romane seu alt(er)i persone recipi-
enti no(mi)ne d(i)c(t)e ecc(lesie) sine (con)scia licetia(m) et consens(u) dni ui-
carij et d(omi)nor(um) Sex elector(um) d(i)c(t)e Ciuit(atis). qui p(ro) te(m)por(e) er-
unt q(uando) n(on) e(ss)ent subiecti uel sub iecte co(mmun)i narn(ie) i(n) bano
sa(n)guine et datiua quo ca(s)u ualeat licetia(m) (ut) ita demu(m) pro
cedat sine lesione lexione Juris co(mmun)is predicti uel da(m)pno
et secu(n)du(m) nota(m) q(ue) sup(er) hoc data fuit per collegiu(m) Judicu(m):

doe Ciuit. Et de uius moi perpetua cura cautione t
securitate iactis dcti cois scribi et notari faciant man
pu^a. in Reggistro dci cois. Et predictis exequedis hat
pdcus liberu vicary liber arbitriu penas et bana in
ponedi et exigedi prout uidebit expedire. Et si cosors
alicuy castri vel rocche caue uoluit suis cosortib et
no alienado pte ipius loci cois ad petit ipy cogat
no alienado parte ipsius loci cois ad petitionem ipsius cogatur consortes ipsis ad mutua cautione i ter ipos facieda de
no alienado pro uidebit expedire pro pace et sicuri-
te ipsor statut^o cois et ppli no obstante:. Qr pri-

ores Judicu medicor nor t omis aly ante po-
siti omiuz artiuz posint Jnter ee omib cosilys.

xvij. x. Item statuimus quod priores Judicuz Me-
dicor nor et omes aly ante positi omiuz artiu dce
ciuit t quilibz eor possint Int ee omib cosilijs sic-
ut aly consiliary ppli t comunis ciuit. iam dcer
hat pro cosiliarys t posint couocare i toto uel i pa-
rte colegiu eor quncuqz t vbi cuqz eis et cuilibz
eor uidebit et placuit sine pena t bano obteta
pmo licetia a dno vicario Comunit predicte posi-
nt etia dicti priores et antepositi t quilibz eor pro
qualibz vice no obteperatib t i obedietib eis i po-
nere pena v. s cor t ipam pena exigere t eor collegio
applicare: Non obstate huic cap^o aliq^o cap^o sup uel in-
fra posito: Et hoc captm sit precisum: Et dnus uicary

Et alij officiales dicte Ciuitatis teneat sine i[n]terpetratione aliqua hoc capitulum i[n]uiolabiliter obseruare: Istud statutum quo ad hoc resspbamus et Cassamus v[idelicet] q[uod] nullus possit esse de co[n]silio nec i[n]teresse i[n] co[n]silio n[is]i illi tantum qui sunt de consilio secundum modum et ordinem datum per reformatores dicte ciuitatis et no[n] aliter :. Quod massarij de Tiolis qui sunt vassalli co[mmun]is n[ost]ri defendant in seruitium populi n[ost]ri i[n] castellan[um] veteri.

xviij. Item Statuimus quod: Massarij de Tiolis qui sunt vassalli dicti co[mmun]is defendant i[n] seruitium s[an]c[t]e matris eccl[esi]e et dicti populi et comunis i[n] castellanum veteris ubi massarij dicti loci a[n]tiquitus h[ab]itauerunt: Ita q[uod] sine i[n]quietatione et molestia possint ad seruitium s[an]c[t]e matris eccl[esi]e et ipsius Comunis et populi h[ab]itare et molestatores quoscu[m]que amolestia cessent et tollantur per dictum vicarium et officiales dicte ciuitatis qui per tempora erunt et quelibet eorum possint etiam h[abe]re uiam seu vias per loca necessaria per quas ire et Redire possint ad d[i]c[tu]m castrum: Et p[ro]pre dictis d[omi]n[u]s vicarius qui per tenpora erit possit inponere pena[m] xxv. libr[arum] eorum contrafacientibus quotiens opus fuit. Possit etiam murarj facere i[n] circuitu dicti castrj expensis dictorum massariorum ad hoc ut dictum castrum manu teneatur et co[n]seruetur ad seruitium et honorem dicte sancte matris eccl[esi]e et Comunis et populi Ciuitatis ia[m] dicte :

Qz alius. Rector et official comunis narn. durate eorum officio no possint modo aliq sindicari :—

.xviij: Item statuimus quod. Vicarius Guardianus Gabellarij nec aliquis alius official Ciuitatis narn nec aliqs eorum seu alicuius eorum officialis et famulares no possint nec debeant sindicarj durate eorum officio de aministration eorum officiorum n dnus nr legatus aliud duxerit statuendu: Et qd durate eorum officio et aministratione dicti vicarij uel eius officiales et dicti alij officiales per se uel alios no proponat nec proponi faciant nec pmictat de eorum sindicatu absolutus fieri. Et si contrariu fecerit no ualeat ipo Jur sed sit irritu et inane ex nunc pro ut ex tunc autoritate presentis decreti et statuti. Et nichlominus vicarij et alij officiales qui proponeret et ceti qui arengharent sup sindic et absolution ipsorum seu alicuius eorum et notarij et ceti qui scriberet si tam scripserit ipos officiales no conpleuisse eorum officiu incurrat pena et banum. C. libr corum camer aplice proluenda pro qlibz eorum Jn qua pena per Judice ordinandu et eligendum per dictu coe sup cognitionis rone eorum co depnet et per successore ipsorum uicarij seu dicorum aliorum officialium exigatur. Jta qd ipa pena ad causam dce ecce pueniat

statuto aliquo nō obstant: prouisio q nlls durāte tpr
dicti scindicat faciat uel dicat aliquā in iniriā uel of
fensam predictis. Rectorib vicarijs officialib seu
familiarib eoz seu alicui eoz. Si uero aliquis aliq
lem iniriā dixerit eis uel alicui ipoz soluat pro pena
et bano tesaurario dce came. xxv. libr coz. Si uero cū
armis offenderet seu offendi faceret soluat p bano came
predce Mille libr coz. Si uero sine armis soluat
libr coz. Et pdci uicarius seu ipi. officiales
et alij officiales dce ciuit. Iuret iniolabilit obsruare
re et nō facer uel uenire nec absolutiz facer de p
dictis. Et predca omia et singula p spetiale captm
scribi et publicarj possint et faciant nō obstate si in sta
tuto ppli uel cōis per que pdca posent ifringi quolib
cassari uel tolli. Et nō obstante si in statuto pp nō
fiat aliqua metio spatis: Ad dicimus q dnus uica
rius et eius officiales et familiares nec nō guardia
nus et officiales qcuq dce ciuit. nō debeat de ciuit
discedere. don satisfecerit de hijs de quib repeziret
ob noxij: Volumus etiā q dominus. uicarius Guardi
anus et alij officiales qcuq dce ciuit. tempor quo
Iurent eoz officiū. Iurent nō proponeret nec pro
poni facere nec proposito cosentir contra forma dci
capti et alterius capti de eade mā. loquētis: Et nichilo

Si contra fecerit quilibz pena .cc. libr coz ipo facto i currat
Et hoc captm tolli uel suspendi no possit r q nlls ꝯ pdca
cotenpta i dicto capto proponat r areghet uel cosulat. Et
siquis ꝯ fecerit proponendo cosulendo areghando vel scri-
bendo pna per jurij r ifamie perpetua i currat r centu
libr coz cam° dce came. soluede. qua pena successor p-
dcoz vicarij guardianj r officialiu qui pposuerit teneat
auferre d facto et cam° dce cam applicar. Quod statu-
tuz no fuit aprobatu s q dci officiales debeant sindi-
carj per sindicos deputatos p dnz nrm papa seu p syn-
dicu deputatu & deputaduz per dnz nostru Legatuz

Derogando dnz epm vt i Ecca sci ualetini
i capo r sci Antimi instituat Clericos natos
de narn :·–

·XX·: Item Statuimus quod. dnus vicarius
dce ciuit teneat uinculo Juramenti Requirere dnz
epm narn r euz rogare exparte Comunis narn
vna cu dnis sex electis dicte Ciuit qui erut per
tempora q procuret omi mo quo melius fieri pote-
rit istituere i ecca sci ualetini i capo r i ecca sci
antimi Clericos natos d narn qn vacare ꝯtigerit
prebende i ipis Ecclijs uel altare ipar :– Qz Rect-
res r officiales dci cois no habent cera carta ac-
tramentu nec aliquid aliud vltra salariuz :·–

14v

xxi: Item statuimus quod vicarius Guardianus nec aliquis alius Rector uel officiales dicte Civitatis de cetero non habeant a dicto comuni ultra eorum salarium Cartam ceram uernicem attramentum paleas oleum nec aliquid aliud Et camerarius dicti comunis teneatur non dare seu tradere eis nec dari facere ullo modo nec aliquo quesito colore et si dicti vicarius Guardianus seu quiuis alius officialis peteret et acciperet cogatur illud restituere dicto comuni in quatruplum et Camerarius qui daret in duplum quod dictus camerarius Jurare debeat inuiolabiliter observare. A quo statuto excipitur Cancellarius qui pro factis comunis habeat cartam et actramentum. tamen in aliis sit firmum :.

Quod in muris circumstantibus dicte Civitatis nec in aliquo castro districtus eiusdem non permictatur esse hostium uel ructuram :

xxii Item statuimus et ordinamus. quod in nullo castro districtus Nazarii nec in muris dicte civitatis sit aliqua Roctura murorum circhatis ipsarum Civitate vel castrum uel ostium in ipso muro per quam fracturam seu hostium in ipso muro possit haberi exitus extra dictam Civitatem uel castrum nisi portas antiquas et Consuetas per quas pateat et sit et esset consuetum comunis ad dictus et exitus omnibus : Et siquis habeat uel habuerit aliquam fraturam vel ostium contra dictam formam cogatur illam remurare et Remurari facere. Et uicarius et officiales dicte Civitatis pro hiis possint imponere penam .x. librarum corum et

Maiore arbitrio ipsorum qualibet die qua in mora fuerint eadem dictam penam auferre pro camera si non fecerit. Et si circa predicta vicarius et officiales dicte civitatis fuerint negligentes perdat de eorum salario L. libr. cort. et dicte camere apostolice applicetur. Addicimus quod in omnibus Castris dicte civitatis in circuitu et habentibus portas et hostia portarum porte vice qualibet Claudatur per ante positos ipsorum castrorum et siquis exiverit de dictis Castris vel aliquis ipsorum aliunde quam per portas soluat pro banno Camere dicte camere vice qualibet .x. libr. . Et ante positus qui non clauserit dictas portas soluat pro qualibet vice dicto comuni pene .xl. s. cort. Et siquis exiverit de dicta civitate vel intraverit in dictam civitatem aliunde quam per portas dicte civitatis vicarii arbitrio puniatur inspecta qualitate persone et temporis conditione :~ Quod Si qui superstites fuerint vel erunt alicuius operis dicti Comunis seu alicuius pontis vel vie debeat de gestis reddere Rationem :~

.xxiii. Item Statuimus quod. Si qui fuerint superstites alicuius vie pontis fontis vel fermine comunis narnie et Coligent seu colligi fecerint aliquam quantitatem pecunie ab adiacentibus pontis fontis seu fermine teneatur et debeat rationem reddere de hiis que gesserunt et gerere debuerunt in ipso off

tio coraz Roncinatorib' ponendis sup hoc autoritate consi-
lij dce Ciuitatis. Qui rocinatores debeant banditi facere p
ipaz Ciuitatez. Et quicumq ipis supstitib' dederint
vel soluerit. Vel dederit aliquā quātitate pecunie.
uel alijs pro eis credat' usq duor' ß quātitate cor'
q ueniat coram eis ad assignādū: Et ea q ad ma-
nus eor' peruenerūt ultra sumā expēs factar' uel
que habbuisse probabitur nō expedisse ī dicto ope
perueniat ad cōe narn. & peruenire faciat dci ron-
cinatores. Et vicarius fieri faciat īfra pmū mēs
Regis ex suo officio & etiā ad petitione cuiuscumq
petentis: Et si uicarij ad pdcā ad īplenda & ex-
ecutioni mādanda negligens fuerit perdat de
suo salario .xxv. libr cor' & dce cam applicet.

Et Habentes bellatoriuz trasanaz tabula-
tuz per aliq hedeficiuz supra strataz ultra
medietatē dce strate illud debeat āmouē.

·xxiiij· Item statuimus quod Quicumq ha-
buerit uel ht seu tenet vel hēbit uel tenebit ali-
quod bellatoriū seu trasānā uel tabulatū uel e-
deficiū lignior' seu tectū sup aliquā stratā pub
Ciuitatis predicte ultra medietate dce strate pu.

Volumus tamen et ordinamus quod hoc capitulum non extendat se ad illos qui habent hedeficia in domibus ab utraque parte vie seu strate publice et hoc capitulum sit precisum ad dicimus quod si aliquis habet vel tenet aliquam fenestram vel ostium in aliquo muro sue domus que exiret in domo vicini sui posita iuxta eam quod illam talem fenestram seu hostium debeat remurare ad dictam penam si hoc petitum fuerit per dominum illius domus :. –

Quod Vicarius dicte Civitatis teneatur ad petitionem superstitum aque ductus fieri facere omnia que fuerit oportuna :. –

Item statuimus quod. Vicarius et quilibet eius officiales teneatur et debeat fiere facere expensis per commune narnie et omnia et singula que per superstites seu custodes aque ductus et fontium dicte Civitatis eis vel alteri ipsorum pro utilitate et conservatione aque ductus et ipsorum fontium fuerit relata seu denutiata esse fienda. Et predicta et omnia et singula ipse dominus et eius officiales teneatur exequi et executione mandare infra octo dies post quam eis vel alteri eorum denuciatum seu relatum fuerit ad penam .C. librarum cuilibet. quam penam ipso facto incurrat dicte Camere. si predicta omnia cum effectu neglexerit adimplere. teneatur amovere et an

Teneat debeat tale ballatoriu seu trasanaz ballato
riu seu et hedeficiu lignoz et tectu reducere usque ad
medietate strate seu vie versus dom. illi qui tale he
dificiu tenet nulla tpr pscptione obstate. Et vi
cari et officiales dce civit. pro ut fuerit requi
siti ad petione cuiuscumque petetis teneat et debeat
vinculo jurameti et ad pena .xxv. libr coz de eo
salario dcm tabulatu trasanaz seu ballatoriu
redducere et reduci facere ad medietate dce vie
vel strate ifra mes post quam fuerit petitu et nichilo
autoritate et decreto presentis statuti ipi vicarij
et officiales pro ut requisiti fuerit possint et de
beat ipone pena ctra facieti .c. s coz pro qualibet
die qua fuerit i mora ad dco mes i antea reduce
di hedeficiuz predcm usque ad medietate dce
vie seu mictere officiale ad videdu predicta et
facere msrari per msatores seu msatore ad hoc
per dcm officiale ponedu et ipis ballatorijs tras
anis hedeficijs tectis et vijs msatis quod i vetuz
fuerit habeat pro plena probation et ea de facto
amoverj faciat p suos executores ad pena .v.c
libr coz: Et quilibz tale ctra facietes possit ac
cusare et habeant mediet te pene et ...

facere omez putredine que est et eet r de flueret
sup ipo agductu r oia opa r hedeficia que essent
sup ipis fontib r scalis ipoz fontiuz r ipoz alterz
a locu usqz dictas scalas adocto pedes ad pede peda
lis dci cois ascalis iferiorib dcoz fontiu dcis
octo pedib eputado: Et hoc caplm sit precisuz
Et teneat vicarius illico obsuar r obsuari fac.
no obstante aliq statuto: Et si predictus vicari
no obsuauerit r obsuari fecerit soluat pro pena
r bano dce came. C. libr coz. Ad dicim q nlli
hebrayci seu hebraice possint nec debeat hitar iux
fontes ppe .xxv. pedales ad pena .xxv. libr coz.
Et vicarius vinculo iur. r ad pena .x. libr coz
de suo salario teneat omi mes. de pdcis i quisic
r i quisit facer r repertos culpabiles punire r
Condepnar secudu forma predicta r applicat dce
cam: De trib mercatorib eligendis pro ad
iustandis assararolas r pesones:

.xxvj: Itez statuimus quod. In fra .xxv.
dies post apertura huy statuti. Eligant in csilio
ppli r cois dce ciuitat tres boni r legales mercatores
.s. vnus pro quolibz terzerio dce ciuitatis tres boni r
legales mercatores qui habeat r habe. debeant assa

17

iarolas et peson floren. de auro et aliarum monetarum de
eis dandas per dictu Coe signatas et impontas ad ar
ma cois et ppli narn. de eode assecto et illos flor et
monetas qui et que ponderabunt. et adiustabunt. per eos
vel aliu eorum cum dictis pesonibus et assaiarolis nlls
debeat recusare et siquis contra fecerit. et recusauit sol
uat vice qualibet cam dce cam. de facto. xl. s. cor.
per dcm vicarium auferedo: Et vicarius ciuitatis
narn. teneat vinculo Iuramenti de pdcis inquire
quolibet mense semel tm et inuetos culpabiles punire in
dca pena dcaque pena de facto auferri debeat a contra
facientibus: Ad dicientes quod dci tres Iurare faciat
omes mercatores de dca Ciuit. de suado predicta. et
de no dano vnu panu pro alio et no dare aliqd aliqui
sensali pro uedition panorum et quarnellorum et de no uedi.
ndo panu diebus dominicis festo pascatis festo na
tiuitatis dni die veneris scti festo omium apostolorum
omibus festiuitatibus scte marie: Excepto pro mor
tuis et dnis: Et quicumque Iurare recusauerit pena
incurrat. xl. s. cor. uel alterius eorum: Et ipsi tres
Iuret referre vicario et eius officialibus et ipsi tenea
tur auferre pena predicta et facere eos Iurare ob
seruare omia sup dca: Teneat etia ipsi tres fac. et
ad pena. C. s. cor. pro qualibet singlis mensibus facere
asseptu de ualore flor. et monetarum argenti quod assette
scribi debeat per notarium came. qlibet mense et insignitos nu

18

meros sup banchu Came. Lictis grossis sm que asseax
guilibz recipe ad dam pena qualibz vice flor z at.
monetas. Et q singlis sex msibz p dnos sex elec.
tos dce ciuitatis dioz teiu mercatoz officiu reno.
uet. Ad dicimus q dieb sabati festo Beati Juue.
nalis posint tenerj apotece apte. sine pena z Bano
Et si vicarius i hoc fuit. negliges i curat pena
L. libr coz de suo salario dce came applicadaz
hoc addito q nlla psona posit retiner aliquas
saiarolas vel pesones n sint signiatj sigillo dci
cois ad pena supradcaz z dicti mercatores debe
ant renouarj singlis sex mesibus :.

## De festiuitatibus Custodiendis

l:xxvij. Item statuimus ad honore z reuerentia omipotetis dei & gloriosissime Marie semper virginis matris eius z omiuz sanctoz z santaz dei q quilibz de ciuitate z districtu narn debeat diez Natiuitatis dni nri yhesu xpi cu duobz diebz sequetibz

Sanctuz die dominicu :
Festu circucisionis dni
Festuz ~~Eph~~ Epiphanie
Festu corporis xpi qd celebrat.
v feria post pentecosten.
Festuz apostoloz petri z pauli de mese Junij

Festuz Sancti Johanis Batiste.
Omes festiuitates Beate marie Semp virginis :
Festuz Beati Juuenalis de Mese maij et Agusti :
Festum pascatis Resurrectionis dnj cu duob;
Diebus Seqventib;
Festuz sce Marie Madalene :
Festuz Ascetionis dni :
Festuz Omiuz sanctoz :
Festuz Sancti Lauretij
Festuz Sancti Michaelis arcageli De mse
Maij et septebr :
Festuz omiuz et Singuloz apostuloz :
Festuz omiuz et Singuloz Euagelistaz .
Festuz Beati Bernardini :
Festuz Beati Bernardi :
Festuz sci Cassij epi
Diez veneris sanctuz Et
Festuz pentecosten :

Cum omi Reueretia et honor solenniter custodir et ab omi suile opere abstiner tam i Ciuitat q. i districtu Narn perpetuo : Et q nullus artista nec aliqs artez exercens nec aliqua psona audeat vel presumat apir vel apertaz tener aliquaz apoteca i dcis festiuitatib; vel aliq eaz excepto q quilib; possit portare paleas herbas lingnia fruct

Granu͂ ꝛ Mustuz. Saluo i festo natiuitatis dn̄i In Festo refrectioni dn̄i ꝛ pasce in quibꝫ nō liceat portar̄ aliqd n̄ tamtu͂ herbas ꝑ bestijs Et saluo qꝫ in dictis festiuitatibꝫ fructus q̄ uis ꝑona colliger̄ portar̄ vender̄ vendebiar̄ ꝛ meter̄ possit. Et siquis Ciuis vel cōitatem q̄ fecerit i predictis vel aliq̄ p̄dictoꝝ in cu͂rat pena et Banu͂z. x. ß. cōꝝ proqualibet vice dc̄e cam̄e applicādaz ꝛ sup hijs poss̄ inquiri ꝛ procedi ꝑ iquisitꝫ denu͂ptiatꝫ accatꝫ et repertos culpabiles punir̄ ꝛ ↄdenpnar̄ i dc̄a pena. Et p̄dc̄a nō vendicent sibi locuz i uenditione panis vini ꝛ alioꝝ fructꝫ :— : De eodez :—

xxviij. Item statuimus quod. Infrascripte festiuitates i Ciuitate Narnie ab omibꝫ dc̄e Ciuitatis cu͂ honor̄ et Reuerētia custodiat̄ ꝛ celebret̄.

- Festuz sc̄i pangratij
- Festuz sc̄i Dominici
- Festuz sc̄i francisci
- Festuz sc̄i Agustini
- Festuz sc̄i petri matiris
- Festuz sc̄i Lodowici
- Festuz sc̄i herasmi
- Festuz sc̄e Lucie
- Festuz sc̄i Nicolai
- Festuz sc̄i Martinj
- Festuz sc̄i peregrini
- Festuz sc̄e Crucis de mense Septembr̄
- Festuz sc̄i Gregorij
- Festuz sc̄i Leonardi et
- Festuz sc̄e catherine :—

Vibus festiuitatib ipoz festiuitatuz quilibz de dca
ciuitate ab omi fuile ope intus dictu Ciuitate se
debeat abstinere: Et qui ctra fecerit soluat pbano
dce came. vice qualibz .x. s. coz i pdcis poss pcedi
per iquisitione denuptiat et accat et hoc captm
no uendicet s locu i portado salm quorucuq se-
fructuu et i benedictione panis et vini et al fructy et
i hys q permittut ex forma Cap supy positi et Ad
dicimus q i omib festiuitatib scptis i pnti cap et
etiaz i cap supdco Quilibz piçicaiolus et mciary
et etiaz Barbery et ferrary possint apotecas tenere
apertas du mo mcatores piçicaioli et mciary nil
teneat ex hostiu apotece ad dcaz pena. Sz si ab
aliq ipoz aliqd petitu fuit posint exhere et oste-
dere vendere et sanguinar i quolibz festo i dcis
captis cteto si uenire ctigat i die illo vel i alia fe-
stiuitate i dcis duob captis cotentj dci ferrary pos
sint ferrar equos et mulos et barbery posint rader
coroçiosos et etiam dorsos et mebra equoz et muloz
sine pena dcis captis no obstatib: Et q i omibus
festiuitatib i dcis duob captis ctetis Ius et i ciuilib
cais per Iudices et officiales qui p tepora erunt i narn
no redat prett q in cais asur coi p miss i criminalib.

aut ac dapnis datis omi tpe redat et pcedi possit
no obstantib quibuscuq feriis i honore dei i trod
uctis :. Qr si contingat aliqua dcar festiui
tate venire de die sabati quilibz poss port
are bladuz et ligna :.

.xxviiij. Item statuimus quod . si cotigerit ali
qua dictar festiuitate venire die sabbati qd pos
sit pos quilibz portare ad for salmas bladi Lign
amine lingnor et palear et omis alias salmas
et res que sunt osuete portari ad for temporib
retroactis possint etia portari salme et alia res
aquibuscuq venietib ex districtu narn et tene a
pothecas apertas :. Qr quilibz de arte lane
in dictis festiuitatib poss tinge roscellare
et al quedaz facere sine pena.

.xxx. Item statuim qd . dictis festiuitatib excep
tis i an dco cap primo de festiuitatib custodiedis
otetis possit quilibz de arte lane tinger roscellar
et lauare panos et oma alia ministeria face ca
tingedi i ipis dieb possint etia apiri ca restitu
endi panos apothecas et omis alias res apothece
q habitat q no habet alia hitat seorsuz ab poth
eca possint retineri aperte et qd i dumeta etia omi
tpre restitui ualeat sine pena :. Qr cacellarius
Cois sit ciuis vel forensis ut i cosilio ppli et cois

20v

videbitur et placebit :.~

XXXI Item statuimus quod Cancellarius com
narn sit et ee debat ciuis uel foresis pro ut
placuerit cosilio ppli et cois dce Ciuitatis et de eius
electione mo et forma et salario proponat in dicto
cosilio primo mense post pub psentis statuti et pro
ut cosilio ipi placuerit et uidebitur et in eo fuerit consul
tum et reformatum dca forma executioni mandet. Qui
debeat sindicari et no possit absolui in fine sui officij
nisi primo restituat libros et sciptura oms quas fece
rint tpre sui officij dicto coi et alibi fuerit rogatus
hoc itelligat in hijs que cancellarius faci ad istantia pri
uate psone seu in hijs que facit ad istantia cois que no
tagunt suu officiu. In hijs vero que ad suu officium
ptinet sufficiat salariu. Istud statutu quatu ad ele
ctione Cancellarij fuit cassuz quia ipius electio spec
tat ad romanaz Eccam. :~ Qd vicarius dce
ciuitatis faciat custodiri stratas p aliquos
custodes ne grascia extrahat uel duana :.~

XXXII. Item statuimus quod vicarius ciuitatis
narn per aliquos hoies et custodes faciat custo
diri stratas et vias Ciuitatis et districtus narn
ad custodiedu grascia et duana et quos et que
inuenerit dci custodes aliquid portar cotra formaz
stat et ord dce Ciuitatis eis accipiant et assingnet.

portātes ꝛ portari facient̃ ꝛ ducat ea q̃ accepit ea die vel seq̄uēti dn̄o vicario uel eius officialib; ut superius dictū est. : ¶ Nulla persona in ciuitate seu distritu nāim vendant vinuz uel acetū amenutū sine Licētia :

XXXIIII: Item statuimus quod . nlla p̄ uēdat uel uendi faciat vinū uel acetuz amenutū i ciuitat̃ uel burg̃ dc̄e ciuitatis vel etiam i comitatu sine licētia dn̄i vicarij uel antepositi sup uino uēdēdo q̄n antepoit̃ ēēt. Et quilib; volens vendēr uinū amenutū debeat ponere. ꝛ confiteri ac etiaz asinguiar̄ sagramēto cam̄ co munis p̄dci et etiam nōt̃ ꝛ alijs officialib; sup hoc deputatis vinū q̄ uendēr. uoluit. si tāta q̄ntitate uini q̄ repit̃ in uegete. cuis vinū uēdēr. vlt uel parte saluo q̄ si uolens dc̄m uinū uēdēr dixerint uel Iurauerint de minoꝛ quātitat̃ q̄ vna satm uini ad minorem Considerate quātitat̃ ꝛ qualitate uini existentis i dc̄a uegete. ꝛ magnitudine et prouitudine ipius vegetis q̄ i pena uel piuriū aliq̄ nō incurrat dū mō illud p̄frade nō comictat. Et siquis i uetus fuit. aliud uinū uēdere p minoꝛ q̄ntitat̃ vini ~~de~~ duana soluēr siue gabella q̄ sit uinū talis vegetis soluat et soluēr teneat̃ proqualib; uice qua q̄ fecerit . C . s̄ . cōr ꝛ dc̄e camēr applicent̃. Et talis Asinguiatio fiat et fieri debeat p dn̄m viruj vbi ēēt.

vir si eet mulier fieri debeat per tabernariuz qui ue
der debet ipm vinu qui ruret soluer dcam gabbela
de pecunia quam fecerit de ipo uino ultra cam pro
qua soluiss gabella. Et uicarius dce Ciuitatis ad
rimadu et micteduz prop dcis per loca dce ciui
tatis et Burgor vbi uinu uederet ad minutu his
i eb dogmada micte teneat. prouison in huiusmo
di vendition fraus aliqua comictat. p huiusmodi ue
dentes q oms apodise ponede ad uegetes de
quib vinu uederet ponat et poni debeat ipe
apodisse i uegetib p aliquem eligedu p dnos sex
electos dce ciuitatis qui ipsas apodisas ut dcm
est apponat i ipis vegetib cu duab bullis cofic
tis et sigillatis duob sigillis ordinadis p dcos
dnos sex electos dce ciuitatis. Et dns uicarius dce
ciuitatis si ei videbit ut aliq appodisa no debe
at de uegete leuari per aliquem et i aliqua alia
vegete apponi quam ueniat ad notitiaz ei q il
le qui ad predca fuit deputatus solicite et dili
gent p quirer debeat Iurametuz recipiendo uel
alio quocunqz mo si sibi expedire videbit ne in
predictis fraus aliqua comictat: Per quirat etiz
per ciuitate et comitatus narn vt dcm uinu non:

fraudet tam q uendit ad menutu q etiaz ꝑ agros
sez siue ad salm: Et talis elect ad pdca heat ꝛ
here debeat pro suo salario adco coi. xl. ß. coz
pro quolibz mß. Et si cotingat ipz ante portuz ac
cedez. ꝑ comunitat ꝑ suo officio exercedo pro ipo
accessu per coe tm prouidet edez de salario ut
placuit ꝛ uidebit ee coueniens dnis sex elec
tis dce ciuitatis qui erut ꝑ tempora sup quib
oib ꝛ singlis vicari dce ciuitat posit igre. ꝯ
delinquetes ꝛ pcede ad culpabiles ꝛ reperiedos
punire. i dca pena no obstante aliq statuto uel
ordinameto uel reformation in ꝯtrariu loquete.
Ad dicimus quod soluta gabella cam came hat
spatiuz triuz diez de cofiscatioe ꝛ sigillatione
apodise. cu duob bullis ꝛ sigillis ꝛ q poss uen
dere dcm uinu sine pena: Hoc addito q suf
ficiat pro licentia q hatur apodisa solut gab
a cam came uel emptorib gab uini pdci:

Q notificet locis uicinis q nlla persona:
exhat res pertinetes ad duana sine apodisa:

.xxxiiii. Item statuimus quod. significet per coe
narn locis ꝛ uicinis coitat ꝛ district ipi ciuitatis
q nulla pa exhat uel exhi faciat de ipa ciuitat

seu districtus eius aliquas res ad duana ptinetes sine
apodissa i scriptis reducta et sigillata per cam dci
cois vel per illuz qui posit fuit sup hoc ad penaz
i ordine cotet. Addicim q cam pdcs teneat soluer
et soluat nuptijs et liter dce Registrent :.—

De sindici castror et uillar districtus narn ca-
ueant ydonee dco comuni :. —

·xxxv. Item statuimus q. oms sindici castror et
uillar 9mitatus narn caueant ydonee coi dce ciuitatis
custodire et custodiri face. duana i castris et uillis
eor et uias stratas per quas deferunt et deferiri po-
ssunt et ipsorum duana pro ut ordinatu erit exige. pro dco
coi et q exigit p dcos syndicos resignar quolibz die
sabati cam siue proposito sup dca duana. Addici-
entes q siquis fraude 9misit uel no resignauit
dcaz duana soluat pena. C. s. cor uice qualibz di-
cte camere applicadaz :. De libris habendis

per cam comunis et eius not :.

xxxvi: Item statuimus quod. Cam dci cois et eius
notij teneant face et haber per itroytu cois pdci
libros ifrascriptos. s. unu libru in quo scribant introitus
itus duane generalis aliu libruz i quo scribantur
introitus uini aliu inquo scribat introitus mattior
et danpnor dator et exordinaior et itroitus gabellar

& aliarum expensarum cōis et Aliuz de uenditionibus ter-
rarum et domorum: Et aliu de gabbella carnium et
piscium: saluo de gabella siue duana Bestiarum que solui
debet de mense maij de qua quando soluitur fiat et fieri
debeat alter liber. Et predicta facere teneatur uinculo Ju-
ramenti: Volumus etiam quod notarij camere teneatur facere unum
librum de datiuis imponendis et quo tempore et de nominibus
cultorum et de auctu officialium cōis et de salarijs et
familijs ipsorum et de distributione datiuarum contrat
et de solutione datiuarum dicti cōis quilibet in camera dicti
cōis reperiatur. De vno hoie legali Scindico

C.xxxvij Item statuimus et ordinamus. quod ad conserua-
tione et reinuetione bonorum in frascriptorum hospitalium
in consilio populi et cōis dicte ciuitatis ad bussiculos
eligatur et elegi debeat vnus bonus legalis et expe-
rtus syndicus qui debeat syndicare et roncinare omnes
et singulos Rectores hospitalis sancti Jacobi de nor-
nia qui fuerunt in dicto officio a .xx.ti anni citra et cum
ipsis et cum illis qui fuerunt per tempora singulis tribus
mensibus de administratione eorum officij cuiuslibet ipsorum et de
hijs que peruenerunt ad eos de bonis rebus et Juribus dicti
hospitalis sancti Jacobi et aliorum hospitaliorum dicti
comunis quocumque modo Jure et causa et rationem trahere et audire
coram Judice maleficiorum et milite domini uicarij ciuitatis
predicte qui debeant dicte Rone personaliter interesse: Et

230

si dcus sindic^s īuenit. ut dcm est aliquē dcor Rector
defraudasse vel sub trasisse aliqd de bonis ⁊ Iuri
bus dcor ospitaliū seu aliq^s ipor ad restit dupli
plic eius qd defraudavit cōdenpnet ⁊ ipis hospi
talib penit applicet. Et pdca om̄a et sigla vicari^s
civitatis narn teneat^r uinculo Iuramēti ⁊ ad penā
.L. libr. cor de suo salario dce camē applicādaz exe
qui ⁊ executiōni madar ad petit cuiuscūq petētis.
Qui qdē sindic^s supradcus teneat^r ⁊ debeat dili
genter pquirē pro bonis dcor hospitaliū: Mobili
um ⁊ ī mobiliuz ⁊ Iuriū quor cunqz ⁊ procurare
ī curia ⁊ extra qz si qua bona dci hospitāl mobilia
et īmobilia aliqui seu aliquis tenēt. occupata in
tegre hospitalib pdci restitui faciat. Et vicari^s
dce civitatis ⁊ eius officiales teneāt^r ī pdcis facer
sumariū Ius sine libelli oblatiōn ⁊ strepitu ⁊ figura
Iudicij ⁊ ipsa bona occupata ipis hospitalib restitui
facer cū effectu. Nullusqz possit ad dcm officim
elegi vel uocari qui hūt aliq offm in dcis hospi
talib n^i fr filij vel nepos uel patruus seu auucu
lus carnalis ipius: Et hoc captm sit precisuz non
obstante aliq^o statut^o ppli uel comunis uel ordina
meto ī contrariuz loqntib: hoc captm ī teligat de
hospitalib que nō sunt loca pia sed de alijs hospi.

talib; quor Jurditio spectat ad personas. Ecc^ar :–

Qr omia acta ⁊ sciptur facte per quoscunq cacel
larios cois adutt coe pertinete a x. anis citra
sint in camera dicti comunis :. –

xxxviij Item statuimus quod. oia acta ⁊ scipte
fact. ⁊ scipt. man omi ⁊ singlor cancellarior
dci cois qui fuerut i dco officio adce came. citra
⁊ qui nunc sint ⁊ erunt p tpra i dca ciuitate ad
dem coe narn ptinetia ⁊ ptinetes q inueniut et
in uenire poterunt sint ⁊ ee debeant apud cam
dci cois ⁊ apud dcaz cam pro utilitate dci cois
pueniat ⁊ puenir debeant ponedo ⁊ coseruado in
armaio dci cois : Et quilibz cancellarij dca acta
⁊ scripturas hns pener se uel alibi spatio unius
mes po aptura pntis statuti requisito ⁊ monito
madato vicarij dce ciuitat restitue redde ⁊ re
signiar publicat. man eor primo teneat et de
beat ipi camerario no obstantib statut. ppli uel
cois seu reformat. i cotrariu loquetib. Et si pdci
cacellarij uel aliquis ipor post dcam apturaz
monitione ⁊ requisitione sibi facta dcas scpturas
comunij predco redde ⁊ restitue. ⁊ resingniar re
cusaret ⁊ negligens fuerit puniat vice qualibz i
x. libr coij dce cam applicado : Et vicarius dce ciui
tatis teneat pdca omia ut dictu est exequi ⁊ exe.

cutioni madar et obseruar et obseruari facere sub pena
xxv. Libr. cor. de suo salari dicte camere applicanda Et
nichominus cam dicti cois teneatur dictus cancellarius re-
quirere ut predicta faciant et obseruent Et hoc capitulum
sit precisum. De Juramento Consiliariorum dicte ciuitatis.

xxxviiii. Item statuimus quod cum jurament. consiliariorum
plerumque in offensam cois et periurium uertebat. Statu-
imus quod omnes consiliarii populi et cois dicte ciuitatis.
Jurent sub hac forma videlicet quod quando erunt ad consilium con-
gregati consulant et petitum accipiant secundum quod eis melius
uidebitur pro statu Sancte Roman ecclesie et domini nostri.
pape et statu ecclesie et comuni dicte ciuitatis et aliter quam pro
dictam forma officiales cois nartii super hoc deputandi
ipsos consiliarios jurare non faciat nec cogat :. Quod nulla
persona audeat Inpedire diuina officia in qui
buscumque ecclesiis.

xL. Item statuimus quod. nulla persona cuiuscumque
etatis et conditionis existat audeat turbare tempore quo
batisteria in ecclesiis ciuitatis comitatus. nartii fiunt que-
cumque officia celebrantur. in ipsis ecclesiis. nec aliquem Rumo-
re facere. siue sonu cum lapidibus siue lignis aut aliquo
inordinato modo presumat ex quibus turbari uel impedi-
re possint dicta officia siue Batisteria uel clericis ut
presbiteris aut audientibus uel audire uolentibus ipsa offi-
cia uel batisteria malestia inferre dicto uel facto sine
platione alicuius sin. in. C. s. cor. puniatur et teneatur pre.

pro filio et fratre proximiore. Et vicarius et quilibet officialis dicte
civitatis ad petitionem cuiuscunque petentis teneatur et debe-
ant ipsam penam auferre a delinquentibus vinculo iuramenti et
ad penam xxv. librarum coronatorum de suo salario dicte camere ap-
plicandam. Et eo tempore quo ipsa battisteria fiunt Vicarius
dicte civitatis teneatur et debeat mictere unum ex notariis
ipsius cum barovariis et familiaribus pro exequendis premissis
cuius notarii relationi stetur et habeatur ipsius relatio pro plena
probatione. Et prima die edogmadis sancte debeat hoc
capitulum facere bandiri ut predictorum notitia singulis ha-
tur Addicimus quod si per aliquem in aliqua ecclesia danum
illatum fuerit quod inferens penam x. librarum coronatorum incurrat
et danum duplicatum emendet. Adicientes quod omnes pe-
ne in noctibus baptisteriorum qua duplicentur et de ad
dulterio in ipsis noctibus comisso possit contra comictentes
vel conmictere temptantes procedere et per inquisitionem
non obstante aliquo quocumque capitulo. Et etiam hoc ca-
pitulum bandiri faciat in die dominico olivarum.

## De elimosina danda per dictum comune conventibus fratrum

C.xli. Item statuimus ad honorem et reverentiam domini
nostri yhesu christi et gloriosissime Marie semper virginis
matris eius et ut in fraternitatibus fratres in eorum conventibus spetiale
officium et orationes faciant ad eundem dominum nostrum ihesum
christum singulis mensibus quod eorum miseratione conservet in statu pacifico

q camⁱ ciuitati. de pecunia ꝛ auer̃ ramẽ. marn̄ det ꝛ soluat
conuẽtuꝫ fratrũ predicatoꝝ. fratrũ minoꝝ ꝛ fratruꝝ.
hẽmitaꝝ sci agustini dẽ narnia ꝛ cuilibꝫ ipoꝝ couẽ
tuũ. pro ope Ecc̃aꝝ eoꝝ quinquaginta libr̃ proquolibꝫ
libr̃ cõr. quas eidẽ soluer̃ teneatᷣ camⁱ predict᷒ ꝛ dcas
.L. lib pro quolibꝫ dictoꝝ. Conuẽtuuꝫ hr̃e debeant in
kl. mẽs. martij ꝑx fut. Ita tamẽ q ĩ alijs opeꝛibꝫ dci.
cuẽt᷒ pecunia p̄dcaꝫ cuerter̃ nõ possint. Et vicarius
dcẽ ciuitatis sub uirtute ꝓstiti Jur̃. teneatᷣ asister̃ toto
posse. q predcã pecunia. ꝑ asoluatᷣ. : Qꝫ vnus ex dn̄s.
sex electis quolibꝫ mẽs teneatᷣ Jre ad rocchas Comũs.

xLij. Jtem Statuimus quod Per dños sex ele
ctos dcẽ ciuitatis qui presunt ĩ dcã ciuitate ꝛ pe
runt ĩ futurũ .s. per vnũ ex eijs teneatᷣ et debeant
vinculo Jur̃. ire ꝛ acceder̃ ad singulas rocchas qui
stadiunt ꝑ dcuꝫ cõe ꝛ ꝓptm quolibꝫ mẽs semel ad
minus cũ vno nõto. quẽ secuꝫ haber̃ uoluut. ꝛ faci
ant vnũ inuẽtariuꝫ de Rebꝫ ꝛ massaritijs dci cõis
existentibꝫ ĩ dcis Rocchis ꝛ qualibꝫ eaꝝ que scibã
tur per dcuꝫ nõt. dupliciatᷣ. Jta q vnũ teneatᷣ ꝓpi
dnĩ sex electi ꝛ aliud remaneat ĩ singulis rocchis
.s. in quilibꝫ Roccha. Jnuẽtar̃ de reb᷒ existentibꝫ
ĩ ipa roccha hijs factis single masaritie. asingnẽ
tur Castellano cuiuslibꝫ Rocche. ĩ qua moratᷣ ut eã
custodiat. Qui quidẽ castellanꝫ Cui p̄dcã asingnati᷒.

fcta fuit i fine sui officij dum alter Castellan(us) successor
eius accedat ipas massaritias et res adsigniatas sibi
et scriptas in ipso inventario assignet dicto castellano suc-
cessori. Et ipsum Inventarium novus Castellanus ea die
vel sequenti suis literis vicario dicte civitatis si ipse
res et massaritie a pcessore suo sibi fuerit assigniate
que in ipso inventario continentur nec non litteras ipsas per
dictum Castellanum destinandas dictus vicarius assignet
cancellario dicti communis ut eas registret. Qui cancellarius
dictas litteras debeat registrare in suo libro Et post
redditum dicti castellani scribentis immediate idem
vicarius mictat pro eo et coram ipso comparere faciat
ut assignet ipsas Registratas litteras fuisse desti
natas per eum in oportuno casu denegare possit que
omnia idem cancellarius facere teneatur sub iuramento ad
penam xxv. libr. cor. de suo salario. Et sic successi
ve procedatur et fiat de mense in mensem: Et castellanus et
non observans penam x. libr. cor. incurrat et vicarius predictam
auferre teneatur: Requirat etiam idem vicarius idem
castellanum et eum interroget et eius scripturas videat
si per ipsos castellanos predicta fuerunt adimpleta: Et
quilibet vicarius dicte civitatis notificet dictum capitulum
dominis sex electis dicte civitatis et cancellario dicte civi-
tatis et studeat toto posse quod predicta et omnia et singula

obſuet Et cācellarius tpre cautōis recipiende a ſinctur castellanis eis et cuilibz ipoꝝ predicta notificet et i iugat ac iurarj faciat pro obſuatia predcoꝝ hoc addito q predca ſeruet pro ut et ſic uidebitur et placebit dño uicario dce ciuitatis qui nuc eſt et per per tpra erit. : Qꝫ cam̄ cōis narni teneat de geſtis reddeē rōnem :—

xliij. Item ſtatuimus quod Cam̄ dci Comunj teneat de geſtis et admiſtratis p eū comunj narn reddē rationez Et poſt fine ſui offitij moret et ſtetur i dcam ciuitatē ad ſindicaduz quiqz diebus de geſtis p eum ta cōis q ſpaliū perſonaꝝ et ratione plenaria Redditur dū modo fiant tria legitima Bandimeta ut coſuetū eſt Prouiſo q ſi i fra tres primos dies dcoꝝ quiqz dieꝝ no fuiit ſibi data et excibita aliq petitio cora dco ſindico qui eū pro tpre ſindicabit q dcus ſindic poſſit et debeat dcuz cam̄ abſoluē. Et abſulution fca de eo poſſit dcus camrari diſcedeē aciuitat narn no obſtant q dci quiqz dies no eſſent elaſi :—

De correctione Libre :

xliiij. Item ſtatuimus quod. Correctio libre et alibratus cōis narn fiat et fieri debeat ſub hac forma.

vz qd omes et singule terr possessiones et domos ue-
dite vel alienate uel que venderet uel alienaret
i posturuz per quascumqz psonas Ciuitatis narn
alibratas i catasto cois narn scribant et ponat et
scribi et poni debeant i libro emetis i que talis po-
ssessio traslata fuit sicut i libra tal ueditoris ut
alienatoris apparet alibrata et eleuari debeat de
libra vendendentis uel alienatis. Et quilibz ue-
dens vel alienas uel emens vel alio tituto acqres
dor uel possessor teneat in fra dece dies adie alien-
ationis vel ueditionis notificar seu denutiar noto
hoc deputato uel deputado dcam venditr ad pena
C. libr coy per quelibz eoy et qualibz uice: Et uica-
rius teneatur vinculo Jur. Inquir. et i gsit. facere
d pdcis quolibz ms et iuentus culpabil de pdcis pu
nire et codepnar i pena. C. s. coy et coi narn applicare.
Et hoc caplm dns uicarius dce ciuitatis faciat
bandiri p dcam ciuitate In locis cosuetis qlibz
ms ad hoc ut nullus poss ex hoc Ingnorantia al-
legar. Et hoc dicimus valere post bandimeta fcz
de predcis madata dni vicarij sup executi predi
ctoy et scriptura hmoi corectionis aligat et sit vnus
nots bonus legalis et expertus et dca Ciuitat elige.

dus i cosilio ppli r cois pro ut i dco cosilio placuit
Qui nrs percipiat r habeat per scriptura i coreat
sex den proquolibz petitio terre r qualibz domo
tres den aqualibz part. Et etiaz dcus nots elige
dus nttaz domu uel traz eleuet alicui n ypaz alti
aquireti ponat r q eleuatio r positio fiat q dcuz
est Teneat etiaz corige sumas utriusqz Cui nots
officiuz duret sex mes tantu Et teneat qualibz e
dogmada sedere a banc addcm officiuz excedu
ad minus trib dieb Et qualibz edogmada ad pe
na .x. s. cor proqualibz die qua no stetit n legi
tima excusat pmiss. Teneat etiaz quolibz die
veneris accede a cam cois r scriber nomina dcor
emetiuz r vendetiuz dom r terras r al possess r
micte pro eis r teneat eos facere grauarj r pin
gniorarj : Vt predca omia exequat :

De opere tribune scti Juuenalis

xlv. Item statuimus r ordinamus Ad onore
et Reuerẽtiã omipotetis dei r gloriosi Ac Beati
martiris Juuenal. patni r defensoris comunj et
ppli dce Ciuitatis ad hoc ut ipi coi r pplo assistat
q dnus uicarius qui nuc est ~~est~~ r erit per tpra i
officio dce ciuitatis suo Jurato r ad pena .CC. L. cor :
teneat dari opus r opaz efficace ut procedat i oper
ad perfectione opis tribune noue dce Ecce sci Juuenal.

Et ut per dictu coe r captm r Canonicos dce ecc obseruentur omia r singula pacta i ter eos hita r fca ut scptr r pu ca man Gori Ricchij de aretio notij r oliz cancellarij dci cois Ita q anuati donec dcm op pficiatur de mese septembris cuilibet ani teneant exigere r exigi face a castrib seu comitatesib subiectis dco coi: Trecetas Libras coz q pecunie debent adcis castris coi nan pro cesu quas .iij c. libr coz n in fra dcm ms septembris exigent cam came et salario debito ipi vicario pdco opere soluer teneat et i libro expensaz dci cois eas reactar Licitu tn sit ipi vicario quatitate qua pro castris soluit per manus cam ab ipis castris recupar r recipe quas iij c libr dari faciat cam dce opis q est r erit per Tempora fabrication dce tribune. couertendas teneant r ridez cimiterij conuertendas etias deus uicarius requir. dnm epm r captm dce ecc ut ipi canonici r captm expendant r i ipo laborerio couertant per man cam dce opis anuati usqz ad perfectioez ipis opis de eoz pecunia C.L. libr coz Et omia r singula que et inceps fuerint i ipm op ~~opus~~ relicta donata obligata r cocessa ab aliquo vel aliquib dce ecc. pro ope prefato seu ad ipz opus Et fruct redditus r prouetus beneficiorum seu pbenaz seu canonicoz ipi ecc qui deberet.

28v

pro operib3 dcē etc. 5. primi ani dcē uacationis ut fa
ciant puenire pecuniaz a canonicis et caplo et coi na.
rn debita amanus cam dci opis q cam dci opis cois
et capli de ipa pecunia pro rata pro ipo ope expesis
facer teneat pro ut per magistros et sapientes et
antepitos p coe et capitulu poitos uel ponendo uisum
fuit expedire teneat etiaz de introytib3 et expes fieri
face tres libros quor vnus sit penes cam. dci opis
alius sit penes supstit. dci opis et alius penes aliquem
probuz viru p captm eligendo: Teneat etiaz singlis
quatuor mes a cam dci opis de itroitib3 et expesis p
teritis et ifuturis exigere et exigi face plenaria ratti
one p aliquos pbos uiros p captm et coe eligendo: te.
neant etiaz cam cois narn et not eius ad petitione
cam dci opis ipas iij. libr soluend p castra et loca
predca processu dar & dari facer cam dci opis et
eas itroitib3 et expes dci coi pone et scribe sina aliq.
apodissa et deliberat. alicuius csilij autoritat. prese
ntis statuti statuto aliq no ostant. q i contrariu.
loqueret. Et pns statutu in pdcis volimus ante.
ferri. Et si cam comunis et not eius pdca face ne.
gleserint eo ipo eor officio sint priuati et etiam
de eor salario: Et qui sindicabut: Vicar et cam.
et not eius teneat de pdcis inquir. et smaz ferre sub
pena. xxv. libr cor proquolib3 eor officialiuz qui
sindicar predcos: Addicimus q pdca vedicent sibi

locuz si pdicti canoici pmo expediant id qd debeiet et promiserunt hoc addito q pdcas iij.c libr coz cam. cois no soluat nec soluer debeat n pmo dci can apiat viiaz posterne tribuna dce. Ecc. et iux. ipaz ecc. Ita q per ea comode ire et rediri posit. Et si cam cois ipas qtitat soluit n pmo apta fuit. dca uia ut dcu3 est ptr pena piurij pena .xxv. libr coz i curat dce cam. psoluedi: Nisi dca pecunia seu cesus debit p dcos comunitatem Rome ecc. veiet q tunc volum presen statutu qtu ad hoc ee nulli efficacie vel mometi: Qz Mercatores et alij qui recipiut pecun pro coi teneat eaz solue. ubi fuit deputata et no alibi

.l.xlvi. Item statuimus quod. omnes et singli mercatores Ciuitatis pdce deputati et iposteru p coe. narii deputadi ad recipiedi aliquas pecunias Redditi uel prouetus dci cois soluedi uel soluedas alicui vel aliqb spalibus ponis de dca ciuitate uel eius distr. ictu seu i certos vsus couertedas vel conuertedos. ex uigor alicuius statuti uel reformationis osilij ppli et cois dce ciuitatis teneat dictas pecunias redditu et prouetus solue. cu effectu pdcis personis et i dcos vsus querter et no i alios Bona fide sine fraude prout amanus eoz peruenerit et ad id artari debeant et constrigi personalit per uicariuz dce ciuitatis viculo. uirameti et ad pena .xxv. libr coz de suo salario ad petit et regsit Cuicunqz petetis debentis aliquid

Recipere de pecunijs et redditibus peruetis ad manus dictorum mercatorum de bonis et auere dicti cois :—

Quod fiat unus liber per licteras alphabeti de omnibus et singulis exbanditis et condenatis cois nostri quantitate in quibus sunt et apparet condenatti et exbanditi :—

.xlvij. Item Statuimus pu[blice] utilitati prouidere uolentes cois dicte ciuitatis ac pro executione penarum trangressoribus uiarum precludamus delinquendi. ORdinamus quod uicarius dicte ciuitatis presentis et futuris teneat et debeat uinculo iuramenti et ad penam .CC. libr. fieri facere unum librum omnium exbanditorum et singulorum condempnatorum et condempnatorum eorum sub breuibus uerbis per licteras alphabeti ad hoc ut melius et comodius ualeant reperiri. Addicientes etiam tempora condempnatorum et exbanditorum. Et quantitates teneatur etiam subtile solicitum et acerimam Indaginem facere de omnibus et singulis Bonis dictorum exbanditorum et condempnatorum et ipsa bona in corpore infiscum camere Sancte matris ecclesie et per ipsa camera et ipsa Bona locari facere bona fide et sine fraude et aburgo aliqua umana gratia : Et ad sequendum predicta fieri faciat unum sindicum spetialem qui duret per sex menses : Qui sindicus fiat post apertura presentis statuti Infra .xv. dies tempore presentis uicarij finitis sex dictis mensibus fiat silis sindicus de omnibus et singulis dictis bonis debeat fieri unus liber. Et si aliquis dicent dicta bona ad se pertinere. uel in eis aliquod Jus habere quod uicarius super hoc possit et debeat et ualeat cognoscere.

⁊ difinire simplicit(er) ⁊ de plano ac sine strepitu ⁊ figura
iudicij Provisio q(uod) si aliquis fraudaliter vel cu(m) (con)tractu
fictivo uel simulato dice(n)s ipa bona ad se p(er)tine(re) seu
in eis aliq(uod) Jus habe(re) puniat(ur) L. libr(arum) cor(tonensium) : Et ad
probationis fraudis ⁊ simulationis huiusmodi suffic
iat pub(lica) fama (con)quatuor testes probat(a) cu(m) aliq(uo) iu
dicio seu cu(m) aliqua p(re)sumptio(n)e que move(re) h(ab)eat a(n)i(mu)m
Judicatis Addicietes q(uod) bona mobilia si qua Re
p(er)iret(ur) vendat(ur) p(er) d(i)c(tu)m sindicu(m) mand(a)to d(omi)nj vicarij
⁊ pretiu(m) ipo(rum) ad cam(er)am p(re)d(i)c(t)am adveniat ⁊ (com)pe(n)sent(ur)
i(n) condepnat(ionibus) ⁊ ban(n)o p(re)d(i)c(t)is si pet(itum) fuit pro rata
c(re)ditor(um) etia(m) p(re)d(i)c(t)o(rum) p(er) d(i)c(tu)m sindicu(m) etia(m) exigat(ur)
⁊ exigi faciat d(i)c(t)us vicari(us) simplicit(er) sumarie
⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura Judicij ⁊ p(er)veni
ant ad d(i)c(t)am cam(er)am q(ue) scrib(an)t(ur) p(er) cam(erarium) Introitib(us) d(i)c(t)e cam(ere)
⁊ (com)pe(n)sent(ur) in (con)depnat(ionibus) ⁊ bann(is) p(re)d(i)c(t)is si pet(itum) esset
illis cui(us) fuerint credita sup(ra)d(i)c(t)a ⁊ q(uod) ide(m) sindic(us) pos
sit ⁊ valeat ⁊ etia(m) teneat(ur) debitores huiusmodi a d(i)
c(t)is creditis quietar(e) ⁊ absolve(re) ⁊ huiusmodi solutio(n)ib(us)
absolut(ionibus) ⁊ q(ui)etat(ionibus) facte tales Reditores exbanditi
⁊ (con)depnati sup(er) ipo c(re)dito i(n) p(er)petu(um) no(n) audiat(ur) nec
habea(n)t aliqua(m) actione(m) : Et hijs exeque(n)dis Idem
vicari(us) possit adhibe(re) o(mn)ia remedia Juris ⁊ facti
prout sibi placuerit ⁊ pena(m) tra(n)sgressorib(us) inponere
pena C. libr(arum) cor(tonensium) ⁊ ab inde i(n)fra ⁊ s(upra) prout sibi uide
bit(ur) f(a)c(t)i qualitat(e) ⁊ (con)dict(ione) persona(rum) p(e)n(s)atis teneat(ur).

teneat etiā dc̄us sindic' reddere Ratione de omib'
et singlis gestis per eum et rocinatorib' deputadis p
dc̄uz receptore Sc̄e matris ecc̄. et Restituere dc̄e cam.
omnia que ad ei' manus peruenisset et facta ration
teneat reddere siqua hr̄ent de bonis predictis ex
baditis et cōdenatis i fra x. dies ad pena dupli
ei' q debet. remicte: Qr per dn̄os sex electos dc̄e
ciuitatis vel maiore parte ipoz eligat' vnus
sindic' q qlibz edomata protestet' officialibus
quod obseruent stat' :-

xLviij. Item statuimus quod per dn̄os sex electos seu
maiorez p̄te ipoz eligat' vnus probus vir qui sit
sindic' et officiat cōis. narn cui' officiuz duret sex
m̄s qui sindic' et officiat teneat' et debeat qualibz eb
dogmada protestari uicario guardiano ac cuilibz alij
officiali dc̄e ciuitatis q obsruent et obsruari faciant
omnia statuta de ipoz et cuilibet ipoz loquetia et
ea effem demadari et dc̄us sindic' faciat protesta
tion dc̄is vicario guardiano et cuilz alij officiali
dc̄e ciuitat' omi ebdogmada et sepius si ab aliq sp̄ali
fuerit Reqsit' sup aliq capto stat'. Et ad id artet'
dc̄us sindic' p iuramt' tp̄r quo iurabit dc̄u officiuz
et ad p̄miss faciendū et obsruanda huiusmoi ad pena y.
libr cōis et q singlis sex m̄s renouet' qui sindic' nōtis
et hat memoria statut' et hat psalario dc̄oz sex m̄s tres

libr. cor. Et cancellarius et quilibz nots decas protestati
ones scriber teneat ad petit talis Sindici ad penaz
C. s. cor. et hoc pdci dni sex facer teneat ad pe
na Jur et C. libr. cor. proqlibz. Qd notr qui erunt
sup libr possint et debeant corrige patetes errores.

xlviiij. Item statuimus quod notr qui sunt et erunt
sup libra possint et teneat et debeant cu cosilio Iu
dicis dni vicarij corriger omes patetes errores
Et si aliqua bona eent alicui adscripta que no re
piret et ille cui adscpte sunt Iuravit ad sca dei
euagelia se no hre et probauerit per vnu testez vel
publica fama p tres testes pbata aminus q tuc de
sua libra cacellet et imargine libri scribat talis
cacellatio: Et idez dicimus si asignavit possesso
re aliuz et tunc ad scribat possessor stati si fuit
sub secularj Jurisditioni dce ciuitatis et possessor ipaz
datiuas soluer teneat. De scretijs et questionibz
terminado iter cosortes et dnos molen et hntes po
sess i fluminata.

L. Item statuimus qm Inter cosortes et dnos mole
din. de funaria expartevna et hoies possess hn
tes in fluminata exlta qnq diversa sit excitatio et
querela et ee dignoscit in presentj nec p statuta
eddita circa modos et ordines ac asrectu dnoz mo
tedinoz ipa querela et excitatio no finit ymo renouat.

31v

cotinue ex Iudicia et Iniudicijs pp mlta statuta
Statuim et ordinam qd vicarius dce ciuitatis ui
culo Iur teneat congrare ipalatio cois Consiliu
ppli et cois dce ciuit et i eo proponere de dcis statutis
ac de omib et singlis supsstis et de modo et mra et
asectamto et forma pdcor debeat adhiberi ut finis
qrele et excitatiois huimoi iposter iponat et qd
i dco cosilio delibatu fuit et obteptu plenu obtine
at roboris firmit :. Qd nllus audeat cesar i moti
bus cois narn et de pena cotra facient.

.Li. Item statuimus ad hoc. Vt i ciuit narn ha
budatia lingnor venaliu hatur et nlls audeat
uel presumat fac aliquam cesam nec laborar in
siluis coib cuiuscumq castri vel uille cotat narn.
nec igne micte nec carbones fac i pdcis siluis
Et qui ofecerit soluat pro pena et bano dce cam
x. libr cor et quilib poss poss de pdcis ofacientes
accare et denptiare et hat medietat bani et teneat
i credntia : Et dns uicarius teneat et debeat ui
culo Iur. de pdcis poss in castris carbij et podij
medij et eor tenuta singlis duob mns sui Regiminis
Inquisition fac et in uentos culpabiles punire et
codenpnar ac etiam ipas siluas facer terminari et
terminos imicti facer et i ipsas siluas prout actenus
fuert tminate. et fenayte Inquirat etiam singlis duob
mns de otemtis i dco ordine. de possess spetialiter psonar

32

que hnt poſseſſ Jux ipas ſiluas per duos vel tres ho-
ies de ꝯtrata vbi ſite ẽent dcẽ ſilue eligẽdos ꝑ univ̾-
ſitate caſtri ꝉ ville ad quos ꝑtinet dcẽ ſilue ꝛ ad
petitionẽ cuiuscuqꝫ caſtri vel ville coitat ꝛ diſtr-
ict. narn: Et ſi ꝑdcũs vicarꝰ. fuit negligẽs in
ꝑdcĩs ſoluat pro bãno dcẽ cam̃e. L. libr cõꝝ et
cam̃e narn applicet ad petit. cuicunqꝫ petẽtis:—

Qꝫ nullus Incidat ligna ĩ ſilua prope ſpecu.
ſci vrbani:—

LII. Jtez ſtatuimus et ordinam̾. ad honorez
et reuerẽtiaz omipotẽtis dei: Et beate marie
ſemꝑ virginis ꝛ beati franc. Ac beati ſilueſtri exi-
ſtentes in ſilua ſancti urbani poſsint ꝛ valeant.
honorabilit̾. ad ſtatũ bonũ reduci cũ ſit q̃i. de-
quaſtat. Qꝫ nulla ꝑſona. audeat vel preſumat
incidere ligna cuicunqꝫ cõdictiõis exiſtant pro-
pe ipm̃ ſpecũ ꝛ locũ ad. C. pedales apẽdate cõis. lucũ
narn circũ circa ipm̃ locuz. Et qui ꝯ fec̾it. ſoluat lucum
pro bãno dcẽ cam̃e vice qualibꝫ. C. ſ cõꝝ. Et qlibꝫ
ꝯ faciet. poſsit denuptiar ꝛ accare ꝛ hat medie-
tate pene ꝛ hat Incredẽtia ꝛ ſtet ſagramẽto de-
nuptiatoris vel accatoris qui dixerit ſe vidiſſe
cũ fama vel dcõ vnius teſtis de viſu bone fame ꝛ
teneat in credentia. Et vicarꝰ dcẽ ciuitatis teneat

⁊ debeat vinculo iur. inquisit. fac. de predictis ⁊ sin-
gulis. primo mense sui Regiminis ⁊ inventos culpabiles punire
⁊ condempnare in dicta pena: Et si fuerit negligens in predictis.
soluat pro banno communi narn. L. libr. cor. de suo
salario vice qualibet ⁊ dicte camere applicetur: De hiis
qui occupassent de bonis cuiuscumque castri vel ville.

LIII. Item statuimus quod. Si aliquis vel aliq
apphendisset vel occupasset de possess. ⁊ bonis communi
cuiuscumque universitatis castri vel ville. comitatus ⁊ districtus
narnie quocumque modo dominus vicarius dicte civitatis teneatur
⁊ debeat vinculo iur. sumarie ⁊ de plano sine strepi-
tu ⁊ figura iudicii ad petitione cuiuscumque castri vel ville.
⁊ districtus dicte civitatis ⁊ etiam ex suo officio ad petitionem
cuiuscumque de nuptis vel promotionis cuiuscumque constringere
talem ⁊ tales appresores vel occupatores talium possess. et
bonorum realiter ⁊ personaliter ad restitutionem faciendo comuni
⁊ universitati castri vel ville comitatus ⁊ districtus dicte
civitatis ad quos pertineret possess. sic occupate et
appress. ac etiam. ad restitutionem fructuum perceptorum ⁊ per eos
qui dicta bona ⁊ possess. apphendissent vel occupassent
habitis primo probationibus legitimis de iure quod ipse terre
et possess. pertineat ⁊ pertinere possint comuni ⁊ universitati
castri vel ville ad quorum petitionem predicta peteret ⁊ proba
tione per tres testes sit ⁊ esse debeat sufficiens probatio
in predictis vel probatio publice fame cum aliis indiciis. Et qui

cotrafecit. ⁊ nollet restituere. ipa bona possess. e

Fruct. pdictos soluat pro bano dce came. vice

qualib3 xxv. libr cor. Et nichilus teneat. ipa bo-

na possess ⁊ fruct. ad petit. illius ad que ptine-

ret restituere. Ita tame q vicarius dce ciuitatis

teneat ⁊ debeat constrigere ⁊ madar scindic. cois

castri ut uille ad quos ptineret ipa bona q dcos

fruct. cutat ⁊ cute. teneat ⁊ debeat iactat. ⁊ repa

tion ⁊ hedificat. eor locor circu ciacha castrum ut.

uilla ad q dca bona ptineret. Nisi dca bona ⁊ fr-

uct spectaret ad cam. sce mris ecc. q tuc p ipa

cam. cuent. Et si idem uicar fuit negliens sup

pdcis soluat p bano coi narn vice qualib3. L. libr.

cor. ⁊ coi narn applicet. Qd nulla p pciat zozu-

raz i canalib3 seu viculis existet in ter domos aliquor.

.Liiii. Item statuimus q Canalia iter domos uicin-

or ⁊ clauete ⁊ apparentia p que fluit agua pluua-

na ⁊ hnt exit. i vijs publicis an hostia alicui dom

q nemo extalib3 uicinis ad quos ipa canalia spectat.

audeat ipredcis canalib3 picer aliqua turpedine af-

fluedam p ipa canalia. ad exeudu i uijs pu. tpre.

pluuiali nec aliq alio tpre. n tm q talia pluuia ha

nt. vsuz ad ipa canalia ⁊ q cfeceit. soluat pena. C.

p cor dce cam. applicada. Et q nllus uolutate eius

ad eius muz ut dom ut ad ey puitiu eet audeat fu

sua autoritat aliqua noxia nouitate ad pena xx

libr de sco auferech ⁊ siquis dguastass teneat re

ꝯstinu statu suis expēs. Et officiales dci cois teneat᷑ ꝛ debeat
ꝙre ad uidedū predicta : De datiua cēsus soluat᷑. Si-
ġlis anis ꝑ coitatē de mēs septembris .

LV. Item statuimus quod datiua Census ꝗ solui debe-
at singlis añ de mēs sept ꝑ coitat dce ciuitatis. Soluti
primo Ecc. Beati Iuuenalis de dca datiua Census : iiij
libr coꝝ ꝗ sunt deputat ad fabricā dce ecc. ꝛ i ope ꝛ
fabricat tribune dce ecc. noue residuū dci cēs ꝯuta-
tur ꝛ ꝯuti debeat ī elemosinis quas religiosi ꝛ religiose
dce ciuit recipe ꝛ hre debent annuatī adco coī ī festo
omiuz sanctoꝝ ꝛ ꝗ deñ. ipius datiue sup fluī ultra
iiij. libr ꝯutedo ī dco ope bti. Iuuenalis alibi ꝯuti nō po-
ssint n̄ ī elimosinis sup̄ dcis. Et ꝗ datiua ꝛ cēs quaz
ipi coitaten soluer tenet᷑ de mēs aplis ꝯuti debeat ine-
limosinis quas religiosi ꝑdci hre debet adco coī ꝑdco
tepōr et ꝗ ꝑmo soluat᷑ ꝛ solui debeat dca elimosina.
frib ꝑdicatorib dce ciuitatis : Saluo ꝛ reseruato ꝗ
si dcus cēs Roman Ecc. deberet ꝗ ꝯteta ipsenti statu
to sint ipo Iur nulla ꝛ nullius eficacie uel momti :-
De came came ꝛ not eius teneat᷑ ġlib mēs face tr
ġuisit :-

LVI. Item statuim ꝗ Cam ꝛ not eius teneat᷑ ꝛ debe-
ant ġlib mēs face reqsit omiz reꝝ massiaꝝ ꝛ suppe-
llectiliū exsitet ipalatijs dnj vicarij ꝛ alioꝝ officialiū
dce ciuitati ꝛ etiam ī cam dci cois ġlib mēs ꝛ ī ipu reb
ꝛ massitijs teneat᷑ ꝛ debeat ī pncipio coꝝ officij face
ī uetariuz Et ꝗ si ipa palatia uel aliq coꝝ idigeret aliq
reparamte seu reatocimin debeat fieri face iey ꝛ ꝗ po
ssint ipa palatia ġlib coꝝ repari ꝛ artari faci ꝑut
debit ꝯsilio populi ꝛ coī dce Ciuitatis expēs cois ꝑdci

Et q̄ vicarij dc̄e ciuitatis ⁊ q̄lib3 alius officialis tp̄r
sui scidicat. nō possint nec debeat absolui dc̄a ministra-
eorum officij n̄i integre Reassignat. omes res ⁊ massaritias
dc̄i cōis existētes i eorum palatijs ⁊ sibi assignatas p̄ clavis
Inuētariu p̄ dños cam̄ ⁊ not. cam̄e ut alr̄ius eorum ulo
gratiaz extimat. ipaz Rez fiēdo p̄ cam̄ p̄dcm :—

De vno mercator eligēdo i q̄lib3 t'zerio ad Coli
gendaz dataz :·—

Lvij. Item statuim' q̄ quotienscūq3 datiua exigi ꝯti-
gerint in dc̄a Ciuit. uel eius districtu q̄ deputet' vnus
mercator ad coligendū ipas datiuas i q̄lib3 t'zerio ⁊ sit
cū eodem m'cator datiuarum vnus not. qui scribat se-
parati a dc̄o m'cator seu cultor datiuarum seu datiuas
p̄dcas i suo quaterno: Et dc̄i m'catores ⁊ not. eligēdo
p̄ dños sex electos dc̄e Ciuitis. hant salariu xl s coī p̄ q̄lib3
eorum ⁊ de pecunia dc̄i cōis vt ꝯsuetu est ⁊ debeat ee ꝯtēti.

Qr liceat leuar cuilib3 i altū domū suā n̄i iuxta dc̄a
et titulo fuit in peditus :·—

Lviij. Item statuim' q̄ Cuilib3 sit licitū q̄lib3 p̄sc̄ptoe
remota eleuar i altū ⁊ altius toller p̄ libito volūtatis
domū suā ⁊ qualib3 eius parte nō obstāte q̄ nocet lu-
mib3 ꝯuicini n̄i p̄bauerit instro ut testib3 fict dignis q̄
talis dom' debeat cū titulo sue dom' seruitute alicuj nō
tollēdi nec ad ad huius probat. sufficiat titulū alegar
⁊ p̄sc̄ptoe tp̄is alicuj si memoria nō existat n̄i p̄bauerit
titulu3 i stro ut testib3 supius nominatis. Ad dicim' q̄ si
aliquis ꝯuicinis de fc̄o p̄iectū hr̄et uel imisisset aliqua
lignia uel aliqua alias res sup domū alicuius de facto et
sine titulo q̄ vicarij dc̄e ciuitatis ⁊ eius officiat ad pin. te
cuiuscūq3 petetis i fra v. dies faciat. amouē possit ⁊ debeat

iponere pena C s. den. p die qualibz et ipam pena de facto au-
ferre. Et si dictus vicarius i pdcis fuerit negliens icurrat
pena L. libr. cor. et dcte cam applicet. Q nullus au-
deat bona et possess epatus narn et al ecc m aliq ipedir l molestare

LVIIII. Item volentes. Epatui et ecc. narn debita reuerentia
et honore suar. Statuim et ordinam q nullus de dcta ciuit
cuiuscumq conditionis exstat vel etiam aliud de uidat ut psum.
at bona et possess dni epi epat. et ecc. narn et aliar ecc
dcte ciuitatis et districtus ipius quoqmo ipedir vel turbare.
pse ut aliud direct. vel indirect. nec laboratores seu cultores
terrar dci epat et ecc narn a cultura dcar terrar retrahere
vel amouere. qui pdca vel aliq pdcor fecerit. comiserit p se vel
aliu direct. ut p obliquu p dnm vicariu narn. condepnet
i x. libr cor et dcte cam applicet et q no fuerit soluendo alia
pena debita puniat. Ita et taliter q vltius similia no ac-
tet et et alys i futur trasseat i exemplu hoc aute statutu
saluet et deuz determinam. pp valitur cassantes et reuocantes
pnt. ome aliud statutu editu sub quacumq forma verbor. q
psens ordo i aliq derogaret. Saluis semp ptib et istrumentis.
Et i pheritrosim dictatib et de epis bois et reb quibcumq fatis
vel ipposterum faciendo puiso q ad bona et res pdcas minime
se extendat. : De modo seruando petitoribus dandis ut fiendis
verbotenus ut i scptis cora officio ciuitatis narn :—

LX. Item statuim q nulla petitio spalis pson vbalis ut
i scptis porecta admittat ad cosiliu ppli et cois dcte ciuitatis.
nec sup tali petitione i dco cosilio fiat p directu ut p obliquu
n pmo deliberatu fuerit p dnz vicariu et sex electos dcte
ciuitatis et sapiet eligendos p eos prima ut secunda vice tpris
eor officij ad fabas albas et nigras: Et si aliter fieret re-
formatio q sequeret no valeat n teneat ipso iur et nichilius.

vicarius pponet et officiales cu quor csens talis ppoita fiet.
in cidant i puniriu et pena i currat ipi et qlibz eor. L. libr
cor dce cam. applicand. Et qd i fra octo dies vltios dcor
sex electos et sapientu seu csilior deputat ad illa Sz si
ant octo dies pdcos deliberat fuit petito huiusmoi p
dnos sex electos et csiliarios admictat. et fieri posit ppo
ita sup ea: hoc addito qd negotia coe et ppli tagnetia
tuc demu ad consiliu ppli et cois possint pponte micti.
si pmo deliberatu fuit p dnos vicar et sex electos ut ma
iore parte ipor et alit non: De eo qui potest eligi pro
rectore hospitalis sancti Jacobi :~

LXI Item statuim qd ex varietat rector ctigit aliqn
qd moniales existentes i hospital sci Jacobi minus hone
ste et debite puidet qd rector seu scindic qui eliget seu vo
cabit i futur ad regim dci hospitalis sit et ee debeat litte
rat habes i bonis et suo alibratu. C. ille libr cor et qui
no hat i emphitiosim de bonis dci hospitalis n etia aliq
alio titulo. Et i fine sui officij degestis et amistratis p
eu scidic et officialr poito et electo ad scidicand officialr
dci cois teneat reddere plenaria ratoem hoc cap. inteligat
de hospitali no subiecto ecclsiticis psonis. : Qd vicaris
dce ciuitatis teneat et debeat micter i burgos Ciuitatis
ad iquirend ne ibi exbanditi vel fures modo aliq recept :—

LXII Item statuim Csiderates qd i burgis dce ciuitatis
exbanditi et fures ac male pe receptat p quos i ortis et
possess pat dce ciuitatis dana no modica iferut qd dcus
vicarius teneat vinculo iur et ad pena XXV. libr cor de
suo salario qlibz edogmada bis micte vnu ex notis suis
cu faliaribz ad burgos pdcos ad timand pipis exbaditis
et furibz et ludetibz ad azardum : Et ad hoc ut ipi bur
gehens male factores receptare nto expauescant.

Qz castrū guatamelli actut' et muretur et dcto suado i actatioe

LXIII. Item uolentes. Prouidere actationi castri guamelli. pro securitate ipsius cast' et porti sancte lucie tenute dci cast' q' utilis e' Coi p'dco. Statuim' q' dcu castru guatamelli muret' Muris bonis et sufficietib; circu circa Ita q' co- mode defendi possit expe's massior cosortu et ad Jacetiu dci c' duui calcina mādata et mādāda p' dez coe nutat' i ope dcor muror. Et bicarij dce ciui. q' d' hoc fuit- reqsit' sb Jur. et ad pena .C. libr d' suo salario Cogere co- sortes massior et ad Jacetes dci castri ad eligedu eor: expesis supstite bl supstitib; p' dco ope pficiendo et pro ut dliberat' fuit p' cosiliu ppli et coi dce ciuitatis. et etia ad petitione dci supstitis bl supstitu cpelle et cstrigere omes habitātes astrata Roman Jnfra ƀsus flume et bsq; i flu- mine ad pstandu tatu p' dco ope suitia necessaria cu cu somarijs tm. Et bicariu dce ciuitatis predca oia et singula si d' hoc fuit Reqsit' teneat' et debeat executioi madare no obstant' aliq cap' sup' ut i fra poito Et p' p'dcis omib; exeqdis :- De pena defraudantis duanaz seu gabellaz comunis narnie :

defraudare

LXIIII. Itez statuim'. q' nullus debeat duana seu gabellaz cois narn. Et quicuq; defrauit et ad eadez pena ten- eat' portanarij q' aliqd exire pmisint sine apodissa p' portas dce Ciuitatis bel aliqua eor q' pena d' facto auferat: Et cam' sce matris ecc' applicet' hita apo- dissa soluta acam' et ex notijs. Qz nulle licter cois nar nie sigilet' n' deuolutate maior ptis dnor Sex.

soluat x s cois p solido quez defraudaverit

LXV. Item statuim' q' nulle lictere q' destinabut' p' tempo- ra pro parte dicti cois alicui comunitate uel etia spe- tiali psone no debeant sigillarj sigillo dcor cois nisi

hoc possit de licetia dni vicarij et maior ptis offitij dnorum
sex electorum. Et cacellar dci cois tractus iur. ad pena xxv.
libr. cor de suo salario. nullas licteras sigillar n mictere
nisi possit de licetia dicti dni vicarij et maior partis
officij ante dci quorum noia ocedetiu licetiam dcus ca
cellar scribere teneat. Et ad eade pena teneat quilibz
de officio qui aliquas licteras misit ex parte dci cois
dco sigillo sigillatas ultra ~~dc~~ dcam forma. Sup quibz
oibz et singulis dns vicarius dce ciuitatis possit et de
beat inquirer ex suo officio et indicijs no pcedetibz pena
exiger ab facietibz vice qualibz. prouiso qd sigillo cois
et bullecta debeat continuo retinere p priore dnorum sex
sup dcorum. Qr Collectores alicui datie seu alecui pe
cunie et supstat alecui opis finito eorum officio post
xv dies debeat Reddere rationem

LXVI. Item statuimus qd si aliquis fuit electus Cultor alicui
datie vel supstans alicui opis cois vel colector alicui pe
cunie infra xv. dies post copletu tmin collect ipius da
tie vel collecte ut post opletu opus ad qd fuit elect
debeat de Receptis et datis p eu reddere roem ei ut eis
qui p coe pdcuz fuerit ad pdca deputati et si p dcuz
coe no fuit aliqs deputatus infra eude xv. dierum tmi
nu quiqd supacet ut hret cam dco cois restituere tene
at et facere poni introytibz cois pdci facta primo ra
tion p rocinatores dci cois qd si no resignauit et dede
rit dco cam infra dcuz tminu a dco tmin i ana si q
tpr fuit ab eo exacta Ratio et repto aliquid hre illud
teneatur et debeat restituere duplicatu. Qr Vicarius di
cte Ciuitatis faciat discuti apotecas speciariorum.
ne sirupi ut aliqd fetidu teneat i eis :—

LXVII. Item prouidere volentes sanitati corporum humanorum

Statuimus quod dominus vicarius dicte Ciuitatis per suum officialem singulis
mensibus a festo paschatis Resurrectionis in anno usque ad kalendas no
uembris discuti faciat. Singulas apotecas spetiariorum dicte
ciuitatis ne siruppum uel aliquid deputatum infirmis sit
fetidum et si aliquid inuenit illud proici faciat ad hoc
ut ulterius non ualeat haberi in usu. Et hoc dominus vicarius
teneatur facere vinculo iuramenti et ad penam xxv. librarum cortonensium de
suo salario soluendam: De incidentibus lignia et dantibus da
pnum in siluis castri perticarie et Rocche carlei:.

LXVIII. Item prouidere volentes iurisdictioni dicti comunis
et castrorum perticarie et carlei manutenere statuimus quod lice
at et licitum sit hominibus et personis dictorum locorum quibuscumque
forensibus incidentibus et dampnum dantibus in siluis et nemoribus dictorum
locorum et eorum territorij et lignia exportantibus accipere accep
tam Ronciam et quodcumque aliud ferrum sine pena et tenere do
nec dampnum a talibus forensibus fuerit emendatum camerario siue sindico
dictorum locorum dum tamen notificet vicario seu curie Ciuitatis in
fra tertiam diem post acceptionem predictam Quod quilibet artista
teneatur supportare onera cum hominibus illius artis quam magis utitur

LXVIIII. Item uolentes prouidere quod inter artistas scanda
lum non ualeat oriri. statuimus quod si aliquis fuerit inmatricu
la plurium artium adscriptus quod onera et premia teneatur
subire et portare cum hominibus illius artis quam ipse magis
exercet et unusquisque artista sit tamen in una arte quam ipse
magis exercet et non in pluribus ad penam C solidorum cortonensium pro quolibet
Quod fiat quedam via per possessiones hospitalis Sancti Jacobi
a strata Romana usque in viam feronie:-

LXX. Item statuimus quod per possessiones hospitalis s. Jacobi per quas
est quedam uia per quam non potest commode iri a strata ro
mana in viam feronie quod a dicta strata Romana usque in
dictam viam feronie per locum magis comodum fiat quedam via

p quã sri comode ꝛ redir̃ posit expens ad iacẽtiũ ipe
vie ꝛ not viaz ipaz viam fieri faciat expẽs dor ad ia
cẽtiuz ꝛ elegi faciat duos massios q̃ declarent ad iacẽt
ꝛ distribuat int̃ eos pecuniaz necessariã p ipa via ꝛ ad
iacẽtes ~~ꝛ destribuat~~ Intelligant omes qui p pdcõs mass
ios fuint declarati. De fon qui est ĩ cõtrata stalatorij
Justa strataz actet̃ ꝛ reparet̃.

Lxxj. Item cõsidrantes q fons qui est ĩ cõtrata stallato
rij iux̃ strataz qua itur ad castrũ sancti Geminj ꝛ
iux̃ possess Johanelli Jacobi barthi est de actatũ ꝛ occu
patuz statuim̃ q dcus fons ꝛ q̃libz alius fons q̃ eet dac
tat ꝛ occupt reactet̃ ꝛ reparet̃ de pecunia ad Jacẽtiũ
talis fontis de actati vl occupati ꝛ not q p tempore erit sup
vijs talem fontez de actatũ et occupatũ ad petit cuiuꝗ
petetis expens ad Jacẽtiũ talis fontis reactarj ꝛ repara
rj faciat. Et possit dcus not face declararj ad Ja
centes ꝛ distribuer ĩt eos pecuniã necessariã p huiusmoi
font ut fontib reactãdis ꝛ poss ĩ poner pena xx s cor
ipaz exige pcam̃. Et si ĩ hoc dcus not fuit negli
gens ut remiss perdat d suo salario x. libr cor q̃ dce
cam̃ appliet̃ ꝛ hoc itteligat̃ de oib fontib dixtrict
narn:. De Nullus audeat face ballatoriũ ĩ locũ qui
dicit̃ libra Sancti Juuenalis :.

Lxxij. Item statuim̃ q Justa locũ seu sup qui uocat̃ pilor
ppe ecc̃. s. Jauenalis nullus audeat ut presumat face
ut fieri face paulũ ballatoriũ ut trasanaz ppe muros
circũdates ĩ ipuz locũ. Qui n fecit soluat noie pene
C. libr cor qua pena teneat̃ dns uicari ꝛ debeat au
ferr a n facientib ꝛ ĩ camera pdcaz face deuenir nich
ius ipuz opus faceri destrui uiculo Jur. Et ad pena
C. libr cor de suo salario soluendo :—

Qd omnes et singuli habitantes in civitate et burgis narn[iensibus] teneantur facere custodiam sicut alii cives dicte civitatis :—

LXXIII. Item statuimus quod omnes et singuli habitantes in dicta civitate et burgis ipsius teneantur et debeant in ipsa civitate. Et de omnibus omnium habitantium facere custodiam sicut faciunt alii cives ipsius civitatis. Et de nominibus omnium habitantium in dicta civitate et burgis et etiam comunitatis fiat unus liber et guardianus comunis in tres menses post apturam presentis statuti teneatur facere bandiri quod quicumque a xiiii annis supra usque in LXX. annum non faciat custodiam et non esse scriptus in dicto libro quod infra terminum predictum per guardianum statuendum compareat coram eo ad faciendum se scribi in dicto libro. Et si guardianus inveniret aliquem post dictum terminum qui non sit scriptus teneatur eum punire in X. solidos comunis in predicte camere applicandos. Et nichilominus compellat ipsum ad custodias ob missas reficere. veri comitate sibi dumtaxat. exceptis qui a dicta custodia sint excepti exempti : Et hoc capitulum bandiri debeat semel in mense. Qd cancellarius comunis omnes scripturas et ordinamenta dicti comunis debeat scribere et pulicare in cartis pecudinis :—

LXXIIII. Item statuimus quod cancellarius comunis teneatur et debeat ex nunc in antea absque pretio omnes et singulas reformationes et ordinationes scribere et reducere in publica forma in cartis pecudinis et in quodam quaterno pecudino que sunt et erunt penales s. a. C. solidos supra et ligare in volumine statutorum et post ipsum statutorum sub virtute prestiti iuramenti has liceat in publicam formam reducere que fuerint confirmate auctoritate superioris : Qd quilibet comitatensis habens possessiones teneatur facere et habere ortum de octava parte unius solli terre ad minus :—

LXXV. Item statuimus quod quilibet de quolibet castro et villa districtus narn[iensis] habens terram teneatur et debeat habere octavam partem ad minus unius solli terre cum orto in quo sint olera vel agrumina ut his similia quolibet anno et qui non habuerit.

puniat̃ q̃libz ami ĩ xl. ß cõr. Et hoc capm̃ badiat̃ q̃libz mes semel ĩ die sabati ne hitantes in coit̃ ualeant se p ignioratia excusare: Q heat̃ vnus selarius forensis ĩ ciuitat̃ Narnie :–

Lxxvj. Item statuim̃ q̄ in ciuitate narn sit r ee debeat vnus sellari forensis sufficies qui stare debeat r pmane ĩ dca ciuitat̃ continue ad exceduz ipaz artez pptio ɔpete ti. Et hat̃ r hre debeat de pecunia r hauer dte ciuitas singulis anis pmora p dca xv libr cam dca cois tali sellario solue teneat̃ singlis mes prorata: Q Cam. comunis narn de pecunia cam ecc. soluat salario + vicario r alijs official fores :~

Lxxvij Item statuim̃ q̄. Cam. narni de pecunia cam ecc. dnr vicario guardiano r cuilibz alij officiali fores det r soluat ĩ dare r solue debeat salariu eis r cuilibz ipoz ordinat ut ordina de hoc modo vz tertia partem ipius salarij ĩfra primos xv dies officij ipoz r cuilibz ipoz r deinde prata singlis duobz mens solue teneat̃. Saluo q̄ vltima tertiaria dcus cam. tene debeat de salario cuilibz dcoz officialiu fores doni de admistrat sui officij fuint absoluti r satisfecerint eoz creditorib cu effectu r si alit̃ fecit tales expens dco cam no debeat appbari: Q costitutoes papales ɔtra hereticos debeat ĩuiolabilit obsuari :–

ĩperialer

Lxxviij. Item ad honore. et Reueretiaz omipotetis dei r gtiosissie Marie semp vginis matris eius r omiz sanctoz r scaz dei. Et sac sce Roman ecc ac etiam fidei catolice statuim̃ r ordinam̃ q̄ omes costitut papales r ĩperiales eddite r edede ɔ hereticos fautores defensores r receptatores eoz p dnz vicariuz dce ciuitatis et quelibz aliuz official ciuit prede quocuqz cesseat.

nõie

38v

debeat inviolabiliter observari. Et ad petit. inquisitoris heretice pravitatis pro defensione fidei captolice et exterminatione ipsius heretice pravitatis et hereticorum credentium fautorum et receptatorum eorum debeant consilia congregari et inquisitori qui pro temporalia fuerit prebere consilium consilium et favorem prout fuerit opportunum ut eius officium utilius exequatur: Quod Judices et notarii forenses Juret eorum officium bene et legaliter exercere:

.Lxxviiij. Item statuimus. quod Judices et notarii forenses dicte civitatis Juret ad sancte dei evangelia tactis scripturis eorum officium bene legaliter et fideliter operari gerere et exercere. Remoto odio amore timore pretio et precibus credentias proprias tenere proprio temporales ad tempus nichil accipere a comuni et specialibus personis ultra eorum salarium et omnia acta fideliter et solenniter scribere et nullam obmissionem scripturarum vel alterius Judicii actus facere in meris malliis extra officiales ipsorum Curie et quod ipsis actis dare non debeant copiam sua manu scripta non voluntate partis petentis sed dare debeat liberum ad petit. petentis post datum terminum omnibus ~~petentibus~~ partibus quarum interest vel eorum procur. Et finito eorum officio redent rationem prout statutum requirit et fuerit reformatum Reservato capitulo statuti quod loquitur de copia danda in iudiciorum Quod Vicarius dicte civitatis prout secunda die sui officii nomina officialium ~~et~~ familia:

Lxxx: Item statuimus quod vicarius dicte civitatis prima ut secunda die sui officii faciat dari et assingniari nomina officialium et familiarum ipsius officialium Ecclesie ad hoc deputato si per ipsum offic. fuerit requisitus et Jurare faciat omnes eius officiales et familiares officium eis et cuilibet eorum commissum facere et exercere bene et legaliter et sine fraude et omnia statuta et ordinamenta observare que de eorum officio loquuntur Credentias retinere si quando eis ~~pro~~ imposite fuerit et hoc fiat in consilio populi et comunis dicte Civitatis. Quia nulla persona ante initium officii domini vicarii vel alterius officialis forensis mictat ut possit aliquid mutare. :~

LXXXI Item statuimus quod nulla persona cum officium domini vicarii vel alterius officiales ad sunt ut post ipsius ut aliquis ipsorum in officio existentibus mictat ut mutuet aliquid ipsis vicario ut altri officiali forensis ut alicui eorum officiali forensi ut alii pers ut alio eorum aliqua pecunie quantitatis ut aliam rem non cum eis ut alio eorum contrahat ut qui contractum faciat quod contra fecit solvat pro bano dicte camere quadruplum eius quantitatis qua dederit ut promisit vel mutavit ut de qua contractum ut quasi contractum fecit hoc tamen non vendicat sibi locum ademit ut venditorem rerum victualium dum tamen in talibus empt ut vendit non intervenia fraus ut dolus et ex tali contractu agi non possit et nullius sit ipso iure et de hiis scindici dicti communis debeat diligenter investigare vicarius vero et officiales et familiares eius qui receperit pro id quod recepit ut contraxerint ut qui commictum ut depositum receperint pro id quod receperint in quadruplum eius quantitatis qua receperint deteneatur condenam et ad communem narn michius ... Et idem intelligatur de guardiano et quolibet alio officiali civitatis narn et quod dictum capitulum sit firmum non obstante aliquo capitulo ... ut infra posito. Et vicarius et quilibet aliis officialis dicte civitatis prima ut secunda die sui officii publice faciat bandiri quod nulla persona mutuet sibi suisque officialibus et familiaribus nec alia faciat contra formam presentis capituli. hoc vero se non extendat ad camerarium populi communis dicte civitatis narn: Quod non proponat ut reformet in aliquo consilio quod det aliquid vicario ut alio officiali ultra salarium ordinatum:

LXXXII Item statuimus quod nullus in aliquo consilio publico ut secreto proponat ut proponi faciat dicat consulet ut aregat ut reformet eius officiali ut familiari nec alicui alio officiali civitatis narn ultra salarium eis concessum per statutum ut

consilio quod aliquid det ut donet ut promictat vicario ut alicui

ordinamētū ppłi ꝛ cōis narn Nullus etiaȝ vicarꝰ ut alij
officiales ipius cōis aliquid recipiat de bonis dcī cōis ut
spetialiū ꝑsonaꝝ ultra salaria pdcā : Qui cōtra fecerit per
dat vicarꝰ de suo salario vł euis officialis . CC . libr cōꝝ
ꝓ qͦlibꝫ eoꝝ quilibꝫ alijs officialis ꝛ nō minus vicarius Judex
ꝛ alij officiales ꝛ familiares ut officiat alij ꝯ pdcāꝫ formā
recipient / quod receperint ī duplū dcē camē Restituē te
neantꝰ ꝛ qđ dcuȝ arengatū ut reformatꝰ fuerit sit ipo
Jure nulluȝ : Et nullus notarius de hijs q̄ hoc capͦ ꝯtinet
ꝓpositam ut reformatꝰ scribat ad penā : xxv . libr cōꝝ dcē ca
mē applicādꝫ Et hoc capꝫ nō possit suspēdi ut tolli ꝑ cō
siliuȝ ut aregaȝ nec possit ī aliqͦ Consilio ꝓponi ut are
gari q͞ tollatur ut suspēdatur . Qui ꝯ fecerit soluat pene no
mine . C libr cōꝝ : Et de hijs singli officiales finito eoꝝ
officio scindicet͞ : Et hoc capꝫ in cōsilio cōis ꝛ ppłi lega
tur publice qlibꝫ mēse ꝑ cācellariū dcī cōis : Addito etiaȝ
q͞ ad dcāȝ penā nullus ꝓponat dicat ꝯsulat ut aregēt
seu reformet ut scribat q͞ ipi officiales vel aliqͥs eoꝝ
vadant ꝑ aliqua ambaxiatā cōis ex qua salar a cōe
ꝯsequatur ut q͞ eis ut alicui eoꝝ det͞ ꝯ formā ꝑsentis statꝰ
nec q͞ detur ei licētiā redeundi qui ꝯ fecerit soluat dcē
camē pene nomine qualibꝫ vice . L . libr cōꝝ : Qr Rectores
ꝛ officiales dcē ciuitatis narn nō recipiant ensenia ut
munera aliqua :–

Lxxxiij : Item statuimꝰ q͞ vicarius dcē ciuitatis ꝛ ipius ꝛ
officiales ꝛ familiar ut aliquis officialis cōis narn nul
la possit īsenia ut munera cuiuscūqꝫ rei cōditionis ut
qualitatis existat petere ut recipere ꝑ se ut aliuȝ toto
tēpore officij eoꝝdem vł tpr scindicat al aliqͦ ciue ut
cōitatem sectarum dcē Ciuitatis vł cōitat siue districtus

eis vt ei dioc i dca Ciuitat. ut eius burgtis ut etiaz
in coitat. n eet ad aliq officiu excep p coitat p duo
miliaria vltra dcaz Ciuitate r no infra sed p eo cau
posint comedere r bibe cu quibzlibz i dco coitatu semp
tam de eoz ppro: Et saluo q seneschalcus ut accapta
tor possit gustar r biber de vino q emeret vt eme valet
Non posint etiam elige. aliquos ad pstandu lectos ut.
panos vt aliqua massitia n p vsu dnj r suoz offici
aliuz r familiar r pstipendaryis sce matris Ecc. r alijs
officialibz r suitoribz dce ecc. Non posint etia ludere
ad aliqm ludu cu aliq Ciue ut Coitate p Ciuitatem
narn nisi Irent obina alicui officiali forens p facto
ppij r cois narn ut ad uidedo aliqua qstione: Et siui
carius q fecit pter nota piury qua in curat soluat
vice qualibz x. libz coz Miles seu sotys vicary v. libz
coz qlibz aut familiaris tres libz coz r idez itelligat
d qlibz alio official forens. Ad dicim q dnj sex elect
dce Ciuitatis qui p tepora erut Iuret i pricipio eoz of
fis. dcm cap iuiolabilit obsuar r de no pponedo n
ppony pmictedo q aliquid detur d bons dci cois dno
vicario n alicuj alij offiati. dce Ciuitatis aliq rone ut
causa. Except d codepnatoribz veteribz r de malpag
datiuaz ad hoc vt official sin pmptiores ad dca exe
cut. faciedo. Et cacellarius Iuret etia no scribe. aliqd
qd. fuit q pdca Addicim etia q si uicary ut aliquis
eius officialis seu aliquis alius officialis dce ciuitatis
cogeet alique ad comodado sibi lectu talis vicari ad
petit. talis cohacti ut altrius peo ab aliquo alio of
ficiali dce ciuitatis pena pdictam de facto sibi afferre
teneat. debeat at q poss r huismoi detent face relapsar.

40v

sub vinculo Juram. et ad penam auferendam ut dictum est. Quod Equi accavallate non mutuentur alicui officiali ::

LXXXIIII. Item statuimus quod vicarius dicte Civitatis vel aliquis officialis vel familiaris ipsius de equis accavallate cois predicti non possint nec debeat recipere ad equitandum nec etiam alium equum Ronzenum vel somarium possint eis facere mutari vel prestari ab aliquo Cive vel forensi nisi tamen pro servitio cois sed quando eis opus fuerit recipiat ad vecturam et non aliter et qui mutuaverit vel acomodaverit equum vel ronzenum incurrant penam XXV. libr. cort. et pro somario .C. sol. cort. coi nariis applicandam et ad predicta teneatur etiam guardianus et quibus alius officialis forensis et quibus possit huiusmodi. Facientes de nuptiarum et accare et teneat in credentia et habeat medietatem dicte pene et alia medietas sit dicte camere. :. Quod vicarius dicte civitatis nec eius officiales vel familiares non possint recipere aliquod officium vel regamen in civitate :.–

LXXXV. Item statuimus quod vicarius dicte Civitatis vel eius officiales vel familiares non possint vel debeant recipere vel aceptare aliquod officium vel regimen quocumque nomine censeatur in dicta civitate vel comitatu seu districtu ipsius vel etiam exspatu durante tempore eorum regiminis vel officii : Nec possit etiam dictus vicarius ad eum suum offitium vicariatus nisi domino nostro legato pro statu sancte matris ecclesie. honorum videretur refirmari vel de novo elegi ad aliquod officium ullo modo pro tempus vel pro tempora ipsius officii vel regiminis et si aliter non valeat nec teneat ipso Jure et nullus Jus aquirat in predictis et huiusmodi electis et quolibet castrum seu villa districtus dicte civitatis que vel quod aliquem predictorum eligeret in rectorem vel officialem puniatur nomine pene in .V. libr. cort. camere sancte matris ecclesie applicandarum ~~et talis~~ et talis electio evanescat

1

⁊ sit ipo iur nullis valoris Et sindicari ut aliquis alius offici
alis dce ciuitatis cōfecit ī pdcis acceptādo soluat ppenam
bano dce camē. cc. libr cor. Et de pdcis tpr scindici ipor
debeant scindicarj Et idem itelligat de quolibz alio officiali
forēs. Addicim̄ nō dño nro legato pstatu dce ecc̄. cōtrariū
uideret qp nullus officialis Ciuis vl forēs debeat ut pos
sit refirmarj. Et hoc iuret dci uicarius ⁊ quibz alius of
ficialis ⁊ etiam qlibz de officio dnor sex elector de nō
pponendo nō ppony p mictēdo ⁊ etiaz cācellarius dc nō scri
bendo ⁊ dc nō Rogando pelection alicui. Et qlibz pdcor
qui cōtra fecerit pena v. libr cor̄ In currat. Et de ħ hys
stet dcor pbationi triū testiuz. Qz Nullū castrū ut uil
la district narn nōiet ut eligat aliquē Ciuē ut fo
rens ī rectorē qcūqz nomine censeantur :·—

Lxxxvj. Item statuim̄ qp nullū castrū ut uilla vt uniuersita
district Ciuitatis narn nominet eligat ut asumet
aliquā psona dce Ciuitatis vt ei district ut aliū de
ecclsticā vt secularē ad officiū regim potarie capi
tan ptectorie vt rectorie vt defensorie seu aliq aliuz
officiū quocūqz nomine censeat nō qtis pcedēt de licē
tia ⁊ volutatis dnj nrj pp ⁊ dnj legatj seu altius de
hoc potatem hntis. Et si cō factū fuerit soluer teneat
pene nomine. CC. libr qua pena teneat ⁊ debeat vica
ri dce Ciuitatis ab vniuersitatē castri ut uille pdca cam̄
exigē sumarie ⁊ sine strepitu ⁊ figura Judicij ⁊ electio
ipa nō teneat ipo iur. Et nulla psona de dca ciuitat
vt ei district ipaz electioēz ut nominat recipiat vllo
modo p se vt aliuz tacite ut expsse. Et dca officia
vt aliqd eor nō exceat aliqo quesito Colore. Qui cō

soluat vnce qualibz i(n) q(ua)libz cap(itul)o sup(ra)d(i)c(t)o. C. libr(arum) cor(tonensium) que pena
p(er) vicariu(m) d(i)c(t)e Ciuitatis de facto auferat(ur). Et ide(m) vicari(us)
teneat(ur) sub vinculo iur(amenti). Indaginem facere de hijs qualibz m(en)s(e)
semel. Et si fuerit negligens i(n) hoc p(er)dat de suo salario. C.
libr(arum) cor(tonensium). Ita t(ame)n q(uod) hoc se no(n) extendat n(ec) i(n)telligat(ur) de offi-
cio potarie Capitane(um) vel regente(m) castror(um) et roccharu(m) co(mun)is
nary q(ui) eligeret(ur) p(er) dictu(m) co(mun)e: De electione castaldor(um) et eor(um) officio.

Lxxxvij Item statuim(us) q(uod) In p(ri)ncipio Regiminis d(omi)ni vicarij
eligant(ur). xv. castallj et nu(n)tij dicti co(mun)is p(er) co(n)siliu(m) p(o)p(u)li et co(mun)is
d(i)c(t)e Ciuitatis et qui p(er) ipsu(m) co(n)siliu(m) p(o)p(u)li et co(mun)is et ei(us) a(uctori)tate
electi et nominati fuerint appellant(ur) p(er) vicariu(m) et ei(us) officiales
ad s(er)uiendu(m) i(n) dicto officio dicto co(mun)i p(er) totu(m) annu(m) a die electio(n)is
eor(um): Saluo q(uod) qui voluerit se ab ipso officio ~~dicto co(mun)i~~ ex-
cusare no(n) cogat(ur) si iusta(m) ca(usa)m excusat(ionis) hauerit n(ec) possit
elegi n(isi) semel i(n) annu(m) qui castallj iuret d(i)c(tu)m officiu(m) fi-
deliter exercere et obedire vicario et officialibz et e(ss)e co(n)tenti d(e)
salario ei(us) co(n)cesso. Et q(ui)libz eor(um) portet semp(er) beretu(m) siue
caputteu(m) de pano rubeo cu(m) signo duarum clauium s(an)c(t)e matris
ecc(lesie). p(er) ipam Ciuitate(m) et comitat(um) ipius. Et quoties fuerit
sine ipo soluat p(ro) bano d(i)c(t)e came(re). x. s(olidos) cor(tonensium) que pena aufer-
at(ur) de facto. Et q(uando) d(i)c(t)i castallj ibunt ad eor(um) officiu(m) ex-
ercendu(m) dictu(m) capputeu(m) portare debeant cu(m) signis p(re)dict(is)
sub d(i)c(t)a pena. Et si iuerit ad pigniorandu(m) sine capputeo sup(ra)
d(i)c(t)o liceat cuilibz que pigniorauit sine aliqua pena
reacipere sibi pignus suu(m). Et recipiat q(ui)libz eor(um) p(ro) suo
labore a sp(eci)alibz p(er)sonis. hoc modo v(idelicet) p(er) qualibz citatione et
relatione iiij(or) den(arios) cor(tonenses). Et p(ro) i(n)uestimento et tenuta itus Ci-
uitat(is) ut i(n) burghis xij den(arios). Ex(tra) u(er)o ciuitate(m) et burg(os) p(er)
comitat(um) p(er) qualibz citato vj. den(arios) p(er) q(ui)libz miliare et p(ro) i(n)uestime-
to et pingnorat(ione) totide(m). Et p(ro) p(re)d(i)c(t)a citation(e) et pignorat(ione) ex-

Ciuitate Si uero fuerit ad citadũ vt pignora^d vltra sex
p̃onas hãt tres deñ p quolibz miliari ꝛ qualibz p̃sonas vsq
in decẽ ax. sup̃ duos dñ p q̊libz citato ꝛ q̊libz miliar ꝛ
p q̊libz pignorato Ita q tota famulia ꝯputet̃ p vna p̃so
na si secus fecerit ꝛ p plus recepit soluat vice qualibz
.x. ß coꝝ Jn sup̃ teneant̃ ꝛ debeant pingnora que accipiet
p eoꝝ officio nõ portar̃ secũ vltra tres dom longe adomo
de qua accipet ñ aliud eẽt eis p officiat̃ spatr mans. qui ꝯfe
cerit puniat̃ vice qualibz i xx. ß coꝝ de facto. teneat̃ in
sup̃ ipi castellani facẽ relationez die ꝯmiss̃ vt die sequeti
ꝛ eoꝝ dicto stet̃ ac relatiõi de act. p̃ss ꝛ pignorat ñ aliꝫ stbi
ꝯmiss̃ ꝛ cetatio nõ currat citato ñ demuz relatiõe facta
Et q̊libz eoꝝ teneat̃ facẽ citat. ad petit. cuicũqz petẽti
ꝛ nemi renuptiar̃ pena .x. ß coꝝ p qualibz vice q̃ pena
de fc̃o auferat̃ p quẽcũqz officiale cui querela facta
fuit ꝛ de facto: dci vero Castellani ꝛ mattiꝫ nichil re
cipiat p citat. aliq̃ mõ ad penã p̃dcam quas penas d
facto auferat q̊libz officialis. Et stet dc̃o illius q̃ di
xit factuz ẽe ꝯ formã seu formas sup̃ dcas. Et ipi ca
stellani nulla citat. faciat vt aliu ~~facta~~ act. absq
licẽtia alicui' officialis. Et omia pignora q̃ accepe
rint sint salua ꝛ ea penes eos nõ teneat ß deponat
ap̃ ꝯuicinũ pignorati addito q cũ ibunt ad pigno
rãdo aliq̃m ꝛ in venerit dom clausaz nullo existet.
ĩ ea d familia nõ apiant ñ accipiat aliqua tebulã
d tecto alicui' sub pena .x. ß coꝝ p q̊libz ꝛ qualibz via
qua pena teneat̃ Sur^o qualibz officialis d facto aferre
cõtra facieti: Ex^e ciuitati ꝛ dix stcut. narn cũ ibũ
mãdato alicui' officicialis p facto Comunis hãt p

viatico de bonis dicti comunis .ij. soldos comunis pro qualibet die Et quilibet
castallus faciat sibi scribi manum ei factam de pignoratura Et predicta
omnia vicarius dicte civitatis et eius officiales vinculo iuramenti faciat
observare ab eisdem castallis Et super hiis omnibus possint inqui
rere et procedere de facto ad petitionem cuiuscumque petentis et si in
hoc fuerint negligentes solvat quilibet ipsorum de eorum salario
xxv. libras comunis que dicte camere applicentur. Addicimus quod nullus
auferat pignora sine licentia alicuius officialis Siquis fece
rit contra formam predictam qui se pignorari non permisit ad pe
nam xl. soldos comunis teneatur vice qualibet. Et nullus castallus acci
piat pro pignore aliquos pannos vel aliqua camera alicuius ad aperi
endum aliqua pignora intret nisi presentibus datiariis vel ali
cuius condempnati de mandato officialium dicti comunis ad penam x.
soldos comunis pro quolibet et qualibet vice contra factum auferendo. Et quod qui
libet castallus habeat pro suo salario de bonis dicti comunis. Sex libras comunis
per sex menses tantum. Addicimus quod nullus possit eligi notarius pro castal
qui albiratus esset. L libras comunis volumus insuper quod quilibet hiis
defunctis nuntiare debeat vicario dicte civitatis talem defun
ctum et quando debet seppelliri ut possit ad dictum luctum mictere
unum de notariis suis pro contra facientibus contra formam presentis statuti et
aliorum statutorum etc. vel infra positis ad penam C. soldos comunis de
facto et sine aliquo processu exinde fiendo auferenda per vicarium
aut eius : Quod nullus bubulcus possit esse castallus
sergens vel turrisianus alicuius Rocche:

lxxxviij Item statuimus quod nullus bubulcus possit eligi vel cogi
esse castallus vel sergens vel turrisianus videlicet de hiis qui habent boves
tantum Et si plures duobus bobus habebit et fuerit plures in famil
lia quod duo de familia se valeant eximere de sergentia et tu
rresentia et si eligerentur non valeat nec teneat ipso iure
dum modo dicti bubulci serviant Ecclesie Romane et maxime

In Roccha dicte Civitatis narn(ie) p(er) ut (con)sueti sunt so-
p(er)stent (et) faciant a dicto p(r)ivilegio no(n) valeat gaudere. De
cap(itibus) c(ontratarum) eligendis i(n) singulis par(rochiis):-

lxxxviiii Item statuim(us) q(uod) i(n) singulis parrochijs dicte civita(tis) p(er)
d(omi)nos sex electos dicte civitatis fiant (et) eligat(ur) cap(ita) c(ontrate) sen(iores)
sup(er)stites q(ui) debeat assignar(e) p(ro) custodia dicte civitatis et
alijs opportunis omes masculi a xiiij ann(is) usq(ue) i(n) lxx. Et
siquis (com)misit fraude(m) no(n) assignando puniat(ur) vice qualib(et)
i(n) x. libr(is) cor(tonensium) quor(um) officiu(m) duret sex mes(ibus) t(antu)m (et) iuret i(n) p(rin)ci
pio eor(um) officij ip(su)m facer(e) b(e)n(e) (et) legal(ite)r. Et vicari(us) (et) guardi
anus dicte civitatis teneat(ur) vinculo iura(menti) ad pena(m) L. libr(arum)
cor(tonensium) de eor(um) salario p(ro) q(ua)lib(et) dicte cam(er)e applicanda fieri facere
unu(m) libru(m) i(n) quo scribat(ur) omnia nomina masculor(um)
dicte civitatis (et) burgor(um) eius p(ro) p(re)dicta custodia (et) alij op
purtunis: Q(uod) mediani no(n) possint unus aliu(m) elig(er)e ullo mo(do).

lxxxx. Item statuim(us) q(uod) nullus median(us) ut elector cu(m) fuerit
ad facie(n)do aliqua(m) electione(m) possit unus aliu(m) elig(er)e nec pa
ter eligat filiu(m) n(ec) filius eligat patre(m). Et si (contra) fecerit ipa elec
tio no(n) teneat(ur) ip(s)o iur(e). Et talis elector vel tales electores sol
vant p(ro) pena. C s(olidos) cor(tonensium) dicte ca(mere) applicanda q(ue) pena i(n) medietate
d(e) f(ac)to auferat(ur). Excepto q(uod) i(n) consiliarijs possint unus aliu(m)
eligere sine pena volum(us) q(uod) vicari(us) p(ri)mo mes(e) sui Regiminis
faciat eligi Custodes canpanar(um) (et) palatior(um) dicte civita(tis)
De uno mag(ist)ro lignaminis eligendo p(ro) reparatione turriu(m) custodo canpanar(um)

lxxxxi Item st(atu)im(us) q(uod) vicari(us) dicte Civitati(s) p(ri)mo mes(e) sui Regis
p(er) d(omi)nos sex electos dicte civitatis faciat eligi unu(m) magi(st)ru(m)
lignaminis qui qualib(et) edogmada teneat(ur) (et) debeat custo
dire turres co(mun)is (et) p(o)p(u)li narn(ie) (et) vide(re) si i(n) aliq(ui)bus defectus e(st) in
ca(m)panis. Et si defect(us) i(n)venerit illud em(en)det expe(n)sis dicti
comunis (et) eade(m) cura(m) h(abe)at de palatijs (et) tectis palatior(um) co(mun)is

43 v

p dei reddnor. sex et quardiani ita quod campane palatia et tecta nullum patiatur defectum vel lesionem et talis electus habeat pro suo salario pro sex mensibus xl. solidos cortonenses proviso quod quicumque habuit vel habebit illud officium rehabere non possit ex tunc ad duos annos proxime tunc futuros : De Judicibus et notariis extrahendis de sacculis pro causarum Civilium

LXXXXII Item statuimus quod In Consilio communis et populi dicte civitatis extrahatur de saccula in qua sunt et erunt nomina Judicum civitatis natum unus Judex de dicta civitate qui sit et collegio Judicum dicte Civitatis qui sit in officio communis super causis civilibus minoris summe et xxx libr. et ab inde infra cuius officium duret duobus mensibus tantum quas causas debeat terminare infra spatium xxx. dierum utilium qui computentur a tempore litis contestate ac etiam possit cognosci de extra missis tenutarum summarie diebus feriatis et fini debito terminare sine salario et libelli oblatione possit etiam et debeat cognoscere de questionibus extraordinariis ad eorum officium spectantibus de quibus statuta non loquuntur. Et habeat pro suo salario de bonis dicti communis .x. libr. cortonenses quas vicarius dicte civitatis ei dari faciat et cuilibet ipsorum. Et dictus Judex possit imponere penam .v. solidorum cortonensium pro quolibet die qua pena vicarius dicte civitatis auferre teneatur et communi natum applicare Et si Judex coram quo causa fuit in xxx. dies utiles malitiose non finiverit vel finiverit interpreter puniatur in dicto salario et communi natum applicetur. Ita vero sit totum tempus xxx dierum vel maior pars super eet Judici a die litis contestate et locum habeat si per partes vel aliqua earum non staret sollicite. Hoc addito quod dictus Judex non non possit assumere Consultorem sine voluntate partium Si non fecerit soluat pro banno communi natum vice qualibet xx. solidos cortonenses. Et successive per alios duobus mensibus in ipso officio ad ipsum officium alius Judex ex eadem saccula extrahatur Et usque quod omnes de dicta saccula sint extracti proviso et addito huic capitulo quod dictus Judex non possit nec debeat

cognoscere ut sumare de aliqua cau alicui pti est vel fuit ad
uocatus r ei 9sultor. Et si facerret talis ei pcess r suma no
teneat ipo iur. Et i sup hoc addito huic cap q officiu ipoz
Judicuz sit mistuz r q ca cora vno ipoz icepta possit p
sequi r finiri cora alio Judic successore ipi. Et q dcus
Jud dcuz salariu ei 9cessuz hre no poss n pmo Juret
cora cam cois se stetisse singulis dieb juridic vl tpe
Judic ipius ad banc pdcu ad Jura redend. Et q p di
eb juridic quib appbit eu no stetisse ad banc pdez
p Jurametuz pdcm p ipm cam salar illius diei q no
stetit p rata debeat retinere n fuit p factis cois ipeditus
Decernim etia q nullus judex tpe quo eet r erit adi
ctu officiu possit n debeat aqutar de aliqua sua ofine
adcm banc. Et idez dicim de not qnot coz auctor
ad petit ipoz aliqua citato fiat durate tpe sup dco
Jstud statutu appbatuz i quatu loqt de Jud Ciuitatis
pcedant Jus i dcis caus s reddat Jus p dnm vicar ut unu
ex suis officiat que ad hoc deputauerit sumarie r de
plano ut s in psenti stat 9tinet. Qd sacule in quib
in missa erut noia Judic r not ciuitatis narn sigilet.

Lxxxxiij. Item statuim q sacule i quib erut i miss r reco
dita nomina Judic r not dce ciuitatis sigillent si
gillo dni vicarij r sigillate deponat penes sacsta frm
minoz et tpe q necess fuit noia dcoz Judic r not
exhi debeant de ipis sacculis opportadu i 9siliu ppli r
cois p duos fres minores ostenso r viso pmo sigillo dcaz
sacculaz r postea p ipos fres opportuna noia Judic
r not de ipis saccolis exhant. In 9silio pdco r ipis noib
extis de saccule i cotineti reclaudat. Et sigillo dci dni
vicarij sigillent r reportet p dcos fres in sacstia pdcaz

ubi recordat tali quod alicui fraudis suspectio non assistat et si aliter fieret domini sex electi penam periurij incurrant ipso facto. Istud statutum non fuit approbatum. Sed fuit modus datus per reformatores dicte civitatis. Quod proposita in consiliis fiat ad legumina alba et nigra.

LXXXXIIII. Item statuimus quod omnes reformationes fiant ad legumina alba et nigra et si aliter fieret non teneat ipso iure. Et si vicarius aliter faceret vel fieri faceret vel permitteret incurrat penam C. librarum cortonensium dicte camere applicandam a qua pena absolvi non possit consilio vel aregha. Addicimus consilij teneatur et debeat reddere segreta legumina banditorum qui consciverunt solvat pro banno dicte camere vice qualibet XX. solidos cortonensium. Et si vicarius fuerit negligens in predictis perdat de suo salario XXV. libras cortonensium vice qualibet quod in omni consilio populi ut communis debet saltim interesse numerus consilij datus per reformatores ut maior pars ipsius. Et proposita debeat obtinere duas partes dicti numeri presentis. Et quod obtentum fuerit plenam obtineat roboris firmitatem ubi de expensis faciendis in eorum consilio agitaretur fuerit forma predicta alias autem sufficit quod per maiorem partem obtineret in dicto consilio. Quod in camera communis habeant semper IIII.C panectos de sepo et etiam quadrellos.

LXXXXV. Item statuimus quod camerarius dicte civitatis teneatur et debeat ita facere quod semper in camera dicti communis habeat usque in quantitatem IIII.C panectos de sepo et XII lanternas de ferro pro luminibus nocturnis et duos cereos de cera et CCC quadrellos ut quando opus fuerit subito habeantur et dent et distribuat prout domino vicario videbitur. Et de hoc fieri faciant scripturam. Addicimus quod domini sex electi singulis mensibus ingrediat et discutiat seu inquirant et discuti faciat in camera communis si predicta habeat. Et si reperit predicta camerarius non habere solvat dicte camere vice qualibet XX. solidos cortonensium. Et si domini sex electi in predictis fuerint neglientes solvat nomine pene pro quolibet eorum XX cortonensium et dicte camere applicent.

Qx dcus cam̃ ꝯtinue d̃beat morarj Et Jace ĩ cam̃ dc̃e ciuitatis

Lxxxxvj Item statuim' ꝙ Cam̃ dc̃e ciuitatis teneat ꝛ debeat
vinculo Jur. cõtinuo morarj ꝛ Jace ĩ cam̃ dc̃i cois que
pro eo deputata est ꝛ deputabit̃ p eo et ibi hat omes ꝛ
maxaritias dc̃i cois ꝛ quas dcuz coe hre ꝯtigit. Et si
hoc face neglexit ul obmisit nullu salariuz hat a coe
nihilom' ĩcurrat pena dc̃o coi x libr coꝝ Addicim' ꝙ
singlis edogmadis teneat dcus cam̃ reuidere massariti
as ꝛ res cam̃e ꝛ expedire ĩ soppedan ꝛ cassa vsqz ĩ q̃titate
xx libr coꝝ preponedo acta dc̃i cois dumo faciat cu
ꝯscia dnoꝝ ~~elec~~ sex electoꝝ dc̃e Ciuitatis. Qx fiat Jnuitar
de omib Reb mob q̃ st ꝛ erut ĩ palatijs ppli ꝛ cois narij.

Lxxxxvij Item Statuim'. ꝙ Cam̃ dc̃i cois faciat Jn vetar de
omib reb mobilib ꝛ massaritijs cois q̃ sunt ꝛ erut Jn
posteꝝ ĩ palatijs ppli ꝛ cois dc̃e ciuitatis ꝛ domib qu
oꝝ lib; officialiu dc̃i cois. ~~Et ipas Res ꝛ ppli~~ ꝛ de hijs
q̃ ad dcuz cam̃ pueint ꝛ q̃ sunt cam̃e dc̃i cois. Et ipas
Res singlis mẽs Jnquire debeat ꝛ videre si omes ueit. Et si al
iqua exillis no Jnueniet Seu Jnuenit ĩ continenti denũti
ent illud dnis sex electis q̃ erut p tpra ĩ ipa ciuitate ꝛ
ipas faciat reuenire. Et ipa oĩa ĩ fine sui officij read
signet p scriptura pu. successori suo. Et faciat ꝙ illa
not dni vicarij videat singla. Et hoc ĩuetariuz ꝯscri
tur p eu qui deputabit p dnos sex electos dict ciuitatis
ꝛ simile sit apd cam̃. Et si cam̃ hoc facere neglexit sol
uat p pena dc̃e cam̃e ~~vice~~ qualib; x libr coꝝ Ad
dicim' ꝙ hoc cap. vendicet sibi locuz tam ips; cam̃ q̃
etiaz not eius. Et si ipi cam̃ ꝛ not p scindicatu que no
reperirit neglexerit asingnare scindic qui fuit ad

450

signat sindicado q res ipas de coz ppo coi pdco restituer teneat :. Qz vicarius faciat custodiri rochas et castra ppli et cois narn que necia st et solit. custodiri

LXXXXVIII Item statuimus q vicarius dce civitat. faciat custodiri Rocchas et castra ppli et cois narn q necessario custodiut et sunt sunt solita custodiri scdm q de ipoz custodia mo et forma ctinet i hoc statuto et cap sup posito et hoc faciat sub ea pena que i statut dicti cois et ppli ctinet. Qz potestates Castellani sergentes et turreri Castroz et Rocchaz no pmictat sine licetia dni vicar

LXXXXVIIII Item statuim q Potestates Castellani sergentes et turreri qui erut p tepora ad custodia rocchaz et castroz ppli et cois narn no pmictat veis itrar ut morari aliquem forens sine licentia dni vicarij si q fecerit et i hoc fuerit neglietes Castellan potas quilib ipoz i. L. libr. coz puniat de facto : In castro uo collescipionis et pticarie nullus poss itrar sine licetia pdca dni vicarij dce civitatis In Roccha carleui nlls poss Intrare sine licetia pdca. Et ide dicim de castris collis maiolj et lugnole nlls poss imicti sine licentia dni vicarij. Addicim q i dcis rochis et qualibz eaz q custodiut p dcuz pplm et coe nlla psona itrar audeat sine licetia pdca ad pena pdcaz et plus arbitrio dni vicarij. Qz vicari mictat omi mes unu ex notijs suis ad requireds custodes rocchaz

C. Item statuim q dns vicari dce civitatis omi mese mictat unuz ex sotijs ut ex notijs castra ppli et cois pdci et ad alias q custodiunt ad

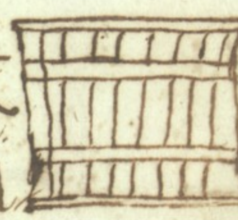
requirendo castellan(os) et potat(ur) si ibi morat(ur) et moram
fecerint continue et si habent arma decentia. Et quos invene-
rit delinquentes in hiis vel eorum aliquis puniat eos in pena
constituta continent(ur). Et etiam de facto penam auferre possit ÷
Addicimus quod fiat unum inventarium de omnibus rebus
que sunt et erunt in qualibet Roccha quod semper sit apud cava-
rium et aliud similiter apud camerarium communis et omni mense quando
vadunt castellani et sergentes ad dictam custodiam notarius
camere uadat cum eis ad asignandum eis et ad uidendo
si ibi sunt res prout in uentario continetur. Castellani et
sergentes apud quos fuerint ipsas dicto communi eas restituere te-
neantur et nichilominus puniatur in pena quadrupli que
pena de facto possit auferri saluo si asignauerit ab
latore ab lator puniatur et non ipsi si probabitur per unum
testem. Et dictus notarius teneat ipsas res rasignare
sequenti castellano. Et nullus possit esse castellanus
in aliqua roccha nisi semel in anno et sergens qui fuerit
in una roccha non posset esse in eadem mense sequenti et
nullus sergens cogatur inuitus nisi semel in anno. Et an-
nus sumat initium die qua iuit ad ipsam custo-
diam. Et predicta locum habeant in tempore presente et futuro
Addicimus quod dictum Inventarium fiat per notarium camere
ad penam .x. librarum eorum quod Inventarium semper sit
camerarii communis et si ipsi notarii vel aliquis eorum attendere
non possent locum ipsorum mictatur substitutus et mictere
debeat ad dictam penam eorum expensis equi seu Ron-
zeni dum tassat excepta. Quod In singulis Roc-
chis communis fiat in circuitu eius via amplia unius
pedalis ubi non essent :·—

Ci Itez statuim' quod In singlis Rocchis que costo.
diunt' r custodiri ꝯsueuert. fiat vbi no est uia am.
pla vnius pedalis ad minus circa muru p que +
iri possit liber r rediri r nulla domus appinquet.
vel appiquata stet muro alicui' Rocche. set distet
amuris cuiuscuq3 roch. p vnu pedalem Et nulluz
ipedimetu fiat i ipis hijs quo minus liber possit
iri r rediri. Et pdca dnus vicarius faciat fieri +
r obsuari sub debito pstiti Juramēti De modo +
Eligendi pores mercator' qui debeat adiustare
passus r alia :·~

Cij Item statuim' q vicarius dce Ciuitatis ifra
xv dies sui regis teneat' r debeat elegi face po.
res mercator' qui debeant aiustar r sigillar sigillo
ecce passittos panor' lane apassuz sci saluati Et li.
bras ad libra lucke, r belancie r passi q aiustab.
unt' sint de lignio r cu illis mēset' r illi tam i usu.
mesandi. Et libr aiustate sint i usu simitr r no ali
ca emedi r uedendi Et quicuq3 cu alijs mēsauit.
vel ponderauerit puniat' vice qualib3 i. xxv. libr cor'
Et qui banu solter no potit puniat' ins arbitrio +
dni vicarij. Et vicarius faciat requiri passi r be.
lancias r libras omi mēs. Et idez dicim' de belan.
cijs libris r podērib' macellarior'. Et sup ꝯ hijs
credat' relatiōi aliquor' de familia dni vicarij +
qn p hijs p ciuitat' iret. Et poss dcus vicarius
acotra facietib' pena de fco auferre r dce came
applicar. Et hec asseptatio fiat i fra xv dies pot
apstuēu huij statu. Addicim' q nullus mercator

possit hre. n unu pondus de octono p floren ad pon
dus ppli et cois nan et cu ipis ponderibus ponderet et
no cu alijs sigillo. Ecce sigillate. Et hoc iuret om
nes mercatores macellarij et pasus habentes. Et in
cunctus iqlibet terzerio eligatur unus mercator p dnos
sex electos dce ciuitatis qui habeant pesar iustitie et illos
florenos quos bonos ee dixerint nullus debeat Recusare
ad pena v. s. cor p qlibz floren cui officium duret p
sex mes. Qz omes msure cu quibz msuratur bland
dum et alia debeat ee altitudis unius pedis :

xiiij. Item statuimus q omes msre cu quibz mes serue p Dina ..
atur granu ut aliud bladu et legumn vel calx vel quarto d merma
oliue uel aliquid aliud blandum debeat ee eiusde
equalitatis et altitudis tm unius pedis apedem apedalis Et
hoc intelligatur de msalibz et mesalibz apponatur Raseri
et omes debeant ee sigillat sigillo. Ecce. et m ferrat. sal
uo q msre calcis no sint ferrat. et debeant ee et da
ri culme ad volutate emtor s sigillate sigillo pdco.
Et nullus debeat cu aliqbz alijs mesurar et etiam cum
sigillatis p persona eligenda p dnos sex electos dce
ciuitatis. Et qui msrauit cu alia vel alijs soluat
pbano vice qualibz dce camre. C. s. cor que pena
de fco auferatur. Et dnus vicarius hoc fieri faci
at pmo ms sui regis. Et de hoc stetur iurameto
denuctiatis et hoc capim bandiatur. Addicim huic
capo q illo vel illi qui habebut msras iplateis ad m
sando blandu quolibz die sabati habeant et teneant
ibi. iiijor msales siue msras msalis unu quartu et me
diu quartu sub pena xl. cor p qualibz die q pena d
facto auferatur. Et dns vicarius teneat vinculo iur



47v

omi die sabati mictere milites suos r notr. ad videndo
si talis ht uys. msales quartu r mediu quartu ut dem
est r stet relatori uniui de familia r hoc bandiat. Vo-
lum etia q quilibz vendens blandu vel legumez
debeat de duce. Rasia et quilibz hns mesales debe-
at hre cu eis Rasiaz r no mictere msales sine ra-
sia. Et qui accepit vel dederit msura no deducta
rasia soluat. x. s coz p qlibz vice de facto auferend.
et hoc etia bandiat. Et ad hoc etia teneat ille qui
comodauit. msas r p mesuratura cuilibz Rasy
blandi r legumis vel cuius cuqz Rei que msecet
hat unaz Jumellam rei que mesuratur. Oz Re-
quirat Ciuitates r loca circustant q eoz ciues no
ztrahant cu ciuib Ciuitatis narn r etia cu comit.



C. iiij. Item statuim q. dns vicari Infra xv. dies
post apturam hui statuti p litras dci cois Requirat
et requiri faciat Ciuitat r loca circustatia ciuit.
narn q ciues r castellani eoz no ztrat cu ciuib et
coitaten Ciuitatis narn ut aliqua materia scadali
no ualeat exoriri vel represalie sequi. Et qui z
fecerit ita sibi puideat q ab illo tm cui datu fuit
requirat r no a coi narn cu ipm nolit de hys i aliq
teneri nec ee alicui obligat. Et ea oct nolit q ipm
coe uel aliqua spalis p. ipius i aliquo obliget uel
molestet. Et ipe litre registret p cacellariu dci
cois r p nutios qui ipas literas portauit faciat refer-
ri p pu scriptura Banimti r asignate fact sup hys
et eade forma fiet de grascia q fiant litter p ztam
quod nulla psona extrahat grasciaz de ipa ciuitat

et districtu ipsius . Quod non permictatur fieri hedeficium
prope confines Ciuitatis narnie

Cv Item Statuimus quod dominus vicarius dicte Ciuitatis non
permictat vel patiatur fieri hedeficium in confinibus distri
ctu dicte Ciuitatis vel prope confines comitatus ipsius ab aliquo
qui non sit de narnia vel eius districtu: Quod Castrum
collis maioli perficiatur

Cvi Item statuimus quod a acceptatione huius statuti in antea dominus
vicarius dicte ciuitatis procuret toto posse quod castrum
collis maioli perficiatur et in ipsius opere procedatur in muris et
turribus opportunis in circuitu ipsius et lapides et calcem
portari faciant ibidem Et camere applicatur: Et fa
ciat et procuret quod castrum ipsum perficiatur et continue habite
tur per personas deputatas ad ipsius habitationem sub dicta pena:
Quod quotienscumque tractaretur in aliquo consilio de negotio et
alicuius spetialis persone ille talis in dicto consilio non debeat interesse.

Cvij Item statuimus quod quotienscumque tractaretur in aliquo consilio
publico vel priuato de facto alicuius spetialis vel spetialium per
sonarum dicte ciuitatis domini sex electi et vicarius dicte
ciuitatis sub debito prestiti iuramenti faciant recedere de illo
consilio illum vel illos quorum fuerit vel interesse possit et eos
quos tangeret vel tangere posset id de quo tractaretur in ipso
consilio vel consiliis. Et ipse tales persone nullo modo sint
presentes et hoc publice bandiri faciat in ipsis consiliis: De paliis
offerendis per commune infrascriptis Ecclesiis.

Cviij Item statuimus quod vicarius dicte ciuitatis ad honorem et re
uerentiam omnipotentis dei et gloriosissime marie semper et
virginis matris eius. Et beatorum Iuuenalis martiris et
cassij episcopi et aliorum sanctorum et sanctarum dei offeratur et of
ferri faciat infrascriptis ecclesiis videlicet Ecclesie beati Iuuenalis.

In die festiuit. ipius de mens maij unu paliu sirecuz
et unu aliud Ecclie scti marie maiorj loci frm pdicator.
In die festiuitatis ipias de mens agusti. Et unu aliud
ecc. sci franc. Loci fratru minor. In die festiuitat. ipius
Et unu aliud. Ecc. s. agustini Loci frm eremitar.
i die festiuitatis ipius que palia sint valoris ifrasc
qtitat. vz paliuz p ecc. s. Juuenalis iiij. floren de
auro. Et alia residua tria valoris xij libr cor pro
quolibz. Et hoc fiat expens dci cois de pecunia came
narn Et camerarij dce cam pcuret ant. tempu q
ipa palia hantur: De elimosina danda p coe puestimetis Religiosor:

Cviiij. Item statuim q dns vicarius dce ciuitatis teneatur Jur.to dari facere de pecunia camenarn p cam ipius
Ciuitatis p aiutorio vestimetor: infrasptis religiosis
quatitat. ifrasptas ad eor et cuilibz eor petit. vz
Loco conuetui frm minor quiquagita libr cor. +
It. Loco conuetui frm s. agustini L. libr cor. Et loco
couetui frm pdicator L. libr cor: It. cuilibz dne ut
moniali mon maioris p eius vestimeto. xl. s cor. It.
Cuilibz moniali Mon maioris p eius vestimeto sce
luce. xl. s cor. It. qualibz dna seu moniali Mon
trinitatis. xL. s cor. It. cuilibz moniali Mon. sce +
et sti dominici. xl s cor. It. moniali sce agnetis.
xl s cor du taxat exceptis qetaticijs recluris in
ipo mon. It. cuilibz moniali mon sci bernardi et
sce margarite. xl. s cor. It. dco mon sact. crucis
cam dce cois offere et dar teneat. expens dce cam.
narn i die festi ipius de mens septebris unu cereu de
cera ponderis v. libr: prouisio q si reperiret aliquod
dictor Mon hre plures. xx v. dnab seu monialibz +

q dcā elimosina ultra qntitt/ L. lbr nō excedat Jta q hec
dent' ex nūc ī anā qnī anō ct mēs novēbris et ī hoc
cōputet' omes alie elimosine eis ꝯcesse p stat/ pp̄ ut
cōis narī. Non obstant/ aliq alio stat/ sup̄ vl ifra
posito: Proviso q dci religiosi Rogent' p dnos sex
electos dce civitatis q quilibz quet' Edomada sua pro
ut tagnit qualibz edomada successive debeant celebrare
r facere celebrari missas Jn palatio dnī vicari ad petit/
et requisit/ ipius. Et quolibz anō ī festo scē marie
Magdalen cam dci cōis expens cam. pdce offere de-
beat dco Mōn unū cereū ponderis v. libr cer. vz q
cereū detur ī loco ubi erit dcm mōn: De honor fie-
do. Ecce Vginis marie. Jn festo ipius de mēs agusti:

Cx. Item statuim' ad spalez Reuerētiā Vginis gloriose
mrīs. xpi q dns vicarī dce civitatis teneat' et debeat
sut in vigilia festivitatis ipi' Vginis ct mēs agusti ire
apud Ecce ipi' Vginis loci fratrū pdicator/ r secū
ducere ꝯsiliarios ꝯsilii populi r cōis qui ꝯsiliarii una
cū ipo dno vicario ire debeat ad ipaz ecce quilibz
cū uno cereo vl cadela ī manu acesa: Et oes r sin-
guli artifices seu dt artibz dce civitatis vz quelibz
ars p se facia r deferat unū cereū vl plures si hoibz
dcaz artiū videbit' qui cerex portet' acesi r alii si-
nguli hoies vadat cū cadelis acesis cū aliis hoibz
universitate ad dcaz ecce r ipi ecce offerat ea illo
sero ī dca ecce. Et de ipis artibz itelligat' ee Judic
r medici r notī qui ꝯfecerit ire nolentes soluat
pbano dce cam. C. s cor: Et hec oia publice baniari
p ipaz Civitate nequis valeat Jn gloratiā allegare
Addicim' q mane sequeti die festivitatis ipe dns
vicarī faciat deferri ad ipaz. Ecce paliū de quo sup

mtio i hoc statu3 et si i hoc fuerit negliges pdat de suo
salario .xxv. libr. cor. Addicimus quod si aliquis Reli-
giosus eet ibi suspectus ad petitoe officij tales suspe-
ctos debeant amoveri quod si no fecerit pdant dcm pa-
liu3 et totu id quod deberet recipere a coe p elimosin vi-
gore psenti statuti :: Qz dns vicari. teneat reiue-
nire iura comunis que ht i mote tazani

Cxi. Item statuim' quod dns vicari' dce civitatis ifra pri-
mos mess sui regiminis solicita cura reiveniat et re-
iuenire faciat iura que dcm coe ht i mote tayzani
p aliquos pbos viros qui hant notitia de pdcis elige-
di p csiliu3 ppli et cois dce civitatis et ps forma q
p ipm csiliu3 dabit et ipis iuribz remetis et decla-
rat. ea faciat tminare et de ipis apphedi tenuta3
pscindi. dci cois vt coe reponat i possess sua et
ipor motiu. Non obstant. aliqua alienatioe vel
locat. facta vt ccessa p aliquos spales vl alio quocu3
mo q de pdcis eet vt appare posst : Et idem dicim'
fieri obsuari de alijs bonis et possess bonor et iurium
dci cois vbicu3 sint : Qz vicarius In pricipio sui
Regiminis iurar faciat Agrimessores terrar :-

Cxij Item statuim' quod dns vicarius i pncipio sui Regis
iurar faciat agrimessores oes de dca civitat. quod fide-
liter faciant eor officiu oibz aquibz Requisiti fuint
msurar et salar recipiant moderatu et hoc faciant ad
pena xxv. libr. cor p qualibz eor et qualibz vice. Et si
pena soluer no possent puniat i ps arbitrio dny vicarij
Et msuras faciant ad pedalez csuetu In dca civitat
et dns vicari eor pedale faciat asustarj pviso quod dicti
dnicis msurar no debeant pena . C s cor p qlibz vice. Et
Insup faciat eos et quelibz ipor iurar quod de oibz msuris

patiu faciat memoria i vno suo libro addicta pena et ipm libru qhuet peres eu volum etia q p salari eor nullus possit petere vltra x. s cor p die qualibz pt et dcus vicari faciat p ipos mhatores eligi vnu ul plures ex eijs qui debeant diffinire omes questiones fenaitatz et terminoz et eoz difinitioi stet et habeant p suo salario p quolibz termino que i myuira duos s cor du modo suuz salariu totius diei xx s cor no excedat vllo modo. Et p part diei sibi soluat pro rata: Et hoc vicari face teneat ad pena in dco cap cotepta. Qr detur licetia veniendi narn ad vendendu Carbon et sal:

Cxiij Item statuim q dns vicari teneat dare securitatem venire volentibz ad ciuitate narn cu sale carbon et alis quibzcuqz Rebz ad grascia ptinetibz in ueniendo stando et redeundo ab ea: Ita q venietes ueniant stent et redeat salui et securi i psonis et rebz eor excepto exbanditis dei cois et alijs hoibz male fame. Qr venietes ad studendu narn i scia lrali gaudeat priuilegio securit.

Cxiiij Item Statuim q scholares qui veniret ad studendu ad ciuitate narn i scia lictali vndecuqz sint vel fuerint gaudeat puilegio securitat In veniendo stando et redeundo cu omibz eor rebz et bois et etiam qui ea occe venerit cu eis i peis ad uisitandu eos no obstatibz represalijs quibzcuqz et nullus offendat eor vl alteri eor i psonis ul rebz qui ctrafecerit puniat Ac si offendet narn: Addicim q magri liberaliu artiu iuris periti medici fisici et cirocici posint et debeant venire ad ipa ciuit Stare et morari i ea ad legendu et

in operādo eorʒ sciam ꝛ arte ꝛ siquis eum vel eos offe-
nderit soluat duplum pene i qua puniret qui offen-
deret narn no obstante aliq statuto sup ut infra ꝑ
posito ꝛ n talis offensus ueniret ꝛ ipse receptor qui tūc
talis offensor no soluat duplū ꝑ solumo i statut co-
tenta ꝛ dicim⁹ ꝙ qui cūqz forēs velet uenire aut
aut veniret ꝑ annū ad retinēdū scholas In gramatica
vel alia sciā ꝙ hat ꝛ hac debeat ꝑ quolibz ano de
bonis dicti cois xxv. libr. coī ꝛ ospitiu pro Retinēdis
scolis ꝛ vbi ipe habitet vltra salarē scholarioꝝ ꝛ hoc
no hat locuʒ i ꝑsona religiosa: Et ꝙ dicti sex electi
pcuret sumo posse hre duos magistros gramati-
ce aut vnū ad minus In dicta ciuitat ad pena ꝑ
iurij ꝛ xxv. libr coī ꝑ quolibz eoꝝ: Ꝫ sociani
salui veniant et securi ad ciuitate narn :—

Cxv. Item Statuim⁹ ꝙ hoies Castri socis veniant et
venire possint ad Ciuitat narn salui ꝛ securi In
ꝑsonis ꝛ rebz veniendo stando ꝛ redeudo no obstante
aliquibz represalijs datis vl ꝯcess ꝛ nullus eos offe-
ndat. Et idem dicim⁹ obseruari de hoibz castri colli
uecchi ꝛ de castelioni ꝛ de uenietib ad uedēdu uasa:—
Ꝫ uenietibz ad macinādū narn salui veniāt ꝛ securi:

Cxvi Item Statuim⁹ ꝙ quilibz ex districtu dicte ciuitatis
qui venit ad macinādū ad molendin dicte Ciuitatis
uel eius Comitat veniat ꝛ uenire poss saluus ꝛ se-
curus In veniendo stando ꝛ redeūdo: Et siquis ꝑ
ei aliqd abstulerit ꝑt molitura dns vicari⁹ ei re-
stitui faciat qualibz except remota ꝛ de rebz abla
tis stet Iur^to patientis Ita tn ꝑ hoc locū no hat in
personis quibz proibitu est vl erit venire ad ciuitatē
narn ꝑ ordine vl reformationes dicti cois: Et ideʒ

dicim⁹ de venientibꝫ ad valcando pannos Ordinamento
vero gabbelle semꝑ salvo cui ꝑ hoc statutum non derogetur:
Qꝫ Iura ꝑvilegia ⁊ istrumenta cõis deponantur ad ꝑud
sacristiam Beati Iuvenalis

CXVII Item Statuim⁹ qꝫ omnia Iura ꝑvilegia ⁊ istrumenta ut
quietantie dicti Cois q ꝑvenerit seu ꝑvenerit ad man⁹
dn̄i vicarij // scriptura vna quarum semꝑ sit in pede volumis
statutorum ⁊ alia in archivio cõis ubi sunt libri allibratorum
dicti cõis Et qui non ꝯpuerit in fra terminum xv. dierum
//. vel alterius officialis dicti cõis teneat⁹ ⁊ debeat dn̄s vi
carius Iuramento ꝑcise illa deponi facere apud sacristiam ecclesie S. Iuve
nalis ⁊ ubi ꝯsilio sapientum ⁊ cõis videbitur q sint salva ꝑ
dicto cõi et ea facere Registrari In registro dicti cõis si
non fuerit registrata Et Si in hoc fuerit negligens vel
remissus ꝑdat de suo salario. C. libr cor ⁊ dicte camere
applicentur. De amodatione victualium singlis mensibus faciendo

CXVIII Item Statuim⁹ qꝫ panis vinum ⁊ carnes aves ⁊ alia
silvestra In vendendo in Civitatem narnie debeant amo
dari ⁊ ipse modus fieri debeat omni mense put placuit
dn̄o vicario ⁊ Sex electis dicte civitatis ⁊ ꝯgregandi ꝑ dictum
vicarium ⁊ sex electos fuit Remormatum illud observetur
⁊ executioni mandetur. Et Idem dicimus ob servari de ca
nibꝫ siccis ⁊ alijs victualibꝫ. Et Idem dicim⁹ de piscibꝫ.
Et dn̄s vicarius Teneat⁹ omni mense ad minus In dagine
facere de facientibꝫ ⁊ vendentibꝫ contra modum qui dabitur In pre
missis ⁊ possit contra facientibꝫ penam ufferre de facto ⁊ dicte camere
applicare que pena vicarij arbitrio relinquatur dum tamen
non excedat summa. x. libr cor: De novis Civibꝫ faciendis
et eorum ordine:

CXVIIII Item Statuim⁹ qꝫ quicumqꝫ non est de Civitate narn

vel eius districtu seu episcopatu & voluerit venire ad habitandum
in civitate predictam & facere se civem dicte Civitatis teneatur &
debeat & possit emere domum in dicta civitate vel burgis ipsius
vel edificare aliquam domum in aliquo burgo & si emerit vel edi-
ficaverit sit immunis ab omnibus f. dampnis secundum modum infrascriptum
videlicet quod primitus emere & emat in dicta Civitate vel burgo
aliquam domum vel edificaverit de novo cum muris calce & la-
pidibus in aliquo infra annum a die immunitatis concesse si
emerit habeat immunitatem v annorum incipiendo a die com-
pssionis sue. Et si edificaverit domum de novo vel dictum est
habeat immunitatem x annorum de domo tamen in utroque casu: Pro-
viso quod si domum non emerit vel edificaverit ut dictum
est & eam continue non habitaverit ipsa immunitas sibi non
proficiat ullo modo: Ita quod hoc capitulum non extendat se ad ali-
quos qui habitaverint in dicta Civitate vel burgis Retro per
v annos Cui dicta immunitas non prosit nisi domum de novo he-
dificaverit. Addicimus quod talis civis noviter adsumptus
possit & valeat emere terras & possessiones in districtu et
comitatu Narnie non tamen iuxta confines per duo miliaria Et
si secus factum fuerit talis emptio non teneat ipso iure et
sit nulla. Et nichilominus emens & vendens quilibet eorum pe-
nam C librarum comunis incurrat & talis Civis noviter assumptus
dictam domum & terras non possit nec valeat vendere alienare
nec aliquo alio titulo in alium permutare: Et vendiderit vel
alienaverit vel alio aliquo titulo permutaverit ipsa venditio
sit nulla & non valeat nec teneat ipso iure & ipsa res ven-
dita vel alienata ipso iure sit Romane ecclesie confiscata Iure et
etiam emptore & venditore quod vendito domum non ficta: Addi-
cimus quod talis novus Civis terram vel domum non possit ven-
dere sine licentia domini vicarii consilii populi & comunis dicte civitatis

Et vicari⁹ fieri faciat pub^caz^ instrumetuz d in muni-
tat et oia instra inmunitat servet et suari faciat sm
dcm modum : Qz habetes in munitat debeat so-
ra dno vicario pntar instrumetu ipoz

CXX. Item Statuim⁹ q dns vicarius sub virtute
pmo ms post aperturā psentis statuti facia
bandiri q omes habentes in munitates a co
pareat cora eo et producat instra eoz et i mu
et ipoz noia et tps ꝯcess in munitat scribi faciat in
uno libro et de hys fiant duo libri et due scripture
una quaz semp sit i pede voluminis stat cois et alia
in archiuo cois ubi sunt libri alibrat dci cois et qui
no ꝯpuerit i fra tminu. xv. diez amplius no audi-
at et no hatur p ciue vt p imune. Et dns vicarius d
beat pquirere et p quiri faciat si tempus inmunitatis
est elaps ut elapsuz alicui et eos quoz inuenerit temp-
us ee ꝯpletu cogat soluere datiuas p toto tpe coplete
inmunitatis p quirat etia et pquiri faciat si hat dom
vt pmis sunt et si habuerit et si no habet et no habu
erit puniat de facto pena i ꝯtractibz ꝯtent et stipu-
late. Et nichilus cogat eos affaciedo domos i ciuitat
vt burgis : Qz Cam camere no det alicui oleu ut aliud

CXXI Item statuim⁹ q cam camere qui nuc est et erit per
tempora no det nec dari faciat vicario nec alicui offi-
ciali dce ciuitatis oleu palea scolas tabulas carnora
canas nec aliquid genus ferri sub debito pstiti iur
si ꝯ fecerit soluat et restituat coi duplu eius qui appet
eis vt alti eoz dedisse. Nisi sex electi aliud duxerint
ordinadu quoz arbitrio ꝯtet i presenti stat pcit
Relinquat : Qz omes qui sunt adscripti i libro dce ciui^ts^

ascribatur in libro foctar sub cap c.

CXXII Item statuimus quod camerarius camere omnes et singuli qui sunt adscripti in libro dicte civitatis inter cives et cum civibus ipsius civitatis ascribantur et ascribi et poni debeant in [illegible] civitatis sub capitulo centenariorum dicte civitatis et [illegible] commeti post aperturam huius statuti publice bandiri [illegible] per dictam civitatem quod omnes tales qui in libro focularium sunt ascripti compareant coram eo seu eius sotio et notario infra octo dies ad signando se et faciendo se scribi et poni in libro foc. dicte civitatis: Et qui non venerint et venire contempserit ut dictum est solvat pro bano dicto camerario x. libr. cor. Et nichilominus vicarius faciat comparere coram se omnes capitaneos centenariorum et cum eis et per eos cum illis hominibus de quolibet par. faciat indaginem de hiis et eos quos invenerit non fore adscriptos inter foc. predictos ascribi et poni faciat

Quod dominus vicarius perquirere sciri omnes qui vendent aliquas posessiones non sub iecto:

CXXIII Item Statuimus quod vicarius primo mense post aperturam huius statuti et sui regiminis per publicum bandimentum et omni modo quo potest perquirere sciri omnes qui vendiderit aliquam vel aliquas possessiones alicui vel aliquibus non habitantibus ut habitant in civitate narnie vel eius comitatu, ut alicui qui non responderat cum narnia in bano sang. Et dativa et eos comparere faciat coram se et cogat eos ad solvendo dat. de talibus rebus venditis a tempore vendite cuius non obstante quod emptor vel emptores dicant ut dicant offerant esse et fuisse cives per instrumentum citadantie Si non emit et habet dictum in civitate narnie vel si non solvit ipsas dativas: Et si vicarius in hoc fuerit negligens vel remissus perdat de suo salario C. libr. cor. quae.

dce Came applicet. Quia vicarius faciat terminari
cofines castri Ballouini et Cupparum.

CXXIIII Item statuimus quod dns vicarius et eius officiales fa
ciant terminari cofines castri ballouini et castri cu
pparum per homines antiquos qui fide sunt in contratis
ipsis et qui infra dictos cofines colerit aliquas possess.
vicarius cogant solvere datiuas et collectas ipsarum
possess. coi narn pro rata. secundum quod homines dictorum castrorum
solvunt. Et si super hoc vicarius fuit negligens solvat de
suo salario. L. libr cor. Et quod ad terminatam predictam
esse debeat scindicus cois narn Et idem dicimus de omnibus
castris et territoriis castrorum qui sunt iuxta cofin dicte
civitatis. Et maxime castri pticarie cum castro ste
onchory et roccha carlei cum castro mirandi et castro
cofiney cum castro castelioni Quod nullus qui non
sit continuus habitator dce Civitatis vel eius distri
tu faciat aliquod edificium in cofinibus :—

CXXV Item Statuimus quod nullus audeat vel presumat qui non esset
continuus habitator dce civitatis vel districtus eius fieri
facere vel facere vel factum habere vel aliquod hedeficium ut fo
rtellitia muri vel murorum in cofinibus districtus dce ci
vitatis ultra altitudinem xx pedum. Et si aliquis contrafaciat
puniatur in 15 libr cor et Talem hedeficium funditus diruatur
Et si aliquod facta esset dns vicarius tale hedeficium vin
culo iuris tollere et tolli facere teneatur usque adicta in phaz
n talis qui dictum edeficium fecit vel fecerit seu facere
habuit per se et cum familia sua ad habitandum in dicta civi
tate et in ea continua mora transferit addito quod cotita in
presenti statuto dni nostri dni legati arbitrio fuerit reser
uata. De hijs qui sint et esse debeant habitatores cois.

CXXVI Item statuimus Pelegrinus Nelli Januccius Stefani
Mancia Luchetti sint et esse Banditores dicti comunis et
tubbatores etiam: Vanuccius Nactis sit et esse debeat
Caramellator: Et dicti banditores et vanuccius
et quilibet eorum debeat habere a dicto comune quolibet anno pro
eorum salario unam robbam pannorum cum fodera extim
at. xvj. libr. cor. et xxx. s. cor. pro quolibet mense et unum
Raserium boni grani salvo quod si rasium grani pl.
usquam iiij.or et x. s. cor. valeret quod tunc pro quolibet mense habeant
ipsi et quilibet ipsorum iiij.or libr. et x. s. et non granum et habere
debeant offertam consuetam: De discordiis que essent inter
dominum vicarium et alios officiales dicte Civitatis terminandis per officium

CXXVII Item Statuimus quod si aliqua contentio vel discordia inter dominum
vicarium et alios officiales dicte civitatis oriretur occasione eorum
officii vel alia causa quacumque domini sex electi pro tempore presidentes
in officio dicte civitatis per se vel alios quos vocare voluerint
ipsam questionem et discordiam possint decidere et sedare et de
huiusmodi cognoscere et casus quarum occasione exorte essent inter
eos et ipsas discordias diffinire. Et quicquid per ipsos dominos
sex electos vel illos vocatos vel vocandos ab eis super dictis
discordiis diffiniendis dictum diffinitum seu determinatum
fuerit de iure vel de facto dictus vicarius et ceteri alii officiales
et quilibet eorum teneantur cum effectu integraliter observare et
observari facere et contra non venire sub pena L. libr. cor. a
dicto vicario et aliis officialibus et quolibet eorum officialium
quotiens contrafecerit auferenda non obstantibus aliquibus statutis per que
vel comunis in contrarium loqueretur et idem dicimus de quibuscumque
aliis officialibus dicti comunis. Quod in dicta Civitate sit offici
um dominorum electorum et de eorum autoritate:

CXXVIII. Item Statuimus quod in Civitate narn. sit et esse debeat
officium dominorum sex electorum qui possint ad Reformationem

i co[n]s[er]uatio[n]em [et] augumentatione[m] pacifici stat[us] d[i]c[t]e Ciuitat[is]
[et] p[o]p[u]li [et] co[mun]is eiusde[m] cu[m] salario .x. s. co[r]. p[ro] qualib[et] die p[ro] quo
lib[et] ip[s]o[rum] quo[rum] offi[ciu]m p[ro]ut legaliter d[ur]auerit p[er] duos m[en]s[es]
t[antu]m. [et] finito officio d[i]c[t]o[rum] d[omi]no[rum] sex electi iuret in sa
cculato[rum] [et] electo[rum] ip[s]o[rum] electio [et] no[m]i[n]atio fiat s[ecundu]m q[uod]
videbit[ur] [et] placuerit d[omi]no n[ost]ro legato. Qui d[omi]ni sex el[e]
cti iuret eo[rum] officiu[m] p[ro]ut legal[ite]r [et] fidel[ite]r face[re] exe[rce]r[e]
bona fide [et] sine fraude. [et] se ex[er]ce[re] ecc[les]iastic[is] [et] d[i]c[t]is p[er]te
ex[e]c[utio]ne. Et alia [et] alijs capitolis de eo[rum] officio loquetib[us]
i[n] eis [con]tent[is] iuret obs[er]uare [et] obs[er]uari face[re]. Et alio[rum]
official[ium] d[i]c[t]i co[mun]is [et] de p[re]stat[i]o[n]e fie[n]da d[i]c[t]is officia
lib[us]: Et de requisit[is] ip[s]o[rum] official[ium] [et] familiare [et] massari
tia[rum] [et] re[rum] d[i]c[t]i co[mun]is p[ro] co[n]s[er]uatio[n]e [et] pacifico statu: Ecc[lesi]e
[et] p[o]p[u]li [et] co[mun]is d[i]c[t]e Ciuitatis Et possint [et] debeat int[er]e[ss]e
o[mn]ib[us] [con]silijs puplicis [et] priuatis: Et d[omi]n[u]s vicari[us] d[i]c[t]e
ciuitatis Consilia i[m]poste[rum] fienda faciat de ip[s]o[rum] co[n]sensu
[et] p[ro]posita faciat de volu[n]tat[e] ip[s]o[rum] [et] eo[rum] auc[torita]t[e] vel
maior[is] partis ip[s]o[rum] Et Reformat[iones] [con]silio[rum] [et] p[ro]posita fi
ant [et] mictat[ur] p[er] d[omi]nu[m] vicariu[m]. cu[m] deliberatio[n]e ip[s]o[rum]
Et d[i]c[t]o[rum] sex vel maior[is] partis ip[s]o[rum]: Et nullas expe
n[sas] faciant vel face[re] possint de aue[re] co[mun]is nisi vsq[ue] i[n] qu
a[n]titat[em] .xl. s. co[r]. p[er] diem: Et cam[erariu]s co[mun]is nullas al[ia]s exp[en]s[as]
faciat de eo[rum] ma[n]dato vel auct[oritate] n[isi] vsq[ue] i[n] supradicta[m] q[uantitat]e[m]
Alie vero exp[en]s[e] necessarie que occurrerit p[ro] te[m]pora fi
ant p[ro]ut placuuerit [con]silio p[o]p[u]li [et] co[mun]is d[i]c[t]e ciuitatis Et
al[ite]r exp[en]s[e] no[n] fiant nec fieri possint vllo modo saluis
ta[men] capitulis stat[utorum] de anbaxiatis mictendis Addicim[us]
Quator ad min[us] de d[i]c[t]o n[umer]o d[omi]no[rum] sex [con]putato pri
or[e] debeant iace[re] de noct[e] in palatio Residentie eo[rum]
Et morari de die. ad pena p[er]iurij q[uo]d iurame[n]tu[m] co[n]puter

54v

eiꝰ p cancellariu͂ In pricipio eoꝝ officij Qꝫ nullus qui
nō sit etatis xxv. anoꝝ possit eē officium dnoꝝ sex .—

CXXVIIII. Item Statuimꝰ qꝫ nullus possit eē ad officiu͂ dnoꝝ sex
electoꝝ n͂ fuit etatis xxv. annj ꝛ nullus debeat minoꝛ
eligeꝛe pena xxv. libr coī dc̄e camē applicanda. et talis electiº
ipso iur̄ sit nulla. Qꝫ electores dnoꝝ sex debeant Iurāre.
Bonos ydoneos ꝛ sufficientes viros

CXXX. Item Statuimꝰ qꝫ illi qui hāut eligere dnos sex ut aliq
uos ex eis teneant ꝛ debeat Iurare a s͂cē dei euāgelia.
Tempoꝛe dc̄e electionis eligeꝛe ad dc̄m officiu͂ hoīes ido
neos ꝛ sufficientes ꝑleces ꝛ nō minores xxv. annj et
amatores ꝑsentis boni stat. ecc̄lsiei ꝛ ppli ꝛ coīs dc̄e ci
uitatis ꝛ ecc̄lsicos :- Qꝫ dni de officio habiant curaꝫ
de Custadia Turiu͂ :—

CXXXI Item Statuimꝰ qꝫ dnj sex electi dc̄e Ciuitatis vna cu͂
vicaīo dc̄e ciuitatis debeant habeꝛe cura͂ ꝛ solicitudine
circa custodia͂ turriu͂ dc̄e coīs ut beñ custodiat. de dic
ꝛ de noct. ꝛ p viros amatores ꝑsentis boni ecc̄lsiei stat
coīs ꝛ ppli dc̄e ciuitatis Qꝫ officiu͂ dnoꝝ sex possit pro
uideꝛe sup Reparatione palatioꝝ

CXXXII Item Statuimꝰ dni sex supradc̄i ut maioꝛ ps ipoꝝ una
dc̄o vicaīo possint ꝛ eis liciat ꝓuideꝛe circa actatione
ꝛ reparatione palatioꝝ ꝛ domoꝝ Coīs ꝛ ppli dc̄e Ciui
tatis ꝛ circa hitat. dc̄a guardiano dc̄e ciuitatis
ꝑsenti ꝛ futuꝛe ꝛ quibꝫ quibꝫcuqꝫ alijs officialibꝫ dc̄i
coīs totiens ꝛ quotiens eis videbit ꝛ placebit : Qꝫ mu
ri siti i circuitu Ciuitˢ dns uicariuꝰ ꝛ officiu͂ dc̄i sex
faciat Reuideri

CXXXIII Item Statuimꝰ qꝫ dns vicaīus dc̄e Ciuitatis ac dnj
sex electi teneant ꝛ debeant videri faceꝛe muros dc̄e
ciuitatis. Et oīa loca exististentia In extremitat

dcte Ciuitatis et ea et eas facere actari reparari et claudi
per vt et sicut eis videbit expedire expense camere necessarie
quas cam. dcte Ciuitatis et ea et eos facere actari reparari
iuxta deliberation. eorum soluere teneatur. Ita quod nullus possit
intrare vel exire dcam Ciuitatem nisi per portas dcte Ciuitatis
consuetas Quod nullus intromictat vel receptet aliquem fo-
resem tempore alicuius Rumoris :-

CXXXIIII Item Statuimus quod nullus tempore alicuius Rumoris vel appati
ad rumorem in dcta Ciuitate intromictat aliquem fores
nec receptet in domum sua absque licentia dni vicarii
vel quardiani dcte Ciuitatis : Et qui contra fecerit
contra in curat : Et nichilus talis forens capiat per dnum
vicariu vel per quardianum ipsius Ciuitatis in pena aut
pecunialiter per eorum et cuilibet eorum ad arbitrio puni
atur. Quod Relasante lingnua sua pertinaciter con-
tra presente statutum ecclesiasticum puniat arbitrio
dni vicarii usque in L libre :

CXXXV. Item Statuimus quod qui quicumque pertinaciter seu ex uo-
luntate et non Jocose contra statutum presentem ecclesiasticum pacificum
et tranquillum directe vel per obliquum lingnua sua Relasauerit
quocumque modo puniatur arbitrio dni vicarii usque in quantitatem
L libre corr. et possit per dnum vicarium confinari delicti qualitate
et persone relapsantis lingnua pesantis et quod possit in premissis
procedi accusatione vel denumptione seu inquisitione procedi Quod dns vicar-
ius vel eius collateralis debeat esse presens quando fiat consilium :

CXXXVI Item Statuimus quod dns vicarius dcte ciuitatis seu eius col-
laterali debeat esse presens in consilio generali et populi dcte Ciuitatis
et cum consensu et deliberatione dnorum sex electorum si qui sunt presentes de-
beat in dcto consilio proposita fieri et eodem modo in consilio populi
proposita fieri debeat cum consensu predictorum dnorum sex
ibi presente : Quod dni de officio sex nullam possint contra.

legē nec aliquid facē n̄ ut stat. per mictit :-

CXXXVII Item statuim' q̄ sex electi dc̄e Ciuitatis eligendi p̄ tp̄e a. infra legē nullū ordinē faciat vt facē possint n̄ ali q̄d p̄ se reformar̄ ⁊ q̄ aliqua autoritat nō hant ut. efficaciā saluo quatū eis p̄ mictit ex forma alicui' cap̄ stat. Si vero aliq̄d puiderit ēē vtile q̄ cōi illud nutiet dno vicar̄o dc̄e Ciuitatis ⁊ illd ponat i ɔsi lio ppli ⁊ cōis dc̄e ciuitatis ⁊ illd ibi determinet ⁊ tuc fiat illd de illo q̄ ipi cōsilio placuit ⁊ dns vicari' teneat quālibȝ ppositam facē que ipis dn̄i sex elec tis videbit ⁊ placabit du tn̄ nō sit ɔ̄ statutū sctē matris ecclē. Q' nulle licter cōis mictat n̄ d̄ licen tia dnoꝝ sex electoꝝ ut maior ptis ipoꝝ :

CXXXVIII Item Statuim' q̄ dn̄i sex electi dc̄e Ciuitatis hant offi ciuȝ ad hoc vȝ q̄ nulle littere mictat p̄ vicariuȝ ɔsiliu vt cōe dc̄e ciuitatis sine ɔsciā ipoꝝ dnoꝝ sex electoꝝ ut maior ptis ipoꝝ : Et omes licter q̄ micteret dc̄o cōi notificet eis : Et ipi vna cū vicar̄io hant appbar̄e castellan̄ sergent ⁊ turrerios mictendos vt nō ⁊ si sunt idō nei vt nō ⁊ omes alios custodes ciuitatis pdc̄e intus ⁊ ex dcam Ciuitat : Q' Nulls possit Instituē aliq̄d castrū vt receptū district. narn̄ i p̄ nō subiecta dc̄o cōi :-

CXXXVIIII Item statuim' q̄ nulls de Cetero audeat vt psumat vendere donar̄ ut legar̄ i eis ɔstituē ⁊ si eēt filij ut. filie qui vt que. nō eēt i omibȝ d̄ suis dictioē ⁊ sub je cte ppli ⁊ Cōis dc̄e ciuitatis vt alienar̄ vt ipotatem ali cuis p̄ ptē ponē cuiuscūqȝ ɔditionis existeret nō sub iecti dc̄o cōi aliq̄ castrū villā arcē vt receptū ipius ut. aliq̄ palatiū situ i teritorio districtu vt ɔtatu narn vt vassallos seu teritoriū vl possessiōs aliquas tenut

illius castri ville arcis vel recepti vel palatij sine licentia
expressa vel consensu consilij populi et communis dicte Civitatis. Et si se-
cus fieret vel factum attemptaret exnunc prout extunc dictum
castrum villam palatium vel reductum cum iuribus et pertinentijs
suis sindicus dicti communis et populi sua auctoritate apprehendant et ap-
prehensum teneat et debeat pro dicto communi: Et ipse dominus unus
vel plures castri ville recepti vel palatij ipso iure et facto
a iurisdictione castrum predictum pertinentiarum ipsius sit privatus
et ex nunc ipsum privatum decernimus auctoritate presentis statuti Et
nichilominus talis dominus castri ville vel palatij vel recepti pena
confiscationis bonorum que communi Narnie applicentur et applicata et
confiscata sint una cum dicto castro et pertinentijs suis pe-
nam capitalem incurrat si capi poterit et si capi non
poterit sit de Civitate Narnie et eius districtu perpetuo exbandi-
Notarius vero et testes qui huic contractui interfuerint penam
V^c librarum denariorum quilibet eorum incurrat que in fallibiliter exigatur
ab eo et in utilitatem communis Narnie convertatur. Et eadem pena
puniantur omnes et singule persone que huiusmodi contractui
alienationis venditionis vel legati auxilium vel consilium
vel favorem dederint in publico vel occulto. Addicimus quod
nullum post dictum contractum venditionis alienationis dona-
tionis vel legati det. Emptoribus venditoribus vel lega-
tarijs consilium auxilium vel favorem dicto vel facto ad tenendum
dictum castrum villam arcem palatium vel reductum non adeun-
tando penas predictas quas incurrere decernimus ipso facto Et qui
non fecerit solvat pro quolibet eorum V^c librarum denariorum dicte camere appli-
candas Nullus etiam advocatus pro emptore vel venditore advocat
vel eis vel alteri eorum contractum ad hoc negotium advocare
presumat officium Et qui contra fecerit preter penam .XV. librarum denariorum
quam ipso facto incurrat advocationis privetur officio: Et nullus.

Iudex vel officialis Civitatis narn patiatur cora se aduocare vel postulare Nullus etiam Civis vel civitatem dicte civitatis audiat vel psumat in pub vel occulto dicere vel allegare pue ditor vel emptor ipius Castri vel aliquorum dictorum locorum vel palius alio qui predictorum contra penam inciderit: Et qui contrafecerit soluat pro bano dicto cam centum solidos vel libr com: Addicim quod presentem capitulum non habeat locum illis qui sunt Cives dicte civitatis et continuum habitant dicte Civitatis et respondeat dicto com In bano sanguinem et dantia et dictum capitulum etiam habeat locum in Romanum non obstantibus quod etc cives vel supradictum capitulum locum habeat in futuris omnia et singula in presentem statutorum contentorum domini nostri domini legati arbitrio sunt reseruata Addito quod intelligatur istud In clericis volumus enim quod eis posit Relinqui: Quod quicumque vendiderit aliqua re stabile alicui non subiecto aquo dantia haberi non possit quod huiusmodi vendite datiuas solvere teneatur

CXL. Item Statuimus quod quicumque vendiderit vel alio titulo transtulerit aliquam rem stabilem alicui persone que non respodeat dicto com in bano sanguine et datiua aquo datia aberi non possit per vicarium et officiales comunis narn venditor talis rei precio extimatam teneatur dicto com proprio datia soluere nisi res ipsa de sua libra tollatur vel minuatur Et Idem dicimus de quolibet alio aliente quocumque Titulo: Quod omnes et singuli persone secundum allibr bonorum ipsorum datias solvere teneatur

CXLI: Item statuimus quod omnes et singuli persone de dicta civitate et eius districtu secundum allibratum seu extimum ipsorum factum ut faciendum de bonis ipsorum prout eis ad scripta et extimata Reperiuntur in allibratum et catasto seu in libro cultorum ut cultores datiarum dicte comunis datiuas et collecta imparitis et imponendis soluere teneatur ad penam dupli contempta in sequenti capitulo habiturus statim

CXLII Item statuimus Quod qui cumque non soluit vel non soluerit datians pro suo allibr quod diu fuerit in mora soluendi non audiatur in aliquo Iure suo:

Item Statuim(us) q(uod) quicu(m)q(ue) p(ro) suo extimo (et) allibrat(ione) dati
uas (et) collectas no(n) solu(er)it u(e)l p(re)teritas no(n) soluiss(et) q(ua)m diu
fuerit i(n) mora solue(n)di no(n) audiat(ur) i(n) aliq(uo) iur(e) suo Ciuili u(e)l cri
minali: Et quilib(et) licite (et) sine pena possi(t) tal(ibus) no(n) solue(n)ti(bus) da
tiua dap(nu)m i(n)ferre p(er)sonali(ter) (et) cu(m) bestijs In t(er)ris vineis domi
b(us) bo(n)is (et) possess(ionibus) ex quib(us) d(i)c(t)o co(mun)i no(n) solu(er)it n(ec) solut(a) ee(n)t
datiue (et) collect(e) quor(um) dano(rum) occ(asione) p(er) modu(m) accusat(ionis) denu(n)
ptiat(ionis) ut inquisit(ionis) n(ichil) aliquis procedi no(n) possit. Et si p(ro)cess(us)
fieret u(e)l s(ente)ntia feceret(ur) ex ip(s)o no(n) valeat n(ec) teneat ullo
modo hoc addito q(uod) quicu(m)q(ue) ex d(i)c(t)is except(ionibus) datiua(rum)
no(n) solutar(um) i(n) ciuilib(us) causis u(e)l danis datis opposuerit
et i(n)fra t(er)minu(m) ei p(er) iud(ic)e(m) u(e)l not(arium) statue(n)d(um) no(n) p(ro)bau(er)it sol
uat p(ro) bano .xx. s(olidos) d(enariorum) applic(andos) Came(re) ap(osto)l(ic)e. et solutio dati
uar(um) poss(it) p(er) libru(m) cultoris ad hoc deputati cu(m) iur(amen)to ip(s)i(us)
probari:: Q(uod) quicu(m)q(ue) vendiderit aliqua(m) rem stabile(m)
alicui no(n) subiecto p(ro) ip(s)a re talis venditor dat(ia) solue(re) teneat(ur).

Cxliij. Item Statuim(us) q(uod) si (con)ting(er)it aliqua(m) p(er)sona(m) collegiu(m) ut
vniuersitat(em) alienar(e) u(e)l alt(er)i(us) tra(n)sferre quocu(m)q(ue) titulo
siue d(i)c(t)a(m) aliqua(m) dom(um) vinea(m) seu possess(ionem) script(am) seu exti
mat(am) In catasto co(mun)is p(re)d(i)c(t)i seu allibrat(am) seu i(n) libro ali
cui(us) o(mn)i cultor(is) datiuar(um) siue datiue. alicui p(er)s(one) collegio ut
vniuersitat(i) no(n) suppo(s)it(e) s(e)c(u)lari iur(is)dict(ioni) d(i)c(t)i co(mun)is ut
alicui p(er)s(one) que no(n) e(ss)et solue(n)da datiuas u(e)l h(abe)ntib(us) imuni
tate(m) ~~[illegible]~~ p(re)d(i)c(t)o de datiuis no(n) solue(n)dis toto temp(o)re da(te)
imunitatis q(uod) alienator datiuas no(n) soluiss(et) p(re)d(i)c(t)ar(um)
no(n) obsta(n)t(e) d(i)c(t)a alienation(e) solue(re) teneat(ur) (et) pena i(n)
cidat i(n) statut(o) (con)tent(a): Et hoc vendicet sibi locu(m) i(n) p(re)d(i)c(t)is
alienatio(n)ib(us) p(re)s(entibus) (et) futur(is). Volum(us) q(uod) istud Cap(itulu)m no(n) uendi
cet sibi locu(m) i(n) uendit(ionibus) factis (et) que fiet Clericis seu ecc(lesi)a
sticis p(er)sonis: De hijs qui absentau(er)int se p(ro) no(n) solue(n)do datiuas.

51v

CXLIIII Item statuimus quod siquis de comitatu vel districtu Narnie allibratus in ipsa civitate vel comitatu ipsius se absentavit et recessavit datiuas soluere communi universitati vel loci unde fuit teneatur per sindicos legitime deputatos domino vicario civitatis predicte possessoris bonorum talis absentis et quod bona habet in dicto castro vel loco et eius districtu postquam datiue et collecte in dicta civitate fuit imposite ad penam XXV libr. comunis et dominus vicarius dicte civitatis ad penam C libr. comunis de suo salario suo officio teneatur bona predicta apprehendi facere per salario suo pro comuni Narnie et ipsos bonorum possessores huiusmodi cogere ad soluendum cum effectu dictas datiuas per dictos boni comunis dicti castri ad penam C libr. de suo salario dicte camere applicando: Quod forenses habentes possessiones in districtu Narnie datiuas soluere teneantur.

CXLV Item statuimus quod omnes et singuli forenses et ex iurisdictione comunis Narnie pro bonis et possessionibus eis allibratis in civitate Narnie existentibus in comitatu et districtu ipsius civitatis cogantur soluere datiuas et collectas dicto comuni adhibito omni remedio opportuno et quod eos et quod laboratores colones et inquilini dictarum possessionum possit procedi sicut et quantitates placuerit domino vicario. Et omni mense Junii talem faciat et procuret per sequi cameram. Et omni mense Junii talem faciat et procuret persequi ... fructuum dictarum possessionum ... laboratores coptimarolorum et inquilinorum pro dictis bonis datiue soluatur et possessiones procedere ad deguastatione et exportationem fructuum predictorum: Quod de malpagatoribus datiarum fiat unus liber in cartis pecudinis.

CXLVI Item statuimus quod fiat unus liber in cartis pecudinis de malpagatoribus datiarum dicti comunis quorum nomina sint publice omnibus de dicta civitate et eorum exemplatus ponatur in camera dicti comunis. Addicimus quod cultor datiarum teneatur expresse omnes malpagatores assignare et dare scriptos camerario dicti comunis et quod dictus camerarius nomina singulorum malpagatorum

sigillis. nisi per suos notos legi faciat in consilio comunis et populi
Civitatis supradicte: Quod laboratores possessionum de quibus datiue
solute non sunt ad soluendum eas possint detineri et cogi:

Cxlvij Item Statuimus quod omnes et singuli laboratores terrarum et pos
sessionum ex quibus datiue non soluerentur vel solute non essent
dicto comuni possint detineri et cogi ad solutionem dictarum datiuarum
pro qua solutione fructus dictorum bonorum percepti et percipiendi officio
curie possint percipere et habere. Et vicarius teneatur sa
cramento et ad penam C. librarum comunis executioni mandare et
mandari facere: De fraude que fieret in aliqua re quo
minus solueretur datiua:.–

Cxlviij Item Statuimus quod si aliqua fraus dolus vel macchinatio
facta esset vel fieret in posterum per aliquem de ciuitate predicta ut
eius districtu quominus solueretur datia vel collecta comuni
predicto et de aliqua possessione domo vel terra allibrata in
libro dicti comunis dominus vicarius qui pro tempore erit et sua
curia tollat ipsam fraudem dolum vel machinationem pro iu
dicium presuptionis vel fama et quocumque modo voluerit. Ita quod ex ipsis
bonis terris et possessionibus datiua penitus persoluatur: De Rebus
stabilibus permutandis ad scriptis in libro comunis:–

Cxlviiij Item Statuimus quod si aliqua venditio permutatio donatio
tio vel alienatio seu alius quiuis contractus fieret de
aliqua terra vel possessione aut bonis que scripta et alibrata essent
in libro et catasto dicti comunis illa scribatur et fiat per notarios
de ciuitate narnie vel eius districtu suppositos secularis
curie dicte Ciuitatis: Et si per alium notarium fieret non
valeat nec teneat ullo modo et fides ipsi contractui et instrumento
adiberi non possit. Et locum non habeat in testis vltis uo
luntatibus. Addicimus quod hoc capitulum habeat locum in instrumentis de
quibus solui deberet gabbella comuni predicto quod vigore

taliuz instrumentoz aliquis no audiat in aliqua Curia ‡

Qz Nullus not. suppositus iur dictis seculari dci coi scribat aliquas pmutatz fiendaz de aliqua re. alicui no sbiecto :

CL. Item Statuim quod nullus ex dcis notijs. suppositis secular curie dce Ciuitatis Scribat vendit. pmutat. donat. alie
nat. aliquam q fieret de aliqua re domo vl possess sepy z
alibrat. i libro z catasto dci cois alicui p collegio z vniusitat
q no eet supposit. iuri z iurdictoi dci cois z q ipi coi no
responderet in datijs z collectis et si scribet no valeat nec
teneat ipo iur z nullo modo Nisi hunt licetia a vicario z
dnij sex electis. Et incurrus i L. libr cor q depnet vice
qualibz Que omia pdci not. juret i uiolabilr. obsuari.
Sup quibz oibz z singlis dns vicarius dce Ciuitatis q pro
tpe fuit hat plenu z liberu arbitriu inuestigadi pu
niendi corrigendi z ordenadi de iur z de facto z sumarie z
sine strepitu z fig. iudicij et de hijs q venerit i coi non
possit i modo aliquo sindicarj. Et hoc capitulu vendicet sibi
Locu i supdcis capitlis datiuaz ut ocepte. i eo fiant z executioni
madet no obstantibz quibscuqz capitlis z ordinamet. ut
reformat. i otrariu statuti spali d rogat. Et pdcu
locu hat i pterit. pedent. z futur Saluo i vltio z pen
ultio cap denot. q locu tm hat i futur z i pretteritis otra
ctibz Addicim quod dns vicarius teneat z debeat pmo mse
sui regiminis facere cora se copare. omes not. de dca ci
uitat. z eius districtu z eos faciat iurar obsuatia oiuz
pdcoz z i ipis capitlis otepstis. Qz hntes aliquas possess
et bona no alibrata cogat alibrari z i libra poni :

CLi. Item Statuim quod Si aliquis de dca Ciuitat. vl comitat.
ipis no repiret allibrat. z hret aliquid qd no eet al
librat. In libro libre dcij cois quo dns vicarius faciat
alibrari iusta equa extimat. bonoz ipius z sup hijs
plena indagine faciat ta i Ciuitate qm i comitat.

In fra duos mẽs sui Regiminis. Et quos i veñit allibrat
r haberet aliqd qd no eet allibrat n fecisse lib a Cogat ipos
solue datias tam pro tpe pterito q solut no eet q futuro
de i ponedis Iux libra q fca fuit d bonis eor Et cogat eos
dictus allibreatu face r scribi r poni i libro r extimo dci
cois infra x. dies expens eor. Et si dcus vicarius fuit ne
gliens pdat d suo salario C. libr cor r dce came ap
plicet Qr quicuq no fecit libra cogat face d bonis suis
i se i libro libri ad scribi :

CLij Item Statuim q dns vicarius In pncipio sui regiminis
In fra xv. dies bandiri faciat p dcaz Ciuitate i locis
suis Consuetis q qcuq no fecit libra d bonis suis In fra
octo dies post pdcm banimetu. facm bona sua oia faciat
r debeat alibrari r poni r scbi face i libro r catasto
dci Cois r qui no fecerit dcaz libra r no iueniret alli
brat r clar fuit puniat i x. libr cor. Et vicarius te
neat dcaz pena auferre r dce came applicar Et nichi
lominus vicarius teneat solui facere datias tam pro
tpe pterito q psenti sm extimat fact vt fiende d
bonis suis : De forensibz hntibz aliquas possess i fra
teritoriu Ciuitatis :

CLiij Item Statuim q dns vicarius pmis duobz mes sui Regiminis
teneat diligeter inuestigare r In quire d omibz psonis foress
q tenet r possidet aliquas possess r res i fra teritorio r distric
tum r i teritorio dce ciuitatis r ipa bona face alibrari r ex
timari r scbi qtit rer r extimat In libro alibrat dci cois
r cogi omes r singlos q possideret poss huiusmodi vt ea co
leret solue p extimat r allibrat ipor bonor datias r
collectas i dca Ciuitat r cu hoibz ipius Ciuitatis sm alij ci
ues soluut d suis possess pro modo allibrato eor Teneat
etiaz Cogere omes r singlas psonas q emere aqlibz narm.

aliquas possess. de quibus soluebat datia dicto comuni posse sol
uere et cogere ad soluendo de extimatione et allibratione eorum Et contra
non soluentes procedat dominus vicarius prout ei videbitur expedire
Et si in predictis dominus vicarius fuerit negligens soluat pro bano
dicte camere C. libr. corton. Quod nullus faciat caualcata vel
offensionem alicui vniuersitati non suppositis comuni narniensi sine licentia spetiali.

CLIIII. [1171] Item Statuimus quod nullus audeat vel presumat facere aliqua
caualcata vel offensionem alicui vniuersitati non suppositis et non su
biectis Jurisditioni comunis narniensis absque deliberatione et licentia
domini nostri domini legati vel habentis repsaliarum secundum formam con
stitutionum Et qui contra fecerit si fuerit eques soluat pro bano
dicte camere CC. libr. corton. Et si pedes C. libr. corton. Et super
predictis dominus vicarius teneatur et debeat vinculo Iuramenti et
ad pena C. libr. corton. de suo salario in quiramento aliquo statuto
supra vel infra posito non obstante. Et quod quotiens in consilio
populi et comunis proponeretur vel proponi contingerit de pace vel guer
ra fienda per comune dicte ciuitatis vel de aliquo dapno de bo
nis et auere dicti comunis vel de expensis faciende per dictum comune a
tribus libr. supra vel de dando licentia domino vicario vel aliquorum
officialium ipsius vel de faciendo exercitu vel caualcata vel
de alienatione alicuius boni dicti comunis vel de Jurisditione dicti
comunis vel de faciendo aliquo contra dicti comunis vel de quocumque de
quo possit populo et comuni dicte ciuitatis aliquod et quolibet periculum
iminere dominus vicarius qui pro tempore fuerit predicta proposuerit in
aliquo consilio teneatur et debeat obseruare et obseruari facere
modum et formam Infrascriptam In reformando in dicto consilio videlicet quod
habeat et habere debeant fabas tot albas et quot erunt con
siliarij In dicto consilio. Et totidem nigras Et singulis consi

liarijs q erunt i dco consilio ~~& totide nigrar~~ dari facit vna
faba albam & vna nigra & faciat ptituz iter eos d fien-
do & no fiendo id q i dco consilio pponet' s'm arengat
q fact' erunt i dco consilio Et qui voluerit fieri id q
ppoitum & arengat' fuerit i dco consilio reddat faba s'm
qd p vicarium cu consens dnoz sex electoz dctu & or
dinatu fuerit dar fabas secret' manibz clausis bachi
tori vel cancellario vel ei qui p officiu fuerit deputat'
alba vel nigra ut sibi placuerit ita q aneie poss ~
discerni qua faba dederit. Et qui contrafecerit consiliarius
& qui fraudez comisit soluat p qualibz vice. xl. s.
cor & dns vicarius teneat p se dcm capitm obseruar.
nec alio mo ptum facit sup pdcis: Et si contrafecerit soluat
p qualibz vice. de suo salario. C. libr cor dict came.
applic'. Et si alr fieret Reformatio fca sit nulla.
ipo iur & nullius firmiter existat. Et vbi due partes
fabaz albaz vel nigraz in uenerut illd s'uetur & qn
aliquid proponit' de pdcis dns vicarius vinculo iur
legi faciat nomina consiliarioz & omes q eent i dco con
silio qui no eent d consiliarijs de dco consilio expelli fa
ciat Ita q i eo nulla voce habeant. Et nichilus ab eis &
quolibz eoz pena auferat. x. s. cor pro cam. ad pena ~
xxv. libr cor d suo salario Addicim' q pdca no hat
locu i salarijs officiat. & rectoz castellanj s'gent' & tu
rrerioz & potats castroz comitat' & d ciuitat' & omibz
quibz & ex forma pdci stat' pmictit' & caut' addito q
pportio fieri no possit de pace & guerra fienda litteria
dnij no obtempta Q dom' & turris & casalen oliz dnij.

q manibz clausis reddatur fabe in partitib fien in cons

petri falconis sit. i part. sci stefani manuteneatur

CLv Item Statuim q dns vicarius et guardian dce ciuitatis
teneat et debeant turrim dom et casalen q fuerunt oliz
dni nicolai falconis sit. i par sci stefani cu eorum in
troytibz et exitibz et utilitatibz Ac hedeficijs iuribz et
actionibz sicut ant. fuerunt recte manutenere et conseruare
vz pz pu insbo scpt man petri castellani oli not ad
utilitate et statu bonu ppli et cois dce ciuitatis et ipa
retinere dicaz turrim cu domo seu domibz et capanile sce
marie maioris manu tenere et tractare face expese dce
cois ut ho posit comode ascendere. Ita tn q dom et capani
le pdcm faciat custodirj ad Comodu et utilitate Sce
matris ecce et ppli et cois dce ciuitatis et si de pdcis aliq
occhupatio facta eet ut aliq pdcorum Reineniat et
reducat in statu pstinu ad volutat. Consilij supdci
Additim q dci dns vicarius et guardianus singulis
trib mes tenerat et debeant ire ad videnda eas et di
schrute ne i dce aliquid sit distructu ut deguastat. siue
subtracti. Et solicita iquisitione face teneant et res idc
ablatas i quatruplu tales delinquentes ad restitutione co
gere i. C. libr cor 9depnare ppena comissorum et dce came
applicet ac ipar eo i statu pstinu reduci faciant toto
posse. Et qotiensctiq dci vicarius et guardian seu aliquis
ipor de pdci fuit Requisitj ut requisitur ea teneat
executionj madare ad pen .C. libr cor p quolibz eorum dce
came applicade: Qd ambasciator micteci iuret eorum
ambasciat. face bona fide:

CLvj Item Statuim q dns vicarius semp cu ambasciat. aliq
pro factis cois nrm micteret iurarj faciat eos ad sce.

dei euagelia tacto libro abasiatas ei vt eis ipositas
fidelr et legalr facere et portare bona fide et sine fraude
et dolo aliquo et ipsi ambaxiatores suam dicam Relatorem
facere debebat dno vicario et consilio dicte Ciuitatis vel
alijs sapientum deputatis ad illud p ut responsum hiuerit
et nullum mendacium imiscere et scribi facere p cancell dci
cois et ipse cacellarius scribere teneatur diem quo ipsi am
basciatores accederit et etiam redierit et si scribi non
fecerit abasciata huius modi qd huiusmodi ambaxi
ator ut ambaxiator salarium no hat vel acquirat ab dco
coi Addictio de election castallorum :

CLviij Item Statuim addendo cap° supra posito loquente de
election castallorum qd dns vicarius dicte ciuitatis ip
ncipio sui Regiminis elegi faciat castallos qui sint
castalli et nuptij ppli et coi dicte Ciuitatis et ipsorum electio
fiat pro ut consilio ppli et cois placuerit Qui castalli ha
beat autoritatem Citandi et referedi et oia alia faciedi
pro vt alij castalli dicte Ciuitatis hnt et credatur eorum
relatoribus qui castalli Juret eorum officium fidelr exercere et
veritatem et obedire eidem vicario et officialibus suis
et sint obligati ad omnia ad que sunt obligati et facere te
neatur ca dci cois put cotinetur In cap° statutorum dci cois supra
positum : Volim' qd dci castalli possint facere citationes et re
latoes i qualibus curia dicte Ciuitatis et salarium hant p
ut In dco cap° statutorum cotinetur dci cois Et ipsi castalli ad
oia sint obligati et oia facere teneatur que facere tenentur alij
dci cois exforma cap° statutorum supra positi de hac materia lo
quentis Addicim' etiam qd pena soluat que eos offenderit
que solui debet de castalli deputatis ad dcm officium
put i supradco cap° cotinetur Et etia ad oia cotetis i dco cap° teneatur

61v

Qz officiu dnoz Sex libere possint itrare palatia Rectoz :—

Clviij. Item Statuim(us) q(uod) dni sex electi dce ciuitatis q(ui) nunc sut (et) erut p(ro) tpra i dca ciuitate libere sine pena possit itrare palatia dni vicarij (et) alioz officialiu (et) hostia palatioz eis no claudat(ur) s(ed) ipi vicarius (et) eius officiales nullu eis ipedimetu p(re)stent ubis vt factis quomin(us) ipi eoz officiu libere exequat(ur). Et si n(on) fecerit ipi vicarius (et) ei(us) officiales libere exequat(ur) Et si n(on) fecerit ipi uicarius : (et) al officiales dce ciuitatis soluat dce came nomie pene de eoz salario. C. libr. coz quotiens n(on) fecerint (et) hoc cap(itulu)m sit p(re)cisuz : Et Intelligat(ur) ire pro eoz officio exequedo dci dni sex eo ipo q(uod) duo ex ipis simul irent vt ibunt. Qz Rectores (et) officiales dci cois stat(uta) (et) ord(inamenta) dci cois teneat (et) obs(er)uet :

Clviiij Item Statuim(us) q(uod) dns vicarius dce Ciuitatis (et) ei(us) officiales (et) quilibz alter officialis dce ciuitatis Statuta ordinameta (et) Reformationes (con)silioz fiendoz p(er) (con)siliu populi (et) cois dce ciuitatis (et) alia que habet Rata (et) firma habeant (et) teneat (et) obs(er)uet statuto aliquo no obstante. dum mo p(er) Ecc(lesi)a(m) seu eius officiales ad hoc potestate hnt(es) fuerit approbata : Qz Si aliqui cap(itulu)m eet (contra) presens statu ecc(lesi)asticu seu (contra) libertate Ecc(lesi)e. hat(ur) p(ro) nullo :

CLx. Item statuim(us) q(uod) si i statut(is) p(o)p(u)li (et) cois dce ciuitatis fuit vt est aliq(uod) stat(utum) seu ordo. q(uod) eet (contra) pu(bli)ca(m) (et) eui dete vtilitate p(o)p(u)li (et) cois dce ciuitatis seu (contra) bonu st(atum) statutu Ecc(lesi)asticu ipius Ciuitatis seu (contra) ecc(lesi)astica libertate vt sup decision spalis negotij at (contra) Iurditione seu idetrimetu Iurdictionis Sce matris ecc(lesi)e. (et) dci p(o)p(u)li (et) cois tale stat(utum) (et) ordo. sit cassuz (et) irritu (et) i ane.

 62

et nullis ualoris et firmitatis existat et dominus vicarius et quilibet alius officialis dicte ciuitatis teneatur dicta statuta et omnino obseruare ut obseruari facere super in decisione eius cause et negotij fueret cetera statuta et ordinamenta dicti populi et comunis Et hoc capitulum sit precisum et dominus vicarius teneatur obseruare et obseruari facere et non obstante aliquo statuto vel ordine comunis uel populi dicte ciuitatis quibus per presentem sit excepta sententia derogare Et si predictus dominus vicarius dicte ciuitatis non obseruauerit perdat de suo salario C libras cortonensium saluo de supra statutis sonatorum banditoribus et alijs officialibus dicti comunis Quod nullum castrum vel uilla districtus narnie petat vel nominet aliquem in rectorem.

clxi Item Statuimus quod nullum castrum vel uilla comitatus narnie eligat vel nominet seu petat a comuni narnie vel eius rectoribus aliquem pro potestate seu rectore ipsius castri vel uille qui non sit oriundus de dicta ciuitate et continuus habitator ipsius ciuitatis. Nullus etiam nuntius ipsius castri vel uille de districtu ipsius Ciuitatis petat potestatem vel rectorem aliquo castro vel uilla qui non sit continuus habitator ciuitatis predicte. Sed quotiens aliquod castrum vel uilla quod vel quod retro actis temporibus consueuit habere et voluerit potestatem ut nominare vel sibi dari eum petat a comune dicte ciuitatis et in consilio dicte ciuitatis quod consilium eis potestatem dare non possit nec debeat nisi ciuem et continuum habitatorem dicte ciuitatis Et siquis aregando vel recedo dixerit vel tractauerit palam vel occulte quod aliquis forensis qui non sit de dicta ciuitate originalis sit potestas ipsius castri vel uille ipsa electio non valeat ipso iure et talis nuntius castri ut uille et ipsum castrum vel uilla nominans ipsum potestatem vel rectorem soluat pro pena dicte camere C. libras cortonensium et qui tractauerit vel ordinauerit in dicto castro vel uilla

palam vel secrete soluat pro pena dicte camere L. libr. cort. et
potestas civis qui fuerit potestas alicuius castri vel ville districtus
dicte Civitatis iuret observare ordo. et reformat. consiliorum facta
sup. hijs a consilio populi et cois dicte Civitatis si contra fecerit
huius quod continet in ipsis ordinam. loquitur. dictus potestas subiaceat
penis illis que in dictis ordo. et reformat. continet. Et qui arenga
uerit et proposuerit soluat pro pena et bano dicte camere L. libr.
cort. Quod de omnib. actis et libri cois narnie fiat unu re
gistru:

Clxij Item Statuim. quod de omnibus actis et libri cois narnie fiat
unu Registru sive inventariu et omnes libri cuiuscumque ueritatis
ponatur in armario separatim et ipsi libri separatim collocentur et stet in dicto
armario. Et eligatur per dominos sex electos unus bonus et
legalis notarius ad recimandum de ipsis actis Et ad dandum copiam
de scripturis ipsorum et ad tenendu Claue dicti armarij et sine
duobus illorum de officio admin. non possit ipse locus seu armarium
apiri ad petitione alicuius persone nisi ipsa copia dari et offi
ciu dicti notarii duret per sex menses tantum et non possit esse nisi semel
in anno in dicto officio et finitis dictis sex mensibus per ordine alius eli
gatur Et dominus vicarius dicte civitatis teneatur vinculo iuramenti
et ad pena xxv. libr. cort. de suo salario predicta omnia et singula
sumo opere exequi et exequtioni madare Et quia reconditi in
dicto armario amuribus recipiat lexione libri predicti de
cernim. quod ipsum armariu immediate post apertura et pub
licationem statut. dominus vicarius et domini sex electi expensis dicti cois re
parari faciant tali modo quod libri reponi et reponendi in eo
non deguastentur amuribus nec alia causa et occasione aliqua non
ledantur. Quod eligatur duo mercatores et unus notarius ad re
uidendo quatlibet edomata introytus et Exitus dicti cois

Clxiij Item statuim. quod ad hoc ut Augeatur cois narnie et bona ipsius

manuteneat quod in consilio et populi comunis dicte Ciuitatis eligantur
duo boni homines mercatores vel alij boni viri et vnus notarius
.s. in quolibet terzerio vnus qui debeant requirere et reg-
rant qualibet adoggmada qualibet die veneris camerarium dicti
comunis de ront et introytibus et expensis factis per dictum camerarium et si in-
venerit dictum camerarium aliquid defraudasset de bonis dicti comunis.
dictus camerarius teneatur et debeat duplum reficere pro comuni quorum
officium duret per sex menses Et finitis dictis sex mensibus tres
alijs eligantur prout ipsi consilio placuerit modo quo supra et facta
ratione et eo tempore finito reducatur in scriptis Salua semper
reformatione consilij populi et comunis de materia loquentis contenta in
dicto capitulo Qui ratiocinatores habere debeant pro eorum salario iij s.
comuni per diem pro quolibet eorum et ipsam Rationem debeant facere
in vna die tantum teneatur etiam apodissas introytus et ex-
pensas ascontare cum libris introytuum et expensarum dicti comunis:

## De consilio congregando ad petitionem domini vicarij et dominorum sex electorum quotiens eis videbitur.

CLxiiij Item Statuimus quod dominus vicarius et domini sex electi dicte ci-
uitatis qui presunt in ciuitate narnie et preerunt pro tempora succes-
siue super negotijs et factis comunis et populi narnie presentis et futuri
possint quotiens et quando eis videbitur et placebit bandiri congregari
et congregari facere consilium populi et comunis dicte ciuitatis et etiam con-
gregare et conuocare sapientes et homines quos et quot volu-
erint de voluntate et licentia domini vicarij et non aliter in quotiens in
palatio dicti comunis et populi proponere et proponi facere per priorem vel
alium ipsorum vt maiori parti eorum placuerit cum presentia et
consensu dicti vicarij seu sui collateralis Et quod in ipsis consilijs
uel altero ipsorum propositum dictum et reformatum fuerit valeat et
teneat et executioni mandetur: De lacu sub plattea s. Iuuenalis

63v

ad petit. cuiuscumque petentis evacuetur et remudetur: —

Clxv. Item Statuimus quod ad petit. et requisit. cuiuscumque petentis lacus qui est sub platea sancti Juvenalis debeat bene et competenter evacuari et remudari expensis communis dicte Civitatis et quod nemo possit proicere nec prohici facere in eo sordes vel zozura et si contrafactum fuerit vice qualibet puniatur contrafaciens in xl. solidis cortonensium qui deveniat in camera ad denumptiat. cuiuscumque persone bone fame et talis denumptiato teneatur in credentia et stet et credatur dicto ipsius: Et dominus vicarius predicta teneatur executioni mandare et fieri facere sub debito prestiti iuramenti et ad penam xxv. libr. cortonensium si contrafactum fuerit per eum dicte camere applicetur. Et bamdiatur publice per dictam civitatem ex parte domini vicarii quod quicumque vult ipsum locum remudare quod petat coram domino vicario et assignet pro quanto pretio vult ipsum remudare: Et concedatur ei qui pro minori pretio remudare voluerit et camerarius camere teneatur pecuniam solvere ad penam xxv. libr. cortonensium de suo salario. Et de modo et forma dicte evacuationis proponatur in consilio populi et communis dicte Civitatis. De

Ration. reddenda a quibuscumque qui pecuniam communis gesserunt et perceperunt a v. annis proxime preteritis citra: —

Clxvi. Item Statuimus quod omnes et singuli de dicta civitate et comitatu penes quos a quinque annis proximis preteritis citra pervenit aliquid de bonis et avere dicti communis in pecunia vel aliis rebus sive fuerint Camerarii sive mercatores sive alie quecumque persone Ecclesiastice vel seculares reddant et reddere teneantur et debeant rationem administrationis eorum officii tam de introytibus quam de expensis generaliter et particulariter et sindicentur et sindicari debeant de hiis Ita quod omnes expense particulariter videantur utiles et inutiles et in quo ex qua causa et cuius seu quorum auctoritate expense ipse facte fuerint et unde pervenit auctoritas et si aliquis

expēs reperiat̄ fcē ⁊ nō appeat cui vl quib; dat̄ fuit
pecunia ⁊ putilitat̄ cōis illa cam̄ pdcus vl mcator vl alit̄
que vis pª cōis Restituē teneat̄ ⁊ cogat̄ ipo fcō nō obst
ant̄ refit̄ que appēt hactenus īde facta. addicietes
qꝫ dns vicarius in pncipio sui regīs teneat̄ uinculo
iur̄ ⁊ ad penā .xxv. libr̄ cōr de suo salaio eligi facē
p pdcis cōnib; reddendo tres bonos viros vz vniz pro
quolib; tzerio dcē ciuitatis ⁊ sic electis eos iurarj fa
ciāt ⁊ ī aliqua part̄ palatio cōis in qua ipi dno
vicari videbit̄ ⁊ placebit cogat ipos ad reddēdū rationes
pdcās ⁊ eos discedē nō pmictat quousq; huiusmodi fuerit
tminat̄. Et idem dicim̄ de cōitat̄ omib; ad quos
puenissꝫ de datiuis et alijs quib;cumq; Reb; alicui castri
vl uille. spaliuz pªt pdcāz occ̄ qꝫ redant simil̄ cōez et
pdca oia etiā teneat̄ facē ⁊ fieri facē dns uicarius ad
penā .C. libr̄ cōr de suo salaio ⁊ hat ī pdcis dns uica
rius arbitriū Et stetur sacramēto eius qui soluit vsq;
īquātitat̄ .xx. s cōr ⁊ ab īde. sus cū pbat̄ vnius testis
et dns vicarius teneat̄ ⁊ debeat legi facē in ꝯsilio ppli
⁊ cōis ad min̄ semel imēs virtut̄ pstiti iur̄ p cācella
riū dci cōis ad penā .x. libr̄ dcō cācellario applic̄ dcē
cam̄. Qz a .v. ann̄ px pt̄it̄ citra fecerūt aliquas ex
pens̄ de bonis cōis de gestis redat plenariā rationem:

lxvij Item Statuim̄ ⁊ ordinam̄ ⁊ idem dicim̄ fieri obsuari qꝫ
omes de dcā ciuitat̄ ⁊ ei' cōitat̄ qui autoritatē ⁊ baliaz
dicūt̄ habbuisse. adcō tpre citra faciendi ⁊ fieri faciēdi
expēs de bois ⁊ hauē dci cōis qꝫ hijs tales quicumq; sint
redant ⁊ reddeē teneat̄ Rat̄ aminist̄ eoz officij quar
et quales expēs fieri fecerūt ⁊ si utiles vl inutiles si de
bitas vl idebitas expēs fierj fecerūt ⁊ adscīdiō pdcās pªs

Et ad Reqrendo pdcas rones deputet et deputari debeat
aliq probi viri literati et mercatores et alij pro vt videbit.
osilio ppli et cois dce ciuitatis Qui pbi viri hant potates
licetia et autoritat plena faciedi pdca et declaradi ex
pens vtiles et iutiles et si aliquas expes in vtiles decla
uirit illas expens ieisdem qtitat cogat restituere com
pdco : Et cam cois narn et ille vt illi quor auct facte
fuerit et quor ma Cogat et cogi possint debeat sumarie
et de facto ip et rebz vsqz ad itegra satisfactoez taliu
expes q declaret in debit ee fact. Et si tal p quar
auct tales expes i debite et iutiles fce et declarat fuint
psonalr hre no possit citetur ad hoc p vna citat facte
ad dom hitat ipor et sub bandimt. Et si i tmino no opa
ruerit exbadiant et odenet i ipis qtit declaratis et
declaradis et p scindic dci cois capiatur oia bona ipor
et taliu et fcut ipor bonor deueniat i com no obstate
aliqua refut que appet hacten i de fca Quod capm
dns vicarius dce ciuitatis teneat et debeat legi facere
In cosilio ppli et cois dce ciuitatis p canc dci cois ad
min semel imss virtut pstiti iur et ad pena dci
cancellarij . x . libr cor dce came applic. De Rebus i
mobilibz no vendedis nisi primo soluat gabbella : —

CLxviij Item Statuim q nulla res i mobilis . s . dom terra
molendin seu gualcheria locuus siue situs In ciuitat
seu districtu narn possit vendi alienar vt i aliu
trasferri n pmo soluat gabbella de ea camrio came
duor den p qualibz libra ptij quo venderet aliena
ret vt in aliu trasfereret . S. ~~solution gabbella~~ e
vnus den ab Emptor et alius a venditor et post dcam
solut gabelle n prius hita Licetia de tali vedition et

alienatione et dnis sex electis dicte Ciuitatis vel maiori parte
ipsorum : Et idem dicimus obseruari in singulis cessionibus vendit
donationibus Jurium et quascumque partes in quibus cumque bonis et rebus
stabilibus et mobilibus : Et aliter fieret dicte venditiones cessiones et
alienationes et donationes non valeant nec teneant ipso iure : Et qui
libet vendens alienans cedens vel donans et recipiens et omnes
vltra modum et formam predictam puniatur vice qualibet in L.
libr. cor. et notarius scribens predicta in x. libr. cor. condempnetur et dicte
camere applicetur pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Ad
dicimus quod soluta gabbella predicta et consensu partium dicta uendi
tio alienatio seu cessio fiat omnino si dicti dni sex dabunt et
concedent licentiam si aut licentia non dederint et concesserint ipsis
partibus per cameram dicti cois restitui debeat integra gab soluta
Addito quod quantum ad hoc quod requiratur licentia dnorum sex in
venditionibus Reuocamus cum rei sue quilibet sit moderator et
arbiter. De imunitate Menici magistri guilli

CLXVIIII Item Statuimus quod cum Magister Guillus m poncij marescal
cus cois predicti sit adeo senectute grauatus quod fuit in arte sua
non potest Et menichus eius filius marescalcus sit sufficiens et
vtilis in dicta arte marescalzie dicto coi et specialibus personis dicte ciuitatis
et eius districtus et etiam amator presentis status Ecclesiastici bonus
ciuitatis Statuimus quod dictus Menichus sit marescalcus
dicti cois habeat et habere debeat a cõe dicte ciuitatis insistimentu
Jn muitate vz quod sit imunis et grauari non possit et da
tiuis prestantijs et gabbellis collectis et custodijs ipsius Ciuitatis
et comitatus ipsius pro bonis suis acquisitis et aquirendis dum mo
Jdem menicus teneat et debeat cum militibus dicte ciuitatis
super accedere in exercitibus et caualcatis quotiescumque et quandocumque
Milites dicte ciuitatis accesserit pro cura et gubernatione
equorum dum opus fuerit aut ei mandatum ac etiam debet.

ee psens ad omes extimat. Et quor fiend i dca ciuit.
Ciuiu i forest vna cu inestabilibz militu seu aliis exti-
mat. dci cois i hat i hre debeat psalario a bois dci
cois singlis sex m. xxv. libr coe quar cam dci cois a
pecunia dci cois sibi dar i solui teneat Addicientes q
Emptores rer i mobiliu p se ipo face posit. Et quilibz
possit sibi licit vender i sine pena du mo aut. Empt. fiedo
p eum iurar debeat a sanct. dei euagelia tactis scriptu-
ris q rem qua emit itedit ~~vult~~ vult p se ipo i no pro
alio. Et si secus fieret i hiis fraude comictedo vz i emedo
p alio vt aliis q tuc ipo facto ipa imunitas sibi cocessa sit
nulla i nullius imunitat. puilegio gaudeat. Et emptio per
eu i fraude fca nulla sit ipo iur i nullius valor. Et q
tpe acauallat. cuiuscuqz fiende i dca ciuitat. Idem Vtri-
cus hre debeat vnu equu acauallata p dca. De certis
hoibz eligedis ad pficiendu opus Ecce. Beati Iuuenalis
vt i hoc cap cotinetur:-

CLXX. Item Statuim vt opa fienda i ecca s. Iuuenalis patroi
i defensoris Cois i ppli dce ciuitatis diligetius i ma-
gis solicit. pcedat. q p dcm coe ponat i poni debeat
aliq boni hoies qui ee debeat cu pponedis clericis per
ipaz eccaz i capim ipius ecce ad dca opa facieda qui vna
cu ipis clericis scribe i face debeat queda libru de in-
troitibz dce ecce p expens p opeibz pdcis: Et etiam pro-
curet testameta i oia iura ipius Ecce i necca p dca
opa facieda: Et similiter pcuret q introyt. ad manu
ipor itegralr deueniat p fcal fabrica i ope ibi fiendo
quor officiu duret p vnu anu i finito dco ano te-
neat i cogat reder ratione de gestis i aministratir.
p eos i quelibz eor Et successioe p dcm coe man alii eligat:-

De Gabbella coligenda de fructibus a Civibus et Comitatensibus civitatis narnie.

Clxxj Item Statuimus quod quolibet anno exigi et coligi debeat per dictum
comune ab omnibus et singulis Civibus comitatensibus et omnibus aliis
personis habentibus terras et possessiones in districtu dicte civitatis et
etiam forensibus laborantibus terras et possessiones in dicto districtu per
eam dicti comunis ut alium proponendo per d. cardinalem seu alium
potestatem habentem ad exigendum et coligendum Gabbella infra
scriptam rerum quantitatum infrascriptarum videlicet pro qualibet salma
duorum Raseriorum ad mensuram mensalis dicti comunis Grani secale
leguminis et canapucii ——— ——— ij s. comunis
Item de qualibet salma grani spelte ——— xvj . den.
Item de qualibet salma grani ordei ——— xvj . den.
Item de qualibet Rasio spelte et aluesis ——— iiijor . den.
Item de qualibet Salma ordei ——— xij . den.
Item de qualibet Salma milei sagine et panichi — xij . den.
Item de qualibet salma musti ad minorem ——— vj . den.
Item de quolibet Centinario starum ficuum siccarum — viij . den.
Item de quolibet Centonario vuarum passarum ——— x . den.
Item de quolibet Raseriu nucium et castanearum ——— iiijor . den.
Item de quolibet Centonarium canapis et lini ——— vj . den.
Item de quolibet Rasio jandarum que coligunt ——— j . den.
Item de quolibet Rasio lupinorum ——— iiijor den.
Item de quolibet Centonario Zuccharum sicharum ——— iiijor . den.
Item de qualibet libra pretii musti quod venderet ad grossum . ij . den. s. comunis
Que gabbella solui debeat omni anno a kl. mensis novembris usque
ad kl. mensis martij proxime secuturi ad penam C s. comunis pro quolibet

66v

et qualibz vice i duplicat gabbelle quam qlibz solvere
deberet. Et alapso dicto tmino omnes non solventes dictam
gabbellam sint pcondenati et p condepnati habeant. et in eos con
depnatio celebret absque requisit et citat aliqua et gab
bella fructuum duplicata solvat ut supra ptinet. Et eadem
pena puniri debeat qui fructus pdictos non assigna
vit in tmino pdicto p pricipale persona si n eet absens vel
alia iusta causa impedit quod tunc p aliquem de familia
possit assigniatio fieri put officiali melius videbit. Et
quelibz persona iurare debeat tpr assigniationis fiende a scta
dei evangelia tactis scripturis de facienda dicta assignia
tion bona fide et sine fraude. Et si aliqua persona de tpr dicte
assignationis fraudem pmictet i pdictis non assignando
bladum et alios fructus seu coptimum at pens put i hoc
capitulo ptinet. condempnari debeat p qlibz sollo quo defra
udaret con narum ixx. s. com dicte came applicande. Et dns
vicarius et qualibz aliis officialis dicte civitatis pponendis
sup executiones gabbellarum dicti com teneat et debeat in
daginem et inquisitionem facere de pdictis vz si aliqua persona defra
udavit gab pdictam etiam non pcedentibz i diciis. Et si aliquis
invenerit fraudem comisisse i pena pdicta eum debeat conde
mpnare: Et quod pdicti officiales de i veniendo defraudatores
pdictos habeant arbritrium put eis melius videbitur expedire.
Et si dicti officiales vel iponendus sup executione ipsarum gab
bellarum negligentes fuerint vel remissi pter notatam per
iurii penam. L. libr com incurrat pquolibet eorum de
ipsorum et cuilibz ipsorum salario dicte came applic. Et quod
quolibz anno de mense agusti et septebris debeat renovari
libri civitatis et comitat p dicta gabbella. hoc modo vz.

liber Ciuitatis p cap Centos car libz par z p duos hoies cu
iu libz castri z ville z gte coitat narn. Saluo qd de castro
collisicipionis debeat ee quatuor qui debeat iurar a sct
dei euangelia corporalr tactis scpturis de faciedo dcaz as
signatioez Bona fide z sine fraude z si fraude comisit
i assignation pdca puniat i x libr cor p qualibz qua
obmisit assigre: Addicientes qd dca gabbella exigi posset
ad tmînu pdcuz z citius put dno vicario z sex electis dce
ciuitatis aut maiori parti ipoz videbit expedire. Et cu dca
gabbella exigit ab vnaqqz qua exigi debeat gabbelle pesioe
domoz capitini terraz de quibz solui debeant tres den p
qualibz libr: addicim insup qd qlz nul recoliens de fructibz
cu iur tact scripturis se valeat excusar. Quod statu
tu fuit approbatu nisi p reformatores dce ciuitatis alit
fuit ordinatu: De Gabella exigenda de certis rebus:

Clxxij Item Statuim qd de infrascptis rebz solui debeat gab
bella infra cam dco cois p ipo coi seu alij pponedo are
coligedo z exigedo ipam gabbella vz qd quilibz pizicaio
lus seu aliqua quacuqz psona in Ciuitat z distu narn ve
dens carnes salitas assumina teneat z debeat solue pro
qlibz libra dictaz carniu z assuniaz j d cor que
carnes z asunie poderari z sigillari debeat sigillo gab
belle dco cois p officiale pdcuz. Et facta assignat
z sigillatioe Solue debeat z cogat dcam gabbellaz. Et
si aliqs comisit fraude in pdcis i vededo ipas carnes
z ipam asiugnia an qz ponderet vl sigillaret puniri de
beat i xl s cor p quolibz z qualibz vice de fco aust
rendo z dce camr applicat. Et qd officialis sup dcis
gabbellis teneat z debeat Rimar bis in qlibz edognada
p dcaz Ciuitate p pdcis. Et si aliqui invenerit n facientes puni

67v

debeat i pena p(re)dicta (et) d(i)c(t)e came(re) applicar(e) de f(a)c(t)o Et si d(i)c(tu)s
officialis negligens fuit vel remissus puniat(ur) i xxv. libr cor
de suo salario (et) d(i)c(t)e came(re) applicet(ur). Item de quolibz barile
tondine q(uo)d uenderet(ur) i grossu iij. s. cor. Item de qualibz
salma angullar(um) salitar(um) que uenderet(ur) i grossuz. ij. s cor ab
i(n)de. infra p(re)rata. Item de quolibz barile tondine q(uo)d vende-
ret(ur) ad minutu. iij. s. cor. Item de qualibz salma angullar(um)
que venderet(ur) ad minutu iiij.or s. cor ab i(n)de ifra p(re)rata.
Item de q(ua)libz ~~sepi~~ Centonario sepi laboran(ti) solui debeat
iij. s. cor. Item de q(ua)libz ce(n)tonari sepi no(n) laborat(i). xij.
d(enarios) It(em) de quolibz lepor(e) schinosa. tasso (et) grua solui
debeat p(ro) gabbella. dic(tu)s vendit(or). vel sequenti ad pena x.
s. cor p(ro) quolibz (et) qualibz vice iiij.or d(enarios) Item d(e) i(n)fra(scrip)tis.
Bonis (et) rebz solui debeat p(ro) gabbella. co(mun)i narn(ie) i(n)frasc(ri)p(t)a
q(uan)tit(as). pecunie. (et) sub forma i(n)fra(scrip)ta. In p(ri)mis p(ro) quolibz mo-
lendino quod e(ss)et i actu molendi existent(e). i(n)tra funa(l)e
vsq(ue) ad fossatu. Recepti(n)i p(er) d(omi)nos molendini (et) molendi-
naio ip(s)ius p(ro) quolibz m(en)s(e). vj. s cor. Item d(e) quibuslibz
Molendin(is) aque viui(?) Romacior(um) Stifoni (et) valchiar(um)
cartar(um) panor(um) vsq(ue) ad potes cutyse. vz de hijs que
sunt ~~de~~ i actu molendi (et) qualchandi p(ro) quolibz (et) q(ua)libz
m(en)s(e) Int(er) d(omi)n(u)z. seu d(omi)nos (et) molendinaio. seu qualcherator(es)
Et d(e) quibuslibz alijs molendin(is). lag(h)iar(um) (et) alior(um) locor(um)
ciuitatis (et) districtus. narn(ie) (et) qualcheris. solui debeat pro
gab p(ro) quolibz molendin(o) vel qualchera quolibz m(en)s(e) p(er) d(omi)n(u)z
seu d(omi)nos cuiuslibz molendin(i) (et) qualcherie. Et molendina
rios seu qualchrar(ios). cuiuslibz molendini vel qualcherie.
iij. s cor. Addicim(us) q(uod) molendinarii molendo. ab alia p(ar)te
fluminis debeat soluere p(ro) gab v. s. p(ro) quolibz m(en)s(e) (et) pro.

quolibz Molendin. Item de qualibz fornachiata calcis te
bular tebulor z mactonu que fieret i districtu narn
x. ß cor solui debeant p gab. Istud statutuz fuit ofirmat
n p dcos Reformat dce ciuitatis fuit atz ordinat.

Q i macello osueto macellent carnes z pisces vendat
z de gabbell solueda de eis:

Clxxiij Item Statuim q i macello dco cois pro ut actenus osue
tum est. Macellent bestie p macellarios dce ciuitatis
z ibi vendi debeant carnes z etiaz pisces: Et q dci ma
cellarii z qlibz alius vendens carnes vl pisces retectes debeat
solue p gab dci cois acam vl alio pponedo p dcm coe
vnu ð cor p qualibz libra ponderis carniu z pisciu du
mo capita pedes z iteriora bestiar pocdcrar no debeant
n p eis aliqud solui: Et q carnes post qua fuint sigil
lat debeant Sigillo gabbellarij: Ita q i quolibz quarto
bestie poni debeat sigillu p officiat dci cois: Et q in
carnibz porcinis vacitis scrofinis pecudinis caprinis
z yrcinis debeat poni sigillu cere rubee Et i alijs car
nibz cere viridis. Et q dci macellarij vendo quolibz die
veneris debeant solue. dicta gabella carniu p tota edo
mada ad pena xl. ß. cor p quolibz ofacient. du mo
de capitibz brachijs z peducijs bestiar nil teneat solue
Istud statutu fuit cofirmatu n p officiat. Ecc vl refor
matores p dcos. atz fuit ordinatu: De Gabbella de
quolibet caprecto et Angnio:

Clxxiiij Item Statuim de quolibz caprecto caprecta seu an
gnio z angnia solue teneat dci vedentes carnes Sex
den cor quolibz die veneris vl dcm est z ad dcam pe
na z q debeant sigilari i pede cuilibz dcar bestiar:

Q nullus macellar vendat n icidat carnes nisi primo fuit sigillat.

68v

Clxxv. Item Statuimus quod predicti macellarii et vendentes carnes non debeant incidere nec alicui vendere carnes nisi primo fuerint ponderate et sigillate omnes ut supradictum est a pena xl. s. cor. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice dicte camere applicando. De non macellando alicui aliquam bestiam in macello sine licentia officialis.

Clxxvi. Item Statuimus quod nullus macellarius nec aliquis alius macellet aliquam bestiam alicui persone in macello vel alibi sine licentia officialis propositi super dicta gabella ad penam xl. s. cor. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et ille qui macellari fecerint seu voluerint aliquam bestiam teneatur iurare ad sancta dei evangelia quod bestiam macellando non vult eam vendendi. De gabbella solvenda de piscibus recentibus vendentibus vendendis.

Clxxvii. Item Statuimus quod de qualibet libra piscium recentium et salitorum vendendorum in dicto macello vel alibi solvatur unum denarium cor. salvo de gamaris et spinarellis de quibus nichil solvatur. Et quod vendentes pisces non possint vendere alicui nisi primo fuerint ponderati et carte sigillati ad penam pro quolibet contrafaciente et qualibet vice xl. s. cor. quas quantitates predicti vendentes solvere teneantur camerario communis vel alicui proponendo per ipsum commune dicte quo venditi derit vel sequenti ad penam predictam pro quolibet et qualibet vice. Addicimus quod centinaria gamarorum non possit vendi ultra duos s. et sex denarios cor. et ab inde infra pro rata ad penam x. s. cor. pro qualibet vice. Istud statutum fuit confirmatum nisi per dictos officiales Cetheris seu reformatores predictos aliud fuit ordinatum.

Quod vendentes carnes silvestras debeant assignare.

Clxxviii. Item Statuimus quod vendentes capriolos cervos segnales teneantur et debeant assignare officiali predicto et eos ponderari faciant et sigillari et teneantur solvere camerario dicto communis vel alii proponendo per dictum commune unum denarium pro libra qualibet ponderis ad penam xl. s. cor. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice et fisco auferende et applicande dicte camere. Istud statutum sit firmum nisi per dictos Refor

maiores alit' fuit ordinatu: Ut officiales sup gab dili-
gent' requirat de Rebz ptinet. ad gab.

Clxxviiij. Item Statuim' qd officialis dci cois sup gabes solicite et
diligenter pquirer teneat' et debeat de pdcis et de omibz
alijs ad eius officiu spectatibz et ppis exequedis penas
iponer et afferr p cam' usque i qtitat. xl. s. cor. pro qlibz
i qualibz vice et plus usqz i qtitat. C. s cor et minus
qualitat. negotij et psone pesantis: Ut de penis occ.
gabelle no fiat qdepnatio.

Clxxx. Item qd omes dce pene pexatt. et exeaut. gabellaz ex
ptis penis de quibz dca capta et stat. fieri debeat qdeptio et
auferr possint et debeat de fco asfaciete et dce came applicar.
Ut Gabella carniu Coitat. vendatur:-

Clxxxj Item Statuim' qd Gabella carniu Coitat. narez vedat' et
quolibz ano In qsilio pph et cois dce ciuitatis ut qsuetu est
Ut officiuz dnoz sex electoz faciat qgregari antepositos
artiuz de asectu ipaz:

Clxxxij. Item Statuim' qd dni sex electi dce Ciuitatis cu qsensu
et pntia dci dni vicarij cu sapient. et sine teneat' et debeat
vinculo Iur' qgregar et co gregari fac. ant. positos artiuz
dce ciuitatis et cu eis tractar et deliberar de aseptu di-
ctaz artiu ut qlibz ars pdcceti ptio et mcede exerceat
et de operarijs etia Et hoc fieri debeat quolibz ano se-
mel admin': Et qd p dcos dnos et anpositos et dnm vica-
riu aut maiore ptem eoz deliberat. et puis fuit exe-
cut. madet' autorit. pp statutj: De salario sciptur li-
broz pdatiuis coligedis:

Clxxxiij Item Statuim' qd sciptura libroz ca coligedi datij
uas cam' dci cois debeat solur sciptoribz ipoz libroz qtitat
in frass. vz pro sciptura libri tzerij fcoporti. xl. s cor.

scriptura libri cuiuslibet alterius terzerij xxx. ß. Et pro scriptura
malpagorum dicti terzerij ſcoporte. xxx. ß. Et pro scriptura mal-
pagorum ‖ Ciuitatis Balistariorum pauesatorum et arcorum xij d.
pro quolibet Centinario hominum scribendo quas quantitates camerarius dicti
comunis soluere teneatur absque aliqua apodissa: De proposita
facienda in consilio quolibet anno de electione suprastitum aqueductus:-

[margin: Scripture libri alterius terzerij xx. ß. et pro scriptura librorum custodie]

CLxxxiiij Item Statuimus quod proponi debeat in consilio populi et comunis dicte ciuitatis
quolibet anno semel de electione suprastitum aqueductus formine
et fontium dicte Ciuitatis. Qui sic electi teneantur et debeant
quolibet mense tempore yemali remundare et lauare fontes semel ad mi-
nus et bis in mense tempore extiuo eorum expensis et etiam fontaniles et
plus si domino vicario videbitur et placebit. Et predicti electi te-
neantur facere et laborare in dicta formina et aqueductu in canale-
lis et fontibus et aliis necessariis in dicta formina intus et extra dictam
ciuitatem cum personis eorum absque alio salario. saluo salario in-
frascripto teneantur etiam predicti eligendi quolibet mense una vice ad
minus discutere formina intus et extra dictam ciuitatem et necessaria
referre domino vicario et dictis sex electis et cum eis continue
interesse omnibus operibus dum laboraretur in dicta formina et aque-
ductu et teneantur sic diuidere aquam quod diuidatur ad hostium
formine quod est iusta domum filiorum manetis quadagnoli.
Ita et taliter quilibet fons habeat suam partem aque: Et habeant et
habere debeant pro eorum salario pro quolibet eorum pro quolibet anno
unum par pannorum cum foderatura valoris et extimationis pro quolibet pa-
ri pannorum Sedicim librarum cōr. In festo Beati Iuuenalis de
mense maij. Item quolibet mense unum Rasenum grani pro quolibet
Saluo quod si granum valeret ultra iiijor libras et ß. cōr. debe-
ant habere iiijor libras et ß. cōr. et non granum pro extimatione dicti
Rasenj grani. Et quolibet mense pro suis necessariis xxx. ß. cōr.
Et camerarius comunis predictas quantitates soluere teneatur eis absque aliqua
apodissa Et pro recuperatione et necessariis formine aqueductus et
fontium Imponi debeat datiua per focularia in dicta Ciuitate. et

ei(us) comitat(us): Et q(uod) p(re)dicti sic eligendi studeat (et) procuret q(uod) s(cri)-
bantur in scr(i)pt(is) omnia nomina focular(um) d(i)c(t)e ciuitatis (et) co(m)i-
tat(us) (et) ip(s)a sibi faciat i(n) q(ue)dam libro expens(arum) d(i)c(t)i co(mmun)is. Et q(uod) d(i)c(t)i
d(omi)ni sex electi dent d(i)c(t)is supstitib(us) i(n) p(re)d(ic)tis auxiliu(m) (et) fauore(m).

Q(uod) Campana Co(mmun)is pulzetur q(ui)lib(et) die p(ro) iu(re) Rendendo.

Clxxxv. ITem Statuim(us) q(uod) ca(m)pana comunis p(re)dicti quolib(et) die
sonari debeat p(ro) iure redendo in palatijs d(i)c(t)e Ciuitatis bis
quolib(et) die s(cilicet) de mane an(te) t(er)ziam (et) de sero ant(e) vesper-
as ad sonu(m) cui(us) ca(m)pan(e) officiales forenses d(i)c(t)e Ciuitatis Et
officiales ciues ad ciuilia debeant e(ss)e ad banchas a iura
redendu(m) i(n) d(i)c(t)is palatijs: Et q(uod) Judices forenses du(m) e(ss)ent ad
d(i)c(t)as banc(has) h(ab)e(r)e (et) tene(re) debeant q(ui)lib(et) eor(um) i(n) capite Cappute-
um cu(m) foder(atura) de varib(us) ad pena(m) C. s(olidorum) co(mmun)i pro q(ui)lib(et) co(n)tra
facient(e) (et) qualib(et) vice d(i)c(t)o co(mmun)i applica(n)do. Addicim(us) q(uod)
teneant(ur) n(on) co(n)gat(ur) portar(e) fodoraturas d(i)c(t)as uario s(cilicet) de m(en)s(ibus)
Junij Julij (et) agusti Q(uod) pu(n)ctus duan(e) grosse vendatur
quolib(et) an(n)o:

Clxxxvj ITem Statuim(us) q(uod) prouent(us) duan(e) grosse v(idelicet) poderis et
mensure vedat(ur) p(ro)ut co(n)suetu(m) est q(ui)lib(et) an(n)o finito t(em)p(o)re
vendit(ionis) hacten(us) fact(e) p(er) d(i)c(tu)m co(mmun)e cu(m) pactis modis (et) co(n)di-
tionib(us) infra(scri)pt(is) v(idelicet) q(uod) emptor seu emptor(es) duane p(re)d(i)c(t)e
possint Recipe(re) (et) h(ab)e(re) p(ro) m(en)sura cuilib(et) Ras(eri) bladi q(uod)
venderet (et) m(en)suraret i(n) d(i)c(t)a ciuitat(e) ei(us) comitat(u) vna(m) su-
mellam d(i)c(t)i bladi (et) ab inde i(n)fra p(ro) rata. Et si venditor
no(n) h(ab)e(re)t bladu(m) soluat ei extimatio decens s(cilicet) in pecu-
nia p(re)d(i)c(t)o blado Et p(ro) m(en)suratura cuilib(et) Recetarij olej
q(uod) m(en)suraret t(ame)n i(n) ciuitat(e) (et) comitat(u) narn(ie): xvj. den(arios) co(rtonenses)
possint recipe(re) h(ab)e(re). Et d(e) qualib(et) decina canapi lini (et)
aliar(um) rer(um) q(ue) venderet (et) poderaret h(ab)e(re) debeat iiij(or)
den(arios) co(rtonenses) v(idelicet) a qualib(et) part(e) duor(um) saluo q(uod) de reb(us) que
vendet (et) poderaret a. xx. s(olidis) i(n)fra cu(m) belacijs nil recipe(re).

debeat neqz possit. Et hoc nõ hat locũ ĩ canape ĩ lino q
solui debeat ut decim e de qualibz decina. Et de qualibz
Re q̃ venderet ĩ ponderaret q̃ ee valor ĩ extimatioe
triuz librorz pro qlibz cẽtinaĩo ĩ ab ĩde ĩfra solũe de-
beat tm duos. s. cor ĩt emptor ĩ vendit. de alij rebz
valor ultra tres lib. cor p qlibz cẽtinaĩo s soluatur
ij. s. ĩ viij do cor ĩt emptor ĩ vendit. s. xvi. do p qua
libz ptem: Et hoc locũ nõ hat ĩ carnibz Recentibz
que venderet ĩ macello dci cois: Et possint ĩ debeat
hre p qlibz molendino oliuarz Ciuitatis ĩ coitat. narm
ĩ quo macinaret oliue et reciperet oliue ad oleum
ut emeret oliue p ɔpensat. msur oliuarz ĩ olei mediũ
recetariũ olei p quolibz ano quo macinaret oliue,
du mo Emptor seu entores duane pdce teneatur
ĩ debeat ɔpstare msalem ca msrandi oleũ in dca
Ciuitat. tm deus hntibz molendina q macinaret. Et
dci emptores debeant ĩ cogat. Retiner qlibz die
sabati ĩ foro ĩ platea ubi uendit bladũ ad min' iiijor
unũ quartũ ĩ unũ mediũ quartuz ĩ rasiar ad
pena ĩstat. sups posito ɔtenta Jn sup decnenter q
dci hnter ĩ retineter msaler ĩ alias msuras tene-
ant ĩ qualibz msura bladi ducte seu menar Rasia
apena .x. s. cor p qualibz vice de facto auferēda pro
dca cam. Et idem dicim' d vendit. seu sensaria olej
de q accipiat. xij d p receptaĩo ĩ no plus. Et qui
ɔfeceit ĩ pdcis accipiendo plus puniat p quolib et
qualibz vice ĩ .x. s. cor ĩ ĩ restitut. rei plus accept
de fco Et cogi debeat p officiat gabbelle dicti cois.

Et p̄dicta venditio duan̄ fiat i ɔsilio Coīs dc̄e ciuitatis vt dcm̄ ē ⁊ etiam ɔsuetū p̄ duos mēs ante fine āni pro quo ip̄a duana vendita eēt. Et hoc capm̄ legi debeat i ɔsilio tp̄e venditiōis dc̄e duan̄: Istud statutū extitit ɔfirmatū nisi p̄ Reformatores alr̄ fuit ordinatū:

De Gabella bestiar̄ vendat̄ q̄lib3 āno āno ⁊ gabbella de eis Soluenda:·

Clxxxvij Item Statuim̄ q̄ vendat̄ quolib3 āno gab bestiar̄ ⁊ grossar̄ i ɔsilio dict̄ ciuitatis ut moris est ⁊ alie gabelle q̄ ɔsuet̄ sūt vendi de qua gabbella solui debeat de qualib3 libr̄ p̄tij bestie vendende iiij.or dn̄ cōr. s. duo ab emptor̄ ⁊ duo a venditor̄ Istud statutū sit firmū. n̄ p̄ dcos Reformatores alr̄ fuit ordinatū:

De cereis fiendis ab artib3 ad honore Bti Juuenalis:·

Clxxxviij Item Statuim̄ q̄ quelib3 ars Ciuitatis narn̄ debeat facē Cereū de cera In festo Beati Juuenalis d̄ mēs maij vt ɔsuetū est: Et q̄ anpiori dcar̄ artiū teneat p̄dcta fieri facē ad pena. L. libr̄ cōr dc̄e camē applicando Et q̄ dn̄s vicarius dc̄e ciuitatis i p̄ncipio mēs aprelis quolib3 āno faciat bandiri q̄ p̄dc̄e artis facē debeat p̄dcar̄ ad sup̄dcar̄ pena q̄ de facto aqualib3 dcar̄ artiū ɔfaciet auferri possit ⁊ debeat p̄ qualib3 artij vice ⁊ dc̄e camē applicar̄:

De i ɔsilio fiat scindic̄ ad vedendo puect̄:

Clxxxviiij. Item Statuim̄ quod i ɔsilio ⁊ p̄pli dc̄e Ciuitatis fieri debeat scindic̄ seu scindici ad vendendo puect̄ dc̄e Ciuitatis ⁊ promitēdu defension̄ ear̄ ⁊ obsuat̄ pactor̄ ⁊ puect̄ hit̄ cū duanēis seu emptorib3 duanar̄ mō ɔsuet°:

De possessionib3 ⁊ bonis Aedon hospital ⁊ ecc̄ar̄ locatar̄ in emphiteosim de quib3 cens̄ ⁊ redit̄ soluti nō sūt tp̄e brige:

Clxxxx. Item Consideratis brighis ⁊ nouitatib3 noxijs quas ....

et ꝑplus universitatis dicte Civitatis intus et extra ipsam Civit
substinuerit et passi fuerunt temporibus retrohactis et ꝑꝑ assentia
plurium personarum a dicta Civitate et eius districtus dicta de ca hz a
M°. iij. xlviij de mense decembris usque in M° iij°. Liij de mense
Junij ꝑꝑ quas Cas reditus et oliuellatica pro dominus
terris possessionibus et bonis ecclesiarum hospitalium et monasteriorum dicte civitatis
et eius districtus. Locatis in emphitiosim seu ad oliuellum uel
alio modo quecumque ad tempus in termino seu terminis debitis solui et sa
tisfieri secundum formam instrumentorum reptorum de talibus locatio
nibus non potuerunt non soluti vel soluti fuerunt ipsis Ecclesijs
Monasterijs et hospitalibus: Statuimus et ordinamus quod pro comuni dicte
ciuitatis detur ipsis conductoribus talium domorum terrarum et pos-
sionum locorum talium ecclesiarum monasteriorum ut ospitalium seu heredibus ipsarum
conductorum ut habentibus Jus venditum et cessum ab eis auxilium
oportunum omni modo quo fieri potest ut Jus dictorum oliuellorum
et locationum conuertetur eis illexum Et quo sint et remaneant in
eo statu in quo erant ante tempus predictum Et dominus vicarius Et
qualibet alij officiales Cives et forenses dicte civitatis presentes et futuri
qui de hoc fuerint requisiti teneantur et debeant hoc statutum
Jnuiolabiliter obseruare et obseruari facere ad requisitionem et petitionem
cuiuscumque petentis ad penam C. s. cortonensium pro quolibet et qualibet vice
de eorum salario dicte camere applicando. Jstud capitulum Jn quantum
est contra ecclesias et ecclesiasticas personas: Ut pons nouus narnij

manu teneatur et aqua fluminis remictatur per omnes pilas dicti pontis.

Clxxxxj. Item Statuimus quod pons nouus dicte ciuitatis super flu
mine narnij manu teneatur et aqua fluminis remicta
tatur et reducatur per omnes pilas ipsius pontis Jta quod dicta aqua
labatur continue suptus turris ipsius pontis Jn habundantia.
Et hoc dominus vicarius procuret quod faciat tempore sui Regiminis:—

act pena . C. libr cor de suo salario et scidicus cois teneat
pcise eu de hijs scindicare et ipam sibi auferre si fecit non
fuit : Et hoc fiat no obstant cotradictioe alicui et no obstant
aliq suma vel passu q ut qui fereret q ut q pdca ipedire
possit et no obstant aliq pscription vel tpres lasu Qd dns
vicar libros et acta ipius octo diebz ant fine sui officij
debeat i Consilio Resignare :·

Clxxxxij Item Statuim q vicarius dce ciuit octo diebz at fine
sui officij teneat libros et acta et istrumeta ac etiaz acti
tata sui officij i csilio generali et ppli Resignare :—

De tribz notis eligendis i csilio ad reuidedu acta et libros vicar

Clxxxxiij Item Statuim q tribz diebz ant Restitut libror et
actor dci cois fiendaz p vicariu et ei officiales de actis
p eos factis et cetris scpturis eor dict vicarius cu csilio
dnor sex elector faciant i cosilio generali elegi tres no
tario bonos et legales i art expertos : Qui reuidere
debeat oia acta pcessus sumas et quascuq alias scpturas
factas p dcos officiales vicarij si aliq fraus falsitas
intlineatio cassatio est p eos fca vel fact aliquid ctra
forma Statut ppli cois dce ciuitatis Qui not quicqd
inuenerint scptris dcor officialiu debeat i scptis reducere
et fca reuision pdca ipaz scptura debeat scindico elect
ad scindicandu pdcos : De eo qui voluerit ab scendere ad
honore Cinguli Militaris

Clxxxxiiij Item Statuim q quicumq de ciuitat vel comitat
narn abscendere voluerit et abscendet ad Cingulu milita
re In festo Beati Iuuenalis de mse maij vel alio tpri i
ipa Ciuitat vel ext dcaz ciuitatem et districtu ipius
hat et hre debeat d bonis et pecunia Camre narn Cen
tuz florenos de auro . Et dns vicarius dce Ciuitatis

et eor sigillis sigillari et cum sigillata dari et portari debeat :—

72v

ei pcise dari faciat p camerariu com̄e sup dce p sc̄a eq
du mo talis amat z hat unu tentoriu seu pauiglonez
et siquis aregaret q plus haberet soluat pro bano com
narn . L . libr cox no obstant q plures tent i una domo
milites z tentoria q ipuz emet debeat i fca v . ann adit
recept pecun Si aute no emet pecunia restituat t
dce com̄e : Et hoc locu hat i ciuibz ciuitatis narn t
q hnt dom vl domos i ipa Ciuitat z habuerit ab atiq
z maiore ptem possess suar i tem z district dce ciui
tatis z soluerit datiuas com narn : Et qn fieret huiōi
miles ad petit ipius p part dci cois Regrat Ciui
tates z coia circustates q eis placeat amor dci cois
honore face huiōi volentibz ascendere ad cingulu mi
litare Addito q cotenta ipnti Remaneat i arbitrio t
dni nri dni Legati De Juuado eu qui acqsiuit
possess i cofinibz vl ex dixtrict narn :

Clxxxxv. Item Statuim q quicuqz hēt hūit ul hebit ul acqsiuerit
aliqd Jus siue possess aliquas ex district narn seu i cofi
nibz district vl epatus ipius ciuitatis vicarius teneatur
tenetur ipm Jur Juuare z defendere z ipm vl ipos adefendedo
toto posse ipar possess si ab aliq ul aliquibz fuit molesta
tus z molestator no cessauit amolestatione ipius ad prima
reqsit cois ipe no molestat seu molestati possint st t
Juuare ctra eos z ipe z Juuatores sui sint sine pena z
bano du mo prius cora copeteti Judic de dicta mole
stia Jus suu fuerint prosecuti z ibi fuit Justitia dene
gata : Et nichilus vicarius teneat eu Juuare p posse
q si no fecit dapm emdet patienti In sup de talibz possess
possint ostringui possessores ad reportandu bladu ad ipam
ciuitate si comode fieri potest vl vicario z osilio [illegible]

cois videbit. Et hoc itelligat i psonis q sut otinuu hitt
i dca ciuitat3 r coitat narn r maior part poss suaz
hiet i dca ciuitat r coitat ipius : De electioe abaxiatoz

Clxxxxvj. Item Statuim q dns vicariis r dni sex electi omes
vl due partes ipoz pstes i cocordia ut eius videbit
putilitat dci cois expedir : Et eos mictere ad loca
quecuq3 ut eis placuit expedire r put duxeit ordi
nade. ac puider de salario r stipendijs eoz dem osidi
rat semp odit pnaz ambaxiatoz r locoz aque
micteret r qualitat tpris prout eis videbi fore decns
Et cam[s] camie narn psens r futurus teneat r debeat
de pecunia dce camie. dca salaria r stipendia. solue
put r sicut quo r quate p pdcos fuit puisuz vl etiaz
ordinatu du mo ipi electores Juret asca dei euage
lia tactis scpturis pdcos quibz stipendia. puidetit
fore dada. r ee veros abaxiatores et hoc no facte co
loz osito n ipa pecunia i alia ca expedat r declaret
noia ipoz ambaxiatoz r loca ad q ipos ambaxiatores
duxerit transmictendos : De Rocha Sce Marie
i monte defendenda p comune narn :

Clxxxxvij Item Statuim q dns vicarius dce ciuitatis qui
p tpra erit i dca Ciuitat teneat r debeat defende
Roccha sce marie. i mot ad opus dni epi narn r
Epatus r cois narn cu Juribz r ptinetijs suis r cofinib
ipius pcipue ad reqsit dni epi maxie ab illa pte
qua tenet hoies d strconcono Jta q ab hoibz de streo
cono minime valeat occupari n ab alys vicinis :
Q nlls vicar ut ali officiat posit eligi ambaxiat dci cois

Clxxxxviij Item Statuim q vicarius n aliqs ei officiatu dce ciuit

ps̄ r fut. nō poss̄ elegi p dn̄os sex electos i ambaxiat. ex
district. dc̄e Ciuitatis :: De plateis Remūdādis :—
Clxxxxviiij Item Statuim' qp p dn̄os electos dc̄e ciuitatis etiam
cuiu'cūqz petentis eligitat' vnus hō qui mudet r mūdar
debeat plateas dc̄e Ciuitatis vz platea lacus plateaz
maiorē Et platea sc̄e marie maioris r via rstrata
gn̄alez: a platea maior vsqz ad ecc̄iā. Sc̄i Juuenalis r
vsqz ad silicē r quo fieri debeat. Et qd i dc̄o offici°
fuit ob temptū ita fiat: prouiso qp ille. qui fuit elect°
ad hoc ipas plateas r vias mūdarē. debeat scopar qualibz
adogmada i die sabati post solis occasuz r hāt p suo sa
lario. siglis sex mēs .xl. s̄ cor. Et etiā teneat si aliqd
pncipale festū fuit. et alio die. qp sabati simili mūdar
debeat. Et si i predcis vt aliq pdcor ?fecit seu neu
gliēs fuit soluat pena .x. s̄ cor vice qualibz r de fc̄o a
ufferat' ab eo : De vijs Remūdādis qlibz die sabati
CC. Item Statuim' qp nōtij viarz teneat omi die sabati
omēs vias dc̄e ciuitatis r burgorz ipsas Ciuitatis
facere purgāi r mūdari : Ita qp vie Remaneat scō
morat r purgat lapidibz ossis sordibz r alijs sup
fluitatibz sine malitia. Et sordes piciat' ex ciuit
Et hoc capm. omē die sabati bandiat' et i pdcis
possit pena. Inponē r exigēr. a ?faciete. vsqz i xx.
s. r de fc̄o : Qz Rectores r officiales teneat' vide
qstiones viarz r fenaitarz
CCj Item Statuim' qp dn̄s vicarius r eius Judic. ut nōt
viarz teneat' r debeat Jur° ire. ad uidendo qsti°es
viarz tminorz fenaytarz dū fuūt Requisiti semel
Et pluries r faciat vt vie i bonū statu pmaneat Et

ſi qſtio eet t'mio℞ vl ſimiliu illa faciat t'minari r di
ffiniri p duos hoies de ſ̄ta vbi talis qo eet: Addic℞ q
p̄dcu vicariu℞ Judic℞ r not℞ vie cu p hijs fuint reqſiti
no recipiat equos apartibz ſ badant cu eqs ipo℞
ſi ahnt Jntus r ex dc̄a₃ ciuitate r ipi ipos equos
dar teneat' cu fuint reqſiti p p̄dcis pena .xxv. libr
co℞ de ſalario ipo℞ dc̄e came applicāde. De vijs āti
quis tenēdis aptis r liberas conſeruare:-

CCij Tem Statuim' q vicarius r Judic℞ ipius r not℞ via℞
di hijs fuint Requiſiti teneat' r debeat face apiri
r apertas libera' cōſuar' i libero r bonu statu tam per
ſe q p vicarios deputatos vl deputados r ipas iuetas
face t'minarj p duos homines de ſ̄ta ad ſaceteſ ſpi uit
no obſtant℞ pſcpt℞ longeui r longuiſſimi tpis ut ali
qua alia pſcpt℞ ſeu cau Cuiuſcuqz tpis r p hijs exeq
ndis r fieri faciedis Judic℞ uica℞ r eius officiales
r not℞ via℞ vl qui vis alius officialis r etia vica℞
deputatj poſſint i pone pena qualibz vice vſqz i q̄n
tat℞ C ſ co℞: Et ſiquis occupauit vl occupata tenu
it vl deuaſtauit aliqua via pub ſoluat p bano
came .x. libr co℞. De Ramis arbo℞ Jnclinat ſup vijs icidēdo:- De via pub' deuastata

CCiij Tem Statuim' q quilibz poſit Jncider Ramos ab
o℞ Jnclinatos ſup vijs r ſepes q̄ p̄ſtant i pedimt℞ ui
is pub r vicinalibz ſine pena r bano r Judic℞ ctrj ui
carij ſeu not℞ uia℞ teneat' Jncide℞ r face icidi ſepes
r arbores q comeatu via℞ i pediret. Et etia₃ via℞ qua itur
ad pticaria r capiſon. Addicim' q ille cui ſunt ſepes ſue
arbor Jncider teneat' ad pena C ſ co℞ Et idem dicim'

obſuari de ſepib; q ſunt ſup poſſeſſ altius : De equis mortuis et vlneratis in ſeruitiu cois

CCiiii Item Statuim q ſi aliquis Equus i aliq abaxiata maſnata tracta bataglia ſuit pilio cois narn fuit et mortuus vlneratus magagnat vt pditur Ita q efficiat ut ſit ſtus i vtilis vt Rehri no poſſit ad ſuitia cois cu decto ɔſilij fca delatioe ad ipz ɔſiliu p dnz vicariuz dce ciuitatis ſm fide gestoz fiat emeda et redita ipius equi : no obſtant q huiuſmoi Equus ſtaur i utilis no eet extimat ſz fiat extimatio p marſchalcu dci cois et coneſtabil militu qui p tpra erut Et ſz dcam extimat fiat emeda dci equi put videbitur dno vicario et dni ſex electis qui p tpra fuerit niſi pſuptões et Indicia mala ēnt dnz ipius equi adusaret Et talis emedatio dci equi mortuj vt ſic pcuſſi magagnati ut iutilis fci fiat et fieri debeat i fra duos mēs a die declarat fce de extimat dci equi . Et pdcu locu hant i pſentibz et futuris Addito q pdca emeda ſeu redita fiat et fieri debeat de pecunia came narn et cam dce came ſoluēe teneat De Canpana cois pulzāda addi uidendum diem a nocte ! –

CCv. Item Statuim q adiuidedz die anoct Canpana cois et ppli narn pulzet ſumo mane . i aurora diei et de ſero i hora qua pulzari ɔſueuit i cpletorio aph Ecce s. Iuuenalis pnutio noctis Et mllia q comicteret poſt pulzatioez dce capan d ſero p nocturnis mallys hant ſm forma ſtatut Et q comicteret poſt pulzatioez capan auror p diurnis mallys puniatur addicietes q omes pene . mallioz q comicteret d nocte duplicet et male factor ſeu malefact qui mallium

75

çmicteret pena duplici puniat' ꝛ ꝯdenet' quibꝫ puniret' ꝓ malitijs de dic' ꝯmissis. De pactis int' dcm̃ cõe ꝛ dñis
de striano ꝛ sc̃o vito ꝯs̃uãdis:

CVj Item Statuim' ꝙ dñs vicarius ꝛ eius officiales teneãt' i(n)fra duos mẽs Reqirrns dños castroꝝ Striani ꝛ s(an)c(t)i uiti ꝙ faciant omes ꝯuẽtẽ ꝛ pacta facta ꝛ fc̃a itipos ꝛ dcm̃ cõe in violabilit' obs̃uari: Ita ꝙ nõ possit aliqd' minuj vl i(n)fringni de ipis pactis ꝛ ꝯditõe Et qui ꝯt' rarium pub(li)c(e). ul' occulte. tractauit. vl pararauit. ul' atrẽptauit. pena. C. libr cõij. in currat. Et etiaꝫ requirat' ꝛ roget' dñj dcõꝝ castroꝝ ꝙ veniat ad ciuitate narn̄ in festo. Beati Juuenalis de mẽ maij Ad honore dc̃i comuis ꝛ reuerẽtia festiuitatis ipius:—

De ope castilioni incepto ꝑ dcm̃ cõe ꝑficiendo:—

CVij Item Statuim' ꝙ opus Castri castilioni ꝙ incept(um) ẽ. ꝑ cõe narn̄ effectui demãdet' ꝛ faciat ibi turres palatia vt vtilius videbit' ꝑ cõi. Et hoc si placuit. dño nr̃o dño Legato De Ration reddenda ꝑ tutores pupilloꝝ

CViij Item Statuim' ꝙ quicũqꝫ fuit tutor alicui' pupilli qui pupill(us) f(a)c(tu)s sit vl fuit mortuus vl al(ite)r sit finita tutela. ~~tutela~~ teneat' talis: tutor ei vl cuj int'est vl int'erit. redder' rat(ionem) ipius tutele ꝛ administrat(ionem) ipius ꝛ de bo(n)is ipius pupilli ꝛ sibi reliqua. restituet qua ratione dcãs tutor reddẽ teneat' i(n)fra spatiũ vni' mẽs ꝛ reddẽ ipi pupillo vl ipius success(ori) reliq(u)a ꝛ i(n) dcm̃ t(er)min ꝛ spatiũ resignuar: Et hoc dñs vicarius ꝛ ei' judic(es) fieri facẽ teneat' sumarie ꝛ sine strepitu iudicij omi appellat(ione) cessant(e) Et quilibꝫ pupill(us) hãt ꝛ hr̃e debeat duos tutores ad mi(nus). Et ꝙ vnus sine ꝯsensu vl requisit(ione) alt(er)ius facẽ nõ ualeat nec teneat ipso Jure: Et idem dicimus:

obſuari ī pupillo ſeu adulto cui' tutela fui amministrata.
ī quelibz curatore generalē ꝛ bonoꝝ amiſtrat. Et dn̄s
vicaꝰ ꝛ ei' officiales ad petit. ipius pupilli ut adulti
ut ei' ſucceſſ ut cui'cūqz itſt ut quoꝝ cūqz ꝯſanguin ipoꝝ
vl altſius eoꝝ teneat ꝛ debeat reddi face. Rat ſemel
ī año ſi fuīt queſit ad pena. L. libr coīs p quolibz de
ſuo ſalario dce came applicanda Quod venditoes et
pacta fca duanerijs obſeruetur eis :

CCviiij ITem Statuim' q venditio ſeu vendit. fce ut fca
duanerijs p ſcindic coīs narn ꝛ pacta promiſſ ꝛ co
uentoes ut appet ſeu appit man cui'cūqz not. eis In
uiolabiliter obſuet : Et dn̄s uicaꝰ ꝛ ei' officiat in
ſuo officio faciat obſuarj nulla except. obſtāt. Ita
q dci douanerij emeat duana eoꝝ Riſchio ꝛ fortūa
ac periculo : Addicim' inſup q hm̄oi empt. ut empto
res ī empt. qua fecerint vl faceret nō poſſint pretiu.
ipius ꝯpenſare cū aliq qtitat. pecūe vl rei quam
deberet recipe a coī ſ ptuz ipm teneat ſolue integra
lit cū effectu : De Cereis q debent coī a caſtris et
uillis comitatus narn :

CCx. ITem Statuim' q ville ꝛ caſtra q debent deferre cereos
In feſto beati Iuuenalis deferat hoc mō q caſtrū
collſipion deferat cereū octo libr cere : Perticaria iiij^or^
libꝛ cere. Roccha carlei triuz libr finochieti triu libr
Acutij triu libꝛ Vaſciani duaꝝ libꝛ Confinei duaꝝ
libr Sci Vrbani triu libꝛ Caſtrū Tuloꝝ iiij^or^ libꝛ Al
uenini iiij^or^ libr Villa fract. iiij^e^ libr Burgarie vni'
libr villa vaſciarj duaꝝ libr Villa maſſe cū caſtro
Taizani iiij^or^ libꝛ Caſtrū Buſoni duaꝝ libꝛ Lugnole.

iiij.or libr. castrum collis maioli triu libr. Castri capitoni iiij.or libr.
Qui Cerei omnes offerantur et etiam facule et cerei artistarum dicte ecclesie
beati Juvenalis in festo predicto qui hucetant in opere tribunte dicte
ecclesie in dicto festo: Et qui facere obmisit solvat pro banno dicti comuni
x libr. pro qualibet libra obmissa: De auxilio et favore dando per comune pro recuperatione possessionum et bona ecclesie Sancti Valentini in capo.

CXI Item Statuimus quod dominus vicarius teneatur dari auxilium
et favorem ad recuperandum possessiones et bona sancti valentini in capo
ubicumque site essent hoc modo videlicet quod cum Interamnenses et homines ipsius
civitatis occupaverunt et occupatas tenuerunt et teneant terras
et possessiones dicte ecclesie et ex ipsis possessionibus et terris a tempore mote
guerre inter comune narnie et comune Interamnensium fructus perceperint Ita quod
clerici ipsius ecclesie et alij quorum interest et possessores tempore fuerunt et sint
ab ipsis Interamnensibus in terra formas vel ultra versus Interamnenses
vexati et non modicum dampnum passi volumus quod huiusmodi clerici
et personis cum auctoritate et licentia dicti domini vicarij narnie de terris
et possessionibus Interamnensium que posite sunt circa formam versus
civitatem narnie liceat super apprehendere et tenere et possidere et
fructus percipere usque ad satisfactionem condignam fructuum et aliarum
terrarum et possessionum ipsius ecclesie et aliarum spatium premissorum supradictarum
que fuerunt et sunt occupate. Et dominus vicarius tales clericos dictos
et quibus tenerent et possiderent de bonis et possessionibus huiusmodi Ci-
vitatis Interamnensium teneatur et debeat vinculo Iuramenti cum effectu de-
fendere et Juvare pro posse ipsos et quibuslibet ipsorum contra Rebelles
ipsorum clericorum in ipsis clericis et laicis quorum possessiones occupate
sunt vel fuerunt et sotijs eorum dare auxilium et favorem ad ple-
nam defentionem eorum. Et si vicarius fuerit negligens pro observ-
atione predictorum perdat de suo salario C. libr. cortonensium que comuni narnie
applicentur Et domini Sex electi qui pro tempore fuerint executi

de pdcis faciat no obstat alig cap͡o sup ut infra ponto
Addicim q dns vicariis resquisit actecis r laicis quor
possess occupate fuunt post qua ostitit ita ee teneat et
debeat dar licetiaz apphendo de bonis ipor Intrapn usque
ad qdina satisfat eor: De pcusso vl magagnato i servitiu cois.

CCXII Item Statuim q quicuqz paup ciuis vl coitat de
dca ciuitate fuit vl erit pcussus impeditus vl magagn
at i seruitio dci cois i exercitu masnata vl caualcata iuuet
p coe narn i expes pliberat ipius de bois dci cois de
medicis r vita ipius queniet salario r expes usqz ad
liberat. Et itelligat de quocuqz alibrato usqz i qua
titat ij libr cor r etiaz vbicuqz fuit magagnat p
cussus vl vulnerat i seruitio cois pdci :· De libra an
tigua hoiz Ciuitatis Intramnis r alior locor reuideda
et fiat de ea spalis Libra:

CCXIII Item Statuim q ad hoc ut libra atiqua Ciuta narn
fca de possess hoiz ciuitatis Intrapn castri s. gemini
Cesar Rocche s. marie i mote. motis calui. Carbij
stroncon r etia castri vtriculi r alior locor Rata
i firmet p duret. ac reficiat qd p uicariu r el offici
ales vinculo Iura r ad pena C. libr cor reiueniatur
ipa libra r fiat vnus spalis liber de ipis possess put
acten fcus fuit r de extimat mesuris r sumis scdm qua
solue teneat r debeat datiuas r collectas cu ciuitat
narn r put Ciues dce ciuitatis r si vniusitat ali
cui de ipis possess ascribi r poni fecit i catastu allibra
te suo talis forens i dco catasto datiuas solue nulla
tenus teneat Sz cu ciuibz dce ciuitatis : Et hoc i
sit pcisuz no obstat alig capto i otrariu loquete
De auitorio dando alicui alig res eet furto subtracta :·

CCxiiii Item statuim(us) q(uod) si alicui nat(ur)ali ut contat(ur) aliq(ua) res
furto subtracta fuit (et) ip(s)a res fuerit repta i(n) aliqua
Civitat(e) vel alio loco q(uod) d(omi)n(u)s vicarius teneat(ur) vinculo iur(is)
adpetit(ionem) eius cui res fuit requirere licteris (et) abaxiata (et)
expensis petentis co(mun)e illius t(er)re ubi res fuerit reinventa
q(uod) ip(s)am rem ut extimat(ur) restitui faciat illi cui fuit
res ip(s)a furata: Et si co(mun)e illius loci no(n) restituerit ut
restitui fecerit d(omi)n(u)s vicarius teneat(ur) illi cui d(i)c(t)a res
fuit subtracta dare auxiliu(m) (et) favore(m) ad recup(er)andu(m) ip(s)am
Et sibi dare lic(enti)a(m) accipiendi (et) rep(re)h(en)d(en)di de bonis co(mun)is (et)
hominu(m) illius t(er)re i(n) qua reperta fuit talis res ita t(ame)n
q(uod) ille qui petierit fide(m) faciat q(uod) ip(s)a res p(er)dita ibi fuerit
reinventa :. Q(uod) p(ro) officium d(omi)nor(um) sex elector(um) requirat vicar(ius)
q(uod) ea q(ue) tenent(ur) facere ex for(ma) statut(orum) et Reformat(ionum) faciat (et) exerceat :. —

CCxv. Item statuim(us) q(uod) d(omi)ni sex electi d(i)c(t)e civitatis qui p(ro) t(em)p(o)ra
fuerint i(n) ip(s)a civitat(e) singul(i) i(n)sibi debeant requirere vicariu(m)
d(i)c(t)e civitatis p(ro) s(an)c(t)a Romana eccl(esi)a (et) ei p(ro)testari q(uod) o(mn)ia et
singula q(ue) tenent(ur) facere (et) exercere (et) fieri facere s(ecundu)m forma(m) stat(utorum)
d(i)c(t)e civitatis (et) p(er) reformatio(n)es (con)silior(um) faciant exerceant
(et) exequant(ur) (et) de hui(us)modi apparere faciant pu(bli)ca i(n)st(rumen)ta. Et
scribi (et) pub(licari) p(er) eor(um) not(arium). Et si p(ro)testat(us) (et) requisit(us) hui(us)modi
facere neglexerit nichil habeant ut recipiat de eor(um) salar(io).
Et cam(erarius) co(mun)is eis solvere minime teneat(ur) (et) de hoc sindicet(ur)
(et) condemnet(ur) p(er) d(omi)n(u)m cam(erarium) finito eor(um) officio. Et si vicarius
sic requisit(us) (et) i(n)terpellat(us) ip(s)am i(n)terpellat(ionem) (et) requisit(ionem)
neglexit in currat ip(s)o f(a)c(t)o pena i(n) stat(uto) (con)p(re)hensam Et
cam(erarius) co(mun)is nichil de eius salario solvere teneat(ur) salvo q(uod) si (con)si-
lio ip(s)i (et) co(mun)i aliud placuerit Reformare: Q(uod) fogliaroli
(et) pane vendent(es) no(n) i(m)pediant viar(um) transit(um) :

77v

CCXVj Item Statuim(us) q(uod) fogliarole i(n) vend(endo) pane(m) fruct(us) (et) al(ias)
res minutas (con)tinue in plateis d(i)c(t)e ciuitatis vel in aliq(ua)
ip(s)a(rum) platea(rum) ut no(n) i(m)pedia(n)t ip(s)a(s) plattas sedeat (et) teneat
res ea(rum) venales: Ita q(uod) tra(n)situ(m) p(er)u(m) no(n) impediat S(ed) re-
linquat i(n) medio ad min(us) additu(m) amplu(m) triu(m) pedu(m): Et
quilib(et) (et) quelib(et) ea(rum) soluat q(ue) solita est solu(er)e (et) soluat
(et) solu(er)e teneat d(i)c(t)e cam(er)e q(ui)lib(et) m(en)s(e) xij d(enarios) co(rtonenses) q(ue) (con)tinue
stet(er)it (et) quilib(et) (et) q(ui)lib(et) alia vj d(enarios) co(rtonenses) p(ro) gabbella d(i)c(t)i
co(mmun)is: Et no(tari)i d(omi)ni vicarij ad ex(tra)ordinaria deputat(i) teneat(ur)
(et) debeat q(ui)lib(et) m(en)s(e) exig(er)e ap(u)d eis (et) ad pacar(e) d(i)c(t)e cam(er)e
Et quicu(m)q(ue) seu q(ue)cu(m)q(ue) (contra)fecerit sede(n)do vel stando al(ite)r ad
vend(endu)m Res soluat pro ba(n)no d(i)c(t)e cam(er)e vj s(olidos) co(rtonenses) q(ue) pena
de f(a)c(t)o auferat(ur). P(ri)us q(uod) vend(endo) huiu(s)modi res sc(ri)bant(ur) in
quoda(m) libro q(ui) sit penes cam(er)e d(i)c(t)i co(mmun)is ad hoc vt fraus
(com)mict(i) no(n) possit: Q(uod) vie fontes fossata forme co(mmun)itat(is)
narnie actentur:.—

CCXVij Item Statuim(us) q(uod) o(mn)es vie fontes forme fossata seu et
pontes co(mmun)itat(is) narn(ie) ad petitio(n)e(m) cui(us)cu(m)q(ue) pete(n)tis actet(ur)
(et) actari debeat du(m) m(od)o officiat d(omi)ni vicarij q(ui) de hoc
fuerit req(ui)sit(us) illud fieri faciat exp(ens)is ad actetiu(m) op(er)is
fiende. (et) ponat (et) poni faciat aliquos sup(ra)stites bonos
(et) idoneos q(ui) hoc fieri faciat (et) ip(s)i sup(ra)stant(es) pro exer(cition)e
eo(rum) officij poss(int) i(m)ponere pena(m) i(n)obedientib(us) v s(olidos) co(rtonenses)
p(ro) die (et) etiam vic(arius) qualib(et) (et) officiales forens(es) qui eru(n)t ad
de(m) officiu(m) (et) q(ui)lib(et) iud(e)x d(omi)ni vicarij qui de hoc fuerit Re-
quisit(us) poss(it) ip(s)as penas de f(a)c(t)o auferre (et) co(mmun)i narn(ie) appli-
care. Et vicarius teneat(ur) iur(amen)to in execut(ione) p(re)d(i)c(t)o(rum) dare
auxiliu(m) (et) fauore(m) ut per ip(s)a op(er)a p(er)ficiat(ur) secu(n)du(m) dispo-
sit(ionem) taliu(m) sup(ra)stitu(m):.—

Cz De puellis reclaudedis i palatio ppe hospital sci Jacobi.

ccvij Item Statuim(us) q(uod) i palatio fco ppe hospital sci Jaco
bi moret ₇ reclaudat. oes puelle q lact no icinget
expes dci hospitalis i q imictat teneat ₇ gubernet
quo usq maritet ₇ que maritari voluerint maritet
expens dci hospitalis: Nulla n Jactaticcia recipiat
nec etia moret n recipi n in micti possit i dco ho
spitali. Et Si immicteret ut inmicteret q pdat alie
elemosina a coe ₇ omes Jactaticcie gubernet ut dcm
e expes dci hospitalis ₇ aliud p pdcis peti no poss. pro
expes n pro alia ca de bois hospitalis pdci. Et nichius
Rector dci hospitalis faciat eos filare lana ut lucr
ari possit aliquid De locatoibz factis de bois cois
ad danpnuz coy pdci.

ccviij Item Statuim(us) q(uod) to oes locatioes ncessioes ₇ alienat
pp ul ad tps sb quocuq titulo ₇ ex quacuq ca p coe nary
p quecuq scindic. dci cois quocuq tpre seu quibzcuq
psonis seclaribz ut ecclsticis de quibzcuq bois ul rebz ₇
Juribz dci cois ut pot. fce i graue. danuz ₇ enome dci
cois ₇ n ipius cois. Euidete utilitate sint ₇ ee debeat.
ex nuc casse ₇ irite. ₇ nulle. ₇ pcassis irritis ₇ nullis to
talr hant ₇ ex eis illis qbz alienatio ₇ cessio fca fuiss
nullu Jus agendi ut excipiedi seu iurdcois agrat
seu acquisit. sit lege aliqua no obstant. ymo hui moi
pdci quibz ncessio ut locatio fca fuiss teneat ifra tmin
eis p dcm vicariuz statuedo ul eis Judic. bona rer ₇ iur
dict. hui libe assignar ₇ Juri pdco renuptiar sub penis
banis ₇ multis arbitrio dni vicay ₇ eis Judicu iponedy
₇ de facto sine strepitu ₇ figura Judicij In remissibilr
Exigendis. De Cereis portandis sero vigilie festiuitatis

Beati Juuenalis et ad Eius Ecctiam :

CCXX. Item Statuim(us) q(uod) nullus ciues narn(ie) ut q(ui)uis alius
audeat vel p(re)sumat i(n) sero In sero vegiliar(um) Beati Juenalis
de mese maij portar(e) vel portar(i) fac(er)e aliq(ue)m cereu(m) siue
duplerium ad d(i)c(t)am Ecctiam ponderis vel duar(um) librar(um) saluis
cereys artium et officialium d(i)c(t)i co(mun)is q(ui) (contra) fecerit soluat p(ro) pena
x libr(as) cor(tonensium) et quilibet possit (contra) facie(n)te(m) denuptiare accar(e) et h(ab)eat
medietat(em) bany et teneat i(n) credentia : Et hoc no(n) ~~no(n)~~
h(ab)eat locu(m) i(n) militib(us) et Judicib(us) : Q(uod) Judic(es) de collegio
d(i)c(t)e ciuitatis no(n) h(abe)ntes equos de accauallata no(n) teneat(ur)
ire i(n) excitu nec facere Custodiam :

CCXXI Item Statuim(us) q(uod) Judic(es) d(i)c(t)e ciuitatis et de collegio Ju
dicu(m) no(n) h(abe)ntes equos vel equu(m) de accauallata no(n) tene
ant(ur) Ire i(n) excitu ut cauallcata fiendo p(er) d(i)c(tu)m co(mun)e Nec et
etia(m) teneat(ur) fac(er)e custodia(m) g(e)n(er)alem vel sp(e)tiale(m) n(on) etia(m) ~~tene~~
~~ant~~ Ire ad custodia(m) castror(um) et roccharu(m) d(i)c(t)e ciuitatis
s(ed) a p(re)d(i)c(t)is totaliter sint Inmunes et exe(m)pti no(n) obsta(n)te
aliq(uo) statut(o) Reformat(ione) seu ordinamento i(n) (contra)riu(m) f(a)c(t)o ut fa
ciendo Saluo semp(er) quo si aliquis ip(s)or(um) Judicum h(ab)eat et
Equu(m) de accauallata q(uod) teneat(ur) Ire vel mictere filiu(m) ut aliu(m)
(con)sanguin(eum) seu aliu(m) ydoneu(m) loco sui q(uod) si no(n) fecerit pena(m)
i(n)currat ut alij ciues d(i)c(t)e Ciuitatis. Et guardian(us) seu
officialis d(i)c(t)i co(mun)is hoc statut(um) obs(er)uet et obs(er)uari faci
ant Vinculo Juramenti ad pena(m) xxv libr(arum) cor(tonensium) de suo
salario d(i)c(t)e cam(er)e applica(n)do : De t(er)ris sodis que Jace
rent t(em)p(o)r(e) brighe q(uod) de eis datiua no(n) soluat(ur) :

CCXXII Item Statuim(us) q(uod) i(n) t(em)p(o)r(e) brighe qua(m) h(ab)eret co(mun)e narn(ie)
cu(m) aliqua Ciuitat(e) vel castro ut aliqua possess(ione) alicui(us)
vel co(m)itatem d(i)c(t)e ciuitatis In (con)finib(us) seu p(ro)pe (con)fines ponar(um)
Jacet(ur) sode occ(asione) d(i)c(t)e brighe Ita etiam et alie vicinor(um) d(i)c(t)e t(er)re.

sode Jacet ex ea ita q de talibz possess sodis tpe dni
brighe dni dcoz possess datiua aliqua solue no cogat
n tenat. Et si dns vicarius seu qui vis alius officialis
h fecerit soluat de suo salario noie pene xxv libr. com
dce camre applicet. Addito q si no apparet extimum
dce possess i catasto cois q fiat extimatio ipius p duos
pximiores vicinos p eos pstito Jur^to. du mo probet le
gitime p tres testes bone fame possess ipe

De medic. et Magri gramatice sint exempti ab omni custodia exercit et cavallat.

Cxxiij Item Statuim q p necessitat et sanitat hominu inf
irmoz q medici et magri gramaticaz sin exempti
civitatis castroz et roccharz dci cois et no teneat cu
stodia aliam face. nec etia ire ad aliquem excitu ut
caualcata fiendo p dcm coe et q sit licitu ipis medicis
et spetiarijs tenere aptas apothecas cu medicinis diebz
dominicis et festiuis sine pena. Addicim q dci medici
et spetiarij possint tene apothecas apertas de die et de
noct. Et ire p civitate p dictaz putilitat infirmoz
sine pena hita tn licetia a vicario dce civitatis et no
alr.

De auxilio dado Civi hnti possess ex districtu narn occupatas.

Cxxiiij Item Statuim q si aliquis Civis ut comitat dce civitatis
qui respondeat dco coi i bano sanguie et datiua hrt aliqa
possess occupatas ex districtu dce civitatis ab aliquo qui
no eet civis et districtualis dce civitatis vt qui no res
pondet dco coi i bano sanguin et datia q huiusmodi occu
pator missis litteris et ambaxiatoribz put dno rei occupat
placuerit et ad petico eius Regrat p part dci cois expe
nss petetis q huiusmoi Rem occupata Restituat cu fruct
ibz debitis huiusmoi civi vt comitat narn. Et si ifra tminu
Sibi assignando licts nuptio vt ambaxiata no Restituit

q psequat' suu Ius cora judici cpetet : De agua sup-
flua fontis sci saluati dada fratribz pdicatoribz de narn

CCXXV. Item Statuim' ad honore & Reuerentia omnipotentis dei
& gloriosissime Marie semp virgis matris eius & beati.
Domici q detur & cedat fratribz pdicatoribz dicte Ciuitatis
p loco dicto fratru licentia & potas extrahendi & ducendi de
agua supflua q erit de font sci saluati ad locu dicto
fratuu & p locu unde dictis fratribz videbit expedire et
pdicta fiant expesis dicto fratrum sint q dicit aligua vel ali-
cui' p' & dns vicarius teneat vinculo Iuramenti dictis
fratribz ad petit ipo ad pdicta fienda & exeqnda dare au-
xiliu & fauore ut melius fieri possit Ita tn q dcta ca-
nella ague trahat sine dano fontis de supflua agua
q exit de ipo fonte & ex ipm fonte in ipo locu fratrum
trahat dicta agua p quada canellas clausam qn & quo-
tiens erit necesse dcis fratribz loci pdci. Et canella sit
existens i dco loco & stet semp clausa n qn traheret
agua ex ea ut dcm est : Et si dns vicarius i pdcis
fuit negligens pdat de suo salario xxv. libr cor dce
came applic. De viis occupatis i ciuitat narn q forma stat.

CCXXVI Item Statuim' q si aligua via eet vel fuiss occupat'
i ciuitat narn p aliquem q forma aliquo instrom
In defecto i aliquo acelo usq ad terra Reducat ad
statu antiquu fm q i instrois ptinet no obstat aliq
pscriptioe tpris du mo ipa instra pdat occupat pdcam
Et vicin & omes quos dca instra tangeret qui hnt dom
iux ipaz via occupata teneat & debeat amouere omne
id qd appareret ee fcm q forma pactor ipo instrom
vel instri acelo usq ad terra : Et dns vicarius & quilibz
Iud' in suo officio teneat & debeat pcise hoc capitulum obseruare.

et obſuarj face. Et p exec. p dcoꝝ quilibz officialis poſſ.
ꝛ debeat ĩpone pena xx ſ. cor proqualibz die ꝛ aſ auferre p
cam̃a ab in obidiẽte. qd ſi no fecerint officiales qui ſup hoc
fuint Requiſitj pdant de eoꝝ ſalario. C. libr cor dce
came applicet. De forma q badit p poſſeſ hedu Roncij
Remudada.

xxvij. Item Statuim̃ qp bicariu ꝛ quilibz eius officialis teneat
ꝛ debeat vinculo Jur ad petit cuicuq petentis face remu
darj ꝛ manu teneri forma que e ꝛ hat curſuz p poſſeſſ hed
magri nicolaj petrocci ꝛ p poſſeſſ olim cuiuſ amat pont
iten narn ꝛ voc Renenarj ꝛ hat exitu ĩ ſtrata publica.
ad hoc ut ipa ſtrata pub p aqua no deactet. Et qp hat di
ctu curſuz ſuptus ſtrata pdcaz ꝛ qp ad hoc ſup hijs fieri faciat
vnu ſupſtitez ad petit cuicuq petentis ut dcm eſt. Et ſi
dns vicarius vl qui vis aliu officiat. qui de hoc fuit Re
quiſit fuit neglitiens pdat de ſuo ſalario xxv. libr coꝝ
De Cereo offerendo ĩ feſto Beati Lodouici.

xxviij Item Statuim̃ ad honore ꝛ Reuerẽtia Beati lodouicj
de ordin fruz minoꝝ qp In die feſtiuitat ipius expenſ
dci cois p cam dci cois fiat vnus cereu pondeis ſex libr
cer ut duo tati pondeis ĩ ambos qui offerat p dnm vicar
ad miſſaz celebrada In dca ecc dca die feſtiuitat ipius
Et ſidem dicim fieri ĩ feſto Beati caſſij qui offerat apud ‡ In feſto S. Caſſij
eccliam pdicatoꝝ: De via que eet ĩ poſſeſſ alicui poſſe.
Ad locu hilem mutar.

xxviiij Item Statuim̃ qp Si aliquis hret aliquas poſſeſſ Int quas
eet aliqua via ſenaita ſeu redera pub puata vl vicinalis.
qp ille. cui eent huiuſmoi poſſeſſ poſſ huiuſmoi via mutar ꝛ
micte. it ſuas poſſeſſ p aliuz locu min danpnoſuz p ut ſ.
placuit ſine pena legis ꝛ curie. du mo talis via mutata.
ſit illiu amplitudinis ꝛ bonitatis ut fuerat illa via antiq

duho poss ire et Redir per ipam viam mutatam et reiectam a
via aqua hebat exitum Et de peioratione stet declarat et
relat duorum vicinorum ponendorum et eligendorum per partes predictas scilicet
per utramque partem unum vel per curiam vicarii dicte civitatis:

Ut primo mense regiminis domini vicarii extiment omnes Ronzenii
equi dari soliti ad vecturam:

CCxxx Item Statuimus quod dominus vicarius primo mense sui regiminis tene-
atur extimare et extimari facere omnes ronzenos sive equos
dicte civitatis qui dant seu dari consueti sunt seu daret ad
vecturam ut sciatur si casus occurrerit quod talis equus sive ro-
zenus perderet aliquo casu ab illo qui dedit aliquem equum vel
ronzenum ad vecturam. Et de dictis Equis sive ronzenis
Extimatione facta appareat in libris dicti communis que extimatio fi-
at per extimatores factos vel eligendos per consilium populi et communis dicte
Civitatis Et dictus liber extimatorum talium equorum et Ronzenorum
sit apud camerarium et in camera dicti communis hoc addito quod ille accepit
Equum sive rozenum ad vecturam vel alio quocumque modo aliena
ret eum sine licentia illius qui dedit equum sive rozenum ad
vecturam solvat per extimatorum dicti equi sive rozeni duplum eius
quantitatis que invenirent extimatores in libro predicto ei cuius est
Equus sive rozenus predictus. Et de vectura Stetur Iuramento
dantis Ronzenum ad vecturam: Ut Inquiratur si aliquis ap
prehendit de bonis dicti communis vel posuit hedificium in muris dicte civitatis

CCxxxj Item Statuimus quod dominus vicarius Iuramento teneatur Inquirere et
Inquisitionem facere si aliquis apprehendit de bonis dicti communis vel po
suit aliquod hedeficium in muris dicte civitatis vel in alio lo
co qui pertineat ad eum communis et ad Iurisditionem dicti communis tam intus
quam extra dictam civitatem. Et si invenerit aliquem apprehendisse
vel aliquid fuisse apprehensum de bonis predictis vel occupasse aliqua.

Iurdictionem dicti communis

Iuridict/ dcī cois teneat ⁊ debeat ipē dns vicariū madare
stindico ipuis cois qd apphendat ⁊ recipiat ipa bona t
occupata ⁊ noīe dcī cois teneat vt ɔpesatioēʒ faciat cū t
illis qui occupauert illa bona ad utilitate dcī cois semp
tam de ɔscientia dnoꝝ vicarij ⁊ Sex electoꝝ qui erunt
p tpra: Et si dns vicarius pdca facē neglexit pdat
de suo salario. L. libr coꝝ ⁊ appliat dce camē: Et idem
obsuari decernim̄ icoitat/ no obstant/ aliqua tpr pscpta.
Et hoc etia locū hat i ɔ̄cis ⁊ equis: Qd dns vicarius
tenēat murari facē Inschisa collis maiolj:

Cxxxij Item Statuim̄ qd quilibʒ vicarius dcē ciuitatis qp tpr
fuīt i dcā ciuitat/ teneat ⁊ debeat vinculo pstiti iurī
⁊ ad pena xxv. libr coꝝ dcē camē applicado. de suo salario
murarī ⁊ muraj facē i schysa q est i circuitu castri collis
maiolj expens dcī cois x. ptic/ muri dicim̄ etiam qd de
icep̄s nullus possit eē supstans adictū opus fieri faciedo qui
fuīt a xv. anij citra. saluo si aliud placuīt ɔsilio ppli ⁊ cois
dcē ciuitatis: De vna forma magna fienda ɔ̄ta marranj.

Cxxxiij. Item Statuim̄ adpetit/ cuicūqʒ seu quoꝝcūqʒ ɔsortū
seu ad sactiū ɔ̄te marranj eligant duo supstites vt plu
res si eideʒ ɔsortibʒ videbit qui supstites fieri facē tene
ant quadam forma magna in possess ipoꝝ ɔsortu ut t
ipis cosortibʒ videbit ⁊ parēr debeant. Ramale quod
est i silua filioꝝ merlinj put melius fierī potit de lignis
fraschis ⁊ caducijs ⁊ alijs Raminibʒ ita qd aqua dcī ra
malis no fluat n̄l labat ɔ̄sus marranū p locū ubi no
het cursuʒ. Et simul debeat reparari ⁊ mūdari forma
Staynelli vsqʒ i flum ⁊ alie forme necessarie i dcā ɔ̄ta
fiant. Et pdca fiant expens adiacetiū dcē ɔ̄trat/ Et
pdcos supstites vicarius ⁊ eius officiales q de hoc fuint Re
quisiti teneat vinculo iur ⁊ ad pena. C. s. coꝝ de eius
Salario fieri facē pmo mē sui regiminis post qua ab

A 8/2/90

ipius vel ipor alto fuit postulat. Et dci supstites possi
nt ipone datinas et collectas inter dcos ad iacentes pro
ut fuit necesse: Et eas exigere et exigi teneat dci dni
vicarius et ei officiales ad petit dcor supstitu et pdci et
supstites possit ipone pena x s cor a quolibz inobidiete
et gutei i dco ope: Et pdca pena pdci vicarius et ei
officiales exequi teneat ad petit dcor supstitu et ad
iacetes. intelligant omes possess inter i dca cotrata
qui clarificant a dco flumine p dcm locu ubi dca pa
rata fieri debz. Et idem dicim observari ct forma doghe
manu tenende et actando posit iux possess magri do
minici usq ad flume et intelligat ad iacentes dce forme
omes de dta doghe. De portantibz res ad duana ptinet
sine appodissa:

CCXXXIIII Item Statuim qd omes de dca Ciuitat et ei district
possit. omes quos inueneit portare ut duce aliquas res
sin apodissa et solut duan illas res et bestias et p has houiz
duce. possint ad ciuitat narn: Et cora dno vicario et
eius officialibz pntare et hant et hre debeat ipi capient
et psent mediet oium bestiar et rer quas abstuleit
et cuue dni vicarij et cam dci cois psentauint. Et si nt
glientes fueint ea die. ut ita psentare ut fraudes aliqua
gmisint ipdcas soluat qlibz eor qualibz vice xxv s cor
et plus et plus et min inspecta qualitat delicti et rer. Ad
dicim qd no possint capi i miliar a ciuitat narn: De or
dine scribedo i appodissis de Rebz exendis de narn:

CCXXXV. Item Statuim qd not qui posit erit ad scribendo ap
podisfas duan teneat et debeat scber i apodiss. cptit rer
de quibz licetia gcedet deferedi et diem quo datur i pro

quo concessa e ipa licetia et pecuniam solut. Et sibi fuit ne
gliens dcus not. a debeat dco officio Remoueat et at
mic i antea in ipa licetia expsso no valeat n teneat:
Decrevim in sup q omes apodisse fiende p cam cois tam
duan q alie scbant p not came cois et no p aliuz Et
si alite fieret p aliuz ipe apodisse scbendo man altius
not no valeat n teneat et eis fides no h adhibeat:

De Via Igliani qua itur ad eccliā sci pegrini actet et manuteat.

lxxxvj Item Statuim q via qua itur p strata Igliani sup
dom olim Johanis saluatelli usq ad ecc sci pegni ma
nu teneat et ad jacetes teneat ad pena xl. s cor p quolib
nfacient. incide. sepes et spinos et alia ipedimeta iux eaz
et q ipa via Reinueniat et actet expens adiacet. dce uit.
Et dns vicarius qui de hoc fuit requisit teneat ad petit
cuiuscuq petetis de adjacetibz pone duos bonos hoies qui
Reiuenire et tminare debeat ipaz via ita quot sit am
pla quatuor quiq pedu. Et quicuq occupauit et dequ
astauit dcaz viaz sic tminata Soluat pbano dce
came. C. s cor:

De aqua pozu et pescie ducenda ad aliu locu.

lxxxvij Item Statuim q aqua pozu et pescie q e in possess oliz
magri franc massei guersani expens hoium de nta ex
hat et ducat in strata q e iux dcas possess qua itur versus
castru stroconi. Et dns vicarius dce ciuitatis teneat
pdca execut. madare ad petit. cuicuq de adiacetibz
ad pena. x. libr cor de suo salario dce came applicand.

De pena defraudatis gabbella seu duanam:

lxxxviij Item Statuim q quicuq defraudauit gabbella
seu duana cois narn no soluedo id q ordinatu fuit
ut aliam fraude comictedo puniat i x libr cor pro qlib
sollo quo defraudauit duana vl gabbella pdcam

Et dns vicarius ac quilibz officialis deputat sup dca
gabbella possit debeat ct talem defraudante seu defrau
dantes ipaz duana vl gabbella pcede p accatorez denuptia
te i inquisit ad petit cuiuscuqz petentis ex eoz i cuiuscuqz
ipoz officio etia inditys no pcedentibz i sup inquisit in
dicys no pbatis : Qz Scīdicus adscindicatu Rector
statuta i ordinamēta perquirat.

CCxxxviiij Item Statuim i ordinam qd scindicus q erit adscin
dicatu vicar i ei official fuauerit i al official cois
narn stat ordin i reformat pquirat diligenter i sin
glarit i particularit si pdci vicarius i ei official sua
uerit stat pdca i oia i singla q obsuare debuit i ma
xie i processibz quos face i tenet exforma stat. Et si
iuenit no fecisse cdepnet eos sm forma stat pdctoz :-
Qz macellay possint i teneat diebz dominicis macellar
tpr extivo de certis msbus :

CCxxxx. Item Statuim volentes fetore carniu civitat csiderā
tes qd carnes iestivo tpr macellat una die paltro fetore
redut qd macellay possint teneat i debeat de ms Juny i
July agusti i Sept diebz singlis dominicis i festivi deoz
ms macellar i macellaj face i carnes vende volentibz
eme ad pena .xx. s co pquolibz faciet i qualibz vice.
Et vicarius teneat i debeat conarj proposse qd macellay
macellet i carnes faciat ipius de dcis ms. Et an faci
entibz possit dca pena auferri de fco i coi narn applic
Qz pponat i csilio de mo hndi granu i coi.

CCxxxxj Item Statuim qd Civitas narn victualiu hat sup
plemētu. statuim qd dns vicarius i fra xv. dies pst
apertura hui statuti pponat in csilio cois i ppli dce
civit. de mo hndi i coe narn qd hantur vsqz i ns. Rapia
grany foresi vz i quolibz tzerip .xv. Rap. Et de mo et.

forma ut dicta pecunia pro dicto grano deveniat in comuni Et faciat secundum quod ipsi consilio placuerit et executioni mandet Statuto aliquo vel solemnitate contraria vel contrariis non obstante Ita quod dictum granum penitus habeatur. De palio et anulo currendo in kalendis mensis maij et de pactis Judeorum et eius fuadis :—

cxlij Item Statuimus quod Judei sive ebrayci qui morantur in civitate predicta vel etiam morabuntur in posterum ad habitandum teneantur et debeant solvere quolibet anno in kalendis mensis maij camerario dicti comunis quatuor florenos de auro qui convertantur et converti debeant in pretium et pretio unius palij et unius anelli super aurati de argento quod palium currat per milites seu equites dicte civitatis in alio loco prout videbitur domino vicario et sex electis dicte civitatis. Et detur illi militi seu equiti qui primo ipsum palium acceperit seu actigerit Et ad anulum currat etiam percutiat cum asta prout videbitur domino vicario et sex electis Et sit illius qui eum in sua lancia portaverit sive asta. Et ad predicta predicti ebrei seu ebrayci compellantur et constringantur per dominum vicarium Et si vicarius in predictis fuerit negligens et executioni mandare obmiserit perdat de suo salario xxv. libr. cortonenses et dicte camere applicentur. Addicimus quod predicti ebrei seu ebraici in civilibus et criminalibus gaudeat privilegio civium dicte Civitatis. Volumus etiam et decernimus quod pacta conventiones olim habita inter ipsos et dictum comune prout patet manu petri andree de narn olim notarij et Jacobi massaritie et Blaxij pauli et manu quorumcumque notariorum sint rata et firma et eis per dictum comune inviolabiliter observentur. Non obstante elapsu alicuius temporis Et quod quecumque pacta apparent et scripta sunt manu cuiuscumque notarij in favorem alicuius seu aliquorum ipsorum Judeorum sint intelligantur.

83v

ee facti ip̄s r ipsois quorumcumqz ipsorum Judeorum habitantiu i ciuit.
p̄dcā. Et i judeys hys Judeis r ipsorum quolibz vendicet si
bi locu. Et vicarius r quilibz alius officialis dc̄e ciuitatis
virtute p̄stiti Jurs. ipa pacta eis r cuilibz ipsorum faciant
r obseruet De p̄posita que nō obtineret in psilio q̄
tp̄r illius officij Jterum proponi nō possit:·

CCxlij Item statuim' q̄ quotienscumqz aliqua p̄posita pro
poneret i psilio p̄pli r cōis dc̄e ciuitatis sup qua fuit a
rengatu vl psultuz que i ipo psilio nō fuit Reformat
vl obtemt q̄ illud de quo talis p̄posita micteret ut
fieret Jterato ad psiliuz micti nō poss n̄ de eo p̄posita
fieri toto tp̄r quo durauit officiu dnorum sex electorum
qui talem p̄positaz p̄poni fecint n̄ de fcis Ecc. tracta
ret. Et si psctum fuit vicarius Sex electi r eorum quilibz
icurrat pena xxv libr cōi dc̄e came applicād. Et ni
chilus sipponet nō valeat nec teneat Jpo Jure. De domi
bus ut possess alicu' Mon ut ecc. oliuellata q̄ ad ipuz
mon vl ecc. redigiss q̄ eleuet de libra illius:

CCxliiij Item Statuim' q̄ si aliqua tr̄a ut dom alicui' ecc.
mon ul hospitalis Reperiret alicui dlibrata q̄ fuiss ali
cui oliuellata i tertiam generatioez r dc̄a t'tia gn̄atio
eet finita p̄ gn̄atoez finitā. Et huis moi tr̄a ut dom
redijsset ad ipaz ecc. Mon ut ospital q̄ talis tr̄a ut
dom' debeat de libra talis cui erat adscripta debeat a
moueri r cassari r poni i libra possidetis si possessor
appueut qui possideat Si vero locatio appeat vsqz
ad tp̄s nōm xxviij ann q̄ possess i libra sua debeat
mime aggrare n̄ p datis soluēdis i dcis casibz quo
libz ad grauari vl molestari: De domo ut terra vēdē
da ponenda i libra. Emptor r amouēda venditori

CCxlv. Item Statuim' q̄ quicumqz vendiderit ut alio titulo.

f. n.

trãstulerit aliquã possessionẽ terrarum vel domum infra octo dies a die venditionis facte teneatur et debeat comparere coram notario predicto tempore quo notarius ad dictum officium fuerit et facere amoveri talem rem alienatam de sua libra et poni in libra aquirentis quod si non fecerit non obstante alienatione predicta pro ipsa datiuas et collectas soluere teneatur. Et nichilominus penam incurrat .xl. solidorum cortonensium. Et eadem penam incurrat ille qui aliquam possessionem aquisiuerit seu domum si infra eundem terminum se in sua libra non fecerit apponi et scribi. Et ad habendum notitiam de predictis dictus notarius singulis diebus veneris videre teneatur libros introytum camerarii dicti comunis de venditionibus terrarum et domorum. Et quas non inuenerit assignasse assignare debeat domino vicario ut ipsos puniat in dicta pena. Et dictus vicarius teneatur et debeat delinquentes huiusmodi punire in dicta pena ne quis se valeat per ignorantiam excusare. Et de hoc facere teneatur dictus notarius examinatur iuramento de quibuscumque rebus stabilibus alienatis quocumque tempore citra quas simul tale ponat in libra possidentis. Et hoc capitulum sit precisum non obstante aliquo capitulo statuti ut in porto

De notariis deputandis per dominum vicarium ad officia dicti comunis

CCxlvj Item statuimus quod per dominum vicarium civitatis narnie qui pro tempore erit in dicta civitate eligatur et elegi debeat in consilio populi et comunis dicte civitatis super malefitiis et extraordinariis tenere duo ex notariis suis alius super extraordinariis et alius super dampnis datis. Qui notarii et dicta eorum officia exercere teneatur et debeat secundum formam statutorum. Et ordinamenta et reformationes dicti comunis factis et fiendis legaliter et bona fide sine fraude prout ipsi et ipsorum quilibet melius et legalius noverit expedire quod si non fecerit penas incurrat in statutis ordinamentis et reformationibus contentis et comuni narnie applicetur.

De elimosina danda fratribus heremitarum ecclesie sancti Johannis de colle lugnole

CCxlvij. Item statuimus ad honorem et reverentiam omnipotentis dei et ut civitas narnie conservetur in statu pacifico quod camerarius comunis

dicte civitatis dare et solvere teneatur et debeat de bonis dicti comunis
fratribus heremitarum loci ecclesie s. Johannis de castro lungiole omni
anno in festo omnium sanctorum pro auxilio vestimentorum ipsorum fratrum octo
libras denariorum cortonensium et quod in festo beati cassij de mense octobris die xij fiat
expensis dicti comunis quolibet anno unus sive duo cerea de cera
ponderis. vj. librarum in quibus ambobus vel unius tamen sex libre qui emi
debeat per camerarium dicti comunis et offerri ad predictum locum fratrum prioratorum
dicte civitatis. Et predicta dictus camerarius facere debebeat absque
aliqua apodissa De cereo offerendo loco fratrum sancti agostini :—

CCxlviij Item Statuimus quod fiat unus cereus cere ponderis Sex
librarum cere expensis dicti comunis. Ecclesie sancti agustini in festo beati
andree et ibi dum missarum solemnia celebrantur offerri debe-
ant per officiales dicti comunis quem cereum camerarius dicti comunis teneatur
et debeat solvere de bonis dicti comunis absque aliqua apodissa.

De atrio sancte marie maioris mactonetur

CCxlviiij Item Statuimus quod atrium ante ecclesiam sancte marie maioris
mactonetur et mactonari debeat expensis hominum et personarum
terzerii sancte marie semper tamen cum voluntate et adsensu fratrum
prioratorum. Et dominus vicarius dicte civitatis qui de hoc fuerit
requisitus a dictis fratribus teneatur et debeat fieri facere et imponi datum
pro solutione dicti terzerii pro dictis expensis fiendo. Ita quod dictum opus
penitus fiat. Et si in predictis fuerit negligens vel remissus per-
dat de suo salario. C. libras cortonensium et dicte camere applicentur

De modo texetricium pannorum canapis

ccl. Item Statuimus quod mulieres texetrices et que texunt et
texent pannos et telas aliis pro pretio in civitate et comitatu non
recipiant pro texetura seu pretio texeture quantitates infrascriptas
et non plus videlicet de panno xi legaminum xij d. cortonensium pro B. de xij
leg. xiiij d. cortonensium pro b de xiiij leg. xviij d. cortonensium pro b de
xvj legaminum ij s cortonensium pro B De panno pisachi viij d. cortonensium pro blacc
et non plus

Et nichil aliud petat vel recipiant Et q̄ ꝯfecerit soluat
p banno dicte camere vice qualibz xl. ꝭ cor ꝛ stetur Iur̄to et
nupt. vel accant vel illius q̄ vel qui facit vel facere vult
texeri vel alius de domo sua: Et si aliq ex dictis texetric
ipaz arte exercet denegauerit vel recusauerit texeri ꝑ
dcm ꝑtium teneat ad supdcam penā: Et hoc capl̄m ban
diat ꝛ dns vicarius teneat ꝛ debeat ꝑcedere Supdcis ꝓ
uisio q dns vicarius ꝑmo mense sui regis p cap centre
cuilibz par dicte ciuitatis debeat sibi facere assingari p
quolibz cap cent. omes feminas texetrices de sua par
ꝛ ipis assignatis eas facere faciat Iurare q dcm capl̄m
obſuet ad penā in eo cotent. Et insup dns vicarius
teneat ꝛ debeat de ꝑdcis Inquirere ꝛ inquiri facere i sin
gulis par dicte Ciuitatis ꝛ burgoꝝ et mulieres si vltra
dcm ꝑtium dederit ꝛ stet Iur̄to eius q̄ dixerit se dedisse
Et ꝑdcta dns vicarius facere ꝛ fieri facere teneat ad ꝑ
nā xxv. libr cor de suo salario. De modo q̄ quecūq pane.

cclj Item Statuim̄ q quicūq exercebit officium seu arte
Cribanarij ꝛ quilibz fornarius vel fornaria Ciuitatis et
burgoꝝ narn coquat ꝛ coquere debeat pane ben fidelr
ꝛ legalr ꝛ p pecunia cuilibz volent ꝛ peteti ad roem triū
ꝭ cor. p quolibz Rasio ꝛ nulla debeat refutare ꝛ sic facere
ꝛ coquere plus vel aliud q̄ hoc nō petat n̄ recipiat n̄
peti vel recipi faciat q̄ vel que ꝯfecerit soluat pro banno
com narn vice qualibz xl. ꝭ cor que pena possit de facto
auferri ꝛ credat Iur̄to querela vel reclama facientis: Et
hoc capl̄m bandiat: ꝓuisio q dns vicarius qlibz mense
semel vinculo Iur̄ti. et ad penā: xxv. libr cor de suo sa
lario. Teneat indagine facere de ꝑdcis p Iuramentu fornarioꝝ

et fornar et vicinor constitutiu iux furnos ipaz pena ag.
faciet de fco auferre et dce came applicare : Et de hijs no pos
sint mo aliq sindicari. Et ipe dns vicarius pmo mse sui re
giminis teneat vinculo iur. et ad pena pdcam iurari fac
omes fornarios et furnuz menates et fuando dcm statutu
et ad dcaz pena i eo ctept et dns vicarius teneat et possit pro
cede in pdcis et quolibz pdcor : De captiuis p custode
carceris custodiendis :

ccliij Item statutum qd custos seu custode carceris cois.
narn teneat et debeat bn et fidelr custodire itra ipm
carcere seu itra cancell ipus carceris omes qui sibi
recomedabunt ad custodia p aliquo debito vl debitis Et
nullus de talib sic p debito recomedat de carce exeat
vl exire pmictat sine licetia et volutate credeti qui 9fe
cit soluat pro bano dce came. vice qualibz et p qualibz
vice .x. libr cor qua pena vicarius et qualibz iudex qui
de hoc fuit requisit de fco auferre teneat et debeat
9facient. Et nichilus talis custos teneat et debeat illu
talem debitore i carcere et custodia repone. Et si no
reposuit. in fra 9tiaz die solue teneat tali creditori p
quo teneret vl tenebat ille talis cohactus : De puzzu-
lana no cauada prope streatam Romanaz :

ccliiij Item Statutum qd nulla psona debeat fode vl cauar
vl cauari face puzulan ppe Ripam streate roman per
viij. pedal. qui Contra fecit soluat nomin pene vice
qualibz .xl. s. cor et quilibet possit 9faciet denuptiar et
accusare et hat mediet dci bani et teneat i credentia et
Iur° denptiatis vl accusatis stet dum mo accusator siue
denuptiat sit p bone fame. Et vicarius de pdcis quolibz

mis In quirē teneat' ad pena. L. libr cor de suo salaio dce +
came applicado. De vijs occupatis vel destructis Redu-
cendis Ad Statum pristinū:

ccliiij Item Statuim' qd si p aliqua psona via publica vicinalis
fuit occupata ⁊ probet' destructa. seu cauata vel alr oc-
cupata dns vicari' ⁊ quilibz eius officialis teneat +
ipam viaz vel vias occupatas seu occupatā restitui fa-
cere ⁊ reduci i statū pristinū no obstante qd pdca via +
teneat' occupata p aliquē qui se dicat a iurdict' ordi+
narij secular iudo fore exemptuz: Et siquis ꝯueit et
ꝯ mand' qd viaz no exoccupet vel occupat' i pstinū statū
no reducat ⁊ restituat. Et si occupauit vel tenuit. ipam
viaz n restituat a pstinū statū puniat' p dnz vicariū
⁊ ei' officiales i. L. libr. cor: Et nichils ipa viaz i psti-
nū statū reducat ⁊ restituat. Et pdca dns vicari' fa-
ciat ⁊ fieri faciat statim Cum sup hoc fuit req'situs: Et
si negliens fuit pdat de suo salario. C. libr cor ⁊ dce
came applicet': Et hoc itelligat' de vijs occupatis aquo
cumqz a xl. ann citra: Et fiat ad petion cuiuscuqz petetis
hoc addito qd si illi qui viam occupauint vel aliud de te-
anslatauint fuint protestati qd ea in pstinū statū re-
duceret. Et si no fecerint Infra tminū octo diez qd In-
currat dcam pena: Et nichils in pstinū statū reduci
teneat' quia quidē pena vicari' auferre teneat'. Et
dce came facere applicari ad petitioe cuiuscuqz petentis
Et pdca via occupata terminet' p duos homines anti-
quos de ꝯtra eligendos p vicariūz si ipter no fuint ꝯcordes
ad petit' cuiuscuqz petetis. Et dns vicari' ⁊ debeat In-
quirere vindagine facere de pdcis ⁊ punire In dcas penis
Et Restituat pristina ipaz viaz

De coactis discopertis no hndis Intus Ciuitatem narn :-

CClv. Item Statuim[us] q[uod] nulla p[er]s[ona] h[abe]at n[ec] h[abe]re debeat aliquam co-
actam discop[er]tam Intus ciuitat[is] narn[ie] de qua fluat zozura
seu stercora q[ue] videat[ur] et videri possit aspectu oculorum et
via vel alio loco. Et q[uod] ad petit[ionem] Cuiuscumq[ue] petentis eleuari
debeat et tolli. Ita q[uod] videri no[n] possit n[ec] ab hoi[n]at[ione] alicui[us]
faciat vllo mo[do]. Et qui contrafecerit soluat p[ro] bano co[mmun]i narn[ie]
p[ro] qualib[et] vice: C. s[olidos] co[r] qua fuit contrafact[um]. et quilib[et] sit de
p[re]dictis legit[imus] accusator. Et teneat[ur] in credentia et h[abe]at
bani. Et nichilus vicarius dicte ciuitat[is] vinculo Iur[amenti]
et ad penam .xxv. libr[arum] co[r] teneat[ur] et debeat de p[re]dictis In
quirere qualib[et] m[en]s[e] et not[um] exord[ine] singulis m[en]s[ibus] ~~iuter~~ inicere
ad Rima[ndum] p[re]p[re]dictis p[er] maiores stratas dicte Ciuit[atis]. Addi
cim[us] q[uod] de contrafacient[ibus] stet[ur] Relationi familie ip[s]ius d[omi]ni
vicarij. du[m] t[ame]n ipsa famul[us] p[er] eorum denunt[iationem] de dicta pena nichil
consequat[ur] n[ec] habeat prouiso q[uod] si fuerit Vinculu[m] Iux[ta] Ripas
dicte Ciuitat[is]. ut i[n] extremitatib[us] ip[s]i[us] Ciuit[atis]. positis i[n] respectu alic
uius viculi vbi sit coacta vel fuerit aliqua claueta p[ro]pter coacta
ad q[ue] loca Zozura p[er]ueniret seu fetor ex coacta com[m]ode duci
posset duci posset op[er]e manifesto vel fiendo q[uod] expens[is] illorum
quorum Coacta est ad dictum viculum ~~pati no debeant~~ vel coacta
deducat[ur] . . . quorum est viculu[m] pati no[n] debeat Et
d[omi]n[u]s vicarius hoc facere et fieri facere teneat[ur] ad petit[ionem] cui[us]cu[m]q[ue]
petet[is]. et etiam ex suo officio et p[re]p[re]dictis exeque[n]dis pena[m] In
ponere possit p[ro]ut eis videbit[ur] expedire: De ponderib[us] et sta-
terijs Ac belancijs defectiuis no[n] habendis:

CClvj Item Statuim[us] ~~p[ro]ut co[n]suetu[m] est t[em]p[o]r[e] Retroacto q[uod]~~
~~quicu[m]q[ue] vendere voluerit~~ q[uod] quicumq[ue] h[ab]uerit pondera Ma
recu[m] libra[m] staterea[m] vel decina[m] i[n] aliquo defectiua[m] no[n] t[ame]n
fraudulenter et euident[er] essent defectiue soluat p[ro] bano
vice qualib[et] .xl. s[olidos] co[r] p[ro] quolib[et] dictorum ponderum siue be-
lanciarum. Et si scient[er] et euident[er] essent defectiue p[u]niat[ur].



hnis ipas belancias et pondera In .x. libr. co. dco coi applicanda
et qui ad uidendo dcos defectus fradulentes fcos et hit. dns vica
rius dce Ciuitatis teneat et debeat vinculo Iuram. hre ad i
uestigando dcas belancias et pondera ad Iustatores qui tpe
Rectorie sui reginis eligant i ciuitat. pdca et hoc capitulum
sit pcisum. Non obstant. aliq cap. stat. i contrariu loquet. i
omibz i eis gtent. qui aiustator. Eligat in cosilio ppli
et cois dce ciuitatis Et ad Iustare debeat dca pondera
et belancys vt dcm est. Et quibuslibz sex mh i pcipio
dci dny vicary idest sui reginis debeant face. ad Iustare.

Quia nulla pn micta calce In cura pani canapis:

cclvij Item Statuim qp nullus Ciuis vt comitat. ho ut femia d.
dca Ciuitat. vt eiu comitat. audeat micter calce i cura pani
canapis vt lini n audeat micter stercu bob Sz quaocuqz
mulier vt viro dabit ad curando ul petias pani canapis
vt lini ben et fidelr curar et albar debeat sine calce qui
vt que. hfecit vice qualibz p qualibz petia pani i qua cal
cem imicteret soluat pena xl. s. co. dce came applicet.
Et de pdcis et singlis quilibz homo vt mulr bone fame
et oditois sit legits acusator et denuptiator et dns vicarius
et eu officiat possint Inquirer et pcedi i delinqnt. et eos pu
nire et odenare. i dca pena. Et etia ~~teat~~ teneat Inquisit
face quolibz mh de pdcis et reptu culpabil punire i dca pe
na et hoc capm. bandiat pmo mh sui Regimis ut nullus poss
de hoc Ingnorat. allegar. Et si dns vicarius fuit negli
ens soluat de suo salario .x. libr. co. puiso qp soluta pena
pdca panuz dno pani emedet De gabbellaz soluenda de
vino vendendo ad grossuz vt Amenutum

cclviij Item Statuim p ut gsuetu est tpe Retroacto qp
quicuqz vende voluit In ciuitat. et comitat. narn
vinu ad grossuz vt ad menutu soluat et soluere tene
at. Cam. dci cois siue ant. posit. p ipm coe deputat.
pro duana et ptio dci viny illd qp i consilio populi et
cois dce Ciuitat. fuit deliberat. et ordinat. Et quo

& vendit. vini q̇libȝ mẽ in principio pponi debeat ut i alio
cap° sup posito ɔtinet' Dũ mõ cuilibȝ liceat & vendere pos
sit vendere vinũ ptio .xxviij. d. p. p. ad plus & q vendenti
vinũ nõ liceat accresciere ptiũ vini eiusdẽ vegetis dũ
uediderit ad minutũ. s3 decrescere si opus fuit. & ei lice
at dũ mõ soluat & soluere teneat' gabella pximo Residui
uegetis. q decrescere voluit & cũ noua appodissa. sm dcm
modũ i statut' sup posit' ɔtent'. Et qui ɔfecit in Singlis
capitlis supdcis soluat p pena dce came .xl. s. cor. vice
qualibȝ auferenda. Et quilibȝ. vendens vinũ ad minu
tũ. debeat dare cuilibȝ emti mensuras plenas ɔfaciens pena
pdcam In curat Coi narn p soluendo q de fco eidẽ pe
nit' auferat'. Et vicarius dce ciuitatis. teneat' & debe
at simel i edogmada. saltim mictere nots suu p tabernas
dce ciuitatis & burgoru ad Inquirendu. de pdcis & stet'
dco relatori nots seu famil. vl dci vnius testis de ipis. m
sur nõ plenis etiam Si testis ipe dixit. sibi mẽsuram data
nõ fuisse plenã. In q° casu ipe venditor vini ɔfaciens pu
niat' i pena pdca. de fco vt supius est expssũ. Et de.
p dcis. & quolibȝ pdcoru vicarius Inquirat omi edomada
Et inuent'. culpabil. de facto omi Iur solenit' obmiss ÷
puniat' In dcis penis. Addicim' q nõ liceat alicui uende
nti vinu post vacuat' vegetis mictere vinu i ipa veget'
& ipuȝ vendere cũ appodissa prima. S3 itez aquirere &
habere aliam apodissam obtent' ab officialibȝ cois narn.
Et q ɔfecerit soluat qualibȝ vice .x. libr cor. Et dns ui
carius & ei officiales possit & debeat Inquirere & Inqui
sitionẽ facere aɔ facient'. omi mẽ. Addicim' In sup q
scindici omiuȝ castroru cois narn debeant denupti
ɔfacient' In pdcis. Et Istud statutũ sit firmũ n' p refor
matores alit' fuerit ordinatuȝ :÷

De Speris apponendis et de nocte in strata

CClviiij Item Statuimus quod in strata mercantie ab apoteca Juculi tho
me Johannis seu cecchelli condam sui filij vsque ad apotecam
seu domum oli angelutij clicami debeant continue de nocte esse
accense tres spere. vna in domo heredum cobelli tome Johannis
in ballatorio super angulum apothece heredum petruccioli tome
Johannis alia in angulo preculi in dictarum heredum petruccioli
iuxta apotheca filiorum benedicti appelli: Et alia in tertia domo
heredum Samorelli paulutij et heredum dicti petruccioli. Ex parte
ad iacet ipsius strate. que spere singulis noctibus debeant
accendi et accese teneri tota nocte. ad pena xl. solidorum corum et de
hijs debeat vicarius inquirere in dicta mercantia omni mense
et repertos culpabiles punire in dicta pena etiam in dicijs non
procedentibus. Et ad probationem predictorum et in frassis suficiat
fama publica probata per tres testes bone fame. Et nullus ad
dictas speras debeat proicere lapides nec aliquid aliud inpedimentum
seu molestum facere ne ipas speras R uperet Qui contrafecerit
in x. libr corum vice qualibet puniatur et hoc capitulum ban
diatur ne quis valeat ingnorantia alligare: De quibusdam

vijs actandis per comitatum dicte Ciuitatis:—

CClx Item Statuimus quod homines de castro. motorij et castro mo
tis teneantur et debeant actare a dictis castris vsque ad villam
stifoni et etiam pontem Contesse:: Et homines consuli foreste
et quatamelli castellutij olim domini conati et quallij te
neantur et debeant actare vias a locis eorum in tolatur vsque
ad crucem quarti. Et homines de visciano masse. et Tayza
no vsque ad intratorium et a dicta cruce Et homines de sti
fono et Burgaria a dicto castro vsque ad fossatum receti
ni et vsque ad intratorium: Et homines de busono Jorda
et pittarello vsque ad puzulanas masse. Et homines cum
genie Cerri campi vechi coll rubeo et valle cupa a domibus
et locis predictis vsque ad crucem nardi filius Jacobi: Et homines
de Villa pontis sangunarij Collis hospitalis crucis.

88v

ꝛ de sodoris adc̄a cruce vsq3 ad Scm̄ Tomā Et hoīes
de aluenino fracta ꝛ locis circūstātibȝ alocis hātat
ipoꝝ vsq3 ad cruce qua Itur carbij : Et hoīes castri
finochietj ꝛ cuppaꝝ vsq3 alagiaȝ sc̄i petri : Et hoīes
delungnola ꝛ acutio ꝛ castro lagie sept viaꝝ : Et lo-
cis circūstantibȝ vsq3 ad dom̄ tanij massei : Et hoīes
de cōfineo Vasciano Scō Vrbano castro vechio ꝛ locis
circūstantibȝ ab ipā ecc̄a vsq3 adom̄ antonij dnj tome.
Et hoīes de roccha carlej ꝛ ꝑticaue ab eoꝝ castris vsq3
istratā qua Itur Intaꝑn : Et hoīes de castro tiuloꝝ
baliū Et alocis circūstant ab ipā ecc̄a sc̄i petri ilagiā
usq3 adom̄ antonij dnj tome homies p̄dci de dcis pe-
rticaue ꝛ Rocche carley Teneat etiam actar viaȝ
seu vias adictis castris vsq3 ad viaȝ seu stratā qua
itur ad castrum collisipion q uocat bocat capurosolo
Et hoīes de castro collesipion ab ipo loco vsq3 a scm̄
andreā in lagiam Similit teneat actar ꝛ reparar p
ut eis ꝛ cuilibȝ eoꝝ ꝑ nos sup vijs fuit inpoit vt in
iūtuȝ : Et Idem dicim q expens Ciuiū put vsq3 ad
iacet vie aciuitat narn ꝑ strata romana vsq3 ad
scm̄ tomā : Et aporta petre vsq3 ad fossatū recctini
Et aporta de aruolt vsq3 adom̄ antonij dni antonij
dnj thome actent Et nos viaꝝ qui ꝑ tp̄r erit tent
atur ad penā . L . lib . cor . dcās vias actarj face dco mo
Et in actat ꝛ ꝑ actation dcaꝝ viaꝝ poss īpone penaȝ
vsq3 iquatitat . xx . ß . cor . Et Ipaȝ penā vsq3 iquatit
p̄dcā exige pro cōi . Et hat arbitriū in incidendo ꝛ inci
di faciendo limites ꝛ arbores Ita q qlibȝ viaꝝ strataꝝ
sit ampla ad minus duoꝝ pedaliuȝ qui dcūs nos
teneat ꝛ debeat face tminaē . Et ꝑ mantedo ipā stratā
teneat diuide castra ꝛ villas cū licteris appoitis de
parte castri ꝛ ville cuilibȝ ipoꝝ qua diuisioēȝ facia ꝛ fieri
faciat sm̄ nūm ꝑsonaꝝ Castroꝝ ꝛ villaꝝ ꝛ locoꝝ deputat

ad actat. i repat. ipa[?] via[?] dcus vero nots q Co-
net q via aporta arie usq ad fontanell ampliet
et via cois remaneat ampla satis Et amureo versus
flum dce porte p ut ptendit cesa petrochi scholiue.
mictat q dcus murus de den quos habuit supstites
oti dce porte. De Vie i strate Civitatis qlibz edogmada pugent.

CClxi Item Statuim q vie i strate Civitatis i burgor
narnie Mundent i purgent qualibz edogmada
de die sabati post nona p qualibz habitant. dce civi
tatis ante sua dom ad pena usq i x. s. cor arbitri
officialis Et q id bandizi faciat dns vicarius. quo
libz die sabati. Et pdcus dns vicarius teneat vica
lo Jur. ad pena. xxv. libr cor. micter unu ex notis
suis quolibz die sabati ppdcis De porcis i porcabz
exhndis de Civitate narn Relinguat x.

CClxii Item Statuim q de quibzcuq porcis i porcabz ad
macellado acti qui occurrit ad civitat. narn vel eius
district. ut uoluerit exhi de dca Civitat. i district
ipius debeat dimicti i ipa Civitat. decima ps ipor
s. de quibus libz x. unus ut una ad pena xxv. libr.
cor. quoties fuit cfact. qui debeat signari i macella
ri i macello dci cois i macellarii cogi debeat p dnm
vicarium dce civitatis pdcaz decimaz seu bestias
p decima emer atalibz conductoribz p ptio de
centi vz p ptio quo tunc Carnes in dca civitat. ue
deret. ut uedut. Et alr n dimissa dca decima cam
dci cois apodissa de exctioe dcor porcor Relinquor
ut porcaru conductoribz minime dar teneat ad pena
xxv. libr cor. pt nota pjurii qua ipo fco incurrat.
Et nullus possit de civitat. ut district. narn i dca
decima ptem porcor aliquem suu porcu ut porca dare.

vel petere inter ipsos vel dare a pena predicta. De pena ludi tassillorum

CCLXIII Item Statuimus quod nullus de Civitate vel districtu Narnie vel etiam aliunde ludat ad aliquod ludum tassillorum vel ad monticellos de die vel de nocte in civitate vel burgis predictis vel etiam in comitatu. Et nullus teneat ipsum ludum in domo sua propria vel conducta gratis vel          nec aliquis mutuet ad ipsum ludum qui contrafecerit solvat vice qualibet in quolibet casu .x. libr. cort. et de illo mutuo non audiatur a ludo tabularum semper excepto de die vel de nocte. Et in ludentibus et tenentibus tabulerium ad ludum ac mutuantibus ad ludum et stetur relationi notarii domini vicarii seu duorum famulorum iuratorum domini vicarii. Et dictus dominus vicarius de hiis omnibus et singulis possit et debeat inquirere et etiam procedere de inquisitione accusatione vel denuntiatione et eos qui          contra predictis punire in dicta pena sine aliquo processu. De pena portantium arma per civitatem et burgos Narnie

CCLXIIII. Item Statuimus quod nullus de Civitate seu districtu Narnie audiat vel presumat portare per Civitatem et burgos dicte Civitatis

pense seu stocho iiiior libras cort. per quadrellecto

cavallocta          mandaria roncha pro quolibet dictorum

          bastone de ferro iiiior libr. cort. item pro quolibet cultello malitioso vel          pulmum inter manicam et ferrum xl. sol. cort. Et quando predicti cultelli tales invenirentur per quoscumque officiales dicti comunis presentari debeant et reduci ad cameram nostram pro quolibet alio genere armorum defendebilium x. sol. cort. qualibet vice exceptis de          

          de quibus nulla pena solvatur de nocte vero omnes dicte pene duplicentur. Et dominus vicarius dicte civitatis teneatur et debeat semel quolibet die tantum mictere notarium et famulos ad ricercando pro armis Et qui non promiserit

1

90

se rimari aut aufugere. idest ita quod non permisit se rimari solvat pro pena pro qualibet vice .xxv. libr. cort. forensis aut puniatur ad penam dupli nisi de cultellutys acutis ultra unum palmum de quibus non teneatur ad penam. Et quod macellarii non possint nec debeant ipsi vel aliquis eorum portare cultellos magnos actos ad macellandum ultra formam predictam unius palmi extra macellum et apotechas macelli ad penam .x. libr. cort. pro quolibet et qualibet vice. Addicimus quod quicumque fuerint inventi portare arma ligata ut aliquod genus armorum ut in ferro lancee vel spedi ut cavallocti aliquo adfixus ad penam non teneatur. Similiter euntes foras et redeuntes foras arma portantes cum cappello ut alio signio consimili ad penam non teneatur de quo si erit bone fame stetur ei sacramento dum tamen per ipsam civitatem porte legata nisi iverit vel redierit et foris que sunt. Addicimus quod homines castrorum sancti Gemini. Strongoni. Mirade. et Utriculi et pertinentiis predictis habeantur et teneantur ut cives dicte civitatis Addicimus etiam quod tempore alicuius rumoris ut suspectionis pro civitate predicta predicti macellarii nec aliquis eorum audeat vel presumat cum cultellis actis ad macellandum nec aliquo alio genere armorum trahere ad plateam nec plateam maiorem intrare nec accedere ad alia loca dicte civitatis et burgorum eius ad penam .xxv. libr. cort. pro quolibet eorum et qualibet vice. Et vicarius de predictis omnibus et singulis possit teneatur et debeat inquirere contra quoscumque delinquentes et repertos culpabiles punire in dicta pena et dicte camere applicare et de facto et sine aliquo processu de.

Bandimento fiendo pro igne tempore ventoso

cclxv Item Statuimus quod semper vicarius tempore ventoso publice bandiri faciat per civitatem Narnie quod quilibet diligenter et solicite debeat ignem custodire ne ignis se ut alios offendat ut offendere possit. Addicimus quod nullus possit portare caducios

acensos n(on) tezone accep(er)it a p(er)bentoso ad pena vicarij et aferecto dum tam no(n) excedat suma .C. s(olidorum) cor(tonensium). De strata maior(i) Narn(ie) mattonada ::

cclxvj Item Statuim(us) q(uod) via et strata maior Narn(ie) a porta pulleri pulellor(um) usq(ue) ad porta(m) streat(e). Et via a fonte tregy usq(ue) ad dom(um) olim pegni gualterocti cu(m) eorum . . . . reparet hoc mo(do) q(uod) fiant tres supstantes boni et fideles unus p(ro) quolib(et) terzerio ad acta(n)du(m) dicta(m) strata(m) ubi nece(ss)e fuit expe(n)s(is) co(mun)is de mactonib(us) ut p(ro)gis tam i(n) quib(us) mathonib(us) . . . pro dicto ope(re) d(omi)n(u)s vicarius teneat(ur) querere et quereri face(re) p(re)tiu(m) seu pecunia(m) carcer(um) co(mun)is narn(ie) n(is)i dicta pec(unia) ad cam(eram) roman(e) ecc(lesi)e p(er)tineat et p(re)dictus vicarius s(e)c(und)a uedut(ur) dicti carceris teneat(ur) ad pena(m) .C. libr(arum) cor(tonensium) de suo salario co(mun)i narn(ie) applica(n)dar(um) solui face(re) ip(su)m p(re)tiu(m) et pecunia(m) dicti carceris ut quacu(m)q(ue) alia s(ive) id ip(su)m no(n) fuit i(n) cam(era). Et . . . . . . . pro dicto ope(re) qui p(ro) statut(um) sine de ordine (con)tinentium . . . p(er) priore(m) dicte civitatis volumus uia que incipiat ab angulo palatio d(omi)ni :

In nomine domini Amen Infrascripta sunt capitula Secundi libri Statutorum populi et comunis dicte Civitatis Narnie:

Quod Unus ex Judicibus domini vicarii sit et deputetur super causis civilibus

i In primis Statuimus et ordinamus quod unus ex Judicibus domini vicarii dicte Civitatis pro sancta romana ecclesia sit et deputetur super causis Civilibus et possit cognoscere de omnibus causis et questionibus quantitatis et extimationis decem librarum cortonensium et abinde supra et de omnibus extraordinariis et ipsas cognoscere et terminare infra quadraginta dies utiles et super extraordinariis possit cognoscere de quibuscumque quantitatibus et rebus et de omnibus aliis ad que eum dominus vicarius duxerit deputandum ad penam xxv librarum cortonensium dicte camere applicandam. Et idem dicimus quod eodem modo deputetur alter Judex seu miles dicti domini vicarii ad officium earum civilium minorum summe dicte civitatis. Ita tamen quod ipsi Judices seu aliquis eorum nec alius iudex dicti domini vicarii dicte civitatis non possint vel debeat recipere aliquam consultam ab aliquibus de dicta Civitate vel eius districtu excepto si ambe partes essent in concordia ut si arbitrum vel arbitratorem ipsum eligerent in consultore:

Quod quilibet Judex civis vel forensis possit cognoscere in suo officio de causis civilibus

ij Item Statuimus quod quilibet Judex in suo officio in civilibus causis cognoscat et cognoscere possit et debeat de omnibus questionibus extraordinariis et ex commissionibus tenutarum alimentorum et relictorum factorum a quacumque persona cuicumque in quacumque ultima voluntate seu dispositione sine libelli oblatione et litis contestatione et sine salario diebus feriatis et terminare infra xv. dies quod si non fecerit solvat pro banno vice qualibet .xxv libras cortonenses comunis narnie applicandas si per partes non steterit et dictus Judex iusto inpedimento non fuerit Impeditus:

Quod Dominus vicarius rei

930

Judices teneat' face plenu Jus omibz petetibz cora eis:

iiij Item Statuim' q vicari' dce ciuitatis p sca Roman
ecclia et eis Judices quilibz eo4 teneat' face plenu Jus
omibz petentibz cora eis ut aliquo eo4 i cuilibz questi
onibz ut mistis sm forma statuto4 ppli ⁊ cois ciuitatis
narn. Et vbi statut' no loquit' fiat sm Jus coe Jta q
quicuq3 vocat' fuit p aliquo debito vl aliqua re cora3
aliq° Judice dce ciuitat' si res vl debitu clar4 fuit 9fessioe
vl testibz ut istrumeto si quatitas fuit a. xxx. libr i fra.
dns vicari' seu Judex cora quo fuit talis causa qui
libz i suo officio faciat ei darj ⁊ solui ad tmi3 xv. die4
Et ab inde sup ad tmin vni msis saluis exceptioibz de
facto trasacto fenito ⁊ pacto hito it partes et except' si
9tract' no eet factus int psonas pncipales quas excep
tioes ut alt4 ea4 appone poss ⁊ pbare i fra octo dies post
q Juratu fuit de calupn ⁊ q poss oppone except' rei Ju
dicat' legitie fce si no pbauit vltius no poss oppone ⁊ te
neat' isup ⁊ possit quilibz Judex i suo officio omis ⁊ singlos
tmin pcepta arbitria arbitratus amicabiles 9positoes
⁊ snas p appllat' no suspensas i octo dies post q petit'
fuit exequi ⁊ executori madare ni opponit' aliqua dca4 ex
cept' que opponeret' ⁊ probaret' infra octo dies ⁊ q oppo
nes dcas except' vna tm i tmin a Judic' statuedo poss
eligere q si no fecit ex tunc reus no audiat' Et ide poss
cogere debitore Et 9stringere i psona ⁊ rebz ad uolutate
creditoris ad pdca facienda ⁊ ad iplenda Et si deficeret
bona ⁊ no i veniret ad suficietia poss redire ad psonale
executioe3 pstitu acto4 fact4 ⁊ iterato fiat executio cre
ditorj i psona ad ei' petit' etc. Jta tn sup executioibz non
opus 9testari litem nec Jurare de calupnia no obstant' q sup
dicat post qua Juratu fuit: Ut ante litis contestatione
Soluat salariu3 pro comunj: —

iiij.or Item Statuim' q si cora aliquo Judice lis debet contestari
i Jurari de calupnia Jud cora quo causa est vt lis faciat
solui salariu pcon apartibz an lit. contestat. s. sex den +
cor p qualibz libr aqualibz pte cam' cois narn Et si
actor no soluerit salariu no pcedat acalupnie Juram
et reus simit no audiat n pmo soluit salar ant den
i omibz petit. saluo q i ctotibz Guaretitys laud vltimy
uolutatibz q i dcis cais salariu no soluat. Et si aliq
pars fuit cotumax ille qui cotumax recipet soluat +
totu salariu. s. xij. den p qualibz libr cam' dci cois ita
q ant platioez cotumacie soluat saluo i causis sup
dcis i quibz Judex poss ipone pena quiq s. cor p qualibz
die. cuilibz pti p dco salario soluedo quotiens opus fuit
i de sco auferat i si Judex hoc obmisit soluat illud
salar de suo ppo i pcess no valeat si salariu no fuit
solutu i salar illud pueniat ad cam i mediat. i no ad
not bancy. Q Judex minor sume iusta de ca possit reuocari suspect

v Item Statuim' q Judex sup causis Cuilibz minoris
sume possit reuocari suspect ex Juxta ca pposita i pro
bata p Juramentu: Et de illa ca de qua fuit suspect
i reuocat no possit audire ut cognoscere s de ea cogno
scat. i cognoscere poss Judex dni vicarij maioris sume
i sumarie p ut sibi de Jur uidebit. Et idem de notys
si ambo fuint reuocati suspecti si no allegans suspi
tione no pbauit puniat pena x. libr cor Q qulibz Re
ctor i officials dci cois i qa acthatas cora pcessore suo ualeat

vj Item statuim' q dns vicarius i quilibz Judex possit
Et debeat difinire i sumare In cais i de causis litibz et

94v

qstioibz i coactis pcessore suo sup quibz pronuntiatu no eet
p acta pendentia sm q eis melius d iure videbit' qtetaz
puiso q nous iudex noua delatioez dar teneat' i debeat
ad pbandu sipetu fuit. i caus pendetibz Additum q locum
no hat si in ca eent testes publicati i datus tmin pti
ad recipiendu copiaz ad apponedu :. Qz cause mon hospital i misabiliu p[...] tractet' i fiant sine strepitu i figur iudicij.

vij. Item Statuim' q cause Eccliaz mon hospital viduaz
i misabiliu psonaz i paupuz vz no habentiu aliquid
i bonis n q potit' fiant tractet' i cgnoscat' Ac defini
at' in curijs Ciuitat narn sine strepitu i figura iudicij
i sine salario ita q i finali detmiatoe fuet iustitia ptibz
no obstante statuto q loqtur de salarijs soluedis et
alijs quibzcuqz qtrariu facietibz : De pupillis i mino
ribz deceptis i defraudatis a tutoribz curatoribz Ac
toz i eoz negotioz gestoribz

viij Item Statuim' q cuz in Ciuitat narn i ei' districtu
tutores tutrices Curatores actores i negotioz gestores
multa enormia nefaria i abhominabilia ad v'sus pupil
los i minores quoz tutelaz curaz i negotia adm
straueri i admistrat qmissa sint i qmictat' qtinue
maxie i alienado de bois i possess pupill ul minoz
qsitis falsis coloribz i causis Statuim' i iuiolabit' +
qsuaij volum' q si aliqui pupilli ul aliquis eoz ali
quis vl aliqui qsanguin diceret vl diceret re ul res
alicui' pupilli ia fca adulti ul ipius adulti ul mino
ris ptutore ul tutrice ul actore ul curatore ul ne
gotioz gestore qui ul que tutela actoria ul cura
seu negotioz gestionez ul administratoez talis pupilli
fci adulti ul minoz qui dco mo se deceptu ul eno
mit' lexu dixerit q dns vicarius Ciuitatis narn.

x

95

& quicunq; iux ipsis ad requisit. talis pupilli iam facti ad
ulti possit teneat & debeat vinculo iur. & ad pena. c. libr.
cor. de suo salario soluendo de ipsa querela cognoscere sum
arie & de plano sine strepitu & figura iudicii & sine
libelli oblatione & litis contestat. & salarii solutione diebus
feriatis & non feriatis. Et si inuenerit talem rem seu res
pupilli uel facti adulti fuisse per istra vel testes uel aliquo
iudicio vel presumptionibus alienatam seu alienatas statim
ipse vicarius uel eius iudex & incontinenti cognouerit de ipsa
querela uel causa modis omnibus quibus potest cogat pos
sessorem talis rei alienat. & faciat ipsi pupillo uel adu
lto seu minori ipsa rem seu res petitas restitui re
stituto pretio quo fuit vendita & factis quietationibus
habitis compensat. fructuum perceptorum non obstant. quod talis
seu tales res fuerint vel fuerit per plures & plures successiue
alienat. seu alienata & permutata & talis adultus seu
minor talis rei seu rerum recuperet & recuperare possit &
vtatur & fruatur ut verus dominus & possessor. Et dominus uica
rius & quicunq; ipsius iudex qui de hiis cognouerit in predi
ctis & circa predicta — fuerit negligens uel remissus ipsam questi
onem non diffinire in fra duos menses a die querele porre
cte sit & incurrat pena predicta que non steterit per partes uel iu
sto impedimento fuerit impeditus. Et camerarius camere Roma
ne etc. & cam. camere ad petit. talis adulti seu minoris +
tenere debeat per cam. Et predicta locum habeant in presentibus +
preteritis & futuris. Et habeant locum predicta si predicte fraudes
& alienationes facte & commisse fuerint a xiiii or ann. citra
& intelligatur talis alienatio in fraudem uel enorme dampnum
pupilli facta si probaretur modis predictis uel aliqua eorum

viiii

re talem fuisse vēditā minus dimidiā iuxta ptij tpr̄ fiēt
p aliquē qui fuīt pupillus ꝯ° cōtract⁹. Addicim⁹ ꝙ nul
la refutatio de amīstratōe tutele poss̄ fieri p aliquem
qui fuīt pupillus qui sit adultus donec qui sit salui
sanguin̄ ppinquioꝝ tali oliz pupilli ex linea patena
ul materna: Qui si nollent ad ēē requisiti mādato iu
dicum seu judicis dn̄i vicaȳ ꝙ poss̄ talis refutatio
fieri cū p̄sentia ꝛ licenti duoꝝ judicū dn̄i vicaȳ seu al
tius eoꝝ ꝛ valeat ꝛ teneat Ac si fcā ēēt cū p̄sentia duoꝝ
ꝯsanguineoꝝ. De citatiōibꝫ fiendis ī casis ciuilibus.

viiij Item Statuim⁹ ꝙ citatiōes in causis ciuilibꝫ fiant
ꝛ fieri debeāt ī qualibꝫ curia dc̄e ciuit̄ hoc mō vꝫ p̄ma
citatio p apodixā ꝛ cedulā missam ꝛ relictā p castaldū
cui ꝯmictit̄ ad domū citati ul hītat̄ ipius ul in qua
cōsueuīt hītar̄ ī qua appodissa seu cedula cōtineat̄
nom̄ judicis ꝛ notꝛ corā quo citat̄ ꝛ dies citatiōis et
tmin⁹ in quo ꝯparē debeat. Et p vna cedulā seu citat̄
nō possint citari n̄ tres p̄sone n̄ fuīnt testes aliter p̄ma
citatio nō ualeat nec teneat alie citatiōes fiant ī cāis
sine cedula prouiso ꝙ si ī cāis alicui⁹ ēēnt plures tribꝫ
p̄sonis que deberet citari ꝙ tunc sufficiat vna cedula
de omībꝫ nō obstant̄ ꝙ supius dcm̄ est ꝙ nō possint
citari n̄ tres p̄sone ī vna cedula: Et credat castallo
qui dixit se citasse ꝛ cedula dimisiss̄ Ita tam ꝙ de
cedula diximus locum nō hāt ī litigijs ꝛ cāis x libr̄ ꝛ ab in
de ī fcā Alie autē citatiōes ī pcessu judicij omes fieri pos
sint sine appodissa: De citatis ꝛ nō ꝯparētibꝫ p aliquo
debito et de hui⁹moi processu.

x. Item Statuim⁹ ꝙ si aliquis citatus vocatus fuīt legi
time p castallos cōis nari semel bis ꝛ tītio p̄hentori pro aliq°.

debito vel credito psonalr ut ad dom hitat suevel in qua solit e
hitare ut aliuz locum i quo moraret dumo citatio pueiat ut
pueniie poss ad notitia citati ut alicui de sua familia vel vi
cinoz ut qz cedula pme citations sit portata z no cparuerit
datis vno ut plurib idutijs p ut Judici videbit z placebit
Judex pnuptiet actore micte duz i tenuta z possess bonoz Ci
tati pmo mobiliu 2o stabiliu 3tio nominu debitoz pmesura
debiti declarati z expensaz z salaij soluti pstito Jur. 3z for
maz Juris i qua tenuta dcus vicarius z quilib Judex in
suo officio teneat z debeat talem imissuz defende ita qz
possit ipaz rem in qua in missim fuit pacifice posside z
z fructus pcipere Jta tame qz fruct pcipiendo cpensant
i sortem p ea extimatioe qua fuit tpre pceptionis eoz et
stet locatoi qua fecerit debitor z fruct pcipiat sm forma
z pactu ipius locationis: Et ipa sors fructuu extimet. Si vero
talis res no eet locata imissus possit eam locar z dare ad la
borando vel dom ad hitando sic potat dns rei fruct pcipi
at z inomi cau ad hit fruct copensent in sorte. Qua tenu
ta ille q que fca est imissio recupare possit refectis expes
z fide Jusor pstito i fra duos mss adie fce dce imissionis
z elapsis duob msib. Judex ad petiti creditoris possit
z debeat pcede ad sm decretu Citato prius dco reo qz i fra
tmin p ipum Judice statuedu cpeat ad dicedu alle
gandu z opponedu quidqd vlt z pot quar no debeat
pcedi ad inmission z ad Judicatioez ex 2o decreto sup
tali re in qua imissus fuit i possession ex pmo decreto
Si quis vero fuit ut fuit ipossess alicui rei ex 2o de
creto fruct pcepti no coputent in sorte. Si vero actor no
luit tenuta bonoz sz voluit executioez psonalez tuc
reus cotumax possit exbandiri: Et Judex in pone pe
pena vel banu v. s. coz p diem quatum imora fuit
debitor soluedi ut satisfaciedi du mo pene mee no posse

excede͂ sumaz sortis ī qua pena ꝯdepnet᷑ ꝑ dnz vicariu͂z
dc͂e Ciuitatis ꝑ qualibȝ die more vt dcm̄ est. Et executio
huiu͂moi nō fiat n͂i ad petit͂ ꝯditor͂. Si vero creditor tenu
ꝑtiauit ant͂ execut͂ ꝛ sumaz cause q̄ vlterius officialis
ꝑcede͂ nō teneat͂ sup tali accatione. Prouiso q̄ actor
ī missus vt dcm̄ est qui fruct͂ ꝑcipiet referat Judici
ꝛ scribi faciat apud acta Judicis aquo executioez meruit
ul successorj eius fructus ꝑceptos. Et si negleserint refer͂e
stetur Iur͂to debitoris de fructibȝ ꝑceptis. ¶ Si vero reus nō
hitaret ī ciuitat͂ ul comitatu narn͂ q̄ citatio fiat ī palatio
cois ꝛ ant͂ palatiuz In scalis ul platea ī valeat ꝛ teneat ac
si fieret ꝑsonalit͂ vt ad dom͂ hitat͂ ꝛ fiat alta voce. Addicim͂
q̄ ī comitat͂ sufficiat vna citatio ꝑhent͂ cū cedula missa ꝛ
dimissa ut dcm̄ est dū mō ī citat͂ nō min͂ triū dier͂ t͂mīn͂
assignet᷑. Addicim͂ q̄ stetur Iur͂to debitoris Ut sup dcm̄ est
de fructibȝ ꝑceptis cū vno teste bone fame: De eo qui me-
ruerit executione ꝯ aliquez de quo nō reperiret͂ aliquid ī bonis:

xi. Item Statuim͂ q̄ quicūq͂ meruiñt ul meruit execu
tioez ꝑ dcm̄ dnz vicariu͂z dc͂e Ciuitatis ꝑ sc͂a roma
na ecc͂a vt aliquē Judicē dc͂e ciuitatis ꝯtra aliquez
debitore͂ ul herede͂ debitoris q̄ micteret͂ intenuta͂ et
possess͂ bonor͂ vacatiuz debitoris ul heredis eī ꝛ rela
tuz fuit vt herit ꝑ executore͂ se nō iuenisse vt in-
uenire de bonis vacatibȝ eius vt eor͂ ꝯ que ul quos
ꝑnuptiato fc͂a eet vt fuit q̄ post dc͂az relatioez fiat
q̄dam publicū bandimētuz ꝑ ꝑcone cois In palatio
cois ꝑdci ī contrata ī qua hitant hitabat ul hitar͂
ꝯsueuerat tales debitores vt debitor q̄ quicūq͂ ꝑ
scit de talibȝ bonis vacatibȝ taliū debitor͂ vt debi
toris debeat ꝯparer͂ corā Judice corā quo cā fuerit

infra illuz t'min infra que tali judici videbit' as-
signandu3 ad docendu3 bona vacatia taliu debitor3 +
ul debitoris. Et si aliqua bona vacatia assignata no
erut judex procedat s3 forma psentis cap. Et si aliqs
i fra t'min talis bandimeti cparuit assignado aliqua +
bona vacatia tuc judex cora quo tal ca erit teneat' r de
beat recipe juramtuz ab huimoi assignator q tale as
signatioem no facit animo calunie. Et tuc recepto ab
eo iurameto pdco statuat ei t'min ad pbando ipa bona
p eum assignata ee uacatia. Et si no pbauit eu i expes
cdenpnet. Et tuc absq alia executioni r no facta alia
execuxioe ul pcessu poss quilibz creditor ul herede
eius age actioe ypotecaria ctra possessores bonor3 ul
possessioes olim talis debitoris ul heredu ei alio pcessu
fco ul fiendo circa talez excussioez. Non obstantibz
alijs crrijs. Et sup ipo process actiois ypothecarie pceda
tur cora quocumq judice put actor placuit omibz
supfluijs dilatoibz resecatis. Et intelligat' res fuiss in
bois debitois ul heredu ei' r si ille c quez agit' possit an
obligat' ul post spatiuz .x. anny n pbaret' an obligat' et
qua ageret' p debitore alienata fuiss legitie: Possit
etiaz judex qui de hijs cgnoscet sumarie de tpr po
ritat' cgnoscere i terptes. De citatis r cuictis ypotecaria actoe.

xij Item statuim' q quicuq fuit citat' ul cuictus
ypotecaria actioe q judex qui de hoc fuit requisitus
teneat' ad petit' huimoi citati ul cuicti vel heredu eius
facere plenuz jus sumariuz tali cuicto siue heredibz eius sine
libelli oblatone litis ctestation salarij solution c alios pos
sores sessores bonor3 talis pmi debitois put qualitas fac
exigit r reqrit ad ctribuendu. Cum eo in debito put quisq

possidet prata in contributione debiti pro quo mutuum fuit statim quod ad ipsam contributionem non teneatur possessor vel possessores habens vel habentes ius primo et possidentes pro priori debito :·~

Qualiter dominus vicarius cogat debitorem in persona et rebus ad petitionem eius pro quo in aliquo est fideiussor :~

xiij Item statuimus quod dominus vicarius dicte civitatis pro sancta romana ecclesia et eius iudices et quilibet iudex in suo officio cogat et compellat ad petitionem fideiussoris debitorem in persona et rebus pro quo in aliquo fideiussit vel fide iubet vel pro quo aliquid solvit vel condempnatus fuit vel erit vel pro quo in obligatione stet vel stabit quantocumque magis multo vel modico tempore in fideiussione obligatus steti vel stabit extrahere et conservare ipsum fideiussorem vel eius heredes indempnes et etiam reficiat ipsi fideiussori vel eius heredibus expensas et dampna in fiat dicto fide iussori vel eius heredibus contra dictum debitorem pro quo fideiussit et fideiubebit iure summario sine strepitu et figura iudicii et libelli oblatione omnibus iuris solenitatibus obmissis et non obstantibus feriis quibuscumque : Et hoc si clarum fuit instrumento confessione testibus vel alio modo legitimo et coacto fiat in persona et rebus ad voluntatem fideiussoris vel eius heredis + Et cum exceptionis executoris a fide iussione dominus vicarius et quilibet iudex ad hec requisitus ad petitionem fideiussoris vel eius qui solvit vel heredes ipsius dummodo appareat se solvisse vel eius heredes mandare debeat principali vel eius heredibus quod infra mensem debeat talem a fide iussione eximere et liberare et extrahere. Et etiam predictis exequendis quilibet eorum possit imponere penam et bannum x. solidorum cortonensium pro qualibet die more a termino in antea et ea exigere pro dicta camera. Et nichilominus ad dictum mensem in antea cogat eum ad satisfaciendum predicta realiter et personaliter ad voluntatem fideiussoris vel eius heredis quousque exactio fideiussoris facta fuit cum effectu. Et insuper licitum sit fideiussori vel eius heredes.

ſua auct ſine pena cum ibonis illius p quo fideiuxit ut hrdo ei intrare possidere fructus pcipe usque ad satisfact ſortis dapnorum expensarum. Et ſi pncipalis in hoc fuit contrarius ſoluat p banno dce camere C ß cor. Et pdca oia sup iscripta quilibz Judex i suo officio teneat debeat in uiolabilr obsuare no obstant aliqua except iuris ut fcti no obstantibz ferijs ſolenibz ut repentinis ut aliqua alia exceptioe n ſolut refutat rei iudicate finite ut trasatt. Et ad hoc dns vicarius teneat in uinculo Jur ad pena C libr cor aliquo cap sup ut infra posito no obstant. Qz nullus fideiux possit cogi nec sibi aliqd peti si pncipalis fuerit Soluendo :.

xiiij Item Statuim q nulla pª possit ut debeat i aliqua curia ciuitat conueniri aliquem fideiux ut fideiuxoes pro debito vel obligatioe Ciuili pius q pncipales ut pncipales ut pius q hredes pncipalis n agi vel peti poss aliqd ab aliquo fideiux ut ei hredibz p ciuili debito si pncipalis ut pncipales ut ei hedes sunt certi soluendi ydonei. Sz tunc demu poss conueniri fideiux conuento pncipali no inuento ydoneo soluendo Et executioe bonorum vacatiu pncipalis fcte ut hrdes huiusmo pncipalis vz p ea pte p qua no eet ydoneus no reptis bonis uacatibz no alr. No obstant renuptiatoe q diceret fca pro fideiuxioe qui renunciauit vel renunciabit beneficio noue constit ut renuncians omi beneficio psenti statuti cap cui renunciari no possit fideiuxor uo i ca criminali i qui p quocumque delinqt fideiuxerit conueniri poss scdm forma iuris et oligatis sue. Qz nullus notus ponat i aliqua sua

98v

scriptura quod aliquis renuntiet beneficio presentis statuti :-

xv. Item statuimus quod nullus notarius ponat vel scribat in aliqua sua scriptura publica vel protocollo quod aliquis fideiussor renuntiet beneficio in capitulo presentis statuti quo cavetur quod primo conveniat fideiussor quam principales et cetera. Et quicumque notarius contrafecerit in scribendo in aliquo contractu vel instrumento puniatur vice qualibet in x. solidis cortonensium quam penam teneatur dominus vicarius auferre pecuniam de facto. Addicimus quod executio fiat expensis principalis in rebus debitoris prius sumarie. ut continetur in capitulo presentis statuti supra posito et quod requirat fideiussor in ipsa excussione ad docendum de bonis vacantibus Quod

Si aliquod instrumentum esset perscriptum contra principales et contra fideiussores sit idem

xvj Item Statuimus quod si aliquod instrumentum est vel erit perscriptum contra aliquem vel aliquos principales debitores in quo intravit vel intraverit fideiussor intelligatur esse perscriptum contra fideiussorem et sit et etiam sit esse perscriptum //. Et si plures essent principales debitores contra omnes intelligatur esse perscriptum contra unum debitorem intelligatur esse perscriptum.

Quod In causis Civilibus exceptio trienalis poni non possit.

xvij Item statuimus quod in causis Civilibus agitatis et agitandis civilis dicte civitatis Coram quocumque Judice pendentibus et que pendebant trienalis exceptio vel alius processus opponi non possit nec habeat impedire processum sine ferende in ipsa causa vel causis.

Quod Judex minoris summe possit abreviare terminum ad solvendum.

xviij Item Statuimus quod Judex minoris summe Causarum Civilium possit abreviare terminum debitori ad solvendum vel prestandum vel faciendum aliquid in modicis causis et quantitatibus vel rerum extimationis .C. solidorum cortonensium vel infra suo arbitrio non obstante capitulo quod loquitur de termino unius mensis vel xxx dierum :-

Quod quilibet qui successerit alicui ex testamento vel ab intestato debeat hereditatem in sex mensibus aceptare vel repudiare.

xviiij Item Statuimus quod si aliquis successerit alicui ex testamento vel ab intestato vel alicui fuerit delata hereditas ex testamento vel ab intestato teneatur et debeat infra sex menses computandos a tempore obitus defuncti per se adhire vel repudiare hereditatem

ipaz Et si nō repudiauit hereditatē ipaz infra dcm tps eaz
intelligat adhiuisse et conveniri possit ut heres et beneficio inuetarij et
uti nō possit nec possit postea hereditatem ipam repudiare Si
uero hereditatē ipaz adhiuit infra id tps si uti uoluit beneficio
inventarij teneat facere inuentarium et aplere alias pinuetario faciendo
nō audiat: prouiso quod quicumque repudiauit hereditatem ipam
modo predicto in termino antedcm teneat et debeat de ipa repudiatione
facere fieri publicum instrumentum et ipm cancellario coīs predicti facere
exibere Qui cancellarius teneat et debeat infra xv. dies
post assignationem ipaz legere in consilio generali ut nota sit
repudiatio antedicta et aliter repudiatio facta nō teneat ipo
iure. Si uero nō apparuit infra dcm tps repudiatio huiusmodi
modi ut ipa adhiuisse ut possiderit per se uel alium aliqua bona
hereditaria quod heres censeat et tamquam heres conveniat et conveniri et
possit censeat hereditatē adhiuisse possit tamen si uoluit facere
inuetarium infra tps a lege statutum dum tamen metas decem
sex mensium nō excedat Si uero post dcaz repudiationem adhiuit
uel possiderit domum uel aliqua bona hereditaria tamquam in solidum
possit conveniri a creditore uel creditoribus hereditatis nisi constet
ipuz ex iuxta causa et titulo pro suo iure et nō pro iure heredi-
tario possedisse. Et predicta nō vendicet sibi locum in minoribus et
xviij annis qui adhire uel repudiare hereditatem nō possunt sine
auctoritate alterius: Et in absentibus a territorio ciuitatis narnie et
et ab ipa ciuitate dum modo huiusmodi absens uel absentes
Iurauerit ad sancta dei euangelia huiusmodi delationem hereditatis
que deferri potuit nō puisse ad eorum notitiaz. Et tunc prestito
iuramento predicto habeat talis absens terminum predictum ac si presens uel presen-
tes fuisset uel fuisset in ciuitate predicta De Ripe que sunt in
Circuitu ciuitatis narnie apparentur

xx. Item statuimus quod si aliqua ripa dicte Ciuitatis est sine
appimine muri quod illa ripa debeat actari et reparari lapidibus

99v

ꝛ calce ĩ muri ꝙ illa ripa debeat actari ĩ altũ usq3 ad
quinq3 pedes ut inde pueri cadẽ nõ possint ꝛ fieri debeat
expensis hoĩnuz de parr ĩn qua sita est dcã ripa ad peti
tioẽz cuiuscumq3 petentis: Et hoc fieri faciat dñs vicarius
ĩfra xv. dies post quã petitũ fuit ad ꝙ opus fieri fa
ciẽdo elegi debeat unus supstans ad petit. cuiuscumq3
de dcã ꝯtra. De afficitibz ꝛ censibz qui debent comunis
narnie ac etiam Redditibus exsigẽdis:.

.xxi. Item Statuim̃ ꝙ dñs vicarius dcẽ ciuitat. ꝛ alij offi
ciales ipius ciuitatis teneat iurato. ꝑ posse exigẽ ꝑ
dcõ cõi qd sibi debet a dñis de labro hoĩbz de monte
caluo ꝛ afidelibz dcoꝝ dnoꝝ: Et ab hoĩbz castri focis
et ab hoĩbz ꝛ cõe castelioni ꝛ acõi castri utriculi ĩ salin
piscium pro capo narnien ꝑcensu castri modij: Et cõe
sci gemini Et castri stronconi castri carbij ꝛ spaliũ per
sonaꝝ dci castri ꝛ collis vetulj et castri sci viti castri
stroiani Et dñis dcoꝝ castroꝝ ꝛ a castro ꝙ fuit dñi
Egidij normãdi ꝛ oĩa q̃ ipi cõi tenent. Et Si dñs vicarius
hoc facẽ neglexit ꝑdat de suo salario. C. libr cõi Et idez
facẽ fieri teneat ꝛ debeat ab hoĩbz locis ꝛ ꝑsonis que cõi
narn sub ire ꝛ sub ẽe ꝛ ꝯsuueuerũt reali ꝛ ꝑsonali ꝛ utroq3
mõ ꝯsuetudĩe ut promissiõe. Et idem dicim̃ de filijs Ricci
rdi petri de sabina: Et si castrũ ut ꝑsona huiũmoi hoc
facẽ ut ꝑstarẽ ꝯtempsit ex nũc hant ꝑ exbanditis dicti
cõis Et nullus det eis auxiliũ ꝯsiliũ ut fauorẽ. Et Mo
lendinarij ciuitatis ꝛ cõitatus narn ipos ut altum ipoꝝ
ut eoꝝ ꝑ se ut ꝑ alios nullo mõ recipiat Et eis ut alij ꝑ
eis nõ macinet bladũ. Et etiaz alij artifices dcẽ ciuitatis
nõ mĩstret eis de artificijs ꝛ artibz eoꝝ merito ut gratis
et nullus recipiat ut receptet eos ĩ dcã ciuitat.
ut eis ꝯtrat. Et qui ꝯtrafecerit ĩ x. libr cõi vice qualibz ꝯdẽpnet.

et quilibz possit ꝯfacientes denuctiar accuare ⁊ habeat me
dietate bani ⁊ teneat in ꝯcientia et stetur iur᷑to denuctia
toris cu vno teste fide digno. Prouiso q̄ qn̄ opus fuit dn̄s ⁊
vicarius cū ꝯsilio ppl̄i ⁊ cōis moneat artifices ⁊ molendinarios
p̄dcōs sicut cautius ~~euis~~ eis videbit q̄ quilibz de p̄missis caue
se debeat ne penas incidant sup̄dcās ⁊ nt̄ ꝯfaciat i pōcis:

De Arbitris ⁊ arbitratoribz cogendis ferre ~~arbitr~~ arbitria.

xxij. Item Statuim᷑ q̄ dn̄s vicarius dc̄e ciuitat teneat iur᷑to et
etiam eius officiales teneat īfra .x. dies post quā petit fu
erit cogē arbitratores arbitros ⁊ amicos cōes ⁊ amicabiles
ꝯpoitores ferre arbitriuz siue laudū s̄m formā ꝯpmissi et
quilibz iudex possit ipone pena cuilibz arbitrio .xx. s̄ cor p̄
qualibz die qua erit i mora feredi laudū ul arbitrū et
nichilo᷑ p̄sonalr cogat eos. Addicim᷑ q̄ si arbitri arbitra
tores ⁊ amicabiles ꝯpoitores nō tulerit arbitriū seu ar
bitratuz ⁊ amicabil ꝯposition īfra tres m̄s adie ꝯpmissi
i eos for post dcōs tres mens sit cassuz ꝯpromiss ⁊ arbi
triuz ⁊ arbitratū seu amicabile ꝯposition ferre nō possit
et si tulerit nō ualeat nec teneat ip̄o iur: De arbitra
tibus ⁊ s̄niis latis p̄ arbitratores:

xxiij Item Statuim᷑ q̄ dn̄s vicarius dc̄e ciuitatis ⁊ officiales
ipius Ciuitatis teneat p̄cise sine ꝯtradiction aliqua ⁊ exce
ptiōe facē obs̄uari arbitria ⁊ arbitratus ⁊ amicabiles cō
poitores sumas diffinitiuas int̄locutorias i quibz cōtinet ali
quid fieri ul dari it̄ partes ⁊ eax h̄des: Prouiso q̄ si ⁊
aliqua sententia fuit lata p̄ aliquos arbitros ul arbitra
tores arbitrū ul arbitratore de aliqua questiōe ꝯpmis
sa p̄ aliquos ꝯsanguin q̄ nulla partiū possit peter re
duci ad arbitriū Boni viri ad pena Quinquaginta libr
cor. Qua pena dn̄s vicarius teneat ⁊ debeat auferre de fcō.

quod capm bandiat: De notijs cogendis ad scbendis et
restitut instra r acta p salario competenti:-

xxiiij Item Statuim q dns vicarius r quilibz Judex i suo officio
poss coge r cogat si petitu fuit quelibz nots scbei r restitue
acta r istra publica psonis ad quas ptinet p salario ppeteti
r p obsuatia hoz possit impone pena xl. s. cor p qualibz
vice r ipaz aufere de fco. Et q de salario opetet stet de
claratioi r arbitrio collatyalis dni vicarij narnien: De au
silio r fauor dando dno In uassallum non obedientem:-

.xxv. Item Statuim q si aliquis bassalus alicui castri ut ut
uille coitat narn no obedieit madat dni sui q dns vi
carius r quilibz aliu officiales dce Ciuitat qui de hoc fuit
requisit teneat tali dno dari auxiliu r fauore ad petit
talis dni ut sibi videbit ad pstando Justia: De Testametis
r ultimis volutatib Ratis habendis:

xxvj Item Statuim q dns vicarius dce ciuitatis r qulibz offici
ales teneat Jur ipi r quilibz alius officialis dce ciuitatis
rat r firm hre r executioi madar omia r singla testa
meta de Jur fca r ultimis volutat a psonis qcie erut ut
fuerut ietat testadi r testameta odere potuerit de bou
testatoris facta: Et Jde dicim In quibzcuqz ulis volutatibz
fcis r fiendis: De Juribz ecc Bti Juuenalis r sci ualen
tini in capo manu tenendis r obseruadis:

xxvij Item Statuim q dns vicarius r alij officiales dce ciuitat
teneat p posse de Jur defendei osuar r manu tener bona
possess Jura r Jurdictioes Bti Juuenalis. ecce s. valetinj
i campo r omiuz aliaz ecclia cuiutatis r coitatus
narn r laudabiles osuetudines: Et ec sci pauli tenut
arcbij sci victoris de Utriculo r sci nicolai de mont Et
vbicuqz fuint r dar capo ipius ecc Bti Juuenalis auxiliu
r fauorez Juxta posse. cu fuint requisiti Quod si neglictes.

fuerit perdant ipsi et quilibet ipsorum de suo salario C. libras cortonenses :—

De Reparatione alicuius domus molendini vel hedeficii communis inter aliquos consortes.

xxviij Item Statuimus quod domus vel hedeficium vel molendinum seu sedium alicuius molendini quod est vel erit communis quantum ad proprietatem vel usufructuarium vel quantum ad utrumque inter aliquos et talis domus vel hedificium indigeret actatione vel reparatione in toto vel in parte suis sotius vel sotii consors vel consortes possit vel possint illud tale hedificium vel casalem vel molendinum vel sedium alicuius molendini reactare reparare et reficere suis expensis aliis consotibus invitis salvo tamen semper iure omnium partium indivisis et liceat tali reficienti tali hedeficio domo vel casaleno vel molendino uti tenere et possidere et fructus de eis percipere et habere ac locari donec expensas factas prorata pro ut competit rehabeat a consortibus suis pro eorum parte Et dominus vicarius et eius officiales dent auxilium tali consoti vel consortibus actati vel actatibus vel actare volentibus tale domus vel hedeficium casalem vel molendinum Et insuper consorte ad petitionem cuiuscumque eorum compellat per dominum vicarium et eius officiales ad divisionem rerum supra positarum in ceteris regionibus si comodis regionibus dividi potest vel in pecunia dividere si comodis regionibus dividi non posset Ita quod ille vel illi qui in licita cautione superant a consorte compellantur cedere iura ei cui res remanere debet soluta pecunia licitatoris Addicimus quod si huiusmodi consores vel consortes de tali hedeficio vel domo non refecta nullam possit utilitatem recipere quousque refectum huiusmodi reficienti vel facientis expensas pro parte qua habet : Quod agens ex iure sibi concesso ab aliquo non subiecto non audiatur nec eis petitio admictatur :—

101v

xxviiij Item Statuim(us) q(uod) nullus agens de iur(e) sibi cesso ab eo qui no(n) e(ss)et de iuriditio(n)e d(i)c(t)e ciuitatis vel (con)tinus habitator ciuitat(is) vel co(mun)itat(is) narn(ie) (et) qui no(n) respondeat d(i)c(t)o co(mun)i (et) ba no sanguine (et) datiua audiat(ur) i(n) aliqua curia d(i)c(t)e ciuit(atis) nec ullo mo(do) petitio admictat(ur). Addicientes tali cap(itul)o q(uod) talis (con)ctus no(n) ualeat etiam si e(ss)et narnie fact(us) (et) vnitus (et) et locu(m) h(ab)eat i(n) presentib(us) p(re)teritis (et) futuris: Q(uod) nullus vassallus alicui(us) d(omi)ni Recipiat(ur) i(n) ciue(m):

xxx Item Statuim(us) q(uod) nullus vassallus alicui(us) recipiat(ur) in ciue(m) d(i)c(t)e ciuitatis mo(do) aliquo sine iur(e): De modo (con)stringendi filios vel nepotes at ad petit(ionem) petit(ionem) (con)sanguineor(um):

xxxi Item Statuim(us) q(uod) siquis h(ab)et ut habuerit filiu(m) ut auus nepotem (con)tumace(m) patruus nepote(m) (con)tumace(m) i(n)obidiente(m) dessipatorem prodigu(m) s(u)b(stan)tie sue ut at disolutu(m) ut male vite ut guer satio(n)e ut in actib(us) i(n)honestis de duct(us) d(omi)n(u)s vicari(us) narn(ie) et quilib(et) h(uius) officialis d(i)c(t)e ciuitatis ad petit(ionem) patris aui vel patrui cohereceat (et) (con)strigat at talem filiu(m) vel nepote(m) i(n) p(er)sona donec ad p(at)ris reuerentia(m) (et) obedientia(m) (et) etia(m) auui (et) patrui se reuertat (et) a malis morib(us) p(ro)uiso q(uod) si d(i)c(tu)s talis p(ro)digus vel mal(is) morib(us) de ductus no(n) h(ab)et p(at)rem auu(m) ut patruu(m) q(uod) d(omi)n(u)s ui carius (et) quilib(et) alius officialis debeat eu(m) coherc(er)e (et) (con)strig(er)e (et) eum cohercceat (et) (con)strigat ad petit(ionem) t(ame)n (con)sanguin(eorum) talis (et) p(ro)digi (et) i(n)obedientis detineat(ur) cohact(us) do(nec) (con)u(er)tat(ur) ad obedientia(m) (et) gubernet(ur) de substa(n)tia ip(s)ius i(n)obedientis: Et si no(n) h(ab)et u(n)de se aleret q(uod) talis pater auus patruus vel (con)sanguin(eus) ad quor(um) petit(ionem) detinet(ur) cohactus eu(m) gubernet Si u(er)o talis p(ro)digus (et) i(n)hobediens i(n) tali p(ro)t(er)uitat(e) p(er)sisteret p(ro) sus a co(mun)io(n)e ciu(ium) sepet(ur) (et) excludat(ur) alioquin pater auus (et) sibi i(m)putet si tal(is) inobediet(ur) filij ut nepotis i(n)obidientia(m) tollerabit: Et idem dicim(us) fi(er)i ad petit(ionem) matris de filio si talem h(ab)u(er)it vt d(i)c(tu)m est. Volum(us) etiam q(uod) p(ro) captio(n)e p(re)d(i)c(t)a:

nichil solue teneat: De Succedentibz ab itestato :~

xxxij Item Statuim᷾ q̄ si ↄtingat aliquē ciuē vł comitatin̄ dc̄e ciuitatis hn̄tez filios vł filiū masculū ut masculos ꝺ se legitīe natū vł natos ut nepotes carnales ex filio vł filijs ⁊ filiaz vł filias de se legitime natata vł ex filio decedē ab itestato supstitibz filijs ⁊ filiabz vł supstitibz nepotibz masculis ex filio vł filijs filius vł filij masculi dūmō nō sint monaci vł religiosi sucedant ⁊ veniāt ad successi totius hr̄ditatis paterne ⁊ matne. ⁊ filie femie vł nepotes neptes ex filio mortuo si eēnt dotate sint ↄtent dotibz eaꝛ quas pater vł auus dedit vł promisit. Et idem dicim᷾ de nepotibz masculis q̄ succedat i tota hr̄ditatē dūmō nō sint monaci vł religiosi si ex tali defunto nō supsint filij masculi: Et si filie femie vł neptes nō eēnt maritate succedat i ea pte i qua pat vł auus dotasset eas de padio sm̄ extimat tcīū vł ad min᷾ duoꝛ ↄsanguin eoꝛ vł ppinquoꝛ taliū mulieꝛ ⁊ pstār eis ↄuenietia alimt donec fuerit maritat ⁊ si nō volunt se maritare, ↄstituat eis dos ut dcm̄ est ⁊ hoc hat locū i psentibz pteritis ⁊ futuris: De pactis cū cōis coll castri collis uetulj obseruādis:

xxxiij Item statuim᷾ q̄ dn̄s vicariūs narn faciat ⁊ pcuret ita ⁊ talr q̄ pacta ⁊ ↄuetiōes fcā ⁊ hita seu habitas cū cōe et hoibz castri collis vetulj ⁊ cōe narn iuiolabilr obsuet et effectui demadet ⁊ hoies teneat obsuar dcō comun omia pmissa p eos dūmō nō sint ↄ ecclīastica libertate:

De sui redendo p officiale cōis dc̄e ciuitatis pu͛ces in palatijs:

xxxiiij Item Statuim᷾ q̄ officiales Comuīs dc̄e ciuitatis pu͛ce redant iura i palatijs dcoꝛ cōis ⁊ ppli ad bancas saluis hijs que sm̄ negotij qualitate oportuīt alibi expedirj. Et si aliqua i scalis palatioꝛ dci cōis ⁊ ppli actitata fuint

q valeat et teneat dum modo sit facta mandato Judicis Jur-
ditionem habentis Proviso quod summo mane usque ad tertiam et ab hora
nona usque ad vesperas omnibus diebus Juridicis Jura reddan-
tur. et campana comunis pulzetur ut officiales comunis dicte civitatis
pro sancta romana ecclesia uadat ad Jus reddendo ad bancas
ad quas fuerint deputati ad penam x. librarum cortonensium pro quolibet officiali
et quolibet die qua contrafecerit: Addicimus quod in audientia no-
ua palatij novi dicti comunis et populi debeat reddi Jus in civili-
bus et criminalibus causis. Quod Victus condempnetur victori
Jn expensis

XXXV Item Statuimus quod victus victori condempnetur in expensis et
omnis expensis facte in causa et questione tam in prima quam in causa
appellationis taxatione Judicis precedente quilibet Judex in suo
officio refici faciat ad penam x. librarum de suo salario dicte ca-
mere applicandam nisi Justam causam habuerit litigandi: De par-
titis fiendis Coram Judice occasione debiti:

XXXVI Item Statuimus quod in modicis causis usque in quantitate x. librarum
cortonensium etiam in quacumque quantitate magna ut pura pecunie.
ut reus si actor voluerit deferre. Juramentum reo et facere partitum.
ei a quo petitur Judex teneatur fieri facere et cogere illum a quo pe-
titur ad partitum huiusmodi capiendo vel referendo Juramento actori de
petitis per eum In tali causa vel casu non petatur vel peti possit libellus
et si petitur actor non teneatur ad id: Addicimus quod quilibet partitum
teneatur soluere camerario predicto camerarius recipienti si quantitas petita fuerit
C. solidorum cortonensium et ab inde infra sex denarios pro qualibet libra et ab inde supra
tres denarios cortonensium pro qualibet libre quantitatis petite. De cive qui molesta-
retur ab aliqua universitate districtus narniensis occasione
alicuius oneris realis vel personalis:—

XXXVII Item Statuimus quod nullus de dicta Civitate et qui fuerit ori-
undus de dicta Civitate et in ea continuus habitator possit vel:

debeat molestari vel inquietari ab aliqua universitate
ut comune alicuius castri vel ville districtus dicte civitatis a
comune alicuius oneris realis vel personalis dummodo talis civis
nichil habeat in territorio talis castri vel ville. nec fuit habitator il
lius castri vel ville. aliquo tempore sed solum cum civitate narnie
et cum civibus ipsius civitatis ipsa onera subire debeat.

Quod quilibet possit portare et proicere terraplenum :-

.xxxviij. Item Statuimus quod habitantes huius civitatis et omnes et sin
guli adiacentes et propinquiores et alij quibus necessitas fu
erit per terra possit licite et secure portare et portari facere omnes
sordes et immunditias et superfluitates domorum et viarum dicte
civitatis et etiam terraplenum et proicere et proici facere ex dicta civitate
ad plaias et loca consueta proici et portari et nulla persona prestet
det vel faciat per se ut per alium impedimentum vel molestiam
portantibus vel proicientibus in locis predictis ut aliquo eorum
qui contra fecerit solvat pro banno vice qualibet .C. solidos cortonensium. Si vero
talis contradicens non esset subiectus curie secularis illum remi
ttat dominus vicarius narnie puniendum ad curiam ecclesiasticam
et pareret quod puniatur cum effectu : Proviso quod ille qui porta
bit sordes vel terraplenum ad aliquem dictorum locorum illud proi
ci faciat deorsum ad ripam eo die vel sequenti et si non fe
cerit puniatur vice qualibet in xl. solidos cortonensium pro qualibet die qua
fuit in mora proiciendi deorsum quam penam dominus vicarius a
uferat et auferri faciat de facto et si de hijs aliquis fuit
denuntiatus denuntiator habeat medietatem banni et pene et
teneatur in credentia : Quod filij familias possint contrahere etiam
si minores essent :

xxxviiij Item statuimus quod filij familias. Mercatores et quilibet
alius sui iuris etiam si fuit minor xxv. annorum maior
tamen xv annorum mercantiam aliquam exercens libere contrahe

z mercari possint z possit. Et q cu tali z talibz actu ut
gestu fuit mercado ut vendo z pmictedo valeat z tene
at Ac si cu maior xxv. anoz hoie sui Juis gestu actu
ut pmiss eet du mo actus ipe pmissio ut obligatio no
faciat i fraudez. Qua fraudez dns vicarius z quilibz
cui Judex possint psume z ipa psuntio hatur p plena
z legita pbatioe. Et locu hat du mo tales psone ut
mercatores ut vendentes sint etatis. xviij anoz ut circa
z sint ben bon z diligentes psone z no dissolute ut ad ma
le facietes fcta eoz. Et possint etia sup dce pson in Ju
dicio ee tam i agendo q i defendendo sine gsensu pris ut
curatoris z valeat q gestu fuit cu eis i Judicio: Ac si ge
stu eet cu hoie sui Juis z maior. xxv. anoz: De mulier
dotata ut dotada q no hat recursuz ad bona pater
na ut Materna:

xl. Item Statuim z ordinam q nulla mulir dotata ut
i futuru dotada maritata ut maritada a pre matre
auo fre ut nepote ut patruo possit ut debeat habere re
cessuz ab itestato a bona paterna ut mris ut patrui set
sit gtenta de dote sua sibi soluta ut pmissa du mo ex ta
li pre aut mre subsint filij masculi ut nepotes masculi ex
filio z patruo sub sint filij ut ex fre talis patrui mari
tantis exstent filij maschuli siue filie. Et pdcta vendicet
sibi locu i psentibz pendetibz pteritis z futuris: Q nullus
nots qui sit Judex ordin iterponat auctem i vendit fie
de am inoribz:

xlj. Item Statuim q nullus nots de Civitat narnie ut ei
comitatu qui sit ut dicat ee Judex ordinarius itrponat
decretu aliquod Jn alieationibz minoz furiosoz mete
captoz ut eoz quibz itrdicta eet admistrato bonoz.

104

ut similiū n̄ in alienatiōibȝ tutorꝫ ⁊ si fieret n̄o ualeat n̄ te-
neat ipo iur. Sȝ talia decrepta cū opus fuit int'ponat' ⁊ in
terponi debeat p aliquē iudicē de iudicibȝ d̄ti vicarij Ciui
uitatis p̄dc̄e deputatū vł deputādū ad aliqua oficia vł
officiū solēnitatibȝ debitis p̄missis: De Int' dicton̄ bonoꝝ
furiosis ⁊ mēte captis ad petit' consultorꝫ :

xlij Item Statuim' q̄ si p̄pe ad petitiōe fr̄is ut alt'ius cuiuscū-
cūcȝ prodigi vł aīu ei' ut diceret' sibi aliquo m̄o cuict' fam.
male seu dissipator bonoꝝ suoꝝ furiosus ut mēte captus
d̄ns vicarius qui i hoc fuit requisit' teneat' ⁊ debeat it'dic̄
sibi administratiōeȝ bonoꝝ ut furiosus: Et intelligat' ce.
talis prodigus ut dissipator bonoꝝ ut furiosus ut mēte
capt' etiā si p̄baret' p famā publicā p quatuor testes ⁊ ex
tunc f̄cā tali idagine ⁊ ex tali int'dictiōe pu'ᵃ faciat ban
diri q̄ nullus ɔ̄hat cū tali vł quasi ɔ̄hat ut emat ab eo
ut pingus recipiat vł sibi mutuet. Et f̄cā tali it'dictiōe de-
ne' eideȝ tali prodigo ut illi cui it'dc̄a fuit administratio
curator siue curatoris qui teneā facē inuetariū de bōis hui'
mōi Et de ɔ̄ctu ut quasi ɔtract' f̄co cū tali in aliq̄ curia n̄o.
audiat'. Nichilo-r penā. C. libr. cōi talis ɔ̄hens cū p̄dc̄o vice
qualibȝ dc̄o cōi soluē teneat'. Et idem volum' valeē in illis
qui ɔ̄heret cū hui'mōi p̄sonis quibȝ i p̄terito dc̄a administra
tio int'dc̄a fuit. De Emptor qui passus fuit re empta aliū possidē.

xliij Item Statuim' q̄ si emptor cuiuscūcȝ rei ut ei' h'edes pa
ssus fuit venditorē ut ei' h'des ut h'ntem cām ab eo possi
dē ⁊ vti ipa re ēmpta ⁊ fruct' hui'mōi rei pacificē. p ip̄e
p tp̄s xv anoꝝ n̄ appareat locat' ɔ̄ctus hui'mōi rei paci
ficē emptiōis h'atur sublat' ⁊ ipo iur sit ⁊ ex eo agi non
poss ⁊ i hui'mōi possessiē ɔtinuet' possess venditꝫ cū possess
h'editat' ut h'nt' cām ab eo atp̄re venditiōis citra: Et ta-
lis emptor instrm hui'mōi possess cancellatū restituat. Et
hoc etiam locū h'at idonatoibȝ n̄o obstant' si talis venditor

vt donator constituit se talem rem emptor vel donator nomine
possidere: Proviso quod predicta locum habeant inter cives et comitatenses
vbicumque posita esset res vendita vel donata et etiam locum habeant
in presentibus preteritis et futuris non tamen hoc locum habeat in vendi
tionibus factis a sindico dicti comunis nec in et que in futurum fieret
hoc addito quod idem sit et fuerit in qualibet alienatione recipiente.

Quod priores Iudicum notariorum medicorum possint imponere certam penam etc.

xliiij Item Statuimus quod priores Iudicum medicorum et Notariorum
dicte civitatis et quilibet eorum possint Imponere penam cuilibet
Iudici medico et notario dicte civitatis vsque in quantitatem .xx. solidorum
contra [illegible] hiis que pertinent ad eorum officium que ordinata
sunt et ordinabuntur in eorum collegiis pro honore et vtilitate ipsius
officii. Et que ordinata sunt et ordinabuntur in posterum vale
ant et robur firmitatis obtineant: Et ipsas penas exigere pro
collegio: Et dominus vicarius pro hiis exigendis prestet eis auxilium
et favorem

De causis et questionibus inter coniunctos compromictendis et terminandis:-

xlv. Item Statuimus quod ad tollendum questiones et scandala inter coniun
tos quod quotienscumque aliqua lix causa vel contraversia fuerit vel pe
dens esset vel speraret esse inter coniunctos Coram domino vicario
seu quocumque alio officiali comunis dicte civitatis et maxime inter aliquos
fratres carnales vel aliquos alios consanguineos vel affines attinen
tes inter se vsque ad tertium gradum secundum ius canonicum computandum et in
ipso tertio gradu inclusive partes et consanguinei huiusmodi. Cogantur per
dominum vicarium et quemlibet alium officialem dicte civitatis et cogi
debeant realiter et personaliter ad compromictendum. Coram quo dicta cau
questio vel contraversia fuerit vel erit ut de plano concordetur
et fine [illegible] legitimo terminetur de iure et de facto in procedendo tam
in sermando sive diffiniendo fuerit ius et iustitia partibus quod
compromissum fiat et fieri debeat in duos consanguineos vel affines
eligendos ab vnaquaque parte vnum et quod dicti arbitri possint et de
beant procedere de plano et simpliciter et sine strepitu et figura
Iudicii diebus feriatis et non feriatis Qui arbitri sic electi

cogat p dcos officiales dom opmiss recip ad pena xl. s. cor
p quolibz die mor. Teneant insup dci arbitri dcaz questioes
eis omissaz siue omictedaz diffinire t tminare i fca mes adi opro
missi faciedo quod si no fecerint icurrat pena x. s. cor p quolibz
eor qualibet die mor. Et dns vicarius t quilibz alius offi
cialis possint dca pena auferre de fco t dce camere applicare
t qp p ipos arbitros fuerit laudatu. tminatu siue diffini
tu teneat dce ptes omi odictioe cessanter firmit obsuare
ad pena L. libr. cor. Et hoc itelligat si dci arbitri fuerint
ocordes si aut fuerit discordes pdci arbitri sic electi eligat
tuc ttius arbitr seu arbitrator de quo ptes ipe sint ocordes
Et si no ocordauerint qp tuc eligat alius neutri ptium
suspect rationabiliter put iudici videbit. Et quod p ipos
ul maiore ptem ipoz dcm t laudatu fuerit ualeat t tene
at t ptes ipe teneat obsuare ad dicta pena ut sup dcm e.
Et pdca no itelligant si huimoi questio fuerit de dotibz ul
vm appareret pub istrm: Et dns vicarius t quilibz alius
officialis possint iponere pena p hys exequdis cuilibz eor
p qualibz die x. s. cor t de fco auferre. Addicim qp dcm capm
no hat locu post quam fuerit lix otestata nec etia hat lo
cu post qp fuerit de huimoi cause i casibz pdci opmicti no
possint excepto qp vbi i pstrit eet lata sma ut foret lauda
tu ut smatu sup re ul questioe sine ca vbi apperent pub
istrm qp ad petitioez cuius cuiqz ptiu possit t debeat re opmi
cti difiniri t reuideri dcis mo i forma t laudo seu sma per
ipos lata stari debeat sub dca pena omi excepcioe seu odictioe
remotis. Addicim qp ad pitit aliquoz osanguineoz dci
officiales teneat facere citari ptes t opmicti t obsuare fere
da sma siue lata et nulla ptiu possit petere reduci ad ar
bitriu boni viri t qui ofecerit icurrat pena L. libr cor

quā dcō dcī dn̄s vicari⁹ et ~~et~~ alij officiales possint tene-
ant᷑ ⁊ debebeat auferre: : De debitor̄ suspecto cogendo
ad petitionem creditoris

xlvj. Item Statuim⁹ quicūq3 creditor ⁊ pricipalis seu fide
alicui⁹ ↄparuerit Corā quocūq3 Judic̄ dc̄e ciuitatis ut
iuitāno eiusdē Ciuit ⁊ dixerit se suspectioēz hr̄e de aliq
debitor̄ ut eo p quo fideiuxit dubitādo ne recedat ut fu-
giat ⁊ nō soluendo ad cautelā talis Judex ad petit huī
moi creditoris ut fidei talez debitore faciat corā se ↄ
parē ⁊ ipuz teneat᷑ ⁊ debeat talis officialis cogē p
sonalr ⁊ ipum tenē cohactū quousq3 satisfaciat cre-
ditorj de debito: Et si soluē nōluit pstet ydoneos fide-
iux de Judicio sisti ⁊ Judicatū soluēdo scā fide pus
de debito ⁊ recepto Jur^to de suspectioē pmiss nō tn̄ hoc ÷
vendicet sibi locū si Forens hoc petit ↄ Ciuem narn nisi
forens cū ciue ↄtrasserit i ciuitat narn ut se i dca Ci-
uitat pmisit solutaz De eo qui nō respōdet cōi narn
i bono sanguine ⁊ datia ēet alicui debitor aliquy Ciuis ut ciuitat

xlvij Item Statuim⁹ quicūq3 cōi narn nō respōdet i dati-
uis ⁊ collectis ⁊ ē fuit ul erit alicui⁹ ut aliquoz ciuiuz
narn qui dcō cōi respōdeat i bāno sanguine ⁊ datiā et
rendere ↄsueuit debitor ex cā mutuj ut depositi ut ex
Jur sibi cesso ab aliquo ut aliqb3 ⁊ talis debitor hr̄et ÷
castrū ul possess i tritorio dc̄e ciuitatis viso i str̄o de-
biti ut cessiois ↄpellat᷑ omī exceptioē remota n̄ opposu-
erit tn̄ de except ↄtentis i statut Gnar i fra octo dies
post ostensioēz talis ystr̄ p dnm vicariuz ⁊ ipius officia
les qui de hoc fuit requisit ad petit dcī c̄ditoris ad
soluēdo cogat᷑ debitū ad qd obligatū q apparet cū dapnis:

ꝛ expenſ ꝛ int[er]ee in pſona ꝛ reb[us] ꝛ p multa ī poſitioẽ[s] pene ad volũtate creditoris donec ſolu[er]it. tu effectu Jta tam q[uod] talis debitor tenuta ꝛ poſſeſſioẽ[s] tam ex p[ri]mo q[uam] ex [secund]o decreto ī fra ann[um] recup[er]are. ſoluto p[ri]mo itegral[iter] debito ꝛ refectis expẽſ damis ī [i]pſe creditori p[re]dco no[n] obſtant[e] aliquo cap[itulo] ſup[ra] vl infra. poito ꝛ addicim[us] q[uod] ī huiu[s]m[od]i debitor pſonal[iter] p creditore hu[ius]m[od]i no[n] poſſ[et] dn[u]s vicariu[s] qui de hoc fuit requiſit[us] teneat[ur] ꝛ debeat d[i]c[t]o creditori dar[e] execut[ionem] realez ꝛ eu[n]z imicti facere itenuta ī poſſeſſ[ionem] bonor[um] tal[is] debitor ꝛ cu[m] eo mictere familiaz ſuam ad d[i]c[t]am tenuta capieda ꝛ dar[e] eidem creditori om[n]e auxiliu[m] opportunu[m]. Jta q[uod] huiu[s]m[od]i [cre]ditor de poſſ[essione] de qua fuit immiſſ[us] fructus poſſit p[er]cip[er]e ꝛ h[abe]re du[m] tn[m] [com]putent[ur] ī ſortez ꝛ ītent[ione] ī p[re]ſenti ſtatut[o] no[n] vendicet ſibi locu[m] ſi talis forenſ dederit ydoneu[m] fideiuſſ[orem] de judicio ſiſti ꝛ judicatu[m] ſolue[n]do : De ferijs inponendis :

xlviij. Item Statuim[us] q[uod] ferie fiant p d[omi]n[u]m vicariu[m] d[i]c[t]e ciuitat[is] ꝛ eius officiales ꝛ quelib[et] aliu[m] officiale[m] d[i]c[t]e ciuitat[is] ī qualib[et] curia ī hu[n]c modu[m] v[idelicet] octo dieb[us] ant[e] feſtu[m] Natiuitatis d[omi]ni n[ost]ri ih[es]u xp[ist]i ꝛ octo di[e]b[us] poſt: Et octo dieb[us] poſt ant[e] feſtu[m] paſcatis reſrectio[n]is d[omi]ni ꝛ octo dieb[us] poſt Et trib[us] dieb[us] ante feſtu[m] ꝛ Beate M[arie] v[ir]ginis de m[en]ſ[e] aguſti ꝛ trib[us] dieb[us] poſt. Et tribus dieb[us] ante feſtuz B[ea]ti Juuenalis de m[en]ſ[e] maij ꝛ totidem poſt Et ī feſto B[ea]ti caſſij Ep[iscop]i narn[iensis] ī feſto s[an]c[t]i acti ip[s]o die tm[n] Jn die feſtiuitatis s[an]c[t]i petri martiris. S[an]c[t]i franc[isci] S[an]c[t]i angeli: s[an]c[t]i lodouici. S[an]c[t]i peregrini Jn die feſtiuitatis omiu[m] apoſtolor[um] Et s[an]c[t]i Johanis batiſt[e] ꝛ omes dies veneris totius ani. Et omes dies Jeiunior[um] ab eccl[es]ia iductor[um] poſt nonas tm[n]. Jn feſto B[ea]ti ꝛ Juuenalis de m[en]ſ[e] aguſti ī vno die ant[e] ī vno die poſt ip[s]um feſtu[m]. Et t[em]p[o]re meſſiu[m] xij dieb[us] intra m[en]ſ[e] iunij vſq[ue] k[a]l[endas] m[en]ſ[is] aug[us]ti et t[em]p[o]re vendemiar[um] xx. dieb[us] itra m[en]ſ[e] Septẽbr[is] ī vſq[ue] ad xx. dies m[en]ſ[is] octobris ſeque[n]tis. Et omes feſtiuitates B[ea]te M[arie] v[ir]ginis. Sanctor[um] euangeliſtar[um]: S[an]c[t]e crucis atq[ue] B[ea]ti Bernardi Jn quib[us] dieb[us] nulle queſtioẽs audiant[ur] n[is]i in Cauſis ꝛ maliior[um] et de queſtionib[us] muſti ꝛ bladi et de extromiſſi[on]e trib[us] dieb[us]

106v

tenute qui dies omes sint feriati in cais ciuilibz pt quam
i ex ordinariis et nullus processus fiat et etiam omes dies in quibz
milites et pedites dce ciuitatis fuint absentes a ciuitat pdca
i seruitio dci cois sint feriati ppis absentibz tm et no aliis et
nullus processus fiat ii ipos et si fieret no valeat n teneat ipo iure
et qd dcm est de militibz et peditibz hat locu de ambaxatoribz
comunis: De Dote Restituenda:

xlviiij Item Statuim qd si aliqua dos venit et cessit i cau restit
restituat ipa dos ei qui dedit eam ut eius hrdibz du mo
appareat de dote soluta psulutione vl refutatioez no obstante
qd no repiat i strum dotale ut strum restitutiois dotis et idem
dicim obsuari de mobilibz dotalibz apparetibz: De Bastardo
seu spurio iobedienti cogendo et carcerando:—

L. Item Statuim qd si aliquis nobilis vl alius qui uis habe
ret spuriu siue bastardu qui eet iobediens pri vl fri siue
alicui de domo pris talis bastardi possint eor auct sine
pena curie ipm Bastardum siue spuriu cape et duce coram
dno vicario et eius curia et ipuz micte faciat vicarius ad petit
pdcor i carce et tene et si huiumoi bastardus fuit offensus a
pdci psonis ut pcussus tal percuties sit sine pena et bano du
mo ipm no ladant enormit: De Causa et qstioe q eet alicui
hrditatis Int quos dns vicarius poss cognoscere sumari et de plano:

Lj. Item Statuim qd quotiescuqz aliqua lix et controusia ut
questio fuit ut est i aliquos consanguin vl quoscuqz ptextu ali
cui hrditatis q diceret delata ex testo ut ab itestato dns uica
rius dce ciuitatis de tali lite qstioe seu controrsia cognoscat
et cognoscere debeat sumarie sine strepitu iudicij et figura
et sine libelli oblatioe diebz feriatis et no feriatis et decla
ret et determinet it partes de poritat iuris et declaret qntu
de hrditat spectet ad quelibz: Et hys pendentibz donec t
minet faciat depoi fruct hrditat huiumoi ap fidele psonaz
diuidendo postea fz declaratioez ut restituedo ei qui p po
ritat potiora iura habebit. Et ad hoc teneat dns vicarius.

et su' Judic. Jur' no obstant aliquo cap' sup' ut infra posito
Proviso q' si eis ut alteri eor' videbit' possit coge dca' consan
guin' ad promictend' i aliquos de Jur' et de fco delite cons hoe et
cotroversia hui'moi. Ita q' si dci arbitri et arbitratores sive eligendi
no fuint i concordia q' idem dns vicarius debeat dare tertium
neutri ptium suspectu :— De hijs qui dederut et receperut ac-
captu retroacto ut aliquam ~~aliqua~~ simoniam :—

Lij Item Statuim' quia multi malivoli hntes officia i civit-
nar' et etiam no hntes officia recuperabat hoies Statuim' q'
si aliquis Civis vel comitatem a Mo. cco. xlviij. citra usq'
i diem confirmationis psentis statuti dedit alicui Civi vel comitatem
vel dari fecit aliqd accaptu vel simonia pu'e ut occulte
aliqua occasione et porta fuit querela cora vicario hui' ci
vitatis vel aliq' alio officiali p aliquem Cive ut comitatem q'
dns vicarius et quilibz alius officialis teneat et debeat
coge talem recipientem seu illu qui recepit p se vel aliu
reala psonali ad restituend' dom accaptu ut simonia illi
vel illis qui hui'moi accaptu ut simonia dederut ut eor'
heredibz : Et quilibz possit compare et assignare illos vel illu cui
ut quibz tale accaptu vel simonia dederut sine pena et bano.
Et si dns vicarius seu alijs officialis aliquem invenerit re-
cepisse accaptu vel simoniam hui'moi debeat ipsu cogere
de fco ad restituendu dcm accaptu vel simonia danti vel dare
facienti et ipm recipientem in duplu dco com q' recepit de ac
captu et simonia et sufficiat ad probatione dcm hui' testis boni
fame de visu et dcm mediatoris ut illius qui solvisset pro
tali qui dedisset accaptu vel simonia ut publicam fama pbata
p quatuor testes boni fame. Et dns vicarius faciat bandiri
p dicta civitate q' si aliqui dederint vel dedissent secur' veniat
ad signandu que sibi restitui faciet ut dcm est :—

107

Qz Judic. dce Ciuitatis possint causas et questiones ventil landas coram eis diffinire Sumarie

Liij Item Statuim' ad hoc ut Judices dce ciuitatis causas co ra eis ventillandas possint citius expedire et fini debito t'minare et ut citius perueniri possint ad contestationem litis qd quilibz Judic. cois pdci in suo officio sup exceptionibz ppoitis et pponendis in aliqua causa seu lite possit et debeat cognoscere et diffinire sumarie sine strepitu et figura Judicij et pnuntiare eas admictendas et no admictendas sicut eidem Judici ui debit' de Jure. Qz Judices et official. cois nari reddant Jura in palatijs dci cois

Liiij. Item Statuim' qd Judices et officiales dci cois in palatijs dci cois reddant Jura saluis hijs que scdm negotij qualitatem opporteret alibi expedire Decernentes qd sumo mane et post nonas campana cois pulzet' ad cuis campan sonitu officials dci cois vadant ad Jus reddendu omibz petentibz cora eis Contra facientes pter notata p Jurij in x libr cor p scindica tores debeant condenarj Qz Rectos et officiales dci cois ultra ut pter formam pnt stat. no debeat aliquem grauare.

Lv. Item Statuim' qd dns vicarius dce Ciuitatis et sui offi ciales et quilibz alius officialis dce ciuitat. nullu ut con tatin cois vel ppli et seu aliqua alia psona ultra pter ut contra forma stat. dci cois ut ppli dce ciuitatis debeat ad grauare set debeant obsuare omia et singula statut. ordina menta et reformationes. dce ciuitatis et si n fecerit ut fecerint puniat' et puniri debeat tpre sindicat' ipor p qualibz vice n faciens dce camere i penis in ipis statut. contentis et gra uat. ad interesse: De Locationibz fcis a Mon hospit. et ecclijs et quibz eent decept.

Lvj. Item Statuim' qd si qd Mon. ut hospitale seu aliq'

ecclia. Ciuitatis vl district narn locauit aliqua re ut
locu vl situz ut aliqd Jus alicui psone in emphiteosim siue ad
oliuelluz In qua locatioe ipm mon ut ospital seu ecc. fuiss
i aliquo decept ut lexuz vltra dimidia Jux pcij qd ipm
Mon seu ecc ut hospitale suo Jur z auctte possit rem situ
vl Jus locat situ z opus siquidez fcam ee i eo loco sua auct
destrue amoue z tolle p se z p oparios quos hre i duce
voluit. Et dns vicarius huimoi mon. Ecclijs seu hospita
libz teneat ad pdca pstare opus z opam auxiliu z fauore
no obstant emphiteotica locatioe et psumat Mon ecc
ut hospital decept si locus vl res siue situs fuit adeo mon
Ecclia vl hospital p minori quatitat ut reditu qn retroactis
temporibz ꝯsueuerut hre ant locatioez pdcaz dce rei ut
loci seu Juris ut si alia bona ut alia res dci hospitalis
Ecc vl mon dapnu aliqd pateret ex locatioe pdca ut ex
ope fco i ipa re situ vl loco et nichilus dcus ꝯtractus
locationis pdce sit z ee Intelligat nullus Jpo iure. Et ad
petioez psone legitie p dcis Mon Ecc vl hospital teneat dns
vicarius dcm ꝯtum locatois rescinde z rescindi face no
obstant aliqua exception fca pmo fide qd tal Mon ecc
vl hospital fuit z sit decept. Et si amadato vicarij ipum
opus fcam iure ut situ locato tolle vl amoue negle
xerit puniat p vicariuz qualibz vice i L libr cor. Et
nichilus ipm opus destrue et amoue teneat p vicariuz
sup dcm z in ipo loco situ locatu sine volutat tal mon
Ecclia vl hospital no poss face aliqua nouitate nec fieri
face et qui ꝯfecerit soluat vice qualibz L libz cor et
nichilus si ꝯfcaz fuit tal Mon Ecc ut hospital dcm
opus tolle z amoue possit p se z quos duce voluit Et
Cuilibz poss tali Mon Ecc ut hospitali ad destuedu.

Lvj

tale opus siue hedificiuz dare auxiliu consiliu vel fauorez
Et hoc capitulum sit precisuz et tolli non possit. Et si vicarius teneatur
et debeat diffinire infra spatiuz vnius mensis dum modo de loca
tionibz emphiteoticis ad modicum tempus factis de bonis eorum que non
habeat locuz nisi a .v. annis proxime preteritis citra. Addicimus presenti capitulo
quod si alicui .A. Domini Ecclesie ut hospitali fuit promissuz per publi
cuz Instrumentum aliqua vendi vel alienari per ipsis .A. Domini Ecclesie
vel hospitali quod dicta promissio sibi fuerit non obstante quod dicta
ut dicte res sit alijs postea vendita vel uendite. Et vicarius
hoc faciat obseruari addendam penam et ipsa venditio ut alie-
natio postea facta sit ipso iure irrita et inanis:

## De Reparatione et remudatione forme flagie.

.Lvij. Item Statuimus quod dominus vicarius precise teneatur vinculo iuramenti
constringere duo vel quatuor ad Jacentes forme flagie ad eli
gendum quendam amPositum cuius officium duret per vnum annum
super reparatione huius forme expensis ad Jacentium qui amPositus te
neatur et debeat ipsam formam facere mudari ut aliter reparari pro
ut sibi videbitur expedire ac etiam facere aliam formam infra
possessiones ad Jacentiuz predictorum in qua deriuetur et inmictatur aqua
forme maioris flagie. ad hoc ut dicta forma maior melius
possit et comodius retineri. Et si aliquis post reparationez pre
dictam fuit ausus facere ut fecerit aliquam nouitatem personaliter
per quam cursus aque impediret vel ualeat impediri soluat
pro pena .xx. solidos cortonenses cum bestijs .v. solidos cortonenses communi narniensi applicandos quam
penam penam dominus vicarius possit de facto auferre. Et super hijs te
neatur et debeat quolibz mense adminus Inquirere etiam non proce
dentibz Iudicijs ad penam .xxv. librarum cortonensium de suo salario appli
candaz communi narniensi. Et nichilus dictum impedimentum expensis
prestantis debeat remoueri. Ad quod exequendum dictus am
positus cum duobz ex consortibz dicte forme eligendis per eum
possit semel et pluries ad Jacentibz imponere collectaz pro
expensis fiendis in ea et ipsa pecunia colligi et retineri possit.

et debeat p unu bonu z legalez mercatore qui soluat ad
ipas formas adhibitis ad requisitioez anpoiti sup dci et
dns vicarius teneat vinculo iur Et ad pena .C. libr cor
de suo salario pdca executioi madari. Et collecta inpoitaz
tpribz elapsis et inponedaz p anpoituz cu adicientibz an
dcis facere solui z exigi: Et possit suo officio z arbitrio
Jnobedientibz pena inponere Addicient huic cap° qd
adicientes intelligatr z hatr omes qui possidet aliquid.
iux ipam formiaz z qui de reparande eius utilitatez per
cipent declarando p anpoit supdcuz cu ipis adiriactibz
electis p eu ad inponendo collecta. Et talis anpoit possit
parere pecunia supdca p suo salario die quolibz unu popu
lenunu tantu mo qn. cu quatuor opariis vl pluribz la
borarit z laborari facet: Proviso qd aqua fossati graggie
i antiquu alueu expens adiacetiuz deriuet mo quo s nt.
ipa aqua impedimetu pstet opi fiendo et in opibz supius
noiatis: Et si illi quibz eet collecta iposita no soluerent
ad tminu adsignatu soluat vice qualibz quartu plus
in ipo ope quitendo Addicim qd dns vicarius et quilibz
officialis qui fuint requisit cogat adiacetes i psona z
rebz ad soluedu impositas fiendo p ipa forma qsit ampla.
viij pedo ad pena .xxv. libr cor: Et qd tali adiacetes qui
hnt possess iux dcaz forma pmo cogant ad soluedu: Et
Jdem dicim fieri obsuari de forma versechij: De quibz daz
molendinis i utilibz fcis no soluat datiua:

lviij. c ITem Statuim qd de molendinis fcis i utilibz a fossato
recetini usqz ad stifonu que repari no possunt utiliter
qd datiue de eis no soluat nc de eis solui debeat ullo mo

Qd fiat unus liber i quo scribat omia nomina dnoz sex
electoz et potatr i nob collis scipionis :——

Lviiij Item Statuim(us) q(uod) fieri debeat unus liber i(n) (quo) scribat(ur) o(mn)ia
nomina d(omi)nor(um) sex elector(um) et no(m)i(n)a potatuz (et) no(m)i(n)a castri
collesipionis qui fuint sub an(n)o d(omi)nj 13° ccc° lxviij citra
(et) qui eru(n)t p(er) t(em)p(o)ra i(n) futuro i(n) officio antedicto ad hoc ut sciat(ur)
qui fuint (et) e(ss)e debeat i(n) quo t(em)p(o)re sup(ra)d(i)c(t)o: Ita q(uod) i(n) ordina
tio(n)e annuali ordinata p(er) statuta officialiu(m) p(re)d(i)c(t)or(um) error
ut ingnora(n)tia no(n) valeat allegari (et) huc libru(m) p(er) se cacelle
faciat vel p(er) aliu(m) fieri parcet p(ro)ut sibi uidebit(ur) expedirj.

De no(n) petendo Instr(umen)m mutuj ut depositi fact(um) p(ro) cura alic(uius) ronzenj

Lx Item Statuim(us) q(uod) ad hoc ut aliquis no(n) petat q(uod) peter(e)
no(n) debet q(uod) de cetero nullus audeat vel p(re)sumat pet(er)e ut
peti face(re) executio(n)i madar(e) cora(m) aliq(uo) Judice d(i)c(t)e ciuita(tis)
aliqud instr(umentu)m mutuj ut deposui ut aliqua alia ca(usa) alic
u(iu)s quatitat(is) floren(orum) ut alt(er)ius pecu(n)ie q(uod) e(ss)et factu(m) p(ro) cu
ra (et) caution(e) alicu(ius) ronzeni siue equi dati ad uecturam
(et) sufficiat p(ro)batio huiu(s)mo(d)i i(n)str(umen)ti si no(tariu)s qui tale i(n)str(umentu)m
fecit dixer(it) q(uod) credit ip(su)m i(n)str(umentu)m fuisse f(a)c(tu)z p(ro) cura (et) ca
utio(n)e huiu(s)mo(d)i siue testium ad scriptor(um) i(n) eodem instr(umen)to
ut alio legit(im)o mo(do) siue p(er) alios testes et hoc vendicet sibi
locu(m) restitu(to) ronzeno soluta vectura: Et si huiu(s)mo(d)i roze
ni executio(n)e peteret(ur) ut f(a)c(t)a e(ss)et no(n) audiat(ur) nec ualeat i(m)po
n(er)e. Et f(a)c(t)a d(e) huiu(s)mo(d)i p(ro)batio(n)e q(uod) ill(e) qui d(i)c(tu)m instr(umentu)m ha
beret cogat(ur) realit(er) (et) p(er)sonalit(er) d(i)c(tu)m instr(umentu)m restitue(re) cacella
tu(m) no(n) obstant(e) aliquo cap(itul)o sup(ra) ut i(n)f(r)a po(s)ito: Q(uod) nulli

qui respo(n)deat co(mun)i narn(ie) i(n) bano sangui(ni)s (et) datiua auferat(ur)
pedagiuz aciuib(us) vel co(mi)tat(us) narn(ie):

Lxj Item Statuim(us) q(uod) nulli qui respo(n)deat co(mun)i narn(ie) i(n) bono
sanguin(is) (et) datiua auferat(ur) pedagiuz ab aliquib(us) ciuib(us) ut
comitat(us) d(i)c(t)e ciuitat(is) q(uod) si ab ip(s)o ciue ut for(n)e suo (con)t(r)a
fuer(it) d(omi)n(u)s vicari(u)s teneat(ur) coger(e) d(i)c(tu)m ciue(m) ad restituend(um)

illo. qd ablatu eet alicui nacu ut contatem i quadruplo et nichilius puniat penis i statutis ctentis : Qz venditor fiende de terris ut domibz seruet Jus laboratoribz Inquilinis :-

LXij. Item Statuim q quicuqz vendiderit tras vl domos alicui teneat et debeat in ctu uenditionis huiusmoi Jus laborator huiusmoi traz vl inquilino dom reseruare Jta q iquilino vl laboratori i re locata occ locationis huiusmoi no possit aliquatenus molestari vl inquietari pillo ano tm Jn q fca fuit talis venditio : Et si ctingerit talem venditore Jus pdcm colono vl inquilino no suare p uno ano dns vicarius et ei iudices teneat et debeat iur. tale venditore in iur suo pdco ano defendere Jta q re locata p dco tpre uti et frui libere et pacifice valeat hoc addito q emptione ecc. emptori nullu ius acquirat colonu seu laboratore n quatuz hat dns q uendit n etia possit pete venditore n agere p maiori parte q il la qua ipi dno restituere tenebat no obstante q ctineat i uenditioe q sit fce sine reseruatioe aliqua :. Qz no possit dare tenute ex pro decreto si ex pmo sit data i aliqua re dotali.

LXiij. Item Statuim q vicarius et ei officiales ut qui Jus ali us officialis dci cois no possit dar tenuta ex pro decret si ex pmo sit i re dotali ut extimat p dot alicui mulie ris nisi mulier csensit p debito p quo daret tenuta seu obligat et si daret no valeat n tenat ipo iure :- Qz dns vicarius teneat diuidi fac res coes

LXiiij Item Statuim q si aliqui hent aliquas res coes dns vicarius et eius iudices cu fuerint requisiti tene ant et debeat ipam re face diuidi ad petit cuicuqz petentis sine libelli oblatioe et litis ctestation et iur. ca lupn diebz feriatis et no feriatis nulla tpris pscriptione.

obstante. Et si res ipsa comode divisionem non recipet in se ipsa per
(licitationis) viam licitationis vel pecuniam prout iudici melius et utilius vide-
bit. Et pro hiis exequendis possit inponere penam x s. cor. pro qua-
libet die. Et hoc facere teneatur ad penam xxv libr. cor. De muliere
condenata de alio quam de adulterio solvat condenatorem ipsam de dote sua.

Lxv Item statuimus quod si aliqua mulier fuit vel fuerit condepnata occasione
alicuius malefitii vel excessus excepto quam de adulterio dominus vicarius et
teneatur ipsam condepnatorem solvi facere de dote ipsius mulieris et
maritus dicte solutioni consentire teneatur. Et ad solvendum eandem et
receptam refutatam ab huiusmodi uxore de dicta dote restituendam
quantum de dicta condepnatione soluta fuit vel fuerit condenata. Et etiam
si dicta condepnatio fuerit soluta per alium mulieris volentem maritus ei
qui pro ea solverit restituere teneatur. De alimentis prestandis a patre et
filiis vel nepotibus:

Lxvj Item statuimus quod aliquis habet vel habuerit filios vel filium le-
gitimum vel naturalem vel spurium vel incestuosum vel ex eo filio nepotem
cogatur ipsis filiis vel filio vel nepotibus qui ex eo nati sunt sufficien-
tia alimenta prestare et eos alere et nutrire iudicis arbitrio. Et dominus
vicarius cogat et cogere teneatur ipsum qui tales filios vel nepotem
habuerit et nutrire sumarie et sine strepitu et figura iudicii et libelli
oblatione et litis contestatione. Et dominus vicarius qui de hoc fuerit requi-
situs aliqua condictione non obstante fieri facere teneatur. Et hoc capitulum
sit precisum. Et dictus dominus vicarius ad eius observantiam teneatur
non obstante aliquo capitulo supra vel infra posito. Salvo semper quod si
aliquis filius vel nepos fuisset vel esset in aliqua iniuria vel offensa
patris vel avi vel alicuius de domo quod tunc alimenta non habeat nec recipi-
at ullo modo: De Guarentiis arbitratibus testamentis et aliis

Lxvij Item statuimus quod termini et precepta rite facti et facta et
arbitria et arbitratus et contractus guarentiarum facti inter
personas que se obligare et contrahere possunt et sententie non sunt
suspense per appellationem et testamenta et ultime voluntates
de iure facte per dominum vicarium narniensem et quelibet alium iudi-
cem dicte civitatis ad civilia deputatum executioni man-
dentur infra decem dies post quam executio de predictis:

fuit postulata et executio p̄dcōꝝ inpediri nō possit. Exceptionem
p̄ aliquā executorē n̄ tm̄ p̄ exceptiōez falci soluti ꝛ
pacti opponēdā infra tres dies adie citatiōis de eo
fc̄e. Exquibz exceptiōibz reus vna tm̄ quā voluit
oppone exceptiōez nullitatis nec restitutōis ad inte-
grū n̄ aliquā aliā exceptiōez. Et ad inpositiōez ali-
cui⁹ ex dc̄is exceptiōibz opponens p̄bare debeat dc̄az
exceptiōez quā elegerit in fra octo dies adie oppōis
exceptiōis ꝯputādōs quā quidē exceptiōez sic oppor-
taz si nō p̄bauit infra octo dies ut dcm̄ est p̄ystrm
pub ut p̄ testes ydoneos bone fame. executio celebr-
et. Et si excontumacia debitōis executio fuit celebra-
ta ꝛ occepta Cogat talis debitor p̄ dnm̄ vicariuz et
quelibz aliuz judicē real ꝛ p̄sonal ad volūtatē cre-
ditoris: Et p̄ hijs exequēdis vicarius ꝛ quilibz judex
possit in ponē penā x. ß. cōꝝ p̄ qualibz die more quā pena
atali debitore post executionez obtemptā exigē teneat.
p̄ cam̄. ad petit. creditoris: Et si reus fuit acusatus.
p̄ creditore de contemptu man̄ ut mora soluēdi post execu-
tionz obteptam dn̄s vicarius ꝛ quilibz cui⁹ judex in-
fra: xx dies post occatōem depositā cam̄ debeat diffi-
nire ꝛ smaz ferre de ea. dū mō dn̄s vicarius ꝛ ei⁹ judices.
fc̄a ꝯdēpnatōe de debitoꝛ hui⁹mōi occ. more. solutōis non
fc̄e creditori teneat executori mandarē in duobz sollis p̄
qualibz libr dc̄e ꝯdēpnatōis fc̄e ut fiende de dc̄o debitoꝛ.
exequi teneat p̄ dc̄a cam̄. ipō creditoꝛ nō petēte. ut eti-
am ꝯdicet. Addicim⁹ q̄ beruarij dn̄i vicarij teneat debeat
ad petit. creditoris caper tale debitore exbanditū Et hant.

111

et hře debeant adcō creditor duos s̄o cōrp quolibȝ famulo ꝛ nō plus intus Ciuitatē ꝛ burgos ex̄ ciuitatē ꝛ burgos hře debeat ꝑ quolibȝ famulo .v. s̄ cōr: Volum' etiam ꝙ ꝑdcā nō vendicet sibi locū in ꝯtrtibȝ mutuȝ ut depositi factis ad ludū taxillorȝ ut occ̄ dcī ludi ꝛ maxīe ī ꝑsonas que ꝯsuuerūt lud̄e ad taxillos si probaret' ꝙ dcī ꝯtrtus fcī sunt occ̄ dcī ludi taxillorȝ ꝑ duos testes fide dignos Quibȝ ꝓbati vicarius n' aliqs ei' Judex n' aliqs eius officialis dcī cōis tale ıstrm̄ vł ꝯtrtū siue Justra exeq̄ ꝛ executori mādar̄ nō debeat ymo teneat' ꝛ debeat ıpȝ ıstrm̄ vł instra restituȝ facē cancellatȝ tali peteti ꝛ pactū fieȝ de vltius nō petēdo n' agēdo occ̄ ꝑdcā Et idem dicim' obſuāri si dcā Justra vł Juri alicui ꝯ-ceent cessa: ¶ Prouiso ꝙ si creditori an̄ s̄maȝ fuit satissactȝ ut si actator renūtiauit accusē ꝙ ī de vltius sup̄ tali accusa nō ꝑcedat'. Et hoc cap̄m sit ꝑcisuȝ nō obstant' aliq̄ cap̄ sup̄ vł infra posito Hoc addito ꝙ ꝯtra arbitria ꝛ arbitratȝ nō suspens̄ ꝑ ꝓuocatȝ appllatȝ ut petitȝ reductiōis ad arbitriuȝ boni viri Et etiā ꝯtȝ exbandimetuȝ ut executiōeȝ obtempta ꝑtextu ꝯtumatie nō possit opponi n' exceptio solutiōis falsi ꝛ pacti de nō agendo ut petendo ut ꝑscēptio xx. anī dū mō sup̄ hys exceptiōibȝ lix nō debet ꝯtestarī nec possit opponi aliq̄ exceptiōis nullitatis. Et ꝙ ıpis exceptōibȝ vna tantū possȝ opponē talis oppōnes ꝛ sibi eligē nō plures quam ꝓbar̄ debeat īfra octo dies. a die oppositōis exceptiōis ꝯputa do: Et ī ꝓponēdo huiusmōi exceptōes oppōnes non audiat' n' amictat' n' ꝑius Juret a s̄cē dei euāgelia ꝙ ꝑdcā exceptiōes aio calunie nō opposit nec malitiosē nec animo litē differēdi ꝛ n' reficiat expensas creditorī.

et prestet fideiussores ydoneos de iudicio sisti et iudicatum solven-
do: Addito etiam quod si aliqua executio fuit per contumaciam
obtenta vigore alicuius instrumenti conditionalis ut ut pena quod
huiusmodi contumax possit suam contumaciam purgare refectis
expensis et prestitis fideiussionibus ut dictum est. Addito etiam quod si aliqua
executio per sceptro exbandimenti non currat creditori contra debi-
torem qui fuisset absens occasione alicuius maleficii ut excessus per tempore
quo fuit absens quod tempus debitori restituatur ipsius absen-
tie: Proviso quod statutum quod loquitur de pena petentium debitum
persolutum in suo robore permaneat. Et idem dicimus observari
de apodissis mercatorum et aliarum quarumcumque personarum factis et
faciendis ut de instrumentis guarentiarum dummodo de apodissa
fieri debeat comparatio litterarum hoc addito quod opponens exceptionem
predictam debeat facere depositum xx. solidorum tamen pro singulis exceptionibus
penes camerarium comunis qua si non probaverit infra dictum terminum quod
dictum est depositum amittat et comuni Narnie applicetur. De modo et
ordine servandis in contractibus et scripturis publicis :—

xviij Item Statuimus quoniam sepe in contractibus et scripturis publicas notariorum est
erratum et errores multiplicit sunt reperti propter labilem notariorum
memoriam qui non incontinenti in scripturis redigunt que aguntur
In super providendo quod deinceps in scripturis publicis per notarios in civitate
Narnie et eius districtu fiendis talis modus et forma servetur videlicet
quod quilibet notarius quoniam quotiens fuerit requisitus rogatur facere
et scribere aliquod instrumentum sive contractum scribat sub brevitate tenorem
et pacta eorum que agi debent per singula capitula ut contractus instrumentorum
et ipsa forma sic scripta et partibus approbata legat coram testibus
et contrahentibus et adhibeat ad hoc alium notarium qui se subscribat
se in testem in eadem carta in qua scriptus erit tenor et forma
huiusmodi contractus ut scripture. Et postea notarius qui recipit
potestatem publicandi ponat ipsum instrumentum sive contractum in Rogatoribus

suis ad dictam scripturam primam fiunt penes se ut si contingerit
aliquis error oriri et expedierit recurrat ad eam Et siquis notarius
aliter fieret siue scriptura publice factus seu facta reperiret in posterum
talis scriptura sit nullius eficacie ut monitum. Et nichilus notarius
contra ut predictam formam faciens soluat pro bano dicte camere C s.
cor. vice qualibet que pene de facto possit haberi aufferri per dominum
vicarium Civitatis predicte. Proviso quod in contractibus et instrumentis fi
endis in civitate in posterum ubi nomina duorum notariorum ul plures et
non reperiret saltim presbiteri castri vel uille ul aliter testis qui sit lic
teratus qui se suscribat in teste sufficiat valeat et teneat. dici
mus etiam quod si in tali prima scriptura aliquid reperiret can
cellatum ul additum vel interlineatum quod notarius siue presbiter seu aliter li
teratus qui subscripsit in testem de tali vel talibus cancellatoribus
abolitoribus addictionibus seu interlineatoribus in subscriptione tene
atur facere mentionem. Volumus etiam quod si alicui fieret aliqua
protestatio in scriptis et pars cui talis protestatio fieret nollet au
dire quod notarius rogatus possit protestationem sic datam in scriptis factam
scribere et publicare dum modo aliter notarius se subscribat in testem ut
supius est expressum Qui notarius de tali protestatione possit respo
sionem quam fecit pars adversam protestationem scribere etiam si non daret
in scriptis hoc addito moderamine quod predictum locum non habeant in
contractibus et instrumentis quibuscumque qui non excedat summam seu quantita
tem .x. librarum cor. et in contractibus tenutarum procur/ cure tutele acto
rie et in actibus judiciariis et in licentiis concedendis per officiales
dicte ciuitatis. Et quod dictum est supra in contractibus idem dicimus
observari in testamentis et ultimis voluntatibus. Additum est quod cre
datur cuilibet protocollo seu instrumento in quo appareret subscriptio
etiam si non fuerit duplicata vel in aliquo quaterno scripta. Ad
dicimus etiam quod si non reperiatur subscriptio et non faciat mentionem
in sua scriptura credatur et stet sue scripture

## de modo Contractuum cum Minoribus

LXviij. Item Statuimus quod nullus contractus fiat nec fieri debeat cum

minori xxv anno[rum] In quo [con]tractu donet vel vendat vel alie
net vel debitu[m] [con]trahat aut refutat faciat vel se aliq[uo]d obli
get n[on] hoc fiat i[n] loco pub[lico] p[re]sentib[us] quinq[ue] testib[us] ad minu[s]
de quib[us] sint duo consanguinei actinetur tali minori usq[ue]
in q[ua]rtum gradu[m] s[ecundu]m Jus canonicu[m] [com]putando sive ex linea pater
na vel materna: Et si aliter fieret tale Instru[mentu]m sive [con]tractus
no[n] valeat n[on] teneat Ipso iur[e] et ex eo cogi vel defendi no[n] pos
sit. Et quia mulieres de levi decipi solent Idem dicim[us] obs[er]
vari de mulierib[us] cui[us]cu[m]q[ue] etatis Salvo si hui[us]modi [con]sangui
nei p[er] muliere[m] vel minore[m] requisiti fuerit q[uod] debeat e[ss]e
ipi [con]tractu venditoris vel alienatoris vel si p[er] officiale[m] aliqu[e]m
d[omi]ne civitatis vel ip[s]ius ma[gistratu]m fuint requisiti q[uod] infra certu[m]
t[er]minu[m] debeat e[ss]e p[re]sentes et si no[n] fuint seu neglexerit vel
[con]dixeri[n]t q[uod] hui[us]modi mulieres vel minores possint vend[er]e
alienar[e] et [con]trahe[re] p[ro]ut volu[n]t ut maior xxv ann[orum] dum
tam decretu[m] Judi[cis] Intervenia[t]. Addicim[us] q[uod] p[re]d[i]c[t]a no[n] vendicet
sibi locu[m] in testis [co]dicillis et ultimis voluntatib[us] et i[n] [com]parat[ionibus]
mulieru[m] et minor[um] eo casu quo Rit[e] est p[ro]missu[m] et i[n] locationib[us]
mulier[um] et minor[um] xxv ann[orum] ad t[em]p[u]s viij ann[orum] tant[um] p[ro]viso q[uod]
si mulier vel minor [con]trahens vel que [con]trahere vellet manifest[e]
et apte d[ic]tos [con]sanguin[eo]s no[n] h[abe]ret s[ecundu]m forma[m] d[ic]ti statuti et Jur
averit ad s[an]c[t]a dei evangelia cora[m] not[ario] qui scriberet tal[e] instr[umentu]m
se ip[s]os [con]sanguin[eo]s no[n] h[abe]re i[n] d[ic]ta Civitat[e] vel eius districtu
s[ecundu]m forma[m] d[ic]ti capit[u]li q[uod] d[ic]tu[m] Jur[amentum] sufficiat et [con]tractus cum eis
fact[us] d[ic]to mo[do] valeat et teneat pleno Jur[e] du[m] mo[do] quinq[ue] te
st[es] int[er]sint et decreptu[m] Judicis intervenia[t] hoc addito q[uod] mu
lier xxv ann[orum] et ab inde sup[ra] possint se obligar[e] sine aliquib[us] [con]sanguineis
usq[ue] i. c. f. cor[r] De mo[do] exemplandi vel publica[n]di p[ro]tocol
la not[ariorum] mortuor[um]

lxx. c

Item Statuim[us] q[uod] Quotiens[cu]mq[ue] aliquis not[arius] voluit.

113v

publicare aliquod protocollum seu scripturam aliquam ex protocollis alicuius
notarii mortui vel defuncti illud exemplare. ut publicare non audeat
at nisi primo ostenderit protocollum illud seu scripturam primam duobus
bonis notariis qui sint iudices ordinarii et duobus seu bonis ex
aliis notariis et nisi habeat ab eisdem notariis et iudicibus ordinariis et pri-
ore notariorum licentiam publicandi et ipsius subscriptionem apponat eorum
presentia et consensu cum ydoneis testibus. Et si aliter fieret notarius
qui contrafecerit incurrat penam C. librarum cortonensium dicte camere persoluendo et
nichilominus huiusmodi exemplo fides nullatenus habeatur decernimus
etiam quod dicti notarii postquam ~~fuerit~~ fuerint requisiti teneantur
et debeant ipsum protocollum vel protocolla siue scripturam vel scriptu-
ras videre et habere debeant pro eorum salario quilibet eorum ab il-
lo qui tale protocollum siue scripturam publicare fecerit duos et
solidos cortonensium vice qualibet et non plus et qui contrafecerit soluat vice qua-
libet xx. solidos cortonensium dicte camere applicandos prouiso quod si in aliquo folio
vel cedula carte banbine reperiretur aliqua scriptura in figura
testamenti ut codicillorum vel alterius contractus ad scripta cum anno domini et
nominibus testium que diceret. Mandamus alicui notario de dicta ciui-
tate vel eius districtu vel ipsorum locorum habitatori quod facta comparatione
litterarum cum litteris protocollorum vel instrumentorum seu instrumenti vel alterius scri-
pture scripte manu talis notarii quod illa scriptura scripta in illa
cedula ut folio possit per alium notarium copiari et ex ea exem-
plum sumi et publicari dicto modo et forma et ei habeatur fides in iudicio et
extra ut publicis et guarentigiis instrumentis. Et quod ipsa comparatio litterarum fieri
debeat per dictum potestatem seu potestates et notarios. Et predicta locum habeant in presentibus
preteritis et futuris. Addicimus quod predictus potestas ex premissis non possit re-
cipere nisi tres solidos cortonensium tantum et non ultra et notarii et iudices ordinarii duos
solidos cortonensium ad plus ad penam xl. solidorum cortonensium pro qualibet vice contrafacientes.

Quia paces facte et fiende sint rate et firme :·~

Lxxj Item statuimus quod omnes paces olim inter aliquos de ciuita-
te narnie et eius districtu facte et denuo fiende sint ex nunc
rate et firme et pro ratis et firmis habeantur et teneantur et debeant

inviolabilit obsvari et eas faciat observari dns vicarius et
quilibz alius officialis dce civitatis a psonis quaz interest
et non facientibz et eis in ipsis penis appositis incidernt vel incidi
ssent pena exige in instro pacis contenta. Et ipse paces
rumpi et infringi non possint ullo mo p psonas pncipales filios
fratres vel nepotes carnales eoz ex stirpe paterna tos natos
Et siquis contrafecit soluat pena contenta in istro pacis: Et si in
pdcis dns vicarius et eius officiales fuerint neglientes
pdant de suo salario. cc. libr cor et dce camere applicentur:

De eo qui aliqd citari fecerit ad aliaz curiaz ex curia civitatis narn:

LXXII Item Statuim q si aliqua psona civitatis narn vel
eius comitat citabit vel citari contingerit ad alia curia ex
curiaz dce civitatis sup aliqua Civili vel criminali ca n ad
Romanam curiaz tm cogat qui eu vel eos citari fecerit ut ad
aliaz curia trassit et possessores et detentores bonoz ipius
cam retrahere et agere cora dno vicario dce civitatis et eius
Judic. Et ei vel illis qui tales citari fecerit. Nichius cogat fa
cere et refice expen tam itineris qua litis et Cause et quocumqz
alio mo et ad pdca eorum eum vel eos mois oibz opellat. Et
dns vicarius et quilibz eius officiales qui de pmissis fuit re
quisitus a pa que huiusmoi citari fieri fecerit. ut detentor et posse
ss bonoz ipius p dnm vicariuz et eius officiales cogi possit et
debeat reale et psonale ad pdca fieri facienda si repiret et in
veniri potest. Et pdca dns vicarius et sex electi debeat vin
culo Juris executioni madare: Et si neglientes fuerint vel re
remissi quilibz eoz pdat de suo salario. C. libr cor que in
remissibilit exigant ab eis et dce camere applicentur.

Q in palatio qd est Jux hospitale. Sci Jacobi nlla alia mulier q Jectantime possint Ingredi Siue stare:-

LXXIII Item Statuim q ad hoc ut mon siue palatiuz sie dom
q et que est iux hospitale sci Jacobi in quo morat mulieres
gectatrice dci hospitalis vel nutrices ypaz ingredi: que
ad x servitiuz se disponunt ad utilitatez Comodu tutela.

corpor(um) (et) animar(um) melius (et) comodius (con)fuer(it) (et) tutela q(uo)d
i(n)ceps nulla alia mulier q(uam) (con)ductarie d(ic)ti hospitalis ut nutr-
ices ipa(rum) i(n)gredi possint vel in ipsu(m) i(m)micti. Et nullus rector
dicti hospitalis patiat(ur) (con)tra p(re)d(ic)ta fieri nec aliquis alius fa-
ciat pena xxv libr(arum) co(mun)i d(ic)te (et) Came(re) applicanda: Quod coha-
ctus occ(asione) alicui(us) malef(icii) no(n) poss(it) p(ro) aliquo debito tunc co(n)-
stringi vel detineri:

LXXIIII Item Statuim(us) q(uod) siquis fuit cohatus vel detent(us) i(n) palatio
co(mun)is vel p(o)p(u)li vel domo residentie alicui(us) officialis siue i(n)
carceribus co(mun)is narn(ie) p(er) dominu(m) vicariu(m) vel aliu(m) officialem
d(ic)ti co(mun)is occ(asione) alicui(us) malef(icii) vel delicti vel occ(asione) alicui(us) (con)dempna-
tio(n)is c(r)iminalis late n(on) cu(m) n(on) possit cogi n(ec) etia(m) detineri uel
(con)stringi ad petitio(n)em alicui(us) sp(eci)alis p(er)sone occ(asione) alicuius de-
biti q(uo) diu cohactus e(ss)et occ(asione) (et) r(ati)o(n)e d(ic)ti malef(icii) vel debiti deli-
cti n(on) etiam occ(asione) debiti capi possit uel debeat i(n) via du(m) uadit
ad domu(m) cu(m) a d(ic)ta cohactio(n)e uel carceribus e(ss)et relaxatus:

Quod de executio(n)e sententiar(um) nullus officialis uel alius
partem recipiat siue sortem:

LXXV Item Statuim(us) q(uod) familiar(is) d(omi)ni vicarii uel alterius officialis
d(ic)te ciuitatis quocu(m)q(ue) nomi(n)e (con)seantur seu quevis alia p(er)sona
n(on) h(abe)at seu h(abe)re poss(it) nec debeat aliqua(m) parte(m) alicui(us) (con)de-
pnat(ionis) s(ente)ntie vel excess(us) unde s(ente)ntia ferretur nec de aliqua ali-
a vel executio(n)e n(on) t(ame)n de hiis que p(er)mictu(n)tur ex forma ali-
cui(us) statut(i) d(ic)ti co(mun)is (et) s(ecundu)m forma(m) d(ic)ti statuti n(on) obstant(e) ali-
quo alio statuto sup(ra) vel infra posito quod i(n) (con)trariu(m)
loqueret(ur). Et d(omi)n(u)s vicarius (et) quilibet alius officialis d(ic)ti
co(mun)is (et) quevis alia p(er)sona petens p(ar)tem p(re)d(ic)ta(m) incurrat
pena(m) p(ro) quolibet eo(rum) d(ic)te came(re) applicanda volum(us) t(ame)n q(uod) hoc
cap(itulu)m n(on) uendicet sibi locu(m) i(n) executorib(us) datiaru(m) i(n) ciuitate
(et) comitatu narn(ie) s(ed) q(uod) prouisu(m) fuit p(er) (con)siliu(m) co(mun)is d(ic)te ciuita-
tis (et) aliter haberi n(on) possint: De uno fonte fiendo i(n) strada
Calamonis de aqua que labitur exit de cisterna s(ancti) angeli:

LXXVI Item Statuim' q aqua q exit et labit' de cisterna sci angeli i pastina ducatur usq3 ad stratã gualamois si commode fieri potest et iuxa ipam Stratã3 fiat guides fons de ipa aqua put supstiti eligẽdo ad hoc videbit' queire. Et p dcã fiant expens ad iacetiũ declaradoz p ipm st supstitem eligendũ ad petition triũ ex ipis ad iacetib3 Qui tres ad iacentes p dcã fieri petetes eligant et eligẽ possit supstitez ante. dcm. Que oĩa dñs vicaiis et ei' officiales teneat facẽ et fieri facẽ vinculo iur'. et ad peña XXV libr cor de salaio suo quotiens fuit negliens dũ fuit requisit' Dez Strata qua itur ad castrũ Otriculi actet' et de mõ actãdi eam

LXXVII Item Statuim' q Strata maioris dcẽ ciuitatis qua it ad ipa ciuitatz ad castrũ Otriculi actetur et actãi debeat expens ad iacetiũ dcẽ strate p qua actatiõe eligat' supstites qui eã actãi faciant a ciuitat' narn usq3 ad stratã et viaz qua itur ad castrũ alueniij. qua supstites infrasß eligant' p dños sex electos dcẽ ciuitatis hoc mõ vz duo supstites a sup dcã via: Et duo alij supstites qui eam actari faciant a dcã via qua itur ad castrũ alueniij usq3 ad ponte sanguinar: Et duo alij a dcõ ponte Sanguinaio usq3 ad eccl' sci pellini. Et duo alij a dcã eccl. sci pellini usq3 ad castrũ cerri. Et illi itelligat' ee ad iacentes dcẽ strate qui declarati fuerint p dcõs supstites. Et distributio expensaz fiendaz p actatiõe dcẽ strate. fiat etiã p dcõs supstites et fm q fuit declaratũ p eos. Et p dcã dñs vicaiis dcẽ ciuitatis Et ei' officiales teneat executoi mandar ad petit' cuiuq3 petetis Decernim' etiaz q actetur via a porta petre usq3 ad castrũ quatamelli. Et etiã a ruoltis usq3 ad pont narn et a dcõ pont' usq3 ad fossatũ moscesic ad petite cuiuq3 petetis expens ad iacentium dcaz viaz:-

Dez si aliq Capm. eet in hoc pnti statuto ctra libertatẽ Ecclie sint cassum

115v

LXXVIII Item Statuimus quod si in volumine presentis statuti reperiret ut esset contra libertatem ecclesie aliquod capitulum supra vel infra positum vel etiam factum esset contra publicam utilitatem libertatis dicte ecclesie vel contra ecclesiasticas sanctiones aut contra personas ecclesiasticas vel in favorem usurarum. Et nunc talem capitulum vel ordinem sive unum sive plures fuerit inquiratum contra publicam utilitatem libertatis dicte ecclesie seu ecclesiasticas sanctiones vel in favorem usurarum tenentur decernimus esse cassum nullum irritum et inanum. Et ex nunc cassamus annullamus irritamus et volimus et decernimus nullatenus observari debere. Quod si aliquod matrimonium fuerit solutum morte mulieris sine filijs quod maritus lucretur tertiam partem dotis et mobilium :-

LXXVIIII Item Statuimus quod si aliquod Matrimonium fuit vel fuerit solutum morte mulieris liberis non extantibus Ita quod conveniat et sit in casu restitutionis quod maritus lucretur tertiam partem dotis et mobilium dotalium promissorum et illam tertiam partem restituere non teneatur. Et nullus pro dicta tertia parte in aliqua curia civitatis narem audiatur non obstante promissione facta de restitutione dicte dotis vel alia causa vel testo et non obstante aliquo alio capitulo supra vel infra posito et alio iure canonico vel civili

De dote restituenda :-

LXXX Item Statuimus quod si casus restitutionis dote advenerit et cesserit soluto matrimonio morte mulieris quod dos ipsa restituatur danti vel eius heredibus integraliter et sine diminutione aliqua infra illos terminos in quibus dos ipsa solvenda promissa fuit non obstante aliquo statuto in contrarium loquente si vero dos restituenda fuerit morte viri soluto matrimonio restituatur infra annum a die soluti matrimonij et dentur alimenta mulieri viventi ab heredibus mariti vel ab alio a quo dos esset restituenda si mulier non habeat aliunde unde se alat. Addi-

cum' qd si dos fuit in casu restitut' morte mulieris filijs s.
no extantibz et pp dotez no soluta viro ut ante ipius ali
menta fuerit de cosa et ipa alimeta no fuerit petita vl
exacta. qd ipa alimeta constant' matrimon ut post solutu
matrimon no fuerint exacta qd ipa alimeta peti vl exigi
no possint n' conpensari saluo semp cap° qd loquit' qd marit'
lucretur etiam ptem dotis cui cap° derogari no possit
n' p psens cap.m derogetur eidem: De Contestatoe litis fie
da sup libello oblato ciuili vel criminali:—

LXXXI Item Statuim' qd si oblatus fuerit aliquis libellus
ciuilis vl criminalis cora aliquo judice cois narn in quo
aliqd peteret' qd judex viso libello fieri faciat contestatoez
litis sup ipo libello et sup ipo pcedi facere et nullaz exceptioez
admictat ante litis contestat' si fuerit eas exceptioes in pass
iudicij n' pponeret' exceptoez ad legitima de psona tan
tuz n' etiam similis contuzcumqz de quibz ante litez con
stata cognoscat' no obstante. aliq cap° sup ut infra posito:
De questioe scriptura in ter notar ipte tmina de p judicez.

LXXXII. Item Statuim' ut notarij dce ciuitatis narn et ei' district'
de iceps recipe no debeant vltra salar quod erit de
scripturis qd si aliquis petierit ab aliq° notio. aliqd instrm
siue scriptura. i publicam forma vl simplicit' ut petitu
fuerit ei cui' interest psalario conpetenti i fra tres dies postqz
de hijs ab aliquo fuerit requisitus dare teneat'. Et si ali
qua questio oriret' int' notum et illu qui peteret ipm instrmz
ut scriptura sibi fieri qd illa decidat' ut tminet' p judicez
dni vicarij cu ab aliquo fuerit requisitus: Et notis te
neat' et debeat illud instrm ut scriptura tali peteti cui'
interit restituere publicatuz vl no publicat' ad volutate

116v

petentis pro salario quo dictus Judex mandaverit et declaraverit Infra terminum per dictum Judicem statuendo ad penam quam ei Judex duxerit imponendam. Et si fuerit in mora dictam penam afferre teneatur ad petitionem eius qui ipsam scripturam peteret sibi reddi. Et dictus Judex coram quo fuerit postulatum possit et debeat dictum salarium diffinire et terminare et omnia et singula supradicta et fini debito terminare. Non obstante aliquo capitulo superius ut infra posito et non obstantibus feriis quibuscumque et sine aliquo processu: Et idem dicimus de salario advocatorum eo casu quo certi salarii non fiat promissio:

De gabella Solvenda per vendentes Clareriam seu nectar

Lxxxiij Item statuimus quod quicumque vendiderit clareriam sive neptar teneatur pro gabella dicti comunis xij denarios de qualibet libra pretii dicte clarerie seu nectaris quam vendiderit et prout de pretio et libra vini quod venditur ad penam xl solidorum comunis pro qualibet vice. Et nichilominus dictam gabellam solvere teneatur nisi per Reformationem dicte Civitatis aliud fuerit ordinatum:—

De hedificiis comunibus ut molendinis Reparatione Indigentibus:

Lxxxiiij Item Statuimus quod quicumque de dicta civitate vel eius districtu habet comune palatium seu domum casalenam vel alia hedificia seu molendina que refectione reparatione seu aptatione aliqua indigeret quod dominus vicarius ad petitionem cuiuscumque petentis teneatur et debeat consortes constringere ad eligendum quendam superstitem super refectione reedificatione operis supradicti in cuius electione si ipsi consortes non erunt concordes quod tunc dictus vicarius quem voluerit eligere possit et valeat pro superstite Qui superstans ipsam reparationem refectionem et aptationem fieri faciat expensis

ipoꝝ ꝯsortiuz ꝑ ut sibi videbit̃ expedir̃ int̃ quos ꝯsor-
tes semel ꝛ pluries possit collectã inponi ꝑ suo arbitrio ‡
ope inspecto. Et illi intelligant̃ ꝯsortes talis palatij mo-
lendini ul. altius hedificij qui ꝑ ipm̃ supstitez fuerit de-
clarati. Addicim⁹ qꝫ dñs vicarius teneat̃ ꝛ debeat col-
lectas ꝛ penas ꝑ eum inponedas siue ipositas ꝑ execu-
tion̄ sui offitij exigi facẽ ꝛ exigẽ toto posse. ꝛ sibi ba-
iulos siue castallos ꝯcedẽ ut possint ꝑ eos requirẽ ꝯso-
rtes ꝛ pingnorarĩ facẽ ꝑlibito voluntatis Qua repatõe
fcã ipa palatia hedificia dom̃ Castrũ molendini siue
aliud hedificiũ ipi ꝯsortes teneat̃ manutenẽ ꝛ cõseru-
arẽ in suo eẽ Et siquis ex eis itotũ ul in parte ipm̃
opus destruẽt seu destrui facẽt puniat̃ arbitrio dñi
vicarij. Et siquis ꝯsortũ pdcõꝝ aliquas expensas facet
ad requisitõez dcã supstantis vltra qꝫ ei ꝯtingeret dcãs
dñs vicarius ei refici faciat a ꝯsortibꝫ siue adiacẽtibꝫ sup
dcĩs secũdũ distributiõez supstantis supius nominati :-

Qꝫ Rectores ꝛ officiales dci cõis cũ omibꝫ eoꝝ familiar
debeant stare ad scindicandũ :-

Lxxxv. Item Statuim⁹ qꝫ vicarius ꝛ omes eius officiales ‡
ꝛ omes officiales dc̃e ciuitatis vna cũ familiaribꝫ suis
debent stare ꝛ morar̃ in Ciuitate narn ad scindica-
tuz de posito eoꝝ officio diebꝫ tribꝫ ꝯtentis i scindi-
cat̃ eis psentato ~~ul officio diebꝫ~~ ul psentado ꝑ parte
dci cõis ꝛ qꝫ ꝯtrarium nõ possit ꝑponi n̄ arengari Et ꝯfaci-
ens ꝑpones ul aregans ꝛ scribens ꝛ capiens ad ꝑtitum
vltra penã piurij penã incurrat. CC. libr cõi quas
teneat̃ uinculo iuramẽti futurus vicarius auferre
de facto ꝛ dc̃e camẽ applicarẽ Et pdcã oĩa ꝛ singla te-

neant Jurare et observare. Ac etiam observari facere integraliter et in nullo contravenire. Et domini sex electi et omnes consiliarii predicti communis Civitatis predicte. Et hoc capitulum sit precisum et tolli non possit consilio vel arengha. Hoc addito quod omnes predicti officiales et familiares eorum stent ad sindicatum prout continetur in constituto. De formina lacus platee s. Juvenalis actetur et reparetur ut in capitulo continetur.

LXXXVI Item Statuimus quod formina Lacus narnii que est initium ab ipso lacu per domum seu Juxta domos Arcangeli lunitii et Juxta dictum lacum et Justa episcopatum narnii et quod pergit per domum olim locti Johannis sebastiani et nunc heredum Johannis blaxii et heredum Jocelli domini leonardi pro comodo et utilitate dicti lacus actetur ab ipso lacu usque ad exitum antiquam consuetum per domos predictas contrate dicti locti et usque ad ponticellum. Et predictus dominus vicarius et eius hofficiales fieri facere teneatur expensis adiacentium vinculo Juramenti ad petitionem cuiuscumque petentis Et ad iacentes dicte formine lacus intelligantur omnes habentes domos Justa viam que est Juxta fossum ponticelli et Justa aliam viam: Et nullus pro pluribus domibus quas habet. — o/o Justa viam antiquam usque ad fontem ponticelli.

De Strata de arvoltis et ponticelli actetur et mactonetur.

LXXXVII Item Statuimus quod via seu strata que Incipit a ponticello usque ad domum petri sabene et strata qua itur ad portam de arvoltis actetur et mactonetur expensis adiacentium ad petitionem cuiuscumque petentis seu petentium Et dominus vicarius si de hoc fuerit requisitus teneatur vinculo Juramenti predicta executioni mandare et cogere adiacentes dicte strade ad actandam et mactonandam stratam predictam: De hiis qui essent danpnificati occasione alicuius debiti contracti per alium vel alios :—

LXXXVIII Item Statuimus quod si occasione alicuius quantitatis pecunie vel rei debite seu mercantie cuiuscumque conditionis bestiarum vel aliarum et rerum emptarum vel ablatarum per aliquem civem vel comitatensem dicte

Ciuitatis seu habitatorem in ipsa Ciuitate uel comitatu ali
quis ciuis vel comitatensis Ciuitatis predicte fuerit captus uel
detentus siue dampnificatus in aliquo siue in persona siue
in rebus dominus vicarius qui de hoc fuerit requisitus teneatur
et debeat. Iur.to et ad penam v. libr. com. dicte camere applicandas
quas tesaurarius dicte camere ad petitionem cuiuscumque peten
tis de suo salario detinere teneatur et debeat ipso facto huiusmodi
talem qui quantitatem pecunie deberet seu mercantiam vel aliam
rem vel res seu bestias emisset vel accepisset cogere realiter et
personaliter ad faciendum liberari et conseruare indempnem quos
libet captos dampnificatos vel grauatos illa occasione ita et taliter
detineri et constringi quod huiusmodi grauati capti uel dampnificati
vel detenti nullum patiantur dampnum. Et quousque liberati fuerint
sine ~~dampno~~ dampno seu impedimento aliquo. Et si dominus vica
rius seu eius officiales de hoc fuerint in aliquo neglientes
uel remissi preter notam periurij supradictam penam incurrat pro quo
libet eorum et qualibet vice. De modo admictendo exceptiones
in causis et questionibus:

lxxxviiij Item Statuimus quod nulla exceptio a procuratore opposita ad
mictatur nisi tempore oppositionis procurator iuret corporaliter ad sancta
dei euangelia quod non excepit per calupniam nec animo malitio
se lites differendi et si aliter fieret productio talis sit nulla ipso
iure. Si uero opponat exceptiones principalis persona Judex ante
quam amictat uel reiciat faciat Jurare principalem in absentia
procuratoris et aduocati et legantur ei singulariter si uel vult eas
opponere uel non et aliter super exceptionibus procedi non possit: Quod Judex
coram quo proponuntur exceptiones eas examinet et pronuptiet super
eis de amictendo vel non:

lxxxx Item Statuimus quod Judex coram quo proponuntur exceptiones
ad petitionem eius contra quem proponuntur examinet eas singulariter et
pronuptiet super eis que sunt amictende et que non et quas ad

mictit & quas nō amictit : Qz pcones dci cois omes
quos mandauit official dci cois debeat exbādire :

LXXXXI. Item Statuim' qp pcones cois nari teneat' & debeat
hoies & psonas singulares quos & quas officiales dci
cois mādauerit exbandiri & exbandir' ad petit' huiu'oi
officiat'. Et p huiu'oi exbāditoe nichyl debeat ul pos
sint pcipe vl habere n' occ' firentie n' alicui' alterius rei
n' p debito de quibz exbandimetis p debito possint pci
pe & hre Sex den' p quolibz hoie ul psona. que vl qua
poneret in bano asspali psona que eum vl eam fecerit
exbandiri. hoc adito qp si plures fuerint exbanditi +
occ' hui' ul eiuttez debiti ad qp erunt i solidū obligati qp
p omibz i eodez instro gtentis nō possint n' debeant pase
vltra dcos sex den' . De possess nō hntibz viaz ul de actataz
vel alio quocumqz modo :

LXXXXII Item qp si aliqua possessio que nō hret viaz & si hret &
eet de actata ita qp comode reactari nō poss qp uicin' qui
cet int' viam pub ul uicinale. talis possessio teneat' +
tali nō hnti viam dar' pptio gpeteti sm extimatoez duorz
homiz vicinorz p eos coit' eligendorz Et idem dicim'
de illis p quorz poss iret dca via de actata. que refici nō
poss qp hita fide qp refici nō possit comode. teneat' talez via
remutar' p suas possessio p locū min' dāpnosuz sibi ad pe
tit' sui uicini ad quē spectabat dca via de actata Et
p dca dns vicarius & sui officiales fieri facē teneat' ui
culo Iur'. ad petitioe cui'cumqz petentis Qz dotz pmis
se & solute si tpr Refutat' fce alimeta nō fuerint refuata
peti nō possint .

LXXXXIII Item Statuim' qp si aliqua dos fuiss pmissa alicui & asse
soluta & sadisfacta & pmissioi illius dotis alimeta aliqua

decurrissent q(uod) si t(em)p(o)re solutio(n)is (et) sadisfactio(n)is p(ri)mus dotis de ipsa dote no(n) fuint italiter refutate alimenta huiusmodi reservata q(uod) peti no(n) possint. Q(uod) p(ro)ponat(ur) in (con)silio de uno carcere fiendo p(ro) detentis occ(asione) debiti.

Lxxxxiiij Item Statuimus q(uod) ad hoc ut ho(m)i(n)es (et) p(er)sone. qui (et) que. debitis onerati no(n) valeat detineri i(n) carceribus (et) captiuitate. in quibus detinent(ur) malifactores p(ro) grauissimis maleficiis q(uod) d(omi)n(u)s vicarius. post apertura(m) p(re)sent(ium) statut(orum) teneat(ur). p(ro)ponere in (con)silio p(o)p(u)li (et) co(mmun)is d(i)c(t)e ciuitatis de. mo(do) (et) forma circa noui carceris fiendi p(ro) homi(ni)bus qui p(ro) debitis (con)stringu(n)t(ur). Et sicud in (con)silio fuit reformatu(m). ita debeat executori madar(e) infra m(ense)m ad pena(m). C. libr(arum) co(r)r(tonensium) d(i)c(t)e ca(mer)e de suo salario soluende. Et si p(er) (con)siliu(m) p(re)dictu(m) appar(er)et de p(re)dictis aliq(ui)d reformatu(m) q(uod) ad pena(m) p(re)dicta(m) s(ecundu)m dicta(m) reformat(ionem) teneat(ur) executori madare. Q(uod) nullu(m) castru(m) ut rocha alicui(us) spetialis p(er)sone custodiat(ur) expens(is) comunis

Lxxxxv. Item Statuimus q(uod) nullu(m) castru(m) vel roccha alicuius spetialis p(er)sone ciuis ciuitatis narn(ie) possit n(ec) debeat custodiri expe(n)sis co(mmun)is narni n(ec) p(ro) custodia aliquor(um) castror(um) rocchar(um) aliquid solui debeat de pecu(n)ia (et) au(er)e co(mmun)is p(re)dicti. Et cam(erarius) co(mmun)is p(re)dicti in tali custodia nil soluer(e) teneat(ur) vel debeat ad pena(m) xxv. libr(arum) co(r)r(tonensium) de suo salario et si solu(er)it q(uod) talis solutio (et) expens(e) no(n) admictatur nec sibi debeat acceptari hoc tam(en) p(ro)uiso q(uod) t(em)p(o)re n(e)c(essi)tatis i(n) qualibus dictar(um) rocchar(um) possit imicti unus turrerius t(antu)m (et) no(n) plus expens(is) d(i)c(t)i co(mmun)is Cui turrerio d(i)c(t)o cam(erarius) teneat(ur) soluer(e) salar(ium) quod h(abe)t turreius Rocchar(um):

dci cois du mo nullus poss ee turreius dcor castror
vl rocchar dcor spetialiuz ciuiuz qui no sit exctus d
saccula vn exhunt alij turrerij p castris z rocchis cois
pdci puiso q approbatio z declaratio ncitatis tpris
supdci sit i puisione dni vicarij. Et q cam fca declarat
solue teneat. Et idem dicim de rocha ste marie in mo
te que est epatus dce ciuitatis narnie. De ponte
lagie fiendo de nouo z eo manutenedo :–

Lxxxxvj Item Statuim cu pons lagie qui e in strata qua itur
ad intrapm ppe Ecc. s. andree destruat z sit i cau ru
gine ad hoc ut ne icomoditas dce comu z spalibz psois
dce ciuitatis euenire possit. Stat ordin q dcus pons
lagie fiat de nouo z qn fcuz fuit p opportuno tpre ac
tetur reparet ac etiaz manu teneat expens dci cois
bene z suficient. Et dns vicaius dce ciuitatis tene
atur vinculo iur. et ad pena xxv. libr cor de suo
salario dce came applicad ipuz ponte face reactari et
reparai infra spatiu vniu mesis. Et cam cois teneat
dar z solue de pecunia dci cois ad petit dci dni vicarij
tanta quatitat pecue qnta suficiat p ope z repatoe
dci pontis. Addicientes q pdcus dns vicaius teneat
z debeat sub dca pena face reactari z repari pontem
sanguinariu infra dcm spatiu expens illor d contra
ta in qua positus est dcus pons z aliter: arbitrio dni
vicarij De Custodiendo z rimado Ciuitate de noct
et de custodibz Requirendis :–

Lxxxxvij Item ad hoc ut ipa ciuitas diligentius custodiatur
z ut uia malefactoribz claudatur Stat z ordin q
dns vicaius dce ciuitatis post tertiuz sonu capane bis

et plus si opus fuit teneat' et debeat si in dicta ciuitate
no fuit quardian' face requiri custodes et custodias dce
ciuitat' et face discuti pro armis. Et si in pdcis fuit ne
gliens incurrat pena qualibz nocte xxv. libr cor dce
came applicado. De quoda fonte fiendo de aqua ual
lis lenze in uia varcatori. contra aluenini.

Lxxxxviij Item statuim' q aqua fontis vallis lenze qui e pp
dom magri angli petri Ray. Et domu heduz thome
porta sogie. et aqua q e in quoda petio terre ... mathiel
li matoncomi gente posito i sta alueniri i voc vallis le
ze. simul ... et ducat in via varcatoy: Et fiat
ibi quidam fons muratus cu quoda fontanili expes
ad iacentium: Et dns vicarius et eius officiales ad
petit' cuiuscu petentis pdca teneat' fieri face p ad ia
centes et ad iacetes intelligat' omes de aluenino et
circustantes ibidem et omes hitantes cotinue i via
qua itur Squignanu usqz ad scm lauretiu de pezza
no Et pdca teneat' fieri face dns vicarius et eu offici
ales Spatio uniu' mes postqua fuit requisiti Et
possint in pone pena ipi et quilibz ipoz usqz i quati
tat' xxv. libr cor et plus et min' put ei videbit expe
dir' et pdcus fons cu fontanili fiat i loco magis dece
ti qui ut videbit' Scindico castri aluenini. Et ad
pdca facienda. Et exequeda dns vicarius micte
teneat unu ex officialibz suis ad petitione cuiuscuqz pe
tentis et ad exequedu pecunia adcis adiacetibz Qui of
ficiales pdca fieri faciat et ordinet et alteri ymictat ordi
nada put sibi videbit' et placuit expedire. Et si dns vica
rius et eius officiales in pdcis fuit neglientes pdant.

de eorum salario. C. libr. den. quas camerarius comunis predicti teneatur
de ~~er~~ eorum salario retinere et si non retinuerit camerarius perdat de
suo salario triginta libr. den.: De Consilio dando per iudi-
cem cui facta fuit comissio infra x dies:

Lxxxxviiij. Item Statuimus quod si in aliqua lite causa vel questione in qua-
cumque curia dicte ciuitatis contingerint comicti alicui consilium
alicui Judici ciuitatis natiuo de collegio Judicum dicte ciuita-
tis talis Judex consultor et cui consilium comictitur teneatur et debe-
at suum consilium exibere et dare Judici coram quo causa fuit
infra decem dies quod si non fecerit et si non dederit perdat salarium
sibi datum et comissio sibi facta seu electio a termino predicto in
antea non teneat ipso iure. Et dominus vicarius iuramento teneatur
et debeat salarium tali consultori datum restitui facere: Et nichil-
hominus talis consultor electus puniatur. xl. s. den. que pena de
facto auferatur per dictum vicarium et eius Judices. Et ipsum negotium
consulendum alteri consultori Judici comictatur: De domibus et pos-
sessionibus non adscriptis In catasto nouiter ascribendis:—

C. Item Statuimus quod si alique terre domus et possessiones essent seu
reperirentur que non essent scripte extimate et allibrate in li-
bro seu catasto libre dicti comunis quod notarius qui erit super libra
dicti comunis expensis illius cuius est dicta terra possessio seu do-
mus teneatur et debeat talem terram domum vel possessionem facere
extimari per vicinos aliquos per ipsum notarium eligendos et terram
facere mensurari infra octo dies postquam ad notitiam dicti notarii
peruenerit. Et si ille cuius esset talis domus terra vel possessio
citatus personaliter non comparuerit infra terminum citationis vel bis
ad domum ipsius talem possessionem dictus notarius teneatur facere me-
surari et extimari prout sibi videbitur et facta extimatione et me-
sura dictam domum terram vel possessionem ponat In libra possidentis
eius quod fuit extimatus. Et nichilhominus dominus vicarius teneatur

vinculo iur[ti] cog[er]e possess talis dom[us] t[er]re ut possessionis ad
solut[ionem] om[n]iu[m] datiuar[um] p[ro]huiu[s]m[od]i possess dom[us] ut terra p[er] d[i]c[tu]m
co[mmun]e i[m]posita[rum] Currentib[us] ann[is] d[omi]ni M[illesim]o iij[c] xxxvi de mens[e]
aprilis citra:- Q[uo]d expens[is] cam[er]e Ciuitatis n[ost]re fiant
duo volumina Stat[utorum] ad minus :-

Cj. Item Statuimus q[uod] fiant expe[n]s[is] cam[er]e ciuitatis na-
n[ost]re et fieri debeat duo volumina Statutor[um] ad min[us]
i[n] cartis pecudinis de quib[us] unu[m] sit i[n] palatio d[omi]ni vicarij
et aliud sit apud d[omi]nos sex electos et al[ios] officiales d[i]c[t]e
ciuitatis. Et d[omi]ni sex electi eligant et elig[er]e debeat sc[ri]pto-
res d[i]c[t]or[um] statutor[um] et eis salar[ium] fac[er]e p[ro]ut eis videbit[ur]
aut maiori p[ar]ti eor[um]. Et cam[erariu]s cam[er]e d[i]c[t]e ciuitatis debe-
at em[er]e cartas p[ro] d[i]c[t]is statutis et salariu[m] eis solu[er]e absq[ue]
aliqua apodixa. et eis dar[e] actramentu[m] uernic[em] cenabile
Qui sc[ri]ptores possint teneant et debeat d[i]c[t]a statuta.
publicar[e] et in publica[m] forma[m] reduc[er]e no[n] obstant[e] q[uod] no[n]
Interfieint ad [con]fect[ionem] et public[ationem] d[i]c[t]or[um] stat[utorum] autoritat[e]
p[re]senti statuti. Q[uo]d h[er]edes filij vel nepotes Iurisdict[orum] curie
sectaris suppositi aliar[um] et cuiuslib[et] defunti teneat solu[er]e datiuas

Cij Item q[uod] p[ro] datiuis et collectis accauallatis et alijs one-
rib[us] realib[us] Inpositis et imponendis p[er] co[mmun]e et p[o]p[u]l[u]m d[i]c[t]e ciui-
tatis a t[em]p[o]re M[illesim]o iij[c] xlviij citra h[er]edes seu filij cui[us]cu[m]q[ue] de-
funti et nepotes qui suppositi fuerunt sunt vel erunt Iuris
dictioni sectari d[i]c[t]e ciuitatis teneant et debeat p[ro] toto alli-
brat[ionis] talis defunti solu[er]e datiuas collectas et accaual-
latas et alia onera sup[ra]d[i]c[t]a du[m]mo[do] h[er]editas talis defun-
ti ad p[re]d[i]c[t]os p[er]tineat pleno Iur[e] et ip[s]am h[er]editate[m] ad hu[er]e-
rit et no[n] al[ite]r. Et quilib[et] offi[ci]al[is] Ciuitatis p[re]d[i]c[t]e poss[it] tene-
atur et debeat tales h[er]edes seu filios et nepotes suppositos

dicte iurisdictionis sectatu dicte Civitatis cogere realiter et personaliter
ad solvendum et solvi faciendum ipsas datias et collectas et
accualattas et alia onera supradicta pena .C. librarum de suo
salario solvendo tamen dicto camerario tempore sui scindicatus. De hijs
qui sunt vel fuerint in mora solvendi datias pro suo extimo.

Ciij. Item Statuimus quod quicumque fuerit et in futurum erit suo no-
mine vel tamquam heres alterius in mora solvendi datias et
collectas pro suo extimo et allibratura vel alicuius defuncti con-
tratam seu cultoribus positis et ponendis per ipsum commune ad colli-
gendum datias et collectas predictas quod diu fuerit in mora
solvendi ipsas datias et collectas non audiatur in aliquo
suo iure civili vel criminali et sit licitum in possessionibus et bonis
talis non solventis datias dampnum personaliter et cum bestijs sine
pena et banno etiam si ipse possessiones et bona fuerint communes cum alijs
fratribus vel nepotibus suis seu alijs quibuscumque personis et quod ta-
li dampno per officiales aliquem dicte civitatis procedi non possit
contra aliquem dampnum dantem seu qui dampnum dedit in dictis bonis
modo aliquo et si procederet seu summa ferreret ipse processus et summa
sit nullus et nulla ipso iure. Quod pro datiis non solutis a
certo tempore citra possint cogi laboratores et inquilini ad solvendum eas

Ciiij Item Statuimus quod pro allibratura cuiuscumque non solventis da-
tias et collectas seu bonorum ipsius seu cuiuscumque defuncti
per eius allibratum a tempore quo civitas nostra devenit ad populum
usque nunc et etiam in futurum possit cogi ad solvendum datias
et collectas per commune nostrum impositas a dicto tempore citra et etiam
imponendas realiter et personaliter per quemlibet officialem dicte civi-
tatis laborator seu coptimaiolus vel inquilinus dum modo ta-
lis inquilinus possit pensionem domus tenere pro ipsa datia que per
ipsum soluta fuerit seu in ipsa pensione compensare usque ad quantitatem.

qua soluit. Et etiam quilibet laborator coptimaiolus possit et sibi liceat retinere et refutare fructus seu coptimum talis possessionis que per eum fuit laborata seu ad coptimum conducta usque ad quantitatem illam seu valorem ipsius quantitatis qua pro illis datiis et collectis solvit. Et quilibet officialis dicte civitatis tali coptimaiolo laboratori vel inquilino sit et esse teneatur favorabilis in predictis et cogere talem dominum rei supplocate per ipsum ad faciendum sibi fieri finem et refutationem de tanto coptimo pensione fructu quanta fuit quantitas per ipsum soluta occasione predicta pena xxv. librarum comunis qualibet vice officialium contrafacientium: Quod onus probandi super dicta exceptione datie seu datiarum non solutarum incumbat opponenti ipsas exceptiones.

Cv. Item quod ad probationem exceptionis seu exceptionum datiue seu datiuarum non solutarum seu que solute non fuerint incumbat honus probandi opponenti exceptionem seu exceptiones et ad probandum ipsam exceptionem seu exceptiones sufficiat liber cultoris datiue seu cultorum datiarum impositarum a dicto tempore citra seu imponendarum per comune nationem in qua reperiatur talis contra quem ipsa exceptio fuit apposita non soluisse ipsam datiuam seu datiuas in ipsa exceptione contente eorum nomine suo aut heredum alterius defuncti et si talis opponens ipsam exceptionem non probaverit infra terminum sibi per judicem statuendum pena .xx. solidorum comunis qualibet vice incurrat que de facto sibi auferatur per quemcumque officialem dicte civitatis: Quod hii qui fuerint sotii in aliqua mercantia vel arte librum negotiationis ipsorum teneantur alter alteri exibere.

Cvi Item Statuimus quod si fuerint aliqui sotii in quacumque arte seu negotio ipsius artis contractus habuerint codice.

rationū qlibʒ ipoꝝ vt alius hn̄s ipm librū teneat alti
suo sotio vt ei cui interest exiberē eius ꝙ copiā reddē ī so-
cietate finita Et ad hoc destringi ꝛ cogi possit ꝛ debeat
sumarie ꝛ de plano sine strepitu ꝛ figura Judicij ꝑ vita-
uim dc̄e ciuitatis eiusqʒ officiales remedijs opportunis
Quod idem dicim(us) statuendo de nōto qui denegaret
seu malitiose differet in publicā forma reddē ꝯtuʒ
vt Instrm̄ de quo fuisset rogatus parti ad quē specta-
ret ꝛ sibi de Jur̄ deberet restitui recepto salario ꝯpe-
tenti Volum(us) etiā obſuari īqlibʒ ꝑ que hēret ꝓtocolla
seu Instra seu libros mercatoꝝ In cui(us) ꝑtate eent:

Qꝫ cause ꝛ questioēs decise ꝑ laudū ul arbitratū obſuet.

CVij Item Statuim(us) ꝙ oēs ꝛ singl(ar)e questiones cause siue
stretia que terminate sunt ꝛ decisa ꝑsententia siue la-
duʒ vt arbitratū In violabilit̄ ꝑ omīa ꝑ terminat(ur) seruet.
ꝛ rata sint ꝛ firma ipa lauda: Et qui ꝯ ipaʒ sentiā smaʒ
lauduʒ seu arbitratū venerit ꝛ euʒ vt eam vt ea nō ob
ſuauerit soluat ꝑ bāno vice qualibʒ .xxv. libr̄ cōr dū mō
ipa sn̄ia lauduʒ arbitriū seu arbitratū nō sit legitie
petituʒ redduci ad arbitriū boni viri: De positoibʒ ad
mictendis In litibʒ ꝛ questioibʒ tenutaꝝ ꝛ danoꝝ datoꝝ

CViij Item Statuim(us) ꝙ ilitibʒ ꝛ questioibʒ Ciuilibʒ ꝛ i questi-
oibʒ tenutaꝝ ꝛ dan̄oꝝ datoꝝ oēs positoēs admictat(ur)
a quolibʒ Judice ꝛ etiā oēs articuli saluo Jur̄ inptine-
tiuʒ dependentiuʒ ꝯriaꝝ implicitaꝝ ꝛ aliaꝝ nō amic-
tendaꝝ de Jur̄ qui articulj positoēs ꝛ Jura sint salua
ꝑtibʒ in ꝓcessu Judicij et eis respondeat Saluo si Judici
aliud videbit(ur) positoeʒ fore nō amictat(ur) nisi Judici vide-
bit(ur) positoeʒ ee implicitaʒ vt obscurā. Et etiaʒ addito ꝙ
si aliqui positoi videbit(ur) Judici coraʒ quo erit questioꝝ

del non cedo simpliciter volum' etiã qp nulli respon respõ
sioni alicui' actus judicioꝝ interr sit aliquis aduocat'
pcurator vl patrocinator alicui' ptis ñ eet aliquis ad
uocatus procurator vl pratrocinator alicui' ptis ñ eet
curator tutor ut actor ad pena .x. ſ. cor qua penã judex
coram quo fuit questio ut cã a ſ facint. teneat' r debe
at auferre vinculo jur' r dce came applicare. Et ad
dito etiaz qp si aliqua positio fuit p aliquez ut aliqua
negata quest post modu fuit legitime pbata qp negãs
soluat r solue teneat' p qualibz positoe p eu negata r po
st modu pbata .xl. ſ. cor qua pena judex corã quo
fuit causa seu questio sub vinculo jurameti de fco.
auferre. teneatr r applicare dce came: Qr alimeta pste
tur r dentur mulierib3 quib3 debentur:

Cviiij Item Statuim' qp dns viceauis r quilibz eius judex
i suo officio teneneat' jur' si aliqua mulier vl aliqua p
que alimeta ab aliquo petierit corã eis vl alto eoꝝ si dari
r pstari alimeta vl qtitat' pecun ut bladi ut aliquid
aliud pregimie vite sue r claꝝ fuit hoc deberi ofessioe
ut istro laudo ut alio modo faciat ei dari r pstari i fra de
cem dies post qp petitu fuit a tali vl alio p ea omi exceptoe
remota ñ soluz solutiois r refutat' rei judicate finite r tra
sact' quas pponere poss3 r pbare. Infra octo dies Et si ño so
luerit r pstauerit vt dcm est puniat' de fco qualibz die
mor in .x. ſ. cor Saluo semp si socer vl maritus vellet mu
liere redduce ad dom suam r ipaz bona fide pstito jur'to
r satis datoe tene r etiam aler justa posse cu eo ad bonuz
r maluz quod ipe ht r p eum ño steterit hoc face .s. redduce.

et tenē qd tūc talis socer ut maritus alimēta pstanda
ex domu suā nō teneat. Et si aliquis pat ut au's mat
vl auia petiērit alimtāī a filio vl nepote vl pnepote qd qi
libz Judex cōis pdci teneat vinculo Jur summarie sine stre
pitu Judicij tal patrē matrē auūz vl auiaz huiuoi fi
lio nepote vl pnepote facē alimēta pstāī put eiu' possi
bilitas patit nisi huiuoi pat mat auus vl auia hret
aliud unde se aleret z alēi posse z de ɔtentis i pnti stat
possz omi tpr agaxi nō obstantibz ferijs quibzcūq; :- De eo
qcessit ut ɔcessit bois suis z iuēnt ipe ut ei' filij aliqd possidē:

Cx Item Statuim' qd si aliquis cessit vl cessit bois suis z i
ueniant ipe vl filijs eius bona ipa tenē z possidē dns vi
cariūs z quilibz Judex i suo officio teneat cogē talē cedēte
bois suis vl filiuz ei' soluē cditori debitū suuz n filius ē
ex aliq'a alia uxr cā qd hrditariā ipa bona post mortē pris
possidē repiatur: De Errore not Corrigendo:

Cxj Item Statuim' qd si aliquis. Notarius ciuitatis z disti
ct' narn errauerit vl erratū aliqua vl aliquibz Instris
ut scptuīs vl scptura vl se errasse dixerit qd talis nots pos
sit dcm suū errorē corrigē cū ɔsensu prior notarior z
triū notar bene expertor dcē ciuitatis eligendor p pores
not put equitas fci suadebit sine pena z pena Banno
quoties veritas iminebit. Et capl'm sit pcisum: De Co
mpromissis fiendis :-

Cxij Item Statuim' In pmis ad ɔsuadū parētelas z amoris
caritatē int ɔsanquin z adfines. z ad ɔsuadaz unioez
ciuiū Ciuitatis narn z etiam cōitat eiusdē Et ad cessādo
int eos discordias z hodia q de questioibz causis z litibz
Ciuilibz it eos itdum oriūt z oriri possunt Stat z ordin
qd dns vicariūs dcē ciuitatis z quilibz alius officialis dcē

ciuitatis cognitoem hns de causis ciuilibz z quibz
eoz z eoz z ciuilibz eoz Judic possint teneat z debeat
mota lite questioe causa ul ꝯtrasia cora ei ul alig eoz
ul alterius eoz Judicibz int ꝯsanguin ut ad fines ul int
quoscu ciuis narnien ul comitaten ut alias psonas q
pciuibz ul comitaten narn hent si dco dno Vitalio seu
dcis Judic uideat coge ptes litigates ad eligedu
z copmictendu de iur z de fco i duos ꝯsanguin ul af-
fines ut alios amicos de quibz ptes ꝯcordaret ita q
omi mo ꝯpmictat infra octo dies a die mote litis ꝯue-
rsie ut questiois ubi pncipales psonas ageret Et
intelligat lis mota ut ꝯtrasia ut questio p porrectoez
libelli seu simplicis qstiois petitois z citatois ptis no
obstate aliqua exceptoe q apponi poss ꝯt psona age-
tis ut petentis ꝯpmiss fieri ul ꝯt petit seu libellu ul
fci narrat ubi no ageret ul peteret pnat curator
ul aliam psona legitima madatu hntem debeat talis
psona una cu petitoe seu narratoe pduce instrm sui
madati in pub forma al eius petito admicti no debe-
at ullo mo nec ipse audiri. Et sine manto nullus admic-
tat ullo mo ut causa. Et fca pduct sui man debeat
talis psona infra quiqz dies ꝯtinuos legitimai si le-
gitimado ueiret ul no ee legit pnuctiai p Judice co-
ram quo questio mota fuiss put Juris fuerit Et fca
legitiat psone talis questio infra octo dies simplices
conpmicti debeat ut supius dcm est. Et fco ꝯpmisso
i pmis duobz arbitris quoz nullus ee poss qui sit
extra Ciuitat ul comitat narn ipi arbitri si no fuerit.

in concordia cogatur et cogi debeant per iudicem coram quo talis
questio mota esset ad eligendum tertium arbitrum existentem in
civitate vel eius comitatu nationem. Et personaliter dicti arbitri tene
antur et non relaxentur quousque dictum tertium eligerint pena ipsi
iudici si predicta non fecerit ipsos arbitros non cogerit ut ipsos
dimiserit ante electionem dicti tertii x libr. communi auferendo ei
dem tempore sui scindicatus qui eum vel eos scindicabit sub
pena eidem scindico v libr. dicte monete si predicta non fecerit
retinendo eidem per camerarium communis de suo salario ad penam v libr.
dicto camerario auferendo. Et facta electione dicti tertii dictus iudex
teneatur et debeat ipsum tertium cogere infra duos dies post
electionem de eo factam ad penam predictam et predictos arbitros tertium
um teneatur et debeat iudex coram quo talis questio mota
fuisset ad sententiandum terminando et arbitrando et definiendo infra
unum mensem a die electionis dicti tertii computando. Et possint tene
antur et debeant dicti arbitri et tertius iudicare sententiare et defi
nire et veritate equitate de iure vel de facto sine consilio
alicuius consultoris in scriptis redacto difinitive ita quod de ipsa
re seu lite ut ipsa de causa non possit ulterius lix seu que
stio innovari non tamen possit reponere partes litigantes in pristinum
statum nec eos absolvere ab instantiam litis petitionis et quod ad
minus duo sint concordes in qualibet parte laudi possit tamen dictus
tertius arbiter colloquium habere sapientis expensis partium a
quorum laudo sententia et seu arbitrato non possit recursus haberi
nec de iniustitia iniquitate ut nullitate opponi vel aliter seu
alio modo ad aliquem iudicem et officialem seu curiam ut ad bo
num virum non coram iudice appellari tamen set prout lata fuerit ita
debeant partes plenarie observari et nichil contra predictam possit
opponi obici seu peti non coram dicto iudici appellari tamen et
hoc fieri debeat infra x dies a die late sententie seu arbitramenti.

ↄputando Et quicqd secus fieret nō ualeat seu teneat
ullo mō Sȝ sit ipo iure nlly efficacie ul ualoris. Et
nichilus ↄtra faciens in. v.c libr puniat de fcō p officiat
quorā quo questio mota fuiss̄ sub pena ptibȝ nō elige-
tibȝ infra. v. dies ut dcm̄ est arbitris ⁊ arbitratoribȝ ⁊
tertio nō laudātibȝ ⁊ nō definiēte īfra dcūs tps. C. libr
cor. p quolibȝ ⁊ qualibȝ vice. de fcō ⁊ sine ullo pcess̄ ut
ↄdepnat auferēdo p oficialem quorā quo lis mota fu-
iss̄. Et nichilhōius ptes eligē ⁊ ↄpmictē ⁊ arbitri et
arbitrat ⁊ tertius laudar ⁊ diffinir infra tātudeȝ tpus
sub dcā pena penitus teneāt. Et possit ⁊ teneat dn̄s
vicari͂us ut alius officialis Jurisdict hn̄s car Ciuiū
⁊ quilibȝ eor ⁊ eor cui'cūqȝ eor Judic ptes ↄtepne-
tes ⁊ litigātes ⁊ arbitros ⁊ arbitrat ⁊ tertiū ⁊ quēlibȝ
eor psonalr ⁊ realr detinē carcerār pingnorāē et
multar ⁊ alia grauamia. Realia ⁊ psonalia īferre ⁊
īponē ⁊ ab ei' auferre d fcō quō ⁊ quoties ↄ put vi-
debit ↄuenire ad hoc ut partes ↄpmictant ⁊ ut illi
ī quos ↄpmissuȝ fuit acceptent ⁊ laudent ⁊ diffiniant
ut dcm̄ est. Et p obsuatiōe ⁊ exec omiuȝ pdcor ⁊ de
pdcis ⁊ de grauamibȝ que īferret ut in poneret pro
pdcis aut pdcor occ obsuat ul execut dcūs vica-
riūs ⁊ quilibȝ alius officialis dci cōis de ciuilibȝ
cognitoeȝ hn̄s ⁊ eor ⁊ cuilibȝ ipor Judic ⁊ officiales
⁊ familiares ul aliquis eor nō possint ul debeat sin-
dicar grauāī ul molestāī ⁊ eor scindici ⁊ scindicato-
res nullaȝ de pdcis ↄgnitoeȝ hant ꝯ eos nō obstant.
Statut ordinameta seu reformat loquētibȝ de scindic

125v

officialibꝫ: Et nõ obstant aliquo aliꝰ 9riali vl spāli in
9riuꝫ loqnte. quibꝫ sit ⁊ ēē debeat. derogatū Si vero ipi
vicarii ul aliquis officiat cognitorꝫ ciuile hūs seu altꝫ
eoꝝ ipdcis seu aliquo pdcoꝝ vl eoꝝ execut fuint negli-
entes vl remiss in .v. libr supss monete. ⁊ quicūqꝫ ipoꝝ ꝑ
negliens fuit 9denpnaī p eoꝝ scindicꝰ ex officio scindicat
ul apetit. cuicunqꝫ ad penā dcō scindico si pdcā nō fecit
v. libr. retinedo eido p cam. cōis de suo salaīo Et ad penā
ipi cam. v. libr. deñ si pdcā nō fecit. Et q ipi arbitri ⁊
arbitrat ⁊ ꝑtius hēē possint ⁊ debeat p ipoꝝ salaīo apa-
rtibꝫ 9pmict. sex deñ p libr totius quātitat de qua lix fu-
iss. Et pdcā omia ⁊ singula locū hant ī causis litibꝫ et
questioibꝫ mouēdis nō aut ī motis vl pendentibꝫ Et etiā
pdcā locū hant īminoribꝫ pupillis filijs familias nō tm
pdcā oīa ul aliqꝫ pdcoꝝ locū sibi vendicent nī p directū.
nec p obliquuꝫ ī causis litibꝫ questioibꝫ aut 9ūsijs de qu-
ibus disponet stat q loquit de quitir ꝑminis arbitratibꝫ
vltīs volūtatibꝫ smijs appodissis mcatoꝝ q ꝑmiari debeat
⁊ finir. ſcḋm forma ypiūs statut ⁊ ordin sup ypa mcan-
tia fcē nō obstant. ad pdcā oīa vl aliquod pdcoꝝ ali-
quo statuto ordinamento vl reformat ī aliqꝰ genra-
lj vl spetialj in cōtrariū loqnte. quibꝫ sit ⁊ ēē debeat.
plenarie derogatū. hoc addito q nō possit ēē arbit ul.
arbitrator aliquis aduocatus nec pair seu solit ēē.
pair seu solit ēē aduocat nī ambe partes fuerit in
concordia:·

In noie dni Amen. Infrascripta sunt Capta tertij libri Statutor Cois et ppli Ciuitatis Narnie sup malliys et criminalibz causis:

Qz vnus exiudicibz dni vicarij sit et deputet' sup causis crimilitaz:

i In pmis Quide statuim' et ordinam' qd vnus ex Judicibz dni vicarij Ciuitatis narn p sca Romana ecclia deputet' et sit assessor sup cognitoez et examiatoe questionuz et causar malitioz ut qi sup omibz delictis ciuitatis et nitat narni et nsilio ipius ferat dns vicarius omes smas ndepnationum et absulution Ita tn qd ipe Judex no possit recipe aliqua nsultura ab aliquibz de dca ciuitate ut ei' districtu: De citatioibz fiendis i causis Criminalibz et ciuilibz

4 Item Statuim' qd i criminalibz causis et qi crimialibz et i ciuilibz fiat citatoes p castallos ppli et cois dce ciuitatis dum mo fiat citatoes man'to Judicis ut alicui' officialis habentis Jurisdictoez competetez et eor relatoi credat' et stestur. Ita tn qd in criminalibz ut qi pter qd in dapnis datis fiant due citatoes vna cu apodissa missa ad domu Citati cu sbstatiialibz citatois. s. denuctiatoie accationis et iquisitois et alia sine apodissa: Et fiat citatio vna die palia sequeti. Et si citatus no comparuerit ponat' in bano in quo det' terminus triu diez. In q termio si no coparuerit heat' p nfesso et tanqp nfessus ndepnet' Saluo qd si coparuerit ante smaz possit sua ntumacia purgare respondendo et dando fideiux ydoneos et soluedo came v. s. cor qui soluat' cam' came. Et tali npareti detur terminu' quicqz diez et simili mo fiant due citatioes sup accationibz Coraz quocuqz Judice de nteptu man'to ut mora diez Et

127

si deberet citari aliquis non habitator Civitatis vel comitatus narn
citetur publice ad sonum tube in schalis palatij dominorum comunis seu populi in quo
casu fiat una sola citatio cum termino trium dierum et si aliter procede
retur non valeat nec teneat Et nichilominus si videbitur vicario no
tificet potestati seu officiali terre unde esset talis Citatus per lic
teras continentes substantialia denuntiationis accusationis vel inqui
sitionis cum certo termino assignato secundum distantiam locorum infra
que compareat coram dictis officialibus narnie et eius curia dictas licteras
mictente seu excusatur quo termino elapso procedatur ut supra Et
hoc volumus ne aliqua fraus de cetero fiat.

Quod in arduis mattiis parator nullatenus admictatur.

iij Item Statuimus quod in arduis mattijs parator nullatenus
admictatur. Et ardua mattia intelligatur que declaravunt Judex
mattiorum dicti domini vicarij.

Quod in criminalibus causis ut quasi ferantur sententie infra xxx. dies.

iiij. Item Statuimus quod dominus vicarius et Judex eius in criminalibus ut
quasi ferat sententias infra xxx dies contra comparentes Set contra contumaces
infra xx. dies continuos a die Jurisdictionis primum super accusationem denunc
tiationem et inquisitionem. Et si in hoc fuerint neglientes seu remi
ssi vice qualibet solvat dicte camere L. libr. cortonensium que dicte camere
applicetur ipso facto Saluo quod processus tenutarum quos expedire
non possunt in uno mense in alio expediatur omnino: Quod possit
Inquiri de quolibet mattio preter quam de adulterio strupo incestu
et verbis Iniuriosis.

.v. Item Statuimus quod dominus vicarius et eius Judex mattiorum et cu
ria possint Inquirere super quolibet et de quolibet mattio et omnibus exce
ssibus et iniurijs quocumque modo commissis et committendis in civitate et
comitatu narnie preter quam de adulterio strupo incestu et verbis Iniuri
osis de quibus inquiri non possit ullo modo preter quam de hijs que dicta
fuerint coram eo vel aliquo eius officiali vel alio officiali dominorum comunis
de quibus possit Inquiri: —

Super verbis iniuriosis non possit inquiri

Qz Sn̄ie et ꝯdēpnat̄ duplicent̄ ante q̄ꝫ legātur :·

vj Item Statuim' q̄ d̄ns vicari⁹ teneat̄ p̄ciſe ante q̄ꝫ feratur legi faciat ſn̄ias ꝯdēpnat̄ ſup̄ malliſs facē ſcribi ꝛ exeplu eas ī quatno cartaꝝ pecudinaꝝ de vbo ad vbu p not̄ ſuu ita q̄ p not̄ ipius duos quaternos ſn̄iaꝝ ꝛ ꝯdēpnation ī cartis public̄ ī forma publicā faciat ꝛ dēt ipi not̄ ſeu notis ꝛ aſſingnet vna ſcptura ſiue exeplū ipaꝝ cam⁹ ſiue cancellaro dcī cōis ad petitioēz cuiꝰcūq̄ petētis. Et ſi not̄ dn̄i vicarij hoc nō fecerit īcurrat pena .x. libr̄ cōr uice qualibꝫ. Prouiſo q̄ d̄ns vicari⁹ ꝛ eius officiales ꝛ quibꝰs aliu' officialis dcī cōis nō poſſit ſumaꝫ ferre ī c̄minalibꝫ vt q̄ī n̄ pſente notō camē qui poſſit ꝛ debeat Cancellari⁹ ipas ſumas tp̄e ſolutiōis Qz nulla mulier bone fame cogat̄ Intrare aliq̄ palatum cōis Narnie :·

viij Item Statuim' q̄ nulla mulier bone fame cogat̄ p dc̄uz dn̄z vicariūz ut p aliquē aliū officialē dcī cōis ut familiarē cōis p dcī intrarē palatiū cōis ut pp̄li ſꝫ ſi neceſſ̄ fuīt ipam hr̄e faciat ipaꝫ venirē ī aliqua ecctia dcē ciuitatis vbi ꝛ mulier placuīt excepto q̄n pcederet̄ cōtra aliquā mulierē p aliq̄ mallio ut ſi ipa mulier eēt teſtis p aliq̄ debito et tūc debeat examiāj p Iudicē ī pſentia vnius ſui ꝯſanguiēi ut duoꝝ teſtiūz de terra : Prouiſo q̄ quotieſcūq̄ꝫ aliqua mulier examinabit̄ ab aliq̄ officiali ſorēſ p teſtimoīo uel aliqua Cauſa ſemp̄ Iudex ut alius officialis adhibeat ꝛ ſecūz hēat teſtēz aliūz ſeu aliquā aliaz mulierē vt ꝯſāguineū mulier iux̄ q̄ examinabit̄ ad audiēdū id de quo ab ea q̄rit̄ ꝛ ſine aliq̄ teſte nō loquat̄ eidē ꝛ ſi alit̄ fecerit officialis qui ꝯ fecerit īcurrat pena .x. libr̄ cōr ꝛ alit̄ dcāz mulierē nō teneat. Addicim' q̄ ſi p̄dcā ꝯtenta ī dcō cap̄ ſuata.

nō fuerit dēm suū ⁊ sūma nō valeat nec teneat: *Qꝫ nō
destruat ul' deguastet aliqua dom' turris vl aliud hede-
ficiuz occ' alicui' executiōis vl inobedientie.*

viij Item Statuim' qꝫ dn̄s vicariꝰ ul' eius sotij vl sotius mi-
lex Judex nots ul' alius officialis seu familiaris ipius uel
alius officialis ppli ul' cōis narnie nō destruat vl destrui +
faciat seu cavari aliquā dom turrī ul' aliud hedeficiuz
tabulatū tectū ul' aliaz habitatōez ul' aliquas arbores
alicui' occ' alicui' executiōis ul' inobedientie alicui' ul' alia
causa exceptis cāibꝫ ī quibꝫ p forma ↄstitut. aliṫ eēt ordi-
nate Sꝫ si voluit pcede ↄ aliquē quacūqꝫ occ' faciat eū
citarī ⁊ si fuit īobediēs exbādiant eū ⁊ capiāt ⁊ ↄdenpnet
de inobedientia ⁊ ↄteptu saluo qꝫ vsqꝫ ī qntitātez xl. s. cor pro
inobedientia dcūs dn̄s vicariꝰ ⁊ sui officiales possint
ipōs xl. s. p ipa inobedientia accipē de fcō sine aliq' pcessu
nō obstante aliq' statuto sup vl infra posito ⁊ si ↄ fcm̄ fu-
it vicariꝰ incurrat penā. C. libr cor ⁊ Jud. L. libr cor +
Milex siue nots. xxv. libr p quolibꝫ quilibꝫ alius offic-
ialis ⁊ familiaris ī .x. libr cor p qualibꝫ vice dce camē
applicando ⁊ emēdet danpnū patienti. Et Volum' ⁊ sta-
tuim' qꝫ si dn̄s vicariꝰ ul' ei' officiał ⁊ familiaꝛ ↄ pdcā
fecerit vl fieri fecerit qꝫ sindicus eū puniat ⁊ ↄdepnꝫ ad +
petitionē cuiꝰcūqꝫ petētis ī pena ī dcō cap' ↄtēt' Et ipaz
exigat p camera aplica vinculo Juram'. Et ad penā. C. libr
cor de suo salario. Et si gabellariꝰ ul' aliqs eius officiał
ul' alius officialis dce civitatis ↄ fecerit ↄtra facietem
puniat ⁊ ↄdēpnet ad penā. C. libr cor de suo salario et
ipam seu ipas penas exigat p cam'. pdcā. Et hoc capm̄.
sit pcisuz ⁊ tolli nō possit neqꝫ suspēdi dū mō ad malpa-
gos datiuaꝝ nullatenꝰ extendat: prouiso qꝫ dem capm̄

se nõ extendat ad rebelles cõis narn̄ seu sc̄e matris eccle
et q̄ de hoc dn̄s vicarius ⁊ quilibȝ alius officialis dc̄i
cõis debeat spetialr̄ sindicari ⁊ ī p̄am penā dc̄e camr̄e de
salario dc̄i officialis de guastantis teneat̄ ⁊ debeat reti
nēre camr̄e p̄dc̄e ad petit̄ cuiuscūqȝ petētis vinculo iur̄n ⁊ sub
pena .xxv. libr̄ cõr. Et q̄ dc̄m capim nō uendicet sibi locū
ī exbāditis ⁊ ī dep̄natis seu ī dep̄nādis dc̄i cõis .s. de eno
rmibȝ malleffis: De pena blassemātis deū ⁊ btāz Mari
am virginēz et Sanctos:

viiij. Item Statuim̄ q̄ quicūqȝ relassauit linguaz suā in
iuriaz seu blassemiā omnipotētis dei ut beate Marie sep̄
uirginis soluat p̄ banno dc̄e camr̄e .xxv. libr̄ cõr. Si uō
alicui' scõz eius .x. libr̄ cõr. cui' pene sit denūtiatoris seu
accusatoris quartas pars ⁊ alie tres p̄tes sint dc̄e camr̄e et
denūtiator siue accusator hatur ī credētia et sufficiat ad
plenā p̄batõēz Iuramētuz denūtiatoris ut accusatoris cū uno
teste bone fame ⁊ si de pluribȝ uicibȝ ī eadē accā accauit
tūc nō teneat̄ in credentia. Et si deliquēs bannuz soluēre nō
posit mictat̄ sibi forficul in lingua ⁊ cū ea ducat̄ p̄ u p̄
ciuitatē narn̄ ab ecctia sc̄i Jacobi usqȝ ad hospitale sc̄i
luce cū p̄conibȝ tubis sonātibȝ. Et de hijs dn̄s uicarius
faciat ī quiri semel ī mēse. Teneat etiā dn̄s vicarius iur̄
sucē elegi custodes segretos ī qualibȝ part duos bone
fame qui denūptiarē teneat̄ ⁊ debeat omēs delinquētes
ī p̄dc̄is ⁊ ip̄is custodibȝ sic electis credat̄. Iur̄ p̄p̄o ip̄oz c
uno teste ⁊ ip̄i custodes sin in credētia testis aut nō
ip̄i custodes nō dep̄nuctiauint solauat quilibȝ eoz
qualibȝ .C. s. cõr que pena de facto auferat̄ Qui u
uit ut dixit p̄ corpus ut sanguinēz xp̄i ut bte
gnis Matris eius ut p̄ alia mebra ut p̄ ...

vl p cor xpi ut p simila soluat p bano dce carne vice qua
libz .xxv. f cor r stetur iur. denuctiatoris Et de hoc possit In qui
ri. Addicim q si de pluribz vicibz tradez acta accauerit +
tuc no teneat' Icredentia De pena in Sultantis :

Item Statuim q quicuqz Insultu fecerit i aliquē uel
aliquos mouendo se de loco ad locū sine armis soluat pro
bano carne .x. libr cor vice qualibz Si uo quis insultu fe
cerit i aliquē ut aliquos cū armis vz lancea spedo seu cū cla
uerena ferri Mazza ferri vl ligni spontone cultello euagina
to ense seu stoccho euaginatis mādaria falcione vl roncha ac
cepta vl cappa vl aliquo dcoz armoz ut aliq alio gene +
armoz soluat p bano dce carne .xx. libr cor Si uo quis i
sultuz fecerit i aliquē ut aliquos cū armis actis ad exhedū
r euaginaduz no exhendo ipa arma ut aliquod eoz soluat
p bano vice qualibz .x. libr cor. Et si quis uno actu i sultū fe
cerit i plures de omibz puniat. Et quicuqz fecerit Insultū i
aliquē ad domu ppaz ut cducta r i qua habitat si cū armis
pdcis soluat p bano dce carne .xxx. libz cor si uo sine armis
xv. libr cor. : De percussionibus Et homicidio

Item Statuim q quicuqz pcusserit aliquē man bacua et
clazuz fuit vicario dce Ciuitatis ut suo Iudici mallioz co
fessione testibz vl alio legitio mo. si i facie capite vl gu
la sine sanguis effuxioe soluat p bano dce carne p qlibz
pcussioe .xx. libr cor s si liuor ex dca pcussioe eet secutus
i facie soluat .xxx. libr cor Si uo pcusserit man uacua
facie capite vl gula cū sanguine efuxioe soluat p bano
ce .xxx. libz cor Si uo pcusserit man bacua i alijs pa
corporis alicui sine sanguis effuxioe soluat .x. libr
qualibz pcussioe. Si cū sanguin soluat pena .xx. libr
uo aliquis pcusserit aliquā cū aliq gne armoz vz
ada spontone stocho touaria mādaria speda

De capientibus aliquem per nasum seu barbam:

xij Item Statuimus quod si aliquis ceperit aliquem per nasum seu bar
bam et sanguis exiuerit soluat pro banno dicte camere .L. libr. cor. si et
sanguis non exiuerit soluat .xxv. libr. cor. Si vero aliquis extra
xerit alicui pilos de barba et sanguis exiuerit soluat pro banno .xl.
libr. cor. sin autem sanguis non exiuerit soluat pro banno .xxv. libr. cor.

De pena illius qui ceperit aliquem per capillos vel spinserit:

xiij Item Statuimus quod qui cumque ceperit aliquem per capillos vel spinxerit
vel calciauerit vel pede vel calce percusserit et sanguis non exiuerit
pannos stracciauerit vel ~~pede dente~~ delaniauerit alicui soluat
pro banno dicte camere .xx. libr. cor. ~~Ita tamen~~ Si vero sanguis exiuerit
soluat pro banno .xxx. libr. cor. Ita tamen quod nullus condempnetur de insultu
si condempnaretur de percussione facta in ipso insultu et in eadem rissa vna
et eadem hora et vno actu et loco: Addicimus quod si quis fuerit condempnatus
seu contra aliquem processum fuerit de prostratione in terram quod non possit conde
pnari nec procedi de spinsione si eadem hora quis fuerit prostratus
in terram et spinsus in eodem actu et loco: Et quod eo casu vbi insultus
precedit et sequitur percussio confundatur insultus nisi fuerit ex interuallo
vel aliter appareret quod voluerit vtrumque facere sibi insultum et percussionem
Et si aliquem impinxerit et in terram ceciderit soluat pro banno pro dicta prostra
tione in terram si sanguis non exiuerit .xxx. libr. cor. et si sanguis
exiuerit a collo supra soluat .L. libr. cor. si ex alia parte corporis
.xl. libr. cor. De pena occidentis patrem et matrem fratrem:

xiiij Item Statuimus quod si filius vel filia patrem vel matrem occiderit
seu si pater vel mater occiderit filium vel filiam vel si nepos
vel neptis vel pronepos vel proneptis occiderit auum vel auiam proauum
vel proauiam vel si auus vel auia seu proauus vel proauia occiderit
nepotem vel neptem pronepotem aut si frater carnalis vel soror
carnalis occiderit fratrem vel sororem carnalem seu patruus car
nalis occiderit nepotem carnalem vel nepos carnalis occi
derit patruum vel maritus uxorem vel uxor maritum pena capitis

Si uero aliquā pcussioēz studiose ⁊ appensate cū armis
fecerit in aliquez ex dcīs psonis put supius est distinctuz
⁊ scptū ⁊ sanguis exiuit ex pcussion pdcā soluat penā du-
plā eius pene quā puiret si aliū pcussiss; ⁊ simil' si san-
guis nō exiuerit si uo sine armis pcussit studiose ⁊ appe-
sate soluat penā duplaz ⁊ simil' mō sup dcō puiat' si
unus altm vulneravit. Proviso q si cāu ut iocose.
ut ad correctoēz ut ad medatoēz pdce pcussion sine arm-
is vt cū armis tn sine sanguis effuxiōe fce fuint q nlla
pena iponat' n ex pdcā pcussiōe mbrū seu officiū mebri
eet ructū seu fractuz quo cāu vicarij arbitrio puiat' Et
i pcussioibz p filiuz vt nepote ipez auū ut auiā in fere-
dis nō uendicet sibi locū sed semp pcussioēs huiōi puiat'
sm formā sup dcaz n cāu mō fce fuerint De pena tene-
tis aliquez i priuato carcē vt eum offenderit in persona

xv. Item Statuim' q quicūq3 cepit ut itroduxerit aliqm
ut eū i aliqua domo grīcta silua ut alio loco retinuerit eū
uiolēter p' vnū diez ut p vnā noctez soluat p bano dece-
carnie ... lbr cor. Et si ipm sic captū decetauerit vno ocu-
lo vt amputauerit sibi nasuz man' linguā ut labia ut euz
stincauerit ut amputauerit pedes siue pedē ut al' euz debili-
tauerit aliquo mebro ita q officiū mebri sit i vtile soluat
p bano .v. libr cor. Si uo decetauerit vtroq3 oculo vt amputa-
uerit ambas man' ut pedes pena simili puniat' Si uo ali-
as pcussioēs fecerit soluat pena .v. lbr cor p captiōe ⁊ p omi-
bus alijs pcussioibz omictēdis in ipm soluat pena ɔtent'.
sup in cap° de pcussioibz ⁊ homicidio sup posito Si uo ac-
cepit pecuniā vt alias res vltra pena captiōis soluat p
bano penā ɔtentā in fra de furtis ⁊ robaria et restituat
duplū rez ablataz. Si uo redimi facerit p pecuniam
... furcis laqueo suspendat' ⁊ restituat sibi ablatuz in duplaz

Si uero contractum uel istrumentum talis captus fecerit cum eodem tali instrumentum et contractus nullius sit ualoris et puniatur talis captor pro dicta captione in iij. libr. cor. Et si plures si fuerint ad premissa commictenda uel aliquis predictorum quilibet soluat in solidum dictas penas. Ita tamen quod hoc non uendicet sibi locum in hijs qui ceperint tenutam in aliqua domo uel clauserit hostia dicte domus occasione tenute. Et de rebus ablatis ut supra dictum est et earum etiam extimatione stetur Iuramento perdentis et iniuriati: Et etiam in acceptatione et deceptione non uendicet sibi locum in hijs qui ceperit aliquem exbanitum uel malefactorem et eum fortiam communis duxerit uel posuerit eadem die uel sequenti. Nec in casibus quibus permissum esset ex forma aliquorum statutorum uel reformationum populi et communis dicte ciuitatis Addicimus huic capitulo quod in huiusmodi capto et detento quis extraxerit sibi dentem uel dentes soluat pro bano .CC. libr. cor. ab uno dente .s. ultra dictas .CC. libr. pro qualibet dente .C. libr.

## De pena proicientis lapides de hedificio uel alio Loco:

xvj Item Statuimus quod de quacumque loco uel hedificio alto a uiginti pedibus infra usque in x pedes fuerint proiecti lapides uel ligna contra aliquem uel aliquos in prelio uel occasione prelij uel in domo uel super domum alicuius ille cuius est domus uel hedificium et locus soluat pro bano dicte camere xxv. libr. cor. si uero de loco [illegible] soluat ille cuius est hedificium uel locus [illegible] cor. nisi hoc quis fecerit ad sui defensionem quod tunc bannum [illegible] soluat. Volumus quod si aliquis fuerit frater carnalis [illegible] patruus uel nepos qui habitent duas [illegible] simul et contra eius fuerint proiecti lapides quod dictum unum banum soluat et non plus pro omnibus turribus sic coniunctis. Et si quis contra uoluntatem domini domus uel turris uel hedificij uel loci lapides proiecerit talis proiecto banum duplum soluat. Et dominus hedificij banum non soluat Si quis predicta uel aliquod predictorum fecerit de nocte Banum duplum soluat Et in quolibet eorum predictorum

emendet dampnum patienti. Addicientes quod si rumore contin-
gerit esse in civitate Narnii ut appareat ad bigam et de domo
vel turri alicuius proiceret lapides contra dominum vicarium guardianum
vel aliquos officiales et familiares eorum et eorum sequaces vel
gentem euntem ad dominum vicarium et guardianum dicte civitatis
pro sancta romana ecclesia seu ad officium dominorum sex dicte civitatis
vel ad aliquam portam vel ad locum qui dicebatur mon. ma-
gius vel ad aliud locum dicte civitatis ubi esset rumor vel pre-
tium vel pro custodia dicte civitatis vel in turbatione presentis eccle-
siastici status vel contra presentem ecclesiasticum statum verisimiliter vel presun-
tive secundum declarationem domini vicarii vel probationes publice fame
per quatuor testes quod talis domus et turris funditus deruatur
et nichilominus proiciens et proici faciens lapides attentis facti
qualitate et conditione personarum pensatis domini vicarii arbitrio
puniantur. De eo qui occiderit aliquem consanguineum vel affinem pro pondere hereditatis

xvii Item statuimus quod quicumque occiderit vel occidi fecerit ali-
quem suum consanguineum vel propinquum vel adfinem cui debet suc-
cedere et hoc clarum fuerit confessione testium probatione vel aliis pro-
bis in dictis pena capitis puniatur. Ita quod moriatur omnino et ipse
a sua hereditate successione talis ipso facto sint privati. Et predicta
[illegible] ad dictos consimiores agnatio vel cognatios

De [illegible] proici fecerint lapides in domibus vel palatiis

xviii Item [illegible] quicumque proiecerit vel proici fecerit in aliqua domo
vel in palatio dominorum sex electorum vel comunis vel potestatis vel guardiani
Narnii lapidem vel lapides si de die fuerit solvat pro banno. C.
libras den. et in maiori pena domini vicarii arbitrio secundum qualitatem
et persone conditione pensatis et intelligatur de palatio vicarii guar-
diani et sex electorum. Si de nocte pene duplicentur. De pro-
icientibus lapides studiose in domo alicuius.

xviiii Item statuimus quod quicumque proiecerit lapidem vel lapides

studiose i domo alicui' si de die soluat dce came xxv. lbr
cor si uo de nocte soluat. L. lbr cor z sup hoc inquirat dns
vicarius z ei' curia ut sibi videbit' guene. Addicim' q si
uat qualibz vice phiciens fuit etatis a xiiij. anni i fra usqz
i x. ann soluat qualibz vice x. lbr cor z a x. ann i fra no te
neat' ad pena. De pena pducentis falsuz teste z de pena falsi testis.

XX Item Statuim' q quicuqz i ciuitate narn pduxerit fal
suz testem z pbatu fuit testibz ut alio legitio mo soluat p
bano dce came. CC libr z coquat' in fronte. Et si pductor
falsi testis banuz solue non poterit amputet' sibi pes z testi
man' si banuz solue no posset. Et idez locum hat si cora arbi
trio ut arbitrator suu fuit. Sz no probaverit accusator soluat
L. lbr cor p bano dce came. Sz si semiplen pbauit ut p pu
blicaz fama no teneat' ad penaz: De pena pducetis falsuz
Instrumetuz et de pena scribentis illud:

(left margin: et i qualibz q tulerit Falsuz testem z soluat pro bano dce came cc lbr cor.)

(right margin: in Boes [illegible] non valet [illegible] glo. [illegible] ex mente [illegible] de penis [illegible] 27. n. 8.)

XXI Item Statuim' q quicuqz i aliq curia ciuitatis narn
ut cora aliq iudice z officialis dci cois pduxerit aliqd
istrm falsuz z pbatu fuit testibz istro ut alio legitimo
mo soluat p bano. v. lbr cor z notis qui ipm istrm scpsit
totidez soluat. s. v. lbr cor. Et si itroducens banuz solue
no possz amputet' sibi pes z notr scribenti ipm. Et siquis de
hijs ut aliquo ipor denuctiauit ut accusauit z no pbauit
soluat p bano came dce came. L. libr cor. Et i hoc casu re
ficiat denuctiator omes expesas accusato pdco. Saluo q
si quis accusauit vel denuctiauit aliquem teste ut instrm
pducetez de falso z no pbauit soluat p bano. L. lbr cor
et si semiplene pbauit tuc banu no soluat sz cogat' ille
h. De pena dantis venenu in cibo ut potu

XXII Item Statuim' q quicuqz i cibo ut potu ut aliter venenu
ut aliquid mortiferu dederit alicui soluat p bano. v. libr.

cor. Et si ille cui datu fuit benenu moriret ex eo dator
huiusmoi comburat igne. Ita q moriat. Et Ita dicim de eo
qui dari fecerit et siquis conposuit tale uenenu z scient de-
derit soluat totidem vz. v. lbr z si ille cui datu fuit benenu
moriat comburat talis cpones De pena fabricatis uel ex-
pendentis falsam moneta

xxiij Item Statuim q quicumq i ciuitate narn ut ei dist-
rictu fabricauerit. ut fabricari fecerit falsam monetam
igne comburat ita q moriat omio. Et siquis scient expe-
ndiderit. s. vna florenata vsq i. C. s. cor pena. CC. libr cor
i currat z ab i de. sup sit pena. iij. lbr cor. Et hoc no hat lo-
cum de expendentib floren s de expendentib floren i flor.
si vnu tm expendiderit falsum pena. C. libr cor i currat
z ab i de. sup vsq i quatitatem quinq flor sit pena. CC. lbr
cor et ab inde. sup sit pena. CCC. lbr cor. Et pdca locu hant
i eo qui fecerit scient. Et dom seu locus vbi fieret destru-
at funditus. De eo qui dixerit alicui vba i iuriosa:

xxiiij. Item Statuim q quicumq dixerit alicui vba i iuriosa
seu i iuriosum vbum si dixerit alicui pditor homicida roua-
gloso falzo cornuto ut equipolentia i currat pena x lbr
cor p qualib vice de alijs vbis i iuriosis sit pena vice qu-
alib xl s cor Et i vbis i iuriosis no hat locu statut q lo-
quit de duplicatione penar n pdca vba i iuriosa diceret
militi Judici seu medico: De pena re i properatis alicui mo-
mortem vl alias i iurias s factas:

In uerbis iniuriosis no ht locu cap de du plicatione penar

xxv. Item Statuim q quicumq re ipperauit alicui occisionem
ut morte pris matris vl fris carnalis seu filij soluat pro
bano. L. lbr cor vice qualib Si uo re impperauit vere-
cundia sibi factam seu pri matri ut fri carnali soluat xxv
lbr cor Saluo q si re impperauit suspentionem mutilationem

capitis vt alterius mebri ut cobustiaz soluat eadez pena .L. libr
cor si iuo re impperauit fustiga. se ut psonale uerecudia a fecraz
alicui psone que fuissz ducta pciuitate man^to curie ut dni
iquisitoris cu cassttallis ut tubis soluat vice qualibz .x. libr
cor. Addito q si mulier dixerit pdca ut aliq pdcoz soluat
dicta pena de dote sua :· De eo qui opposuit exceptoez de
falso et non probauerit

xxvj Item Statuim q quicuqz opposuerit exceptoez de falso
i aliqua curia. Ciuitatis narn p directu ut p obliquuz
cont aliquem vt cont aliq istrm ut scptura publica scpta man
alicui notarij dce ciuitatis ut ...itat et ea no pbauit i termin
sibi a iudice adssignadu ut ad signatu cora q^o exceptio ipsa
pducta fuerit soluat pbano dce came vice qualibz .L. libr
cor. Et dns vicarius ad petit cuicuqz petetis talez opponete
codepnet i dca pena et exigat pdca cam. Saluis oibz alijs
penis stat et ordine dci cois et saluis captis loqntibz cont accu-
satores de falso : De pena furatis bladu demeta area ut cap-
pana vt alio aliquo locoo :

xxvij Item Statuim q quicuqz furatus fuit bladu demeta et
capo area cappana ut alio loco siue frumetuz oleu siue
oliuas canapez seu sciamu soluat pbano de die .xxv. libr
cor si pdca quis de nocte fecit aliqd pdcoz soluat .L. libr
cor et emedet dapnuz patienti i utroqz casu i duplu et stet
iur^to patienti vsqz i qtitate .xl. s. cor et ab i de sup stetur iur^to
dapn passi cu vno teste n ille qui accepit pbauerit obla-
toez ad se ptine. Prouiso q i oblatoe et furto bladi vsqz i
duas gregnas sit pena .xx. s. cor p qualibz gregna bladi
reseruata volutate dni possess vbi fuit dcuz bladu. Et ab
i de sup sit pena pdca. s. i pseti cap^o ctenta vz q quis ab-
stulerit aliqua sup dcaz rez cont volutate dni. Et intelli-
gat cont uolutate dni eo ipso q dns no fuerit psens et csentiens

Et eadē pena puniat̄ qui de guastauit sciamū ubicūq3 ee̅t
situ siue arbore. siue in domo vł quncq3 alio loco. De pena
illius qui furat9 fuerit aliquod de cappana ul de domo In Ci-
uitate ul comitatu Narnie.

XXVII Item Statuim9 q̄ quicūq3 psona furata fuit aliquid
de domo vł cappana ciuitatis narn vł comitat9 soluat pe-
nas ifrascp̄tas vz si furtu fuerit valor9 usq3 ad quātitatem
x. s. co̅r soluat p pena xxv lbr co̅r Si uo fuit valoris .i.
xl. s co̅r. s. vsq3 i quātitate C. s. co̅r soluat .L. lbr co̅r. et
Si uo ab ide s. ~~vsq3 i quātitate~~ soluat .C. lbr co̅r et e-
medet dāpnū et restituat furtū in duplū patienti i q̄lib3
casuu3 p̄dco4. Et ide3 dicim9 obs̄uari si furtū fc̄m fuerit
de aliquo molendino vł de aliqua cappana saluo semp
cap° loqnt9 de furto bladi canapis et alio4 fructuū Et
furans captus vł capta fuit i furto et offens9 ul offensa
fuit et pcussus citra morte offensor trāseat impune et
si furtū fuit de noct9 sufficiat semi plena pbatio ul
publica fama pbata quatuor testes bone fame ad tor
turā ponat. Si uo talis fur9 ee̅t publicus et famosus
fur furcis laqueo suspendat. Et public9 et famosus fur
intelligat. Ille qui ter comisit furtū q̄ dcu3 est de fur.
i omib3 et p oīa intellgat de latron et disrobator strata4
et eode3 pena puniat. De pena strupatis corūpentis ul
adulterantis aliquā mulierē.

XXVIII Item Statuim9 q̄ quicūq3 strupauit aliquā mulie-
rem viduā ul corrupit v̄gine ul nuptā adulterauit
eam carnalit9 cognoscendo pena capitis puniat Si uo
strupare ul corrūpere ul adulterari uoluerit ul acceptauit
soluat p bano CC. lbr co̅r. Et si pbaret9 consens9 mulierē itere
uenisse vtraq3 puniat In C. lbr co̅r et de hijs fieri possit.

acca ⁊ alit̃ pcedi nō possit s̃cā accā tn̄ p maritū mulieris
ul patrē ul frēz carnalē ip̄ius mulieris ul aliū ↄsanguin
mulierr ul uirū actinētez eisdē usq; i s̄cdm gradū ⁊ nō p
alios. Et dn̄s vicari⁹ ⁊ eius officialis tūc de hijs possit
pcedē: Pro uiso q si mulier fuīt male fame nō soluat
n medietatas pene pdcē ⁊ si fuīt publica meretrix ad
penā minime teneat. Et si fuīt forēs ↄmittēs pdcā so-
uat supdcāz penā duplicatā in q̄libz cauuz pdcōr. Et
si hui⁹moi forēs penā soluē nō potīt amputet ei manus
et sit de ciuitat narn ppetuo exbanditus De eo qui

pditorio noīe procurauīt q aliquis pdat vitam.

XXX. Item Statuim⁹ q siquis pditorio noīe pcurauīt q ali
quis ciuis narn ul cōitatem pdat vitaz ul mēbrū ul pe-
riculū psone patiat soluat p banno illā penā quā soluē
deberet delinq̄ns ul ↄmitē deber actētas saluis omibz ⁊
alijs maioribz penis i statut ⁊ ordin cōtent. Hoc adito q
pdcā locū hant si pcuratio vl pditio habuīt effectū nō
huīt puiat talis pcurās pditorez .L. lbr cōr et ab inde
sup ad arbitriū dn̄i vicarij. vsq; i .C. lbr cōr De eo qui

scienter emeīt ul pingnori accepit Rem furtiuā:

XXXj Item statuim⁹ q quicūq; i ciuitat narn ul eius tritorio
⁊ districtu emeīt uel pigniori accepit rem furtiuā sciētr
soluat p bano .L. lbr cōr ⁊ rē ipāz restituat sine ptio ⁊
ignorāt emeīt restituat sine ptio ⁊ tūc banū nō soluat
[illegible] ad pbandū rem ēē furtiuā ⁊ ad probadoz [illegible] rei
sufficiat pbare repeteti q hui⁹moi res fuīt [illegible] ⁊ addi
cim⁹ q in omi cau i pignoī recepto tent [illegible] rem
Et si nō exibuīt intelligat rem esse furtiuā ⁊ scienter ee
ipo q nō exibuit [illegible]

furtiuã ꝛ scient͛: Et p̄fect͛s dn̄s vicarius ad petitōez repetētis mictat mictat notiu suū ꝛ familiã ad sciēdūz si h͛t ꝛ si repiret euz h͛re puniat͛ euz ĩ d͛cis penis ac si emeīt scient͛ ꝛ rem restituat ĩ duplicataz: Et si dn̄s vicarius ꝛ official͛ requisit͛ nō micteret ad re ĩueniēdaz penā. L. lbr. cor̄ de suo salario ĩcurrat. Et ad sciendū rem ēē furtiuā ul nō remaneat in puisioe dn̄i uicarij qualitate rez ꝛ p̄sone pensatis.

## De Muliere maritata q̄ relicto viro suo malo modo vivēt cū aliq̄° nō suo ꝯiunto consanguineo:

XXXV Item Stuim⁹ q̄ quecūq̄ Mulier maritata ď dcā Ciuitat͛ ul ꝯitatu ipius relicto viro suo viueret cū aliq̄° nō suo ꝯiūto ꝯsanguin͛ malo modo ex dcaz Ciuitate ul ꝯitat͛ ipius ul p alia loca et adulteriuz ꝯmictēdo ul in honeste uiuēdo p̄dat dotē suā et eā maritus ei⁹ lucret͛ ꝯ marito talis mulieris dox ipa repeti vl exigi nō possit ul debeat ab ipa muliere ul ea dotāte ul eius h͛de. Et ꝯ talez maritū ul eius h͛des agi nō possit p ipa dote restituēda ullo cau ꝛ si ageret͛ nō audiat͛ ĩ aliqua curia narni Et nichil͛ ille qui eā duxeīt soluat p bāno. CC. lbr. cor̄. Et idez dici m⁹ obs͛uare ĩ eo ul eis qui duxeīnt ul extra ď ciuitat͛ narn vl eius districtu aliqua alia femina v͛gine seu viduā eo mō quo sup̄ soluat p bāno. CC. lbr. cor̄: Et ad plenā p̄batoem hui⁹ delicti seu malefitij. vz q̄ mulier sit ĩuenta recessit ꝛ adulteriuz vl strupū ꝯmisit sufficiat sola pub fama p̄bata p̄ sex testes ad min⁹ bon̄ fame. Et de hijs ꝛ qualib͛ eoz possit ĩquiri. Et hec oīa locū h͛ent [illegible] ubi [illegible] Nō obstāte aliq̄° cap͛ sup͛ ul [illegible] loquente

## De Cive ul comitatino ꝯmictente aliquod malefitiuz in forensē:

XXXVI Item [illegible] districtualis Ciuitat͛

narn̄ ꝯmisit aliq̄ malliuz inlique qui nō eēt de distri
ctu dc̄e ciuitatis ⁊ nō responderet dc̄o coī ī banō sanguin̄ et
datiua puniat' ⁊ ꝯdenet' ea pena ī qua talis foresis ꝯdepna
ret' in t̄ra sua de forensi s̄m formaz loci unde eēt talis fo
rensis ⁊ dc̄us ciuis sic delinq̄ns teneat' facē fide dc̄o dn̄o
vicar̄o de pena p̄dc̄a p publicu instrm̄ infra t̄min p dc̄uz
dnz vicariuz seu eius judic'. malliorꝫ statuendor' ⁊ si ī fra dc̄m
t̄min nō facēt fidez de pena p̄dc̄a tūc p̄dc̄us vicari' ⁊
euz puniat secundū formā statutorꝫ Ciuitatis narn̄ sicut
si malliuz ꝯmissuz eēt ī narnia. Et si talis fuerit brighe.
ut risse ī ceptor soluat penā duplaz dc̄e cam̄e Narnien.

Q꞉ Nullus hn̄s uxorez pub̄ teneat Concubinam

xxxiiij Item Statuim' q̄ nullus hn̄s uxore pub̄ce teneat ꝯcu
binā qui ꝯ fecerit soluat uice qualibꝫ. C. lbr coī ⁊ ꝯcubina
expellat' de dc̄a ciuitat' ad petitione ꝯsanguieorꝫ p̄p̄iq̄orꝫ
tenēs eam ut eius uxore. Et si dn̄s vicari' de hoc fuerit re
quisit' ⁊ fuerit negliens soluat de suo salar̄o. L. lbr coī

De Peregrino ut aduena qui mortuus fuerit ī domo
alicui' cū testamēto vel Sine :~

xxxv Item Statuim' q̄ quicūq̄ aliquis peg̃n' ul aduena mo
tuus fuerit ī domo alicu' cū testō ul sine testā. dn̄s dom' il
lim denuptiet dn̄o vicar̄o ciuitatis narn̄ ut dn̄o ep̄o dc̄e
ciuitatis ut eorꝫ curijs ⁊ assignet eisdem omēs res q̄ re
mā̄sunt ex tali mortuo ⁊ de eis fiat ī postulat ordo Juris
Et si dn̄s dom' ul hospes hoc nō fecerit soluat p banō. C. lbr
coī ⁊ hoc pub̄ce bandiat'. ⁋Addito q̄ dn̄s vicari' ul dn̄s
ep̄s bona dc̄i mortui debeat dare paupibꝫ Infra duos m̄s
n̄ appeat legitim' hr̄s talis defunti ad pena quadrupli de
suo salar̄o retinēdaz dc̄a bona volum' q̄ detineat' donec
statur si ht aliquos ꝯsanguineos qui ei succedat ⁊ hoc
ubi sciat' unde est. Q꞉ Nullus lebrosus ul lepsa vadat per

civitate narn contra formam prestis statuti

xxxvj Item Statuimus quod nullus leprosus vel infectus seu leprosa audeat nec debeat ire per civitatem narn vel burgos vel etiam per comitatum aliqua die et nullus de civitate burgis vel comitatu hospitet eos vel eas et qui contrafecerit in x libr cor vice qualibet contravenerit leprosus vel leprosa vice qualibet in xx s. cor contrafecerit. Et hoc dns vicarius publice bandiri faciat per ipsam Civitatem et nichilominus ipsis leprosis notificari faciat ad eorum hospitale collis capre primo mense eorum regiminis et hoc dns vicarius facere teneatur in cumulo iuris ad petitionem cuiuscumque petentis. Addicimus quod nullus portanarius permictat eos vel eas intrare dictam civitatem sine licentia vicarii ad penam x s cor vice qualibet. Et teneatur guardianus notificare portanariis et ad probatorem predictorum sufficiat eo ipso quod visi fuerint ipsi vel aliquis eorum ire per dictam civitatem. Et pro predictis ipsi leprosi habeant annuatim de bonis dicti comunis C s cor. Ita quod dictam elimosinam perdant si intraverint dictam civitatem impune In die festi Nativitatis dni in festo pascatis refrectionis dni in festo Beati Juvenalis de mense may In festivitatibus beate marie virginis de mense augusti et in festo omnium sanctorum: De consueta mensura turrium conservanda:

xxxvij Item Statuimus quod dns vicarius consuetam et conservari faciat consuetam mensuram turrium dicte civitatis et burgorum eius qui contrafecerit puniatur in C libr cor et id quod ultra dictam mensuram factum est destrui faciat et minui quam pena auferatur vice qualibet qua fuerit contrafactum De grascia deputata ad cibum et potum constringenda et nullus eam extrahat

xxxviij Item Statuimus quod dns vicarius et quilibet officialis comunis narn faciat curet et ordinet qualiter grascia deputata ad Cibum et potum constringatur et nullus extrahat eam de Civitate

comitatu vel districtu narn qui non fecerit soluat pro bano C. libr.
cortonensium et quod ipsa grascia distingeda deputentur custodes diurni
nocturni et publici et priuati in ciuitate et districtu Narnie. +
Proviso quod liceat cuilibet de ciuitate et comitatu narn et
eius districtu deferre sine licentia et sine pena ad locum vbi
habitauerit et ex Ciuitate narn de blado et alijs victualibus +
pro se et sua familia et etiam causa seminandi prout sibi fuerit oppor-
tunum. Et pena supradicta de facto possit auferri per vicarium et eius
officiales si invenerit eam sine denuntiatore accusatore vel inquisitione
facta vel fienda contra delinquentes. Et quod in hijs possit procedere vicarius
dum modo hoc locum non habeat in rebus victualibus que extrahi possunt
secundum formam capitulorum duane que extrahi possunt soluta du-
ana et habita apodissa. Addicimus quod nullus possit dare licen-
tiam extrahendi porcos scrofas pecudes castratos vel yrcos
qui steterint et nutriti fuerint in ciuitate narn vel eius comitatu
ad dictam penam. Et ille qui erit appositus ad portam ad exigendum
duanam seu gabbellam communis extrahentibus dictas bestias que non re-
mictteret in ciuitatem narn ipso die domino vicario referre te-
neatur ad penam .xl. solidorum cortonensium sine apodissa quam apodissam
camerarius camere dare vel sigillare non possit sine licentia domini
vicarij et dominorum sex electorum. De facientibus molestiam siue
dapnum monasteriorum et in domibus eorum

xxxviiij Item Statuimus quod quicumque fecerit molestiam siue dapnum
in monasterijs siue in domibus monasteriorum dominarum de monte
narn vel alterius monasterii dicte Ciuitatis et burgorum ipsius vel prope
narn soluat pro bano .xv. libr. cortonensium vice qualibet et stetur de hijs
iuramento vnius familiaris ipsius monasterii in veritati et quilibet fuit tor
vel familiaris monasterii possit denuntiare et accusare delinquentes.

Si uo qui dederit dapnu i possess alicui non soluat penaz
qua solueret si danpnu daret in possess alicui narnien et
hoc cap^m bandiat. De vocatis ad testimon perhibendum:

xxxx Item Statuim q quicuq citatus fuerit semel bis 7 tertio
p heris p testimoio datis sibi idutijs ut vicario ut ei offici
alibz videbit 7 no venerit soluat p bano p p^ma citatoe x. s
cor p s^a xx. s. p tertia xl. s cor. Si uo vocatus fuit ad testi
mon ut p aliquo mallio examinado 7 no cparuit soluat
7 solue teneat 7 debeat illaz pena qua solue deberet ille
c queq accreret 7 debeat mallio si sibi pbatu eet usq in
qtitatez L. lbr cor. Et mchius cpellat. ferre testimon quod
cap^m pu^a p ciuitat narn Bandiat. De Hys qui scienter
receptauerit exbanditu

xlj Item Statuim q quicuq scienter receptauit aliquez
exbanditu ut cdenatuz vl qui p tpra fuit exbadit ut
cdepnat dci cois occ alicui mally psonalis soluat p ba
no dce came penas i frasc. vz si fuit exbanditus p homi
cidio furto icendio depopulatoe robaria adultrio stru
po falsitate pditoe ut alio mallio vnde eet pena. C. lbr cor
et ab ide s. Si ille exbadit stetit i domo ut ille eu in
domo retinuit soluat talis receptator. lx. lbr cor p qua
libz vice dando ipi exbandito cmede ut bibe ut pmicte
do euz Jace in domo vl dormire. Si uo fuit exbandit
occ alicui mally. C. lbr infra soluat receptator. xxv.
lbr cor. Et ntts pticares. Colliscipulan rocan Insulan
capitonf vl aliqs castellan potas ut serges aliquor ipor
castror alique ullo mo in dcis locis ut aliquo eor de
beat receptar sub dca pena. Addicim q receptator ut
receptatores taliuz exbanditor ad pena aliqua no tene
ant si talis vl tales exbanditi se cu ece cordaueint ut
eor cdesmation cam dce came solueint cu effectu Et dns.

vicarius eius officiales teneatur singulis duobus mensibus fa
cere indaginem et inquisitionem per civitatem et comitatum nam plurimi
moi exbanditis. Et si invenirent aliquem capiatur et recep
tatores ipsorum puniant ut supra continetur. Et hoc capitulum bandiatur
Addicimus quod exbanditi occasione homicidii incendii furti de
populationis robarie adulterii falsitatis proditionis vel altius
eorum et cuiuscumque ipsorum excessuum quilibet possit sine pena legis
et curie libere percutere ferire occidere et etiam offendere in persona
et rebus et si aliquis dictorum exbanditorum excessuum predictorum
ut alicui eorum venerit in fortia dicti communis aliquo tempore et penam
in qua reperiretur condempnatus solvere non posset suspendatur per gu
lam ita quod moriatur. De pena percutientium animal cum armis.

xlij Item Statuimus quod siquis percusserit aliquod animal cum armis
seu cum aliquo genere armorum offendibilium scilicet cultello spa
ta ut hiis similibus et sanguis exiverit et mors secuta fuerit
Si fuerit bos vacca asinus vel somarius solvat pro banno
tamen nativi xv. libras cortonensium. Et emendet dapnum patienti. Si vero
fuerit porcus capra yrcus castratus pecus canis scrofa
solvat pro banno C. solidos cortonensium et emendet dapnum Si vero mors
secuta non fuerit sanguis exiverit solvat pro quolibet ex di
ctis animalibus grossis xl. solidos cortonensium de aliis menutis ut
dictum est xx solidos cortonensium. Si vero percusserit equum mulum iumentum
et fuerit mortuus solvat pro banno xxv. libras cortonensium et emendet da
pnum Si vero mors secuta non fuerit et sanguis exiverit solu
at x. libras cortonensium. Et idem dicimus observari quod de morte dictum
est. Si fuerit inutilis: Si equus mulus iumentum somarius
somaria bos vacca fracta fuerit inutilis ¶ Et quod bestias
quascumque siquis invenerit in sua possessione dapnum dare possit
ipsas capere et retinere infra tres dies dicto communi presentare ut.

137r

cam dci cois q sine fecit furti actione teneatur. Si vero aliquis dns vel familiar vel laborator invenerit aliq dapnum dar liciat sibi accipere tunicam vel alium pannum vel ferramentum vel fune valor et extimationis usque in quantitate x. s. cor. sit pignus qd accepit et ab inde s. no. Et similiter stetur eius iur.[to] pignus teneatur restituere recepta emendatione dapni passi usque in quantitate x. s. cor. Addicim q quilibz possit percutere et occidere canem reptum sibi dampni dar ubique et sine emendi restitutione. De disrobatoribz et eorum pena.

xliij Item Statuim q quicumq robaverit aliquem vel aliquos seu depredatur fuerit soluat pbando camere natum. C. libr. cor. si res ablata fuerit valor x. libr. cor. et ab inde infra usque in quantitat xx. s. cor. nisi eet public et famosus disrobator seu latro qui furcis laqueo suspendatur. Et intelligatur public et famosus disrobator seu latro qui bis talia commisit. Et a xx. s. cor. infra usque in quantitat x. s. cor. soluat pbano dco com. xxv. libr. cor. et a x. s. cor. infra soluat x. libr. cor. Si vero res ablata fuerit a x. libr. cor. s. soluat pbano dce camere CC. libr. cor. Et si sepius in hijs commisit vel derobando occiderit suspendatur per gulam ita q moriatur et derobator res ablatas restituat in duplum et eadem pena puniatur receptatores derobatoris et si sciverit eum dirubatorem. Et dantes in derobando auxilium consilium vel favorem. Civilis et criminalis simul possint intentari in eodem iudicio et libello. et idem dicim et volum servari in furtis. De modo tormentorum et ponendorum in carceribus

xliiij Item Statuim q neque dns vicarius neque aliquis eius officialis ponat in tormento nec opprimat per aliquam spem tormentorum nec teneat in carcere vel in alio loco aliquam psonam per aliquo maleficio vel excessu nec occasione alicui[us]

mallij ut excessus n legitima Inditia z psuptões existeret de mallio de quo ageret p denuctiatoez accatoez ut inquisitioez z tuc cu legitia iditia z psuptoes existeret ponere ad tormeta vl detentioez palatij vl carcerj: vz dns vicarius cu ssensu z ssilio sui collattalis z ei curie z ei collattal z curi de cosensu z volutate ipius dni vicarij. Et si alit fieret et pcederet ssessio vl ssessioes exte ab aliquo ut aliqbz p tormeta ut aliaz cohactoez ut detetoez no valeat nec i aliquo pui dicet ssiteti. Saluo q si aliquis e que pcederet ex aliquo mallio no posset fideiux ut fideiuxores pstar sm crimis ut mallij qualitatez liceat idefeiet z possit qualitate pensata detin ei ipalatio ut carce sm arbitriu vicarij donec fideiux ydoneos dedeit ut dar volueit p eu no steteit quomin fideiuxores pstar idoneos sm formam alicui cap statuti loquetis de dantibz vl dar volentibz fideiux qd capm in suo robor pseueret. Et legitima idit itelligant cu ste aliquet fuit pbatuz p vnu testez redetez plena cam scie ut pubcaz fama ut aliq alio legitio iditio. Adicientes q nullus audeat tormetar aliquem n ei copia pcessus data fuit z possit tortura pbari p fama publicaz. Saluo q p pcussioe fca man vacua sine saguin nullus valeat torqri ut ad tormeta poni Si legitima iditia pcessint ste euz neqz p molestatoe tenute neqz p dano dato vsqz iquatitat x lbr cor z abinde z.

Nemo potest Torqueri p percussione manu vacua et alijs levib

De pena facientibz iniuriaz Rectori ut officiat foreti.

xlv. Item Statuim q quicuqz offendeit ut iniuria psonali fecerit dno vicario ut alicui eiu officiali ut familiari ipiu soluat p bano quadrupluz pene q si offendet narnien et de hijs possit z debeat punire z cognoscere dns vicarius.

z eius curia. Reſervato z excepto semper sindicatus ut aliqs officialis ut familiar ei⁹ ut alterius eorum seu ali⁹ officialis serens dicti com̃s ut ipi⁹ officialis ut familiar offensam aliqua fecerit ut iniuriam i aliqm cive ut comitatem dicte civitatis qd solvat eandem pena qua solveret de eo narra. Et de hijs omnibz puniat dns vicarius vinculo iur^n et ad pena C. lbr cor d suo salario z dictam pena dicte camere applicet. Et si dns vicarius vel alij officiales pincipales vn⁹ contra alterum offensam aliqua fecerit vz unus dns contra aliuz dnz z vn⁹ officialis contra alterum z vn⁹ familiar contra alteruz puniat arbitrio dni sindici sindicatis eosdem scdm qualitatem mattij z psonarum condicione pesantis. De modo corigendi z castigandi familiam p dnos dom⁹.

xlvj. Item Statuim⁹ qd quicuqz dns dom⁹ verberavit sine armis aliquem de sua familia fratrem frat qui no divisit bona ipoz z viveret co[m]m[un]iter i expensis magr discipulum ut aliuz de sua familia ut consanguineus consanguineum usqz i scdm gradu scdm Jus canonicuz computandu qui male tractaret negotia sua vel pater filiu ut maritum uxore ut patruus nepotem ex fre ut sorore du mo modum legitimum no excedant z sine effuxion sanguine ad penam aliqua no teneat. De pena prohibentis ne possessio laboret.

xlvij Item Statuim⁹ qd quicuqz prohibuit p se vel aliu ne possessio alicui⁹ laboreti ut dom⁹ locet ut hitet ut colon⁹ in quilino vel laboratoribz alterius no laboret ut hitet solvat pro bano. L. lbr cor p qualibz vice i stetur iur^to unius testis bone fame. Salvo qd si prohibens het aliqd Jus i ipam qd tunc banu no solvat z hoc pbare debeat

legittie infra t'min sibi dandu p teste ut instrm q si no
pbauerit soluat ipaz penā. Hoc addito q talis phibes
cogat' p pdcm vicariuz dare ydoneos fideiuss ad ei'
vicarij uolut' q de cetero no faciet phibitoez q si ad
pdcaz phibitoez postea cōfecerit puniat' in L lbr z suffici-
at ipotis Juramentu illi' cui dca phibitio fca eet cum
tribz testibz bone fame. De pena imponēda Rissantibz

xlvij Item Statuim' ad tollendu rissas q oriri possent z
que erūt i pcintu parate q dns vicarius dce ciuitatis
ut p ei' man fortius timeat' saluis alijs statutis possit
impone pena rissantibz xxv lbr cor p diem cōditoe z qu-
alitate fci semp pensatis quoties ei videbit' expedire
¶ Prouiso q si rissa eet parata ad coturbat' statu
eccl'stici pacifici z cois dce ciuitatis q tuc possit i ponere
penā realez z psonalez p suo arbitrio vigore tuc pro
cōsuation pacifici status. Eccl'stici z ppli z cois dce Ciui-
tatis: De Confināndis paratis ad Rissam:

xlviiij Item Statuim' p salute Ciuiu cōsuāda q du pbabit' ui-
debit' aliquos ad discordiaz deuenire z ad rissaz paratos
ante tps dns uicarius possit cōfinare expellē eos ut alios
de quibz timeret' discordia posse oriri p ciuitate z bur-
gos eiusdem p dies quibz ei videbit' cōuenire quotiens
opus fuerit z p epatuz z districtu narn sic fuerit oppurtu-
nuz. Addicim' q p pdictis melius obsuādis dns ui-
carius possit ipone penā vsq i qntitate xxv lbr cor qu-
alitate fci z psonaz pensatis z itelligat' parati ad ri-
ssam eo ipo q fuerit ei notificatu p dnos sex electos dce
ciuitatis ul maior partis ipoz seu p nūptiu missuz
ex parte dni vicarij seu ei' collaterealis Qz cōiuncti i cāis
homicidij z alijs criminibz maleficijs no admictat' in testib'.

139v

L. Item Statuim(us) q(uod) i(n) causis maleficio(rum) homicidij (et) alijs gra-
uissimis malefitijs fo(r)e(n)sis ex utraq(ue) parte co(n)iu(n)cti ut alio(rum) co(n)iu(n)-
cti parente(s) co(n)sobrini nepotes carnales patrui auu(n)culi no(n)
admicta(n)t(ur) i(n) testes n(is)i (con)ue(n)sti(bus) euide(n)tib(us) p(re)su(m)ptio(n)ib(us) i(n) q(ui)b(us) p(er)mi-
ssit discretio vicarij uel iudicis ad maleficia deputati ulte-
riores aut(em) masculi uel femine admicta(n)t(ur) in causis quib(us)-
cu(m)q(ue). De pena i(n)tra(n)tis te(n)n(utam) rei i(n)mobilis penes alios (con)sistentes.

Lj Item Statuim(us) q(uod) quicu(m)q(ue) i(n)trau(er)it tenuta(m) rei i(n)mobilis
penes aliu(m) co(n)siste(n)te(m) soluat p(ro) bano camere narn(ie) x lib(ras) co(r)
nisi talis i(n)trator ante iurame(n)tu(m) renu(n)ctiau(er)it tenute et
restituat fructus de ipsa re acepta. Et de ipsa renu(n)ptia-
tio(n)e appareat publicu(m) instru(men)tu(m) q(uod) tu(n)c banu(m) no(n) soluat. Et
si i(n)traue(r)it post renu(n)ctiatio(n)e(m) tenute (et) fuit (con)de(m)pnat(us) uel (con)-
(con)de(m)pnet(ur) talis acc(us)atus i(n) x lib(ras) co(r) et amplius sibi renu(n)-
tiatio no(n) p(ro)sit n(isi) hoc fieret ma(n)dato et autoritat(e) curie uel
ei(us) lice(n)tia. Et si talis intrator uel molestator da(m)pnu(m) i(n)d(e) de(der)it
i(n) ipsa re illud e(m)mendet iur(amen)to patientis usq(ue) i(n) q(uan)titate(m) x s(olidorum) co(r)
et ab i(n)de sup(ra) p(er) ut h(ab)ebit testiu(m) (con)fessio(ne) uel alio mo(do) legi-
timo. Et ide(m) dicim(us) de reb(us) i(m)mobilib(us) datis i(n) tenuta au-
toritate curie ciuitatis narn(ie). –
De pena incoptimatis Caseu(m) pullos oua (et) quedam alia.

Lij Item Statuim(us) q(uod) p(er)sona de Ciuitat(e) uel co(mun)itat(e) narn(ie)
uel aliunde i(n)coptimet uel emat caseu(m) oua pullos aues uel
aliqua(m) alia(m) rem comestibile(m) i(n) aliqua parte d(ic)te ciui-
tatis uel extra p(er) tria miliaria p(ro)pt(er) causa(m) reuende(n)di p(reter)
pane(m) salem oleu(m) ficus siccas carnes (et) pisces salitos.
Et qui (con)t(ra) fecerit soluat p(ro) bano vice qualib(et) xl s(olidos) co(r) q(ue)
pena de f(a)c(t)o possit auferri (et) stetur (et) credat(ur) relatio(n)i
nostri d(omi)ni uicarij et quilib(et) possit (con)t(ra) facientes de(n)u(n)ctiar(e)
tacita (et) teneat(ur) in credentia. Et de hijs possit inq(ui)ri.

quotiens fuerit opportunum et capitulum bandiatur quolibet mense. Et illa
ut ille que panem vendiderit non renuntiet vendere illum panem
alicui persone ad penam v. solidorum cortonensium pro qualibet vice. de quo stetur
iuramento denuntiantis vel accusantis. Addicimus quod omnes piziciaiu
li teneantur et debeant omnia animalia et aves que et quas habent ad ve
dendum tenere ad vendendum ad hostia apothece. Ita quod a quolibet
volente emere valeant videri qui non fecerit solvat pro banno
vice qualibet x. solidorum cortonensium et de hiis dominus vicarius et officialis eius
teneantur et possint inquirere quolibet mense vinculo iuramenti et ad pe
nam .xxv. librarum cortonensium de suo salario. Addicientes quod a nonis in
antea de omnibus fructibus arborum et ortorum cuilibet emere lice
at sine pena dicto capitulo non obstante. Volumus insuper quod quilibet
piziciaiolus vel pizichaiola vel vendens olera in civitate pre[...]
cta non possit nec debeat emere nisi unam salmam foliarum et me
diam salmam porrorum et quatuor sollatas ad plus de olem
to et predictos porros folia et olemetum non reportet ad domus
ipsorum vel ipsarum sed tenere ad vendendum continue in plateis dicte
civitatis singulas volentibus emere ad penam .xxv. librarum cortonensium
dicte camere applicandam. Si vero non possent vendere dicto die quod
emeret predicta quod de sero in crepusculo possint ad domum repor
tare sine banno et de mane debeant dicta olera porros et ole
meta ad plateam reportare sub dicta pena. Et non possint
aliam salmam foliorum et porrorum emere donec integraliter non ve
diderit illa primo sub dicta pena qua pena officialis domini
vicarii de facto possit eius officio auferre singulis fogha
rolis non facientibus et dicte camere applicare. Et teneatur vincu
lo iuramenti dictus officialis domini vicarii de predictis et singulis
quolibet mense inquirere ex suo officio prout sibi videbitur
ad penam .x. librarum cortonensium. Addicimus quod liceat supradictis piziciaio
lis et cuilibet ipsorum omni die ad apothecas ipsorum seu ante

bancus ipa(rum) apothecar(um) p(re)d(i)c(t)a em(er)e sine pena die sabati post nona(m) possint p(re)d(i)c(t)a etia(m) em(er)e (et) sine pena. Nec possit aliq(ui)s ip(s)o(rum) aliqua(m) aue(m) ut lepore(m) ut aliq(uod) animal fetidu(m) tenere ad d(i)c(t)a(m) pena(m) nec vende(re) carnes vaccatas p(ro) bonis nec scrofinis p(ro) porcinis ad d(i)c(t)a(m) pena(m). Quod cap(itane)us d(omi)n(u)s vicarius singulis pizicaruolis iurar(e) faciat obs(er)uar(e) p(re)d(i)c(t)a p(ri)mo mense sui regi(min)is Q(uod) n(u)ll(u)s detineat(ur) occ(asione) alicui(us) malleficij alibi q(uam) in sala palatij

Liii Item Statuim(us) q(uod) d(omi)n(u)s vicarius ut ei(us) officiales nullu(m) detineant p(ro) aliq(uo) malleficio alibi q(uam) i(n) palatio d(i)c(t)i co(mun)is uel carc(er)e co(mun)is si n(on) fecerit p(er)dat vice qualib(et) de suo salario L. libr(as) cor(tonensium) q(ue) d(i)c(t)e came(re) applicent(ur) n(isi) fuerit mulier q(ue) detineat(ur) in aliqua ecc(les)ia ut in aliq(uo) alio loco honesto q(uod) melius honeste fieri poterit si fideiux(ores) dederit. Addito q(uod) p(er) Consiliu(m) p(o)p(u)li (et) co(mun)is d(i)c(t)e ciuitatis p(ro)uideat(ur) de aliq(uo) nouo carcere p(ro) mulierib(us) ac p(ro) detentis pro debito: Et hoc p(ro)poni debeat i(n) (con)silio p(ri)mo mense post apertura(m) hui(us) p(re)sentis statuti
Q(uod) null(us) incidat ut guastet macinas alicui(us) molendini

Liiii Item Statuim(us) q(uod) n(u)ll(u)s i(n)cidat ligna ut guastet nec etia(m) macinas alicui(us) molendini Ciuitatis ut comitat(us) n(ost)ri q(ui) n(on) fecerit soluat p(ro) banno vice qualib(et) x. libr(as) cor(tonensium) si d(i)c(tu)m (da)pnu(m) fuerit a xx. s(olidis) infra. Si u(er)o fuerit a xx. s(olidis) s(upra) soluat xxv. libr(as) cor(tonensium) si u(er)o f(a)c(tu)m fuerit de nocte soluat duplum d(i)c(t)a(rum) pena(rum). Et emendet da(m)pnu(m) patienti i(n) utroq(ue) casu
Q(uod) nullus p(ro)iciat lapides i(n) palatijs ut mactonati

Lv Item Statuim(us) q(uod) n(u)ll(u)s p(ro)iciat lapides i(n) aliq(u)a p(ar)te mactonati nec i(n) plateis n(ec) alibi i(n) aliq(uo) loco mactonati d(i)c(t)e Ciuitatis a(n)i(m)o p(ro)batoris ut expenedi qui n(on) fecerit soluat p(ro) banno vice qualib(et) xl. s(olidos) cor(tonensium) (et) quilib(et) possit eu(m) uel eos denu(n)ctiar(e) (et) accusare (et) h(abe)at medietate(m) banni (et) teneat(ur) in credentia (et) credat(ur) relatori officialis:

Q(uod) nullus cogat(ur) pro dapno dato nisi in palatio

Lvj Item Statuim(us) q(uod) d(omi)n(u)s vicarius seu eius judic(es) ut notarij nulla persona p(ro) aliq(uo) dan(n)o dato vel dando teneat(ur) ut modo aliq(uo) cogant in uita(m) nisi in sala palatij vbi jura redu(n)t(ur) n(isi) fuit (con)dep(n)natus.

Quod null(us) proiciat zoguraz ut sordem prope muros. Ecc(lesi)a(rum) religiosor(um)

Lvij Item Statuim(us) q(uod) nullus faciat aliqua(m) zozura(m) ut sordem. ut inmu(n)ditia(m) p(ro)iciat p(ro)pe muros alicui(us) loci aliquor(um) religiosor(um) ut religiosar(um) Ciuitatis vel burgor(um) narn(ie) ut p(ro)pe aliqua(m) ecc(les)iam ipsius Ciuitatis q(ui) (contra) fecit soluat vice qualib(et) p(ro) pena xx. s(olidos) co(rtonenses). Et q(uod) nullus p(ro)iciat zampas ossa vel cornua bobu(m) asinor(um) ut alior(um) a(n)i(m)aliu(m) in strata pub(li)ca. Et q(uod) nullus ponat aliq(uo)d Coriu(m) recete(m) alicui(us) a(n)i(m)alis i(n) plateis ut aliqua platear(um) d(i)c(t)e ciuitatis vel in strata romana ut alijs stratis p(ri)ncipalib(us) vel burgor(um) qui (contra) fecit i(n) p(re)d(i)c(t)is ut aliquo p(re)d(i)c(t)or(um) soluat p(ro) ban(n)o vice qualib(et) xx. s(olidos) co(rtonenses) q(ue) pena de f(a)c(t)o auferat(ur) (et) quilib(et) possit (contra) facientem denu(n)tiare (et) accusare (et) teneat(ur) i(n) credentia (et) stet(ur) d(i)c(t)o vni(us) testis (et) possit (et) debeat p(ro)cedi p(er) inquisitore(m): Addicientes q(uod) reparatores viar(um) quilib(et) possit eicere (et) eici face(re) terraplenu(m) in stratis (et) vijs sine pena (et) ban(n)o. Q(uod) nullus ludat ad barbaz (et) crucez nec ad lumachtas

Lviij pedes Item Statuim(us) q(uod) nullus ludat ad barba(m) (et) cruce(m) ut ad lumachetas i(n) ecc(les)ia vel juuenalis ut ad dece(m) pedes p(ro)pe ut i(n) alio loco vbicu(m)q(ue). Qui (contra) fecit soluat p(ro) ban(n)o xl s(olidos) co(rtonenses) quor(um) medietas sit co(mun)is seu ca(mer)e (et) alia medietas denu(n)ctiantis (et) teneat(ur) i(n) credentia (et) de hijs credat(ur) relatori officialis ut fameliare d(omi)nj vicarij. Q(uod) nulla p(er)sona faciat ignez prope pontes.

Lviiij pedes Item Statuim(us) q(uod) nulla p(er)sona faciat ignez p(ro)pe po(n)te(m) nouuz narn(ie) ut p(ro)pe pote(m) cupulu(m) ut p(ro)pe ponte(m) lagie ut prope ponte(m) ructu(m) ad quatuor pedes. Que (contra) fecerit soluat p(ro) ban(n)o x. s(olidos) co(rtonenses) vice qualib(et) p(re)uiso q(uod) portonarij pontis noui possint face(re) ignez p(ro)pe d(i)c(tu)m pontez. Q(uod) nulla persona faciat zoguram prope fontes vel circuitu eor(um).

Lx. Item Statuim(us) q(uod) nullus faciat zogura(m) in aliq(uo) fonte ut

circuitu alicui⁹ fontis Civitatis narn͞ ut ei⁹ t͞itorij et districtus n͞ ibi lavet pan͞os et bam n͞ agua de fontib͞ dc͞e civitatis e͞xhat poliua facienda ⁊ nl͞ls mictat ī aliq° font⁊ dc͞e civita͞tis vl͞ vallis bracale cicules bariles vl͞ tina͞ vl͞ tinotiu͞ qui c͞ predicta vl͞ aliq͞ p͞dc͞o⁊ fecit soluat p͞ ban͞o vic͞e qualib͞ xl. ſ. co͞r. Et etia͞ nullus p͞dc͞a vl͞ aliq͞ p͞dc͞o⁊ faciat ppe p͞dc͞o⁊ fontiu͞ ad duos pedales sub dc͞a pena. Addicim⁹ q͞ nl͞ls

balneet balneet se ī aliquo fonte qui c͞ fecit soluat p͞ ban͞o vic͞e qualib͞ xxv. lb͞r co͞r. Et q͞ nullus se ī fontanilib͞ ad pena xx. ſ. co͞r que pene de f͞co possit auferri. Et p͞ fontib͞ civitatis fiat custodes p͞ co͞e p͞dc͞m ⁊ credat⁊ relatio͞i ⁊ denu͞ciato͞i ip͞o⁊ custodu͞ vl͞ alt͞ius eo⁊ si aliquē denu͞ctiaui͞nt fecisse c͞ p͞dc͞a ut aliq͞ p͞dc͞o⁊ ⁊ stet⁊ Jur͞to cui͞lib͞ alt͞ius denu͞ctiato͞is cu͞ uno teste ⁊ ha͞t medietat⁊ bani ⁊ stetur ⁊ credatur relato͞i officiat⁊ seu familiar͞ dc͞i dn͞i vicarij. Et etia͞ fiant custodes p͞ fontib͞ formine ⁊ vallis bracul͞. Et quilib͞ possit portare ⁊ e͞xhe͞ ⁊ hr͞e sine pena libere ⁊ absolute bariles ⁊ alia que ī micterēt in alio fonte c͞ forma p͞sentis statuti. Et Jdem dicim⁹ obs͞uari de fontanib͞ de hijs dn͞s vicar͞us possit īquirer͞ excepto q͞ de tinotijs et barilib͞ no͞ sit pena. Q͞ nulla p͞sona prohiciat zogura͞ vl͞ traplenu͞ vl͞ ī vijs maiorib͞ civit⁊ burgo⁊ narn͞ vbi faciat Jn Juriam vicinis.

LXI Item Statuim⁹ q͞ nullus prohiciat traplenu͞ zogura͞ ī aliqua via pub͞ca de vijs maiorib͞ Civitatis narn͞ narn͞ ut͞ burgo⁊ vbi p͞stetur ut faciat in Juria͞ vicinis seu īpedimentu͞ qui c͞ fecit soluat p͞ ban͞o vic͞e qualib͞ xx. ſ. co͞r cui⁹ pene medietas sit cam͞e ⁊ alia medietas denu͞ctiantis vl͞ accu͞sat͞is ⁊ stet⁊ Jur͞to denu͞ctiato͞r vl͞ accusato͞is ⁊ teneat⁊ Jn credentia. Et nichi͞us prohiciens eleuet illud

ſuis expenſis. Et idem dicim(us) d(omi)n(u)s domo(rum) de quib(us) fluu(n)t
zoçuram ad loca p(re)d(i)c(t)a. Addicim(us) q(uod) null(us) faciat flue(re) ag
ua(m) çozare oliua(rum) p(er) viaz plublicaz vn(de) poſſit venire fetor
traseu(n)tib(us) qui (contra) fec(er)it ſoluat p(ro) bano vice qualib(et) xl. ſ.
(et) denu(n)ctiator ut accator h(ab)eat medietat(em) bani (et) teneat(ur)
i(n) credentia parentes etiaz (com)peſcant pueros ſuos q(uod) non
deponat in locis ſuis publicis ſi negli(gen)tes fuu(n)t pu(n)iant(ur)
vice qualib(et) i. v. ſ. co(r). Addicim(us) q(uod) null(us) in d(i)c(t)is viis an(te)
ſonuz t(er)tiuz ca(m)pane p(ro)ic(er)e poſſit de aliq(uo) p(ro)ſ(er)lo vel alio lo
co i(n) aliqua via aqua(m) vel aliqua(m) turpitudine(m) ad pena(m)
xl. ſ. co(r) nec poſt d(i)c(tu)m t(er)tiuz ſonu(m) campane n(isi) p(ri)mo cl
amet ter guarda ad pena(m) xl. ſ. co(r) (et) de hys quilib(et)
poſſit accare. (et) teneat(ur) in credentia (et) teneat(ur) d(omi)n(u)s dom(us)
ſolue(re) d(i)c(t)am pena(m). Et d(omi)n(u)s vicari(us) (et) ei(us) officiales teneat(ur)
i(n)quire(re) ad petitione(m) cui(us)cu(m)q(ue) petentis. Et hoc cap(itulu)m. badi
at(ur). Et ſi in p(re)d(i)c(t)is d(omi)n(u)s vicari(us) vel ei(us) officiales fuu(n)t
neglientes ſoluat p(ro) bano de eo(rum) ſala(r)io. xx v. lbr co(r)

De (quod) nemo faciat hedeficiuz ſup(er) mactonatu(m) ſtrat(arum)

LXij Item Statuim(us) q(uod) nemo ſup(er) macthonatu(m) faciat aliq(uod)
hedeficiuz vel in ip(s)o macthonatu ligna vel lapides po
nat vel poni faciat ut aliqua(m) ſup(er)fluitate(m) vel zoçuraz
qui (contra) fec(er)it ſoluat p(ro) bano vice qualib(et) xx. ſ. co(r) (et) hed
ficiu(m) appoita eleuet ſaluo q(uod) ſit licitu(m) vnicuiq(ue) h(ab)e(re)
ante domu(m) ſuam. Sedile amplu(m) triu(m) ſomeſſo(rum) uel
ſca(m)nuz eidem meſure vel ſcalas lapidu(m) ca(m) intra(n)di d(o)
mu(m) ſua(m) amplas duo(rum) pedu(m) amuris Saluo q(uod) (con)ſuete ſcal(e)
remaneat ut (con)ſuete ſunt in ſtato ſuo (et) ſedile (et) ſca(m)nu(m)
ſit de ligno ita q(uod) ſi expedieu(er)it eleuari poſſit. Addicim(us)
q(uod) ſup(er) ſtratas infraſc(ri)ptas v(idelicet) i(n) ſtrata romana a porta pul
ello(rum) vſq(ue) ad portaz noua(m) agie. et in ſtrata d(e) aruoltis a

pedu(m)

porta vsq ad plateaz lacus n in aliqua strata dce ciuitatis
nlls debeat hedifi ficare sine lic. judicis maior sume vel
altius officiat sup hijs scalas vt aliqd hedificiuz muror
vt lingnor ad pena. x. lbr. cor. Et si aliq scale eet hedi
ficate a x. ann citra ille debeant amoueri z officialis faciat
eas amoue z reduci ad amplitudine triuz somessor et
p hys possit inponere pena. x lbr p diez ¶ prouiso q si ali
cui opus fuit hre in camborametu lapiduz lingnor cal
cis puzzulane ca muradi z hedificandi possit hre z te
nere p vnu mesez tn du mo exitu vie no impediat
z ab ipo mes in ana remoueat ome in camborametuz
Et q si no fecerit puiat vice qualibz in. xl. s. cor. s p quo
libz die. que pena de fco auferat. Et hoc locuz habeat
i omibz vijs publicis z qlibz possit denuctiare z accusare z ha
tur i credentia z hat medietate bani. Idez dicim de cor
nubz bestiar Judex sotius z not vicarij face i dagine te
neat z possint de fco auferre. p camora:—

## De in Cendijs z guastis fiendis in quibzcuq locis.

Item Statuim q si i aliq contrata Ciuitatis narn ex ipaz
Ciuitatez z burgr vt in tenuta alicui castri vt uille ipius
ciuitatatis fieret vt fcm fuit aliq i cendiu ut guastuz
in metis vt palearys domibz cappanis vineys arboribz
et fructuu p aliquez exbandituz Ciuitatis narn ut aliu
de de die vt de nocte. homies z quicuq adiacetes z ui
cini loci i cui tenuta aliq pdcor fact fuit teneat z de
beant delinqntes i hijs capere z i fortiaz dni vicarij z cois
narn duce z eu psequi toto posse. Si talis comictens es
set exbandit cois narn ut no eet soluedo. Et si ipm cape
no possent ut no ceprint teneat hoies z adiacentes z ui
cini loci siue contrate in qua pdca ut aliq pdcor comissa
fuint ipm dapnuz emedar dapn passo si talis dapn

faciēs eēt exbāditus ut nō eēt soluēdo ñ captū in fortia
cōis adduxerit malefactorē ut dēm est ut ñ delinqns
eēt soluendo ita q possit satisfacē vt satisfieri dāpnum
passo. Et pdcā dñs vicari9 teneat obsuarē ipē 7 ei9 of
ficiales 7 obsuari facē 7 mictē vnū ex offic suis ad vi
dendo dāpnuz. Et de dāpno sit plena pbatio dēm vni9
testis vl fama uicinie. Et ī pdcis pcedat sumarie sine
strepitu 7 figura judicij. Et examinatio dāni fiat per
duos hoīes vniūsitatis castri ut ville seu ħtc in qua
pdcā vl aliq pdcoz gesta 7 cōmissa fuissent cōit eligēdos
Et ipi duo debeāt declarar vicinos 7 adiacentes 7 di
stribuē intereos extimat dapni. Et adiacētes 7 ui
cini itelligant qui nō distent aloco vbi cōmissuz est
dāpnuz p vnū miliar ita tm. q hoc locū nō hant in
hijs q cōtingeret In ciuitate narn 7 burgis vl sub bur
gis. Si uō aliqua cōbustio accideit cau hoc locū non
hant. Et addicim9 q siquis in sua possess ignē imisit
7 dāpnuz dedeit in vicino vl ħtis q nō teneneat ad
penā ñ tantū ad emēdatoēz dāpni duplicatā. Et si
soluē nō poterit exbandiat in amputatoē man9 de
stre 7 si ī fortiā cōis pueīt 7 nō emendauit dāpnuz
anputet sibi man9 pdcā

Qz delinqntes possint expelli vsq in xl. miliar longe.

Lxiiij Item Statuim9 q dñs vicarius 7 judex malliog po
ssint expellere delinqntes vsq ī xl. miliar ex ciuitate
narn p vnū v mēse p homicidio 7 cā homicidij 7 de
alijs 7 p alijs p cēpatum narn p. xv. dies tm p uerbis
in iniuriosis sine fcis ex ciuitat narn 7 burgos p
octo dies 7 infra pro ut dño vicario 7 ei9 judic uidebit
conuenire. Et si ultra dñs vicari9 ut ei9 judic pcess

143

quilz eoꝝ pdat de ſuo ſalaīo L. lbꝛ coꝛ. Proviſo q poiti ad ꝯfinia ſi ꝯfines ad cis diebꝫ in anā fregerint nō teneat ad penā ꝛ poſt dcm tmin ꝯfinatꝰ redire liceat ſine penā.

De eo qui tractauerit q coē narn pdat aliq caſtrū vł uillaꝫ ſeu eī iurdictō minuat.

xv Item Statuimꝰ q ſiquis ex nūc tractauit ul ordinauit aut opam dederit cū effcū q coē narn pdat aliq caſtrū roccham villam vł iurditio q coē narn ht in aliquo caſtro roccha vł uilla tollat ul minat capite puniatur ꝛ oīa ſua bona ſint dcē camē ꝯfiſchata. Et ſi coē alicuiꝰ caſtri vł uille talia ꝯmicteret ſoluat nomine pene iij. lbꝛ coꝛ ꝛ dapnuꝫ dcō coī emēdet.

Qꝫ nulla mulier maritata ducat de nocte ad dom viri ſui.

Item Statuimꝰ q de incps nulla mulier maritata mictat vł ducat de nocte ad uirū ul ad domū viri ul ſoceri qn pmo mictit ul ducit n̄i ſ ſit vł fuit vidua ex alio viro qui ꝯ fecerit ſoluat pbanō tam mictens q ducens. x. lbꝛ coꝛ p quolibꝫ ꝛ omēs qui talē mulierē ſotiaret de nocte eūdo ſic ad uirū ſoluant pquolibꝫ eoꝝ xl. ſ. coꝛ qua penā in utroqꝫ cāu dns vicariꝰ poſſit deſcō auferre. Et quilibꝫ ꝯfacientes poſſit denūctiare ꝛ accare ꝛ teneat in credentia ꝛ hat medietate banī. Et hoc capm bandiat. De mobilibꝫ pmictēdis Pro mulieribus maritandis.

Item Statuimꝰ q aliqua mulier maritāda vł dotāda nō poſſint promicti vł dari pmobilibꝫ dotalibꝫ niſi hoc mobilia dotalia īfraſcptā .s. panos lane pmuliere duo lecta panoꝝ vnū ſoppedaniuꝫ de ligno ad pena dātis pmictentis ul ꝯuenientis aut pmiſſion recipientis ꝛ

xxv. lbꝛ coꝛ

xxv. lbr cor. dicte came applicandis. Et talis pmissio +
ab inde s. no valeat n teneat ipo Jur' 7 ex ea agi ut de-
fendi no possit in Curijs Ciuitatis narn. Et nullus +
nots ultra dcaz forma faciat n scbat ad pena x lbr cor.
dce came applicandaz. Et quilibz possit contra facientes
de pdcis denuntiare 7 accusare: De plio no fiendo ad Conchaz

Lxviij. Item Statuim' q dns vicarius. no pmictat fieri pli-
um puerorum ad cocham n aliorum hominum n i aliq alio lo-
co dce Ciuitatis ut pte ipius ciuitatis. Et dcus dns +
vicarius ad petitione cuiuscumq petente mictere teneatur
officiales 7 familiar suos ne ipa plia fiat Et qui cumq
ad dca plia iuerit 7 fecerit fuerit ann infra usq ad. x. ann
soluat pbano. xx. s cor. Si fuerit a xiiij ann s soluat
C. s. cor et detineat in carce donec soluat dcas penas
Et ad dca plia possit zimari p armis 7 quos iuenerit cu
armis puiat i pena vz si fuerit arma offendibilia p quo-
libz gne armorum xxv. lbr cor 7 p quolibz alio gne ar-
morum defendibilium medietate dce pene. ¶ Et Siquis
alicui dcorum officialium ut familiar eorum iniuriaz fecerit
ut intulerit pena quadrupli eius q i statuto contınet sol-
uere teneat et etiaz i dco prelio omes offense 7 iniuria
duplicet no obstante q inuenet' huerit licetiaz portadi
arma. Et qlibz huiusmoi pliantes denuntiare 7 accusare
possit 7 stet iur' denuctiator qui dixit se uidisse cu
uno teste 7 teneat' in credentia 7 hat medietate bani
7 stet' dco 7 relatori noty dni vicarij. Et si officiales
pdci in hoc fuerit neglientes soluat p pena. L. lbr Et
hoc capm. qualibz edomata i die dominico d man badiat'.

De incendiatoribus et de depopulatoribus nocturnis

Lxviiij Item statuimus quod depopulatores incendiatores et deva-
statores nocturni et eorum socij complices et sequaces ipsorum
si clarum fuerit confessione testibus vel alio legitimo modo soluat
quilibet ipsorum pro banno penas inferius scriptas. Si incendium fuerit
guastum fuerit de nocte et fuerit valor extimatus x librarum
cortonensium et ab inde supra CC libras cortonensium soluat. De die vero soluat C
libras cortonensium a x libris infra usque in C solidos cortonensium soluat malefactor
de die L libras cortonensium si de nocte C libras a C solidis infra
usque in quantitate iij libras cortonensium si de die fuerit soluat pro banno
xxv libras cortonensium si de nocte libras L cortonensium. Et a tribus libris in-
fra vicarij arbitrio puniatur. Et si quis ipsum bannum sol-
vere non possit puniatur in persona arbitrio domini vicarij. Et qui-
cumque exbanditus communis Narnie pro eo quod de homicidio furto
falsitate disrobaria perdimento et incendio caperet ali-
quem predictorum si condempnatur cetera in fortia domini vicarij et communis
duxerit et posuerit rebandiatur sine solutione sue condempna-
tionis vel exbandimenti. Proviso quod depopulatio intelligatur
de arboribus domesticis et alijs arboribus que essent va-
lore x librarum cortonensium et ab inde supra. Et addicimus quod incendia-
tores bladi et domorum et ignem immictentes in eis quibus ex-
banditus capiens et in fortiam communis ducens exceptis exban-
ditis de homicidio furto robaria falsitate perdimento
et incendio ut dictum est rebandiatur sine solutione sue
condempnationis.

De eo qui exterminauit terram

Lxx Item statuimus quod quicumque exterminauerit terminum inter
se et convicinum suum vel inter alias personas malitiose sol-
uat pro banno L libras si clarum fuerit confessione testibus vel alio

me legitimo hoc tamen locum habeat si talis exgraviatum facta fuit sine
voluntate vicini vel vicinorum

## De Tegularijs et facientibus Mactones :

LXXI Item Statuimus quod omnes tegularij faciant et teneant facere
bonas et ydoneas tegulas tegulones et mactones pro murando
et planellas pro mactonando domos et plateas secundum mensuram et
grossitudinem forme date et que est penes camerarium et dare et ven-
dere debeant centinarium tegularum et tegulonum ad domum Em-
ptoris in narnia pro iiij^or^ libris den. ad fornacem pro tribus libris den. ad
fornacem prout emptor elegerit et miliare planellarum vel mac-
tonum pro iiij^or^ libris den. ad domum emptoris in narnia et pro tribus libris den.
ad fornacem prout placuerit emptori . Et quicumque predicta vel aliquod pre-
dictorum fecerit soluat pro banno xl . solidos den. vice qualibet . Et de hijs
stetur Iuramento denuntiantis si fuerit homo bone fame . Et quilibet
teneatur ad sufficientiam de predictis operibus saltim a mense maij
Iunij Iulij Augusti Septembris et octubris facere ad dictam penam et dominus
vicarius mictere teneatur notarium suum per predictis ad inquirendum et pro(?)
tur relatori dicti notarij et possit et debeat penam exigere Et hoc
capitulum teneatur dominus vicarius facere iurare omnes de dicta arte pro
observantia predictorum . Et similiter cogantur omnes qui consueverunt
facere tegulas et mactones et planellas a iiij^or^ annis citra et
nullus forensis vel civis ex districtu narnie possit extrahere te-
gulas vel mactones vel planellas sine appodissa camerarii et
quam camerarius predictus dare non possit nisi soluat xij denarios den. pro qualibet
libra salma ad penam xx . solidos den. pro qualibet salma . Et addicimus
quod nullus incoptimet tegulas ut emat ultra sibi necessarias
quas qui contra fecerit soluat pro banno vice qualibet C solidos den. . Et dominus
vicarius de hijs possit inquirere et procedere eorum officio et penam
de facto auferre Et dominus vicarius in hijs fuerit negligens perdat de
suo salario xxv . libras den. : Proviso quod quilibet mactonarijs

145v

teneat ꝯtinue. hr̄e mactones necessarios p[ro] usis cois de misura de qua fit mentio i dc̄o cap[itul]o ꝛ liceat cuilibz mactonario teneat ꝯtinue. face ꝛ fieri face planellas ꝛ mactones d[e] quacu[m]q[ue] m[en]sura ab eo ut altero eo[rum] fuit petitu[m] sine pena p[re]tio ꝯpetenti. Et dn̄s vicarius teneat i[n] p[ri]mo mense sui regiminis face iurar[e] om[n]es tegularios de obs[er]uando hoc cap[itulu]m sive statutu[m]. Et manuales ꝛ opa[r]ij ꝯducti ad eorum opus si i[n] p[re]dc̄a forma fecerit ad pena[m] no[n] teneant[ur] s[ed] ad pena[m] p[re]dc̄a[m] teneat[ur] ꝯductore ip[s]o[rum] manualiu[m] ꝛ opario[rum] ꝯtra facientes: De laborati terra ultra terminuz qui iaceret in ꝯfinibz:

LXXII Item Statuim[us] q[uod] nulla p[er]sona colat vel laboret t[er]ra[m] ultra aliquem t[er]minuz qui iaceat i[n] ꝯfinibz ad unu[m] pedez ꝛ dimidiu[m] p[ro]pe incircuitu ip[s]ius t[er]mini qui ꝯfecerit i xl. s[olidis] p[ro] co[n]t[ra]v[ention]e puniat[ur]. Et de hoc stet[ur] iur[amen]to illi[us] qui dixit se vidisse. Addicim[us] q[uod] not[arius] dn̄i vicarij ad petitioe[m] cui[us]cu[m]q[ue] petentis teneat iur[amen]to ire ad locu[m] si fuit requisit[us] ꝛ si invenit ꝯ formam p[re]dc̄a[m] a ꝯ faciente exige pena[m] p[re]dc̄a[m] desto absq[ue] platione sententie. De termino assignado d[e] co[n]depnatoe soluenda

LXXIII Item Statuim[us] q[uod] i qualibz ꝯdepnatoe pecuniaria p[er] dn̄z vicariuz lata ꝛ qui ip[s]az semaz tulerit ꝯ aliquem fideiux[orem] no[n] h[ab]ente[m] i carc[er]e detentu[m] ut aliu[m] quecu[m]q[ue] teneat termin[um] ad singnar[e] x. diez ad soluenduz dc̄az ꝯdepnat[ionem] a die sine late ꝯputando. Et si hui[us]m[od]i p[er]sona ꝯdepnata s[u]mmaz ꝯdepnat[ionis] no[n] soluerit i fra ip[s]os x. dies a die sme et late si ꝯparuerit ut infra x dies post q[uod] in fortia cois p[er]uenit si ꝯtumax fuit q[uod] puniat[ur] in p[er]sona no[n] obstante q[uod] et i s[um]ma fuit obmissuz s[ecundu]m i[n]frasc[ri]ptu[m] modu[m] ¶ Si fuit latro.

publicus q suspēdat p gulā ita q moriat si fuīt p homi
cidio amputet ei caput ita q moriat p aliys maltiys qui
buscūq; si fuīt cdepnat in xxv. lbr ifra dns vicarius
fustigare p totā Ciuitatē narn si cdepnation no soluit
ifra dcm tminu. Et q dns vicar in cdepnation pe
cuniariys feredis cdepnat aliquē assignet tmin ipsis co
depnat x. dier ad soluend eor cdepnation quan
ti pluris: De Cereys hndis tpr luctus ad corpora mortuor

LXXIIII. Item Statuim q nullus p aliquo mortuo vl mortua
die luctus faciat vl teneat vl fieri ut tener faciat
i ipo luctu vl in loco luct n mictat cu corpor mortuo ut
mortua n duo cerea ut dupplezia cere. p se ut aliu clam
vl palam t nullus mortuus vl mortua portet ad ecclaz
facie discopta qui cō fecerit i quolibz casu pdcor sol
uat p bano vice qualibz. C s cōr i vtroq; casu pena au
ferat de fco an facietibz: Et quilibz d hiys t quolibz
eor possit denutiar t accare t teneat in credentia t
hat medietate bani. Et hoc capm locu no hat i mili
tibz Judicibz medicis vl clericis. Addito q nullus ad
luctu defunti vadat ut sedeat capite discopto. Et nlls
reddat ad luctu ad dca pena n aliq mulier exeat post
mortuu n cuicine tantu ad eundu post mortuu ad ec
cli. t uadat ad mactatr ad dcm pena liciat tn vxori
defunti no hnti filios exir post corpus defunti causa
redeudi ad domu t omibz mulieribz cu ea ire voletibz
du mo ex q luctu se cessint honeste vadat cu matello
i capite. Et nullus homo audeat surgere aliceu mulier
plorati ad pena xl. sol: Qr porta portātes ad ecclaz
corpora mortuor no redeant ad luctum:-

1460

LXXV Item Statuimus quod illi qui deferet ad ecclesiam corpora
mortuorum non redat ad luctum ut ad locum luctus sedendo ut
ut alta voce gridando ut capite discuperto quod non fecit puniatur
vice qualibet in xl. sol. pro quolibet que pena possit de
facto auferri et quilibet possit non facientem denuntiare et accusare
et habeat medietatem banni et teneatur in credentia: Et hoc capitulum
bandiatur. Quod habentes inimicitiam personalem possit petere
licentiam portandi arma

LXXVI Item Statuimus quod quicumque habet ut habuit inimicitiam perso-
nalem possit petere licentiam portandi arma defendibil-
ia videlicet corsectam et coratias gorgerinam et cerbellariam et ha-
bita licentia et apodissa possit ipsa arma portare. Et vi-
carius teneatur ipsam licentiam et apodissam iuratus dare por-
tandi ea et sine pena per civitatem et burgos portare lice-
at etiam non dato fideiussore: Et si portaret arma offendi-
bilia soluat penam duplam eius que in statuto continetur:—
Quod pene delinquentibus duplicentur de nocte :—

LXXVII Item Statuimus quod pene duplicentur delinquentibus de nocte
post pulsationem primi soni campane que pulsatur desero pro
custodia Civitatis usque ad pulsationem campane que vocatur
pulsatio campane diei ¶ Ac etiam duplicentur pene non deli-
quentes in domo vel ante domum in universitati propriam ut con-
ductam apothecam ut ante potecham ¶ in palatio domini vi-
carii officii dominorum sex electorum guardiani vel in aliqua
ex plateis comunis videlicet platea lacus platea maiori et platea
sancte marie. Et ab ipsa platea sancte marie ad portam
pulliloris In strata que est ab ipsa platea maiori ad plateam
lacus et ad plateam sancte marie. Et ad plateam lacus ad po-
rtam strate ¶ Vel In aliqua Ecclesia ut in predicatione ut in lu-
ctu ut in narraglis ut in macello comunis narnii ut in exercitu:

Fallit predictum capitulum de duplicatione penarum in verbis iniuriosis. vide s. capitulum xxiiii

ut caualcata ut in aliquē quo fuit de officio dnoꝝ sex et ce
toꝝ ut hactenus durante eoꝝ officio ut in aliquē redeunte
a consilio ut uocato aliqd ꝯsiliu sapientu ut aliud cosi
liuz et diebz natalis dni ꝛ pascatis refrectiōis ꝛ asentiōis
dni ꝛ gloriose ꝩginis marie de mēs agusti ꝛ septebr ꝛ
martij . Sci Juuenalis de mīs maij . Jn festo oīuz scoꝝ et in
locis ubi sit foru ꝛ diebz fori intus ꝛ ppe Ciuitatem
narn . Qz hospites teneat̄ denūctiaꝛ hospitibz q arma
deponat et ea nō portent :-

Lxxbiij Item Statuim' q quilibz hospes Ciuitatis ꝛ burgoꝝ
narn denūctiet ꝛ dicē ꝛ denūtiare teneat̄ ꝛ debeat
oībz in suo hospitio hospitatibz q arma deponat per
Ciuitatē ꝛ burgꝯ narn ꝛ si denūctiaꝛ neglexit pro
qualibz uice soluat p bano id qd debet soluē hospes cui
īuenta fuiñt arma : Et hoc stetur Jurto talis hospitis seu
hospitati . Et si hospitato fuiñt īuenta arma post de
nūctiationē sibi fcaz ut dcm est soluat penā ut supra
de armis cōtinet̄ . De euntibz ut stantibz post ꝯtiuz so
nū canpane p Ciuitatez ꝛ burgꝯ narn :



Lxxbiiij Item Statuim' quicūq Jn Ciuitate narn ut burgis
ei' Jnuent' fuit p familiam dni uicarij ut guardianj ire
ut stare post ꝯtiuz sonū campane cōis sonatis de nocte
p custodia Ciuitatis ex domū soluat p bano uice qualibz
xx . s . cōr sine deminutiōn aliqua . Excepto tpr messiu
ut uedebiaꝝ q tūc penā nō soluat . Et cuilibz scolari
literaꝝ liceat ire ad hospitiuz ꝛ ad scolas cū lumine
ꝛ sine pena dū mō talis scolaris ī scolis jaceat Et quilibz
molendinarij possit ad molendin jre cū lumin dū mō
somariu ducat ꝛ unus somarius sufficiat omībz mo
lendinarijs eūtibz post euz . ¶ Addicim' q quicūq fuit

Inuētus de nocte post t'tiuz sonū campane cont' formaz
statuti p familiaz dñi vicarij nō dimictat' ʒ ad curiaz
ducat' ⁊ teneat' quousq; fideiux' dederit de repñtando
se ⁊ penā soluendo. Et si fideiux' dare voluit ⁊ dederit
recipiat' fide iuxio ⁊ tūc ad curiaz nō ducat' ⁊ quili
bus bone fame posq; pulsata fuit cāpana cōis que
pulsat' in aurora demane. die possit ire p ciuitatē
narnie sine pena: De vendentibz vinū vl mustum
ad minutuz in ciuitate et districtu.

LXXX. Item Statuim' q' quicūq; vendiderit vinū ad minutū
in ciuitate burgis ⁊ districtu narn̄ seu mustuz debe
at vendē cū mensuris iustis ⁊ sigillatis signo scē ma
tris Eccl'e. Sed nō teneat' nec debeat dar' vinū seu vē
der' post t'tiuz sonū campane. ad penā. L. lbr cor' ⁊ ten
atur hr'e signū seu ramū oliue ante tabernā seu do
mū vbi uinuz venditur ⁊ redet' ⁊ haber' debeat petitū
mediuz petituz foglettā ⁊ numatā vbi vēderet uinū
a xv. den̄ infra petictū ut dcm̄ est ad penā xx. ß cor'
p qualibz m̄sura quā nō habuit Et quicūq; cū alijs
mēsuris nō sigillatis vendidit ip'as mēsuras sigilla
tas nō hūit soluat p bāno camē narn̄ vice qualibz
xl. ß cor'. Et nichilus huiusmōi venditoris vini admi
nutū intelligant' hospitatores vendentes vinū admi
nutū Et quilibz vendens vinū nō deneget dar' uinū
ʒ det cuilibz petenti ad penā. v. ß cor' p qualibz vice.
⁊ stetur iur' denūctiantis vl accusantis si fuit homo
bone fame si dixit iur'to sibi vinū fuisse denegatū Et
quilibz nō habens signū oliue. soluat p bāno cōi narn̄
vt dcm̄ est vice qualibz xx. ß cor'. Et dñs vicarius teneat'.

vinū ad minutū



Vas vini

vinculo Jur^ta quolibz mes bis idagine face de pdcis z eis
penas pdcas possit de fco auferre. Addicim^s qp vendes
vinuz ad minutu a xvj. s. ppeticitu sinumata no habuit
qp ad pena aliqua minime teneat. Jn sup qp si aliquis taber
narius vl uendes vinu fuit repert^s cu aliqua mesur^a.
vl mesis sigillatis z no iustis qp ad pena teneat^r taber-
narius vl hui^moi vendens uinu teneat^r etiaz ad pena
i dco cap^o 9tenta ille qui no iustaz mesura sigillauit
Et si vinu uendi cotingnerit ad aliq ptiuz qp dari ÷
no possit vl uender sine roctura den fogliecta hre mi
nime teneat^r. s3 loco fogliecte liciat ei hre mesuraz
qua uoluit du mo sit iusta z sigillata Saluo z reseruato
to qp vinu ad minutu no possit vende ni dns uini et
quicuq3 de sua familia famulus vl 9sanguineus ipi^s
vsq3 iquartu gradu ad pena cuilibz 9facienti. x. lbr cor
dce came applicand^o. Et i omibz pdcis caibz 9tentis i pse
nti statuto stet^r z credat^r relatori not^i dni vicarij z ha
beat^r p plena pbatioe: De hijs portaret vasa et ciatos ataberna.

Lxxxj Item Statuim^s qp quicuq3 portauit ataberna vas
uasa ul ciatos 9uoluntate uendentis vinu soluat pro
bano vice qualibz. xl. s cor z etiaz quicuq3 discessit no
soluendo soluat eade pena z credat^r Jur^to uinu uedentis
z eandez pena teneat^r qui vasa ul ciatos studiose fre
gerit z credat^r Jur^to tabernarij hui^moi ut supius est ÷
expssuz. Et hoc cap^m. bandiat^r. et qp quelibz psona ven
dens vinu in Ciuitate ut distictu narrn teneat^r z de
beat solue cori pdco noie gab p qualibz lbr fienda d
uino vendendo de quo debeat hre apodissaz cam cois
in veget^s vbi est uinu siue acetuz qp uedi debet ad ÷

pena ꝯ facienti ꝑ qualibz vice. C. ß cor̄ ꝑut ꝑ ꝯsiliuz cois
ꝛ ppli seu ꝑ dnos sex electos fuit ordinatū seu ꝑuisuz & ace-
to aut vendendo ad grossum quilibz teneat solue gab s.
vendens xij. den cor̄ ꝑ qualibz libr ꝑtij ad dcaz penaz
et in eadez domo ꝛ taberna nō possit vende n̄ vnu uinū
de vna ~~eēt~~ vegete simul ꝛ semel ad dcaz pena ꝑ quolibz
ꝛ qualibz vice: Addicentes ꝙ quolibz mēs ꝑ vicariuz
dce ciuitatis ꝑponi debeat ī ꝯsilio cois ꝛ ppli narn de
venditione vini ꝛ clarerie. tpr quo ꝯsueuit vendi cla
reriaz ꝛ ꝑ ꝑtio ipoꝝ ꝛ sicut ī dco ꝯsilio obtentū ꝛ refo
mat fuit executori debeat mādari. Et si dns vicarius
fuit negliens ī pdcis ꝑt nota ꝑiurij pena. L. libr cor̄ in
currat coi narn applicade. Item ꝙ nullus moret in tabe
na aliq. Ciuitat vl burgoꝝ narn post ꝑmū sonū capan
que pulsat de nocte ꝑ custodia Ciuitatis n̄ ī aliq domo
vbi vinū venderet ad minutū qui ꝯ fecerit soluat ꝑ bano
vice qualibz. xx. ß. cor̄ ꝛ totidez soluat tabernarius ut ue
dens vinū. Et ille cui eet dom si ꝑsens eet ꝛ si absens
fuit dns dom nō teneat ad pena n̄ venditor uendidit
ꝛ dederit ex domū saluo ꝙ ad dcaz pena nō teneat fa
milia illi qui ī dca domo ꝯtinue hitaret. Sup quibz
omibz dns vicarius possit in quire. Addicim ꝙ fami
lia dni vicarij cū notis teneat ire. ꝛ discute ī ipis tabe
rnis noctis tpr ꝑ armis: Et qui inuenti fuit ibi ar
ma puniat ut in capo de portantibz arma ꝯtinet hospi
tatis foresibz exceptis quod capm extitit ꝯfirmatū ꝑ re
formator dce ciuitatis aliud fuit ordinatū:

## De pena ꝯsiliarij qui nō iuerit ad Consiliuz:

Lxxxij Item Statuim ꝙ quilibz ꝯsiliarius teneat ꝛ debeat.

Ire ad cõsiliũ quot fieret et fiet ꝯsiliũ et qui nõ fuerit soluat pro baño vice qualibꝫ .x. ß cõr nisi excusatorẽ hũit legitimã tempõr ꝯsilij

Qꝫ nullus ĩ cõsilio arenghet nisi sup̃ proposita:

LXXXIIJ Item Statuim̃ qꝫ ĩ cõsilio nullus arenghet dicat ut ꝯsulet nisi sup̃ pposita et ab ea dependentibꝫ sine licentia dñi uicarij sub pena .xl. ß. cõr vice qualibꝫ: Addicim̃ qꝫ ĩ cõsilio nõ arenghent nisi ꝯsiliarij sequẽs sine licẽtia dñj vicarij et dnoꝝ sex electoꝝ vl maioꝝ ptꝭ ipoꝝ. Et dcm̃ arẽghatuꝫ fuit p vnũ cõsiliariuꝫ sequens areghãr nõ debeat ñ aderet vl minueret aliquid dcõ pdcõ ꝯ faciens soluat pbaño vice qualibꝫ .x. ß cõr que pena in vtroqꝫ casũ auferat de fcõ et delicẽtia aregãndi intelligat de dñis ĩ dcõ cõsilio statibꝫ: De pena quã imponere possũt Rector et officiat dcĩ cõis inobedient. :-

LXXXIIIJ. Item Statuim̃ qꝫ officiales cõis narn possit imponẽre pena et auferre ab in obidientibꝫ vsqꝫ ĩ quãtitatẽ xl. ß cõr dũ taxat eis videbit et nõ plus p inobidiẽtia mãdatoꝝ suoꝝ ĩspecta qualitate factoꝝ et psonaꝝ saluis semp̃ cap̃lis quibꝫ vicarius possit imponẽre penas vt. s. in ipis cap̃ ꝯtinet. Hoc addito qꝫ nõ possit auferre vltra penã cõtentaꝫ ĩ hoc statuto et si vltra facẽt pte volente rector vl officialis ĩcurrat peñ xxv. lbr cõr et debeat spali sindicari Saluo qꝫ vicarius possit imponẽre pena. C. ß. cõr et auferre. ab inobedientibꝫ de facto

Qꝫ nullus nots scbat aliquã ptestatõ ut scpt ꝯ cõe

LXXXV Item Statuim̃ qꝫ nullus notꝭ scbat aliquã ptestatõeꝫ siue scpturaꝫ aliquã ꝯ cõe et pplm dcẽ Ciuitatis p quã possit iurdict ipius cõis et ppli tolli vl minui qui contra fecerit soluat p baño dcõ cõi vice qualibꝫ. C ß. cõr

Qꝫ nullus recipiat ius cessuꝫ contra cõe Narn:-

149v

LXXXVI Item Statuimus quod nullus extra commune narnie recipiat Jus cessum. Et si recepit talis cessio non valeat nec teneatur audiatur recipiens in alia curia dicte civitatis nec alter nichil hominus recipiens in xxv. libr. cortonensium communi narnie condepnetur. Saluo semper quod si aliquis fideiussor pro communi predicto quod tunc eum commune indepnem conseruet in quo casu fideiussor recipere possit Jus cessum.

Quod nulla persona in festo beati Johannis uel alio festo vadat cum corona.

LXXXVII Item Statuimus quod nulla persona cuiuscumque etatis fuerit uel sit vadat per ciuitatem Narnie uel burgos cum corona in festo beati Johannis uel alio festo nec aliquis aliquid petat illa de causa uel recipiat et nulla persona cuiuscumque etatis vadat per candiculis vel uadat cantando candicula de die vel de nocte qui contrafecerit soluat pro banno vice qualibet xx. solidos cortonensium et pater et mater contrafacientium soluat bannum pro filio vel filia et frater pro fratre uel sorore. Si non habuerit patrem uel matrem et quilibet contrafacientes possit denuntiare et accusare et habeatur in credentia et habeat medietatem pene. Et in utroque dictorum casuum pena huiusmodi possit auferri et de facto. Et hoc capitulum bandiatur. Quod nulla persona det maciam de pecunia alicui in anno nouo seu in kalendis mensis Januarii

LXXXVIII Item Statuimus quod in anno nouo seu die kalendarum mensis Januarii nulla persona det maciam alicui in pecunia vel alii persone. Et nulla persona tempore carnis priuii a xv. diebus ante finem carnis priuii mictat filie vel nepti vel pronepti uel sorori uel alii merendam uel aliquid coptum uel crudum ea causa contrafaciens puniatur vice qualibet in x. libr. cortonensium que pena de facto auferatur et communi narnie applicetur et quilibet contrafacientem possit denuntiare et accusare et stetur Juramento denuntiantis vel accusantis et habeat medietatem banni et habeatur in credentia. Et hoc capitulum Bandiatur.

Qz nulla mulier hat' rodaz a latus dum uēdit panē ut fru' fruct'.

LXXXVIIIJ. ITem Statuim' q nulla mulier q̄ñ stat ad uedendū
panē olera ut fructus nō teneat ut hat ad latus conoc
ch'am neq filet n etiaz teneat ppe se que aut' ōfecit
soluat pro bano vice qualibz. xx. ſ. cōr. z qualibz ōfaci
entes possit denūctiare z accāre z hat' medietatē ba
ni z hat' in credētia: Et hoc cap'm bandiat'.

Qz nulla psona sedeat ad uēdend' aliqd ī uia ante ecc'az s. Juuenalis.

LXXXX ITem Statuim' q nulla psona sedeat ut stet ad uen
dendū aliquid ī uia ante Ecc'iaz Scti Juuenalis z an
ſtro et palatij Epatus. s. a colūpna ipius ecc'le usq
in angulū muri ipi' ecc'. & platea lacus z qui ut que
ōfecit in xl. ſ. cō. vice qualibz puniat'. Et qualibz ōfaci
ent' possit denūctiar z accare z hat' in credētia z hat
medietatē bani: Et dn̄s vicariūs hoc bandiri faciat
omi die sabati z mictet unus ex notarijs suis si ōfieret
z stet' z credat' relationi notij dcī dnī vicarij ī p dcis:

Qz nulla pa auferat ut amoueat d lignis ut lapidibz alicui' pōtis

LXXXXI ITem Statuim' q nulla psona auferat ut āmoueat d
lignis ut lapidibz alicui' pontis Ciuitatis ut cōitat' nam
ut deferris n destecchatis alicui' castri qui ōfecit ī xx.
lbr cōr vice qualibz puniat' z rē ablatā in quadruplū
restituat z cōuertat' ī ipo ope z nullus ī ciglet canepez
ppe aliquē pontē ut stecchatū ad pena. xx. ſ. cōr p qua
libz vice De pena negātis filiatōez ut uxorē ut alia:-

LXXXXIJ ITem Statuim' q quicūq negauit filiatōez alicui' mo
tui ut uxorē ut aliquez ēē vicariū potatez ut officiatez
ut notm ut abbatez ut monacū Capitanj ut epm ut mo
nacē alicui'. Et clar fuit testibz ut instro ut alio mo+

150v

legitimo soluat pro bano vice qualibet C. s. com. et revocavit
ea die qua negavit. Et hoc locum habeat in qualibet cura Civitatis
narn ecclesiastica ut seculari et coram quibuscumque arbitris vel arbitratoribus
Et idem observetur si responsum fuit non credat

De pena corrumpentis vicarium vel alios officiales

LXXXXIII Item Statuimus quod quicumque corrupit vel corrumpere attemptavit
vicarium vel alium officialem Civitatis narn soluat pro bano.
vice qualibet C. libr. com. et eadem pena puniatur corruptus et
Et hoc capitulum bandiatur et notificetur collegiis capitularis : Hoc ad
dito quod de corruptione huiusmodi debeat cognoscere scindicus qui
habet ipsum scindicatum contra corrumpentes possit cognoscere vicarius

De pena venantium vel canes immictentium in vineas :-

LXXXXIIII Item Statuimus quod nullus audeat venari per aliquas vi
neas Civitatis vel comitatus narn vel in eas mictere vel ducere
canem vel canes dum ibi sunt uve et spatio a kal. mensis aprilis usque
ad XV diem mensis octobris qui contrafecerit in C. s. com. vice qualibet
puniatur. Et de hiis vicarius teneatur inquirere. Iur. et stetur et cre

de mictentibus mattium casuati et non studiose

datur dicto et relationi notarii domini vicarii.

De portantibus carnes morticinas intus Civitatem Narn : vacat quare retro

LXXXXVI Item Statuimus quod si quis non studiose sed casu aliquod mattium
commisit personale non possit inquiri nec procedi contra eum si pater
avus amicus patruus vel nepos ex filio vel filia frater
vel soror accusaret eum et aliter procedi non possit. Hoc vero non
vendicet sibi locum in illis qui vel que parentes offenderet
nec etiam in dampnis datis : Provisio quod in casibus predictis quam fi
eret accusatio ut dictum est committentes casuale mattium soluat
medietatem banni contenti in illo statuto de mattiis : Quod nullus

Rigatius currat per plateas vel stratas sine licentia domini
sui : Equum vel ronzenum.

LXXXXVII Item Statuimus quod nullus Regatius vel familiaris alicuius
currat aliquem equum sive ronzenum sine licentia domini equi per

aliquā plateā ul' stratā publicā ciuitatis narn ꝯfaciens
soluat p bano vice qualibȝ .x. ß cōr ꝛ de hijs possit inquiri
Additum' ꝙ quicūqȝ currerit equū ꝛ dixerit tribȝ vicibȝ al-
ta voce quazda ꝛ retinēs seu habene se truncauerint ꝛ tūc si
equus aliquē offenderit ꝙ ad penā aliquā minimē teneat'.
Et hoc capl'm bandiat'.

De portātibȝ carnes morticinas ītus ciuitate narn :

Lxxxxv Item Statuim' ꝙ nullus macellarius ul' alia psona
portet ul' portari faciat intus Ciuitate ul' burgꝰ narn
aliquas carnes morticinas ul' morbosas Qui ꝯ fecerit
soluat p bano vice qualibȝ .xx. ß cōr ꝛ quilibȝ ꝯfacientes
possit denūctiare ꝛ accusare ꝛ stet' iuram'to denūciātis ul' accu-
santis ꝛ hēat medietatē bani : Prouiso ꝙ quicūqȝ voluerit
eas vendere teneat' ꝛ tenere eas debeat ex portas de
ciuitatis ꝛ ibi debeat eas vendere ꝛ nō alibi ad dctā pe-
nam : De vendēdo ad trāsactū iur dnij rem duobȝ :

Lxxxxvij: Item Statuim' ꝙ quicūqȝ vendiderit ul' alio titulo
alienauerit ad trāsactū dnij rem duobȝ soluat p bano .L.
lbr cōr ꝛ res vendita tradat' pmo emptori ul' aquisitori
ꝛ ī ꝯtinēti venditor sc'o emptori ptiū restituat Et pm' em-
ptor siue aquisitor ul' ei' heredes ppa autoritate possint ipsū
rem ītrare tenere ꝛ possidere si iusto titulo debita solēpni tat'
~~rem~~ suata eam emit vl aquisiuit :

De tenētibȝ arbores iusta ꝯfines seu fenaitates

Lxxxxviiij Item Statuim' ꝙ nulla psona habeat vl teneat in
possess sua arbores iuxta seu prope possessōez alicui' ad
tres pedes ppe possess ꝯuicini sui ꝯiuncti seu coniunctos
ꝛ vnā arborē ppe aliaȝ arborē a quīqȝ pedales sȝ semp
vna arbor sit longe ab alia p quīqȝ pedales ad mēsurā
pedalis cōis narn : Et qui aliť arborē hūit ul' hebit ultra
ul' pter formā pdcāz illa vl illas teneat' ꝛ debeat īcid-
re funditꝰ ꝛ amouere tali mō ꝙ ipe arbores remaneāt.

151v

diuise et alonge una ab alia p. v. pedales. Et hoc tene
atur facere s. incidere et amouere ad petitionem vicini hoc petentis ob
seruari. Et dominus vicarius et quilibet judex eius qui de hoc
fuerit requisitus teneatur hoc facere fieri et obseruari et mandet ei
qui arbores habet ut habebit preter dictam formam et mensuram quod hoc
faciat infra terminum octo dierum et possit imponere penam pro hiis
exequendis xx. solidorum cortonensium pro qualibet die quam penam auferat
vicarius siue judex qui de hoc fuerit requisitus inobedientibus
pro singulis diebus more et inobediente et auferre teneatur de
facto. Ita quod hoc capitulum non vendicent sibi locum in oliuis ficu
bus nucibus et in pedibus pirorum et milorum et in siluis in quibus cum quibus
alijs arboribus fructiferis dummodo dicte arbores remoue
ntur in altum. Ita quod vicinus possit terram suam comode labo
rare: Addito quod si ille cuius sunt arbores non inciserit
eas infra terminum a curia sibi datum ille a cuius petitionem
fit propria auctoritate sine pena possit a termino in antea incidere et a
mouere addito etiam quod quercus stantes contra dictam
formam debeat amouere dummodo sit vinea uel vicinus habeat
vineam in opposito: Et idem dicimus de arboribus infructife
ris quod non obstantibus particulis reducatur ad debitam formam Et
predicta non vendicet sibi locum ubi via esset in medio:

De testibus et modo cogendi ipsos ad testimonium

C.

Item statuimus quod nulla persona occasione alicuius testimonij
lati uel ferendi ponatur mictatur uel retineatur in carcere inter
cancellos carceris uel in aliquo alio loco preterquam in sala
inferiori palatij populi uel communis ubi sunt banche vnius et tunc
in dictis salis possit si opus fuerit detineri per tres dies tantum
et non plus et non denegetur sibi cibus neque potus nisi per directum
nec per obliquum grauari possit nisi in detentione trium dierum
Et dominus vicarius uel alius officialis qui contrafecerit perdat de suo:.

ſalario vice qualibz xxv. lbr cor qua ɔ fecerit Et elapſis
dcis tribz diebz huiu'moi detentus poſſit de palatio diſcedē
ſine pena. Et pdca locu no hant itestimonio ſup aliquo
pceſſu homicidij furti pditois falſitatis robarie adul
terij icendij ꝛ de pplatois ꝛ alijs ordinis maleficijs: De
meretricibz ꝛ de loco vbi morari po no poſſīt.

Cj Item Statuim' q nulla mulier meretrix moret' ut
ad meritricadu hoſpitet' ppe aliq mon ut locu religi
oſoz ad .x. domos vt in oppoſito alicui' mon dnaz addaz
mſaz et ſi aliqua in veniret puiat vice qualibz i C.
ſ. co. ꝛ ſi ſolue no poſſet fruſtiget' p dcaz Ciuitate ꝛ nulla pa
det vt locet tali mulierj domu. Infra dcaz mſaz ut te
neat eaz. Qui ɔ fecerit puiat vice qualibz i .x. lbr
cor que de fco auferat' ad petitioe cui'cuqz denuctia
tis nec aliqua ipaz ſtet a die mercurij sco vſqz ad feſtum
poſte ad meretricadu nec i die feſti sci marci ad dcaz
pena qua cam dce came ſolue teneat' p qualibz ɔ faciete.
Prouiſo q no poſſint Ire p dcam ciuitatez n die ſabati ꝛ
vſqz ad angulum palatij dni vicarij ꝛ p palatiu cois narn
ſine pena du mo no ſtent ppe alio mon vltra dcam me
ſuram pena .xx. ſ. cor p qualibz ꝛ qualibz vice. dce came
applicanda et fco. Qz Nullus cauet vt emat lapides ppe
Pontem mon maiore montis Narnie.

.Lij Item Statuim' q nullus emat vt cauet lapides ppe
fonte ut ponte oti mon montis narn qui ɔ fecerit In .x. lbr
cor vice qualibz codenetur:

De preſtantibz Impedimetuz aqueductuu

Ciij Item Statuim' q quicuqz dederit vt pſtauit impedi
metuz aque ductui qui uenit ad Ciuitate Narn de
guaſtando ut fodendo ut pjiciendo lapides ut ligna ut.

aliq aliud inpedimetuz soluat p bano vice qualibz usq i qtitatez . cc . lbz . cor . t plus t min arbitrio dni vicarij qualitate delicti t gdictioe psone pensatis:

## De familiis hitantibz i circuitu aqueductus

.C iiij Item Statuim q dns vicarius teneat scribi face seriatim i uno quaterno qui semp sit i cam. cois narn oes familias hitantes i circuitu iux aqueductu gtinue liceat no hitantes a qta tyoloz usque ad Ciuitate narn t ipos iurar faciat q fideliter t sollicite ipe aqueductu i suo statu toto posse gservet t omes res que portaret p dco ope fidelit custodire t saluar t simile faciat scribere i dco quatno omes familias t hoies castri thyoloz t qte vallis seu valliu adiacentes ipius aqueducti t eos qui hnt possess iux aqueductu liciat no hitantes a cotrata tyoloz usq ad ciuitate narn t ipos iurar faciat ut dcm est . Ita q ipe aqueductus ab aliquo inpediri no ualeat neqz ipe res valeat exportari Ita q si aliq dapn ut lexio fiet i eo ut aliqd acciperet vicini loci ubi pdca comicteret duplu restituat t emdet . Et hijs vicarius finito suo officio sdicatur:

## Qz habitator i circuitu aque ducti teneat cape pstantes impedimet In eo

Cv Item Statuim q habitatores dcoz locoz noictoz i primo cap teneat t debeat pcurar toto posse cape illu ut illas psonas qui ut que pstaret ut facent aliq impedimetu i dco aqueductu t captos dno vicario psentare dno vicario In gtineti si psona eet suspecta t paup t bannu solue no posset si no eet idonea t sufficies ad soluede debeat nuctiar ea die . Et si pdci ut aliquod pdcoz face fuint neglientes t si male fcor repiri ut scire no possz pdci laboratores dcoz locoz i . C . lbz den cor puniant: hoc addito q pdci de qta tyoloz teneat ad pdca facienda t obsuada quatu equeductus ptendit.

p hitaz tyolor a spiraculo magno et ab ipo spiraculo mo-
tis appoliti ultra usus castruz sci ubanj et ei ter ten et hi-
tatores vallium teneat quatenu aque ductus p(ro)cedit et hita-
uallium adco spiraculo motis appoliti usqz ad ponte fossa-
ti desquetron usqz ad ciuitate narn nec no hitatores
ibidem teneat et debeat cape toto posse et denuctiar quos-
cumqz delinquetes i casibz supdcis ut supius ptinet qp p-
mo poterit In forma publicaz de ipedimeto pdco et si
neglientes fuint ipdcis ut aliq pdcor pena C. libr
cor ipo fco incurrant. Et si nesciret de ipedimeto quis
fecisse expens eor istatu pstinu reducat. Qz dns vicarius
teneat singulis duobz msibz Ire ad uidendu aq ductum

C vj Item Statuim qp dns vicarius teneat et debeat vinculo
Iur psonali Ire ad videndu aueductu narn semel sin-
glis duobz mens ad min cu vno et duissex electis et du-
obz magris exptis i ipo ope et ipm opus et totuz aquedu-
ctuz p ipos magros discuti repiri et videri facere sibi be-
ne pmanet ut si ht aliqua lexione et quicqd fuit faci-
endu fieri faciant p ut ipis magris videbit. Et si in
hijs ipe dns vicarius fuit negliens pdat de suo salario
xxv. libr cor: Qz Spiraculi aqueductus murentur et
eleuentur in altum supra terram p v. pedes :

C vij Item Statuim qp spiraculi formine et aquedutj narn
eleuet et muret i altuz p quiqz pedes muro grosso duor
pedu ita qp tota volta formine cohopta planata et per
eaz sit bona strata et p ea comode possit iri et rediri eqs
et pedes cu bestijs sarcinatis et hoc fiat p omes et singlas
parochias Ciuitatis narn et ipa via actet usqz ad bas-
chias Et nulla psona pstet impedimetuz i ipa via sz.
semp remaneat i suo bono statu ut tminata est. Et q

faceret aliquã offensaz vt impedimẽtuz ĩ ea ut in destu
ctõe eg' soluat pro bano vice qualibz x. lbr cõr. Et hoc dñs
vicari9 teneat vinculo Jur. ꝛ ad pena. C. lbr cõr obser
vari facere. Addicim' qͦ ad x. lbr cõr nullus laboret vt la
borando se appinquet ad murũ ipius aqueduct9 ꝑ vnũ
pedale. Et nulla arbor etiaz remaneat vicina ipi aq
ductu. Et si qua ibi eet dñs vicari9 eam faciat inci
ide ꝛ amoueri fundit9 ita qͦ amplius remicti nõ possit ꝛ
ipa sit ampla vni' pedalis ĩ vnaquaqꝫ pte ipius formi
ne. ꝛ ab vtraqꝫ parte. ꝛ dñs vicari9 possit ꝛ teneat in
quirẽ de pdcis ꝛ de omibz ꝯtentis in capitolis sup dcis in
quirẽ de aque ductu loqntibz ꝛ puniat omi mõ ꝛ via
quibz ei videbit expedire. Et si dcus dñs vicari9 in
hijs fuit negliẽs pdat de suo salaio. C. lbr cõr. Addito
qͦ ppe ipaz forminã ꝑ tres pedales ad pedalem cois narn
nõ star vt ẽe aliqua arbor. Qͦ singlis anis de mẽs

Per vnũ pedale pre[ter] qͦ nõ pot' laborari ppe forminam.

maij ꝛ noueber fiat pposita ĩ ꝯsilio ppli ꝛ cõis de sup̃stãtibz aqͦduct9.

C.vij Tem Statuim' qͦ singlis anis de mens maij ꝛ mes no
uebr fiat ppoita in ꝯsilio ppli ꝛ cõis dcẽ ciuitatis de sup
stantibz Custodibz formine ꝛ aqͦduct9 dcẽ Ciuitatis sub
pena ꝑiurij dño vicaio Et dñis sex electis dcẽ Ciuitatis

De pena illoꝝ qui Juerint ĩ subsidiuz alicui' castri vt uil
le ad aliquam brigam:

C.viij Tem Statuim' qͦ nullus vadat ad aliquã Ciuitatẽ ca
strũ vt uillã de die vt de nocte. Jn subsidiũ alicui' bri
ghe vt aliquoꝝ qui brighaz faceret vt haberet sine
expssa licentia dñi vicarij vt dñoꝝ sex electoꝝ dcẽ Ciui
tatis. Qui ꝯ fecerit soluat ꝑ bano si fuit aquester L. lbr
cõr si pedester. xxv lbr cõr. qua pena dñs vicari9 tene
atur auferre. ꝯ facientibz tam Ciuibz quã cõitatem dcẽ
Ciuitatis quã penã exigẽ debeat vicari' pena. x lbr cõr.

Qz Cives Romani Possint venire Narnie in qualibz curia pro justa causa:

CX Item Statuim' qd quilibz Civis roman' quoluerit convenire aliquē narn vł cōitatem ī aliqua curia Civitatis narnie ex aliqua iur cā libē possz agē. Et nullꝫ talez Romanū duz guenirt aliquē narn ut cōmitatem ī aliqua narn ī veniendo stando ī redeūdo audeat ut psumat offendē ut offendat ut quolibz iveniret Qui cōtra fecerit soluat eadez pena quā soluēt si offendēt narn. Et pdca nō vendicet sibi locū si talis roman' fuīt brighe vł risse īceptor seu Initiator

Qz quilibz teneat' trahere ad rumore fiendū ī quibzcunqz cōtractis district narn:

CXI Item Statuim' qd si ī alico loco ut ī ista Civitatis ut ī ista narn fieret aliquis Insult siue rumor p aliqs inimicos dci cōis ut alias psonas quascūqz. Addicientes qd vicini dci loci teneāt' currē ī tragē ad dcm locū et talem vł tales ī quos fieret ī sult ut in Juria Juuar ī defender toto possē. si nō curaret ī dapn aliqd aliquis narn vł cōitatem incurreret vł substinēt dns vicarius qui de hoc fuīt requisit teneat' ī debeat gpeller ī gstringer adiacētes ī ste illꝫ ī qua fuīt dapn datuz emēdare dapnū passo. Addicim' qd si talis Rumor eet de die ī adiacētes pdci nō curret ut trageret ad dcm rumore qd vicarius possz ī debeat punire tales nō currētes seu tragentes in xxv. lbr cōr ī ypoz quelibz qualibz vice ī si de nocte ī L. lbr cōr Et dns vicarius de pdcis ī quolibz pdcoz possit ī debeat īquirē ī culpabiles punire ī gdempnare. In pdcis penis nō obstante.

q͞ aliť Inquisitoēz i cohactā Inditia nō eent probata.

De pena aucupatis ad colūbos domesticos ut scoppaiolos :—

Cxij. Item Statuim̄ q͞ nullus aucupet ut aucupar̄ debeat
ad colūbos domesticos ut schiopaiolos seu de palōbarijs
nec aliquis de dc̄is Colūbis capiat. Et si aliquis ď dc̄is
colūbis cepit ut aucupauīt soluat p bano ɀ pena p q̄lib3
vice .x. lbr̄ cōr ɀ si de nocte duplū p qualib3 vice Et siquis
phiecit i aliqua palonbaria lapides ut quodcūq͞ aliud
nocē poss3 dc̄e palonbarie seu colūbis seu dc̄az palonba-
riaz pcuteret cū lapidib3 ɀ lignis ut dc̄os palūbos expel-
lat soluat de die .x. lbr̄ cōr si de nocte duplū p qualib3
vice. Et i omib3 p̄dc̄is ɀ singlis caib3 em̄det dapn̄ patiēti
sacramēto patiētis ɀ sufficiat ad pbatoēz p̄dc̄oz ɀ cui' lib3
p̄dc̄oz pbať publice fame p .v. testes bone ↄditoīs ɀ fame
Et dn̄s vicau͞s teneat ɀ debeat Inquirē ad petitoēz cui'
cūq͞ petēť nō obstante q͞ anť iquisiť i cohatā i ditia ꝑ
nō sint pbata. Rūpentes uō palonbaria studiose seu de-
guastantes pena i currat .C. lbr̄ cōr ɀ dapn̄ emēdet i du-
plo dapn̄ passo s̄m extimatoēz fiēdā sacramēto patiētis ꝑ
cū vno teste : Addicim' Insup̄ q͞ nullus picçicaiolus ut
picçicaiola ut qui vis alius de ciuitať ut cōitať narn̄ ut
vndecūq͞ debeat vendē ut tenē ad uendend͞ n͞ portar̄ alic-
ui aduendēd͞ n͞ alicui donet aliquē ex dc̄is colunbis qui
ↄ͞fecit soluat nomine pene .C. s̄ cōr ɀ q̄ emeīt soluat dc̄az
penā Et q͞ nll's Judeus emat aliquē ex dictis colūbis Et
qui ↄ͞fecit soluat p bano .C. lbr̄ cōr p qualibet vice. Et si
penā p̄dc̄az soluē nō posset frustiget' p totā dc̄ā Ciuitatē
ɀ p stratas dc̄e ciuitatis ɀ de dc̄a ciuitate narn̄ expellat'
ɀ i omib3 sup̄dc̄is casib3 dn̄s vicau͞s teneat' ɀ debeat Inqrē
ad petitoēz cuiuscūq͞ petētis saluo semp̄ ɀ resuato q͞ qlib3

possit emere pippiones aliquatenus. Addicimus quod dominus vicarius primo sui regiminis banniri faciat per loca consueta dicte Civitatis quod omnes aucupantes seu occellatores ad retia cuiuscumque conditionis veniat et venire debeat coram eo vel coram sotijs suis ipsos et quemlibet ipsorum iurare faciat quod non aucupet seu occellet seu capiat aliquem ex dictis columbis. Et quod debeat denuntiare coram dicto domino vicario omnes occupantes seu ocellantes ad dictos columbos et omnes capientes dictos columbos infra tres dies Et quod nullus de dictis columbis recipiat in domum vel ensenium seu recipi faciat. Et qui contra fecerit soluat pro banno vice qualibet xl. ß cor. Et si dominus vicarius vel eius sotij vel milites in predictis vel aliquo predictorum fuerint neglientes soluat de eorum salario pro quolibet nomine. L. libr. cor: Et predictum capitulum habeat locum in presenti et futuro et etiam in commissis a duobus mensibus proxime preteriti citra.

De eo qui acceperit starnam leporem vel aliud uenaticum ab astore.

CXIII Item Statuimus quod nulla persona auferat starnam vel aliquam aliam avem vel leporem vel aliquid aliud venaticum alicui astori terziolo falconi acipitri vel alicui alij avi habenti personam, et qui contra fecerit soluat pro banno pro banno vice qualibet xxv. libr. cor. et emendet dampnum si hoc fecerit contra uoluntatem huiusmodi terzioli vel altius avis vel sine licentia talis qui portaret talem avem ad ocellandum et de hijs stetur iuramento denuntiantis et etiam possit Inquiri de hoc. Et hoc capitulum bandiatur.

Quod nulla persona proiciat terram plenum lapides vel zoguram prope portam feronie.

CXIIII Item Statuimus quod nulla persona proiciat terram plenam lapides vel zozuram prope portam ferogne nec prope viam quam vadit feroniam vel prope alias portas dicte ciuitatis qui contra fecerit in xx. ß cor. vice qualibet puniatur quod proiecerit suis expensis debeat removere: Proviso quod possit proici in codaleua et etiam.

155v

sup portã pullorum usque ad clauetã que eet dicta uia ab aqua ca
uata. De eo qui emit uel uendiderit Rem Letigiosas

CXV Item Statuimus quod quicumque uendiderit uel emerit rem le
tigiosam mobilem uel inmobilem Jus et actionem de qua uel qua
tunc eet uel fuisset aliqua lis uel questio seu controuersia inter aliquos
et elam fuerit proferioe uel alio legitimo modo soluat pro bano tam
Emptor quam uenditor .L. lbr cor. Et si tales contractus non ualeat nec
teneat ipso Jure et sit cassus et irritus. Et hoc locum habeat in reali
ubi oblatus libellus: in personali ubi fuerit litis contestatus. finis.

De uiculis inter domos claudendis

CXVI Item statuimus quod quicumque habet aliquod uiculum inter aliquas
domos Ciuitatis narni teneat suis expensis in capite uiculum
eet et de quorum domibus sodes flueret ipsum uiculum claudere
lapidibus et calce. Et ita quod in uiam publicam sordes non exeant
uel fluat etiam fetor et teneat etiam ipsum uiculum remundare
dum fuerit opportunum qui contrafecerit soluat pro bano uice qualibet et
postquam banitum fuerit. C s. cor. Addicimus quod si opus fuerit uel est
et comode fieri pot teneat ille uel illi cuius uel quorum eet uiculum
lum clauitare et clauatam facere per uiam et stratam dicti comis
ab initio dicti uiculi ~~uiculi~~ usque ad exitum ciuitatis uel ad
aliam clauetam sine pena nec eis contradici possit si trascendat
aliam partem uie dummodo alicui non inferat lexionem nec
aliquem in suo Jure ledat. Et dominus uicarius predicta fieri faciat
uinculo Juramenti ad requisitionem cuiuscumque petentis ad penam .L. lbr
cor. Et quod predicta claueta fieri debeat ad petitionem cuiuscumque
de adiacentibus qui primo petierit et quibus Judex uicarius qui de
hoc fuerit requisitus teneat dictam clauetam fieri facere expensis
adiacentium uinculo Juramenti ad penam .x. lbr cor de suo salario. Ad
dicimus quod quicumque haberet aliquam puatam seu clauetam in aliqua
domo uel loco ex qua uel quo fetor possit exire uel uideri possit.

ꝛ quilibꝫ officialis qui de hoc fuerit ꝛ[illegible] teneat fieri facere in
xv. dies ad petit[illegible] cuiuscumque petentis ad dictam penam ꝛ teneatur
discutere ꝑ ꝓcessus ꝛ ꝑ hys possit dictus officiales penam iponere
xx. ß. den. : De eo qui electus fuerit ad aliquod Regim ul officium
qualiter debeat acceptare :·

cxvii Item Statuimus quod quicumque fuerit electus ul assumptus ad aliquod
officium potestarie Capitanie Rectorie ul uicariatus siue came-
rariatus ul notariatus alicuius ciuitatis vel castri ex districtu
narn illud officium non acceptet vel asumat ad penam .ℓ. libr. den.
nisi cum licentia ꝛ diliberatione consilij populi ꝛ comunis dicte Ciuitatis in quo
consilio Juret ꝛ Juramentum teneat. Et debeat officium ad quod electus est
facere bona fide ꝛ sine fraude ꝛ de ipsa ciuitate ul castro vbi
vocatus fuerit non discedere sine Instrumento absolutionis quod instrum
ad ciuitatem narn deferat vel nisi condempnatus de qua condempn
atus solutio facta fuerit Juret etiam ꝛ pmictet non petere nec petiri
facere contra comune illud repsalias ul rephendendi licentiam : Qui
contra fecerit soluat pbano dictam penam ꝛ repsalie sibi non concedatur
prouiso quod hoc capitulum non habeat locum ad Judices ꝛ notarios qui erunt
vocati ad officium suo nomine ꝛ ibunt cum alijs dominis : De procedendo
de furtis falsitate ꝛ homicidio a certo tempore Citra comissis :·–

cxviii Item Statuimus quod Rectores ꝛ officiales Ciuitatis Narn pos
sint cognoscere tantum de malitijs comissis per unum annum ante initium
sui regiminis preterquam de furtis falsitatibꝫ ꝛ homicidijs de quibus
possit procedere s. de comissis per tres annos ante initium sui offitij
Et contra alienantem rem immobilem persone non subiecte comuni narn ꝛ
que non respondeat comuni predicto In bano sanguinis ꝛ datiua quod pos
sit perpetuo cognosci : De Pacibꝫ Ratis habendis :·

cxviiii Item Statuimus quod paces omnes facte inter quoscumque narn
ut comitatensis rate sint ꝛ firme ꝛ rate perdurent : Et dominis
uicarius inter se faciant obseruari ꝛ Inter successionis ipsorum non
obstante quod inter alios quoscumque pax rupta fuerit ul rupta dici

poss[er] Et qui pacem fecerit [con]dempn[etu]r in pena [con]p[re]sa i[n] isto [capitulo] de pace. Ita q[uod] ad cameram s[an]c[t]e matris ecc[les]ie p[er]veniat et nichilus [con]dempnet[ur] in penis [con]tentis in statuto loq[ue]nte d[e] malleficiis no[n] obstante aliquo cap[itu]lo stat[utorum] sup[er]i[us] ut infra posito. De habentibus pace[m] de malleficiis diminuat[ur] pena in statut[is] [con]tente

CXX. Item Statuimus q[uod] quicu[m]q[ue] fecerit pace[m] d[e] aliq[uo] mallitio ut mallitiis cu[m] iur[e] puniat[ur] et [con]dempnet[ur] in medietat[e] illius pene qua[m] solvere debent ex forma stat[utorum] ut ordine loq[ue]nt[e] de hui[us]modi mallitio et pax possit fieri et p[ro]duci q[ue]ncu[m]q[ue] an[te] s[ente]n[tia]m ferenda[m] de illo mallitio du[m] m[od]o vicarius no[n] ferat s[ente]n[tia]m i[n]fra xv. dies a die citationis nu[m]erandos et t[er]min[us] defensionis no[n] poss[it] e[ss]e minor v. die[rum] et pax possit fieri cu[m] in iuriato ut ei[us] heredibus. Et si h[ere]s fuerit pupillus possit fieri cu[m] tutor[e] ut tutrice cu[m] p[re]sentia et [con]sens[u] duo[rum] [con]sanguin[eorum] pupilli ut pupillor[um]. Ita t[ame]n q[uod] pax no[n] h[ab]eat locu[m] i[n] casibus furti falsitatis p[ro]ditionis ut robarie nec i[n] dapnis datis et i[n]tenutis

De processus fact[is] ut fiend[is] co[n]tra filiu[m] famil[ias] ualeat et teneat

CXXI Item Statuimus q[uod] si q[ui]s filiu[m] ~~malo~~ familias ut nepote[m] p[ro]cederet i[n] quacu[m]q[ue] curia narn[ie] p[ro] aliq[uo] mallitio ut quasi p[ro]cessus f[a]c[tu]s ut qui fieret [contra] eu[m] valeat et teneat etia[m] si pat[er] ut avus no[n] fuerit p[re]sens ut no[n] [con]sensit ut no[n] co[n]fessus re[perietur] piat et p[ro]cedi poss[it] [contra] talem ad [con]dempnatione[m] de d[i]c[t]o mallitio ut excessu. De pena frangentis carcere[m] et da[n]tis opem ut opam

CXXII Item Statuimus q[uod] quicu[m]q[ue] fregerit ut aperuit carcere[m] co[mun]is narn[ie] ut opus ut opam dederit quetucu[m]q[ue] m[od]o q[uod] carcer d[i]c[t]i co[mun]is ap[er]iat[ur] ut frangat[ur] ex quo carcere aufugerit ut evaserit aliquis detentus p[ro] aliq[uo] mallitio ut aliquu[m] alii puniat[ur] in v[igin]ti libr[is] co[rtonensium] et nichilus teneat[ur] captu[m] seu captos qui evaserint seu aufugerint reduce[re] seu repone[re] i[n] fortiam d[i]c[t]i co[mun]is ut solvere id q[uo]d solvere debebat captivus qui

detinebat*ur* uel aufugit de carce*re* siue de captiuitate quo
cu*m*q*ue* et qualitercu*m*q*ue*: Et hoc no*n* intelligat*ur* si hoc comisit
carcerati siue detenti i*n* carcere p*re*dicto. Si u*er*o p*re*dicta uel aliq*ui*d
p*re*dictor*um* co*m*misit aliquis captiuus carceris fugiendo uel
aperiendo carcere*m* puniat*ur* talis captiuus p*ro* fractio*n*e car
ceris i*n* cc. libr. co*r*. et nichilominus p*er*sonalit*er* detineat*ur* quousq*ue*
reducat*ur* in fortia co*mun*is captus qui aufugit. Vel capti
uus satisfaciat co*mun*i q*uo*d solue*re* debeat captiuus qui euasit.

## Q*uod* nullus p*er*sonat ligna uel letame*n* in plateis co*mun*is. N*ar*n*ie*.

lxxiij Item Statuim*us* q*uod* nulla p*er*sona i*n* platea maior*um* uel
platea lacus S*an*cti Iuuenalis uel in platea s*an*cte mar*ie*
maior*is* ponat vel teneat ligna lapides uel letam*en* saluo
q*uod* in platea s*an*cti Iuuenalis possint retine*re* ligna ad ue*n*
dendo in vno loco t*antu*m. v*idelicet* iux*ta* muru*m* ip*s*ius ecc*lesi*e. vsq*ue* ad
locu*m* in directu*m* a pede scalar*um* ip*s*ius ecc*lesi*e. int*er* ip*s*as sca
las et muru*m* cappelle noue q*ue* e*st* sup*er* carnariu*m*: Qui co*n*t*ra*
fecerit uel alit*er* vel habebit uel soluat p*ro* banno vi
ce qualib*et*. x. s. co*r*. et de maiori et minori pena re
maneat et sit i*n* puisio*n*e d*omi*ni vicar*ii*: Et d*omi*n*u*s vicari*us* p*ro*
quolib*et* m*en*se bis faciat uider*e* et requir*e*ri ip*s*as plateas
p*er* notar*ium* suu*m* et defecto poss*it* auferre d*ic*ta*m* pena*m* co*n*faciete.
et credat*ur* relatio*n*i notar*ii* uel alicui*us* de familia: Et hoc
cap*itulu*m bandiat*ur*:

## De mo*do* labora*n*di ceram i*n* ciuitat*e* N*ar*n*ie*

lxxiiij Item Statuim*us* q*uod* d*omi*n*u*s vicari*us* i*n* p*ri*ncipio sui Regiminis
teneat*ur* et debeat cora*m* se face*re* co*m*pare*re* p*er*sonas hom*in*es et
uendentes et vender*e* volentes et qui co*n*sueuerunt vende*re*
torcios cereos et ca*n*delas de cera et eo*s* iurar*e* faciat
q*uod* papirus sit de babace et cera noua p*ro* noua dent et
et vsitata p*ro* vsitata. Ita q*uod* si fuerint i*n*terogati debeat ve
ritat*em* vti ad pena*m* [illegible]

olei sepu fabaz nec aliquid aliud. Qui in fecit soluat p
bano vice qualibz C. s. cor. Et dns vicarius teneat
omi mse inuestigare 7 inquirere de hys p se 7 alios not
de hys 7 de fraude cmiss 7 ipena pdca puniat delin-
quentes 7 si dns vicarius inuent hoc fuit negligens pdat
de suo salario x. lbz cor saluo semp in frascripto capto
de dicta materia loquente. DE Eodem

Cxxv Item Statuim qd omes laborantes ceram i ciuitate
teneat 7 debeat laborare ceram noua sine aliqua suf-
fistigatione cum papiro de banbace 7 etia cera usita
tam put i capto pxio sup posito e expss. Nō obstante
aliquo capto sup ut infra posito qd in ctriu loqret. Ita
qd i qualibz libra cere mictat media vncia babace

Cabra speciaries ez ceraiolos

vl min 7 nō plus: Et qd iuret omes laborates cera
hoc capm etiaz sup dcm pxim capm obsuare 7 nō facie
tes vice qualibz i currat p quolibz ipor pen. C. s. cor
saluo semp qd siquis ipor aliqs ipor p suu vsu alr
ceram voluit facere laborare qd tuc pena nō soluat. Et
dca cera alr laborata i eor apotecis haberi negant
vllo mo: Addicim qd not vicar qui ibi ad luctum
teneat vide torcios 7 candelas si sunt scdm dcm mo
du 7 etiam ad ecclam vbi portat defunctus: Et ad
discernendo cera antiqua a noua stet sacramento
vnius boni viri artiste de dca arte eligendo p ipm
dnm vicariu seu eius not cu iuramento etiam illi cui
dca cera iuenta eet De quodam muro fiendo i
loco qui dicitur Canariculi

Cxxvj Item Statuim qd i loco qui dicitur canariculi ab
angulo domi ... qu ... vsq in muru ...

Ita pena ... ycopti fiat quida marrue ... inusso hosti
ide ut uolentes possint p ipm ostium intrare ... opch
houiz parochi orti canonice. ita q traslenu possit de
ferri ad ipz locu pijciedo ipm i plaias: Et nullus ma
cellarius ul aliquis alius i ipo loco cadorum denea
ante pulsacoez tertij soni canpane. possit portar uel
p hyce carnes mortacinas bestia mortua sanguiez
ul putredine qui ~~ fecerit portado ul portari faciedo
d die soluat p bando vice qualibz. xl. s. cor Et por
tantes z deferetes post dcm tertiuz sonu illu san
guiez carnes bestias ul putredine phice teneat
p foram ibi fcm In plaias ne fetor resultar poss ad
dcar pena z quilibz possz ~~ facietes denuctiar z accusare
z accusator hat medietate bani: Volum insup statuetes
q p officiali Ciuitatis pdce si aliquis fuit repto c
huimoi sanguie i eudo ut redeudo sit sine pena
de hoc stet Jur in vent du mo portet ... ad
masellu. Et cap hanciat p dcam ciuitatem

De Loco Macelli purgando p macellarios:

Item Statuim q macellarij ciuitatis natm curet
z faciat ita q locus macelli vbi mactatr z vedut
carnes sit bene purgat ossibz z cornibz lapidibz et
alijs sup fluuitatibz z sanguin z imuditijs: Et dns
vicari ad min bis i qualibz edogamata faciat ipm
locu z macellu videri z requiri p aliquos de con fa
milia: Et si repiret aliqua ossa cornua ul sordes ul
lapides puniat macellary vice qualibz in xx s cor.

eq̃ua pena. Et n̄ teneat̃ ille vl' illi qui fuer̃ an tepo
ipius artis. Et si n̄o habueret ante positas auferat
dc̃a pena ab omib; macellaris: Et sup hijs possit vi
carius inquirere ꝛ ꝓcede ex eoꝝ officio. Et ad denũcia
at. ꝛ relatẽ inquire notꝰ vl' duoꝝ vl' vni de sua
familia relatori cui vł quoꝝ credatur possit ipam
penã de facto aufferre dcs vicari ꝛ ei iudic. Et
ad exeqndũ pdc̃a teneat vicarius iur. ꝛ ad pen
xxv. lib. cōr de suo salario Et ista faciat ꝙ sit pur
gate via iux ipm macellũ ad dc̃aꝫ penã: De eo
qui n̄o p miserit laborare terras ꝛ possessiones

Cxxviij Item Statuimꝰ ꝙ si aliq Castrũ vl' villa seu vniu
sitas alicui castri vl' ville: Epatus Narn stantiave
rint ordinauit vl' reformauit In futuꝝ ꝙ possiꝫ ali
cuiꝰ narn vł cõmitatem n̄o laboraret ꝑ hoies dc̃i
castri vł loci. Et hoc claꝝ fuit vicario vl' eiꝰ offici
ꝫ aliqͦ legitimo seu forma pub ꝙ nullus laborator
[illegible] terras seu possessiões cõe ꝛ vniuersitas dc̃i
loci [illegible] qualib; i. x. lib. cõdepnet̃ que pena ꝑ dc̃
tos officiales ab vniuersitat̃ pdc̃a auferre ꝛ cam
scẽ matris ecc̃ applicari: De Silua que est i circuitu
specus s. vrbani sit sub protectione comunis narn:

Cxxviiij Item Statuimꝰ ꝙ silua ꝙ est In circuitu specus
sc̃i vrbani sit sub potestate Cõis narn ad centũ pe
dales ꝑpe ipm specuꝫ ꝛ sub spali ꝓtectiõe dc̃i cõis
ꝛ nulli spali ꝑsone liciat i ipa silua incidẽ ligna ali
qua vl' exportare ea: Et ipa ligna sint ad vsuꝫ et
comodũ cõis narn qñ ipi cõi placuit ꝛ opus fuit
hẽ ligna qui ꝯ fecit incidendo vl' exportando sin.

licẽtia dicti cõis solu... p bano vice qualibz. xx. lbr cor. Et
p hijs dns vicari' cossit 7 teneneat' jn quire 7 pcede suo of
ficio omi mo 7 sufficiat pbatio vni' testis: Addito q i dca
silua nulla psona debeat cesare. ul laborar qui ɔfecerit sub
iaceat dce pene: Et Vicarius ɔ hui' moi delinqntes de
beat jnquire: 7 pcede 7 repiendos culpabiles puiret
i pena pdca quotiens fuit ɔfactu ad pena. xx lbr cor d
suo salaio si i hoc fuit neglies ¶ volum' i sup q tota
dca silua remaneat 7 sit silua nec i aliqua part ipi'
possit fieri cesa nec cesari ul laborari sub dca pena quo
tiens fuit ɔtrafctm: Qz nõ fiat ɔgregatio armatoz i castris ɔitat narn:

xxx Item statuim' ad euitadu ɔgregatoez gentium arma
toz castroz 7 villaz 7 i castris 7 villis ɔitatis 7 di
strict narn q nlls i alig ipoz castroz seu villaz
faciat aliqua ɔgregatioez armatoz sine licentia dni
vicarij 7 dnoz sex electoz dce ciuitatis qui ɔfecerit
soluat p bano vice qualibz. x. lbr cor 7 quilibz de hoibz
ɔgregatis soluat. C. s cor: Et hoc cap^m sit pcisum no ob
stant alig cap^o sup ul infra posito hoc tn locu no hat
i locis vicinis 7 rebellibz 7 inimicis e. s. matris ecce.
7 cõis narn 7 i alijs locis si fieret ad defensione ipoz ul
ad vtilitate. 7 tuitioez jurisdictois alicui' castri ul uille dci
strict narn ul pre cuperatoe psonaz 7 rez ipoz que
pderet ul uideret pdi: Qz possess ciuium site i cofinibz pos
sit laborai pcesari 7 partem eoz de fructibz Reportare.

xxxj Item statuim' ad hoc ut tre 7 possess hoium ciuita
tis narn posit jn ɔfinibz quas laboratores de narnia
cole no possunt colant' 7 sodere 7 i culte no remaneat
q cesam 7 illi de sco gemino 7 quicumqz alij qui colut
7 colent de terris 7 possess district dce ciuitatis suis:

in partis caspacciani muschgniaci et aliarum terrarum et locorum prope
confines vel iuris ut infra confines pertinentes comitatus et districtus dicte
civitatis possint et valeant sine pena propter eos congregare
de fructibus ipsarum terrarum reportare ad propria loca ipsorum et i-
mo nullus possit reportare in propricis set ipsum debeat rj-
tare in districtu narnie et de blado tritato possint re-
portare cum licentia domini vicarij dicte civitatis propter eorum
tantum solvendo gabbella dicto comuni debitam et ordinatam per
dictum comune et aliter portare non possint : Et nullus grasce-
rius ut quivis alius eos ut aliquem ipsorum occasione grascie
impediat in reportatione ipsorum fructuum aliquo modo soluta
gabella et licentia predicta obtenta et aliter non : Qui contra fecit
solvat pro banno vice qualibet xxv. libras cor. et quicquid
accepit restituat : Proviso quod beneficium presentis statuti
locum non habeat ubi in hoc fraus aliqua committeretur ali-
ud bladum cum suo quolibet immiscendo et talis talem
fraudem committentes pro stractione grascie puniatur.

## De Sale non extrahendo sine apodissa :

CXXXII Item Statuimus quod nulla persona extrahat ut exportet
sal ex civitate et districtu narnie sine apodissa camerarii
comunis dicte civitatis et nisi primo solverit duanam seu peda-
gium ipsi camerario. In introytu et exitu dicte civitatis secundum
quod consuetum est siquis contra fecerit perdat salem et somarium Et
solvat pro banno x. libras cor. : Et vicarius dicte civitatis
teneatur per litteras per Civitates et castra vicinia regere Et
capitulum notificare eidem ne quis ingnorantiam valeat al-
legare et soluta duana nullus auferat pedagium in via
pticarie. ut alibi per districtum narnie ullo modo : Proviso.

: quod dictum capitulum :

q' dcm capm sit firmu et tolli ut suspendi no possit n cassai
n' alicui exhendi licentia gcedi possit sine licentia et
sulitioe pdca. Et siqs pposuit q' casset suspendat
ut tollat seu licetia gcedat pena incurrat. C. lbr cor
qui cotegauit. scpseit. L. lbr cor qua pena futuri ui
carius gtra facientibz teneat auferre de fco et dce
came applicare. De pena negantis malliuz si postea pbaret.

xxxiiij Item Statuim' q' quicumqz i cura natri respodes ali
cui Inqsitori denuciatori vel accatori negauit id qd iqui
sitione accatoe ut denucciatoe gtinet ut gtinebat et po
stea pbatu fuit g eu Ita q' ex pbatioe sequat et seq
possit sma gdepnat soluat talis negas pliu moi ne
gatioe pJurio vice qualibz pbatio quartu plus eius i
quo debet gdepnari palicq mallio ut excessu sicut p
gfexioez mally s quarta pars pene detrahit sic et p
negatioez quarta pars pene augeatur. Addicim' q' res
pondes iquisitioi denuciatori vel accatori sup dapnis
datis et negauit id qd in dca iqsitioe denuttia
tioe vel accatioe gtinet et pbatu fuit g euz p testes ut alio
mo legitimo soluat p pena pJurij x s cor tm et no plus

Negas [illegible] in inqsit. da[illegible] dat[illegible] punit[illegible] de pJurio in x s cor

Qz Nulla psona possz hre cappanaz itra muros alic castri

xxxiiij Item Statuim' q' i castro collesipioris n' i alijs castris
gmuitat dce Ciuitatis n' etia itra muros dcor castroz
nulla psona hat n' hre possit n' etia face ut tere aliqua
cappanaz Qui g fecit puniat uice qualibz i C s cor et ta
lem cappanaz destruere teneat et de hijs dns vicari in
quire teneat.

z Nullus trahat cu balestra ut pallocteria p Ciuitat natri

x[illegible] Statuim' q' null' trahat cu balistra [illegible] palloc[illegible]

160 v

teria p ciuitate narn p turres vel palatia ad columbos vel
ad alia loca qui contrafecerit soluat .xl. sol. cort. vice qualibet Et
dns vicarius Iur. hoc publice bandiri teneat facere infra
octo dies principij sui regiminis . Et quilibet contrafacientes
possit denuntiare et accusare et habeat medietatem banni et sit in
credentia : De aqua molendini oliuarum fluenda per ciuitatem narn

CXXXVI Item Statuimus quod nulla persona permictat aqua oliuarum
exire vel fluere vel discurrere per aliquam viam publicam Ciuitatis
narn sed ille cuius est molendinum seu domus molendini faciat
et curet suis expensis mictere ipsam aquam sub terram et ipsam co-
hoperiat vsque ad locum ipsam aquam ita quod non appareat super via
Qui contrafecerit soluat pro banno dicte camere . C sol. cort. et quilibet
possit contrafacientem denuntiare et accusare et teneatur In credentia.
Addicimus quod aliquis tintor seu molendinarius oliuarum
possit facere deflui prestatum vel aquam vascelli vel oliuarum
super terram prope aliqua porta vbi grabo colligitur nisi prope
ipsam portam a .xv. pedales et in predictis et quolibet predictorum stetur
dicto et relationi officialis dni vicarij et habeat plenam proba-
tionem De Pena quam imponere possunt Rectores castrorum
paratis ad Rissam :

CXXXVII Item Statuimus quod si contingat aliqua rissam esse vel esse pa-
ratam In aliquo castro comitatus narn ~~talis potestas vel rec~~
vbi est vel erit potestas vel rector pro communi narn talis potestas vel
rector pro hijs quoties sibi videbitur possit imponere penam
cuilibet de ipso loco . C sol. cort. pro die hijs quibus sibi vide-
bitur pro bono pacis : Et possit expellere et confinare et quibus
sibi videbitur et mandare talibus quod recedat de castro vel lo-
co et narn veniat coram dno vicario : Et ab inobedientibus
dns vicarius penam impositam per dictum rectorem vel potestatem
de [illegible] auferre teneatur pro dicta camera Addito quod d[illegible]
[illegible] a credenti Iura dic. Rectoris vel

Qz confitēs malluz hat̄ beneficiū quarte ptis pene seu bāni.

CXXXVIII Item Statuim' q̄ quicūq3 In curia narn spōte ɔfess' fuīt malluz de quo erit fuīt denūctiat' ut accat' ut de quo pcederet p Inquisitioēz ɔtr eū qn pmo Ibit ad se excusandū defendendo ut respondēdo accatori denūctiatori ut inqsitori hat̄ beneficiuz quart' pātis ei' q̄ deberet ɔdēpnari ex tali mallio b3 q̄ mūet ei pena i quarta pte cui' pene quā deberet ɔdēpnari si negaret malluz r pbaret. hoc tn̄ nō uēdicet sibi locū in hys qui repirent' ire p dcāz Ciuitate r burgos de nocte ɔtr forma statut' r i dānpnis datis r de introyt' r molestatioē tenut'. Qz nullus Ciuis ut cōitaten uadat ad macinādo ad alia molendina q̄ ad illa de ciuitate r cōitati Narn

CXXXVIIII Item Statuim' q̄ nullus narnien ut ɔmitaten uadat ad macinādo ad alia molendina q̄ ad molēdina Ciuit' r cōitate narn qui n̄ fecit soluat p bāno. L. lbz cōr. Et hoc capm. baniat' r notificet' hoib3 castri cōsēney. Et hoc dn̄s uicari' singl's duob3 mēs Inquisitioēz faciat gnālez vinculo Iur. De pena incidentis et exportātis Ligna de fracta Capitoni:

CXL. Item Statuim' q̄ dn̄s vicari' nec aliquis ali' officialis narn nec aliquis alius de dcā ciuitat' ɔmit' ut etiā aliūdo Incidat ut incidi faciat ligna i fracta capitoni seu silua dci castri ut ex hat i de ligna ut deferri faciat. Qui n̄ fecit soluat quilib3 narnien ut cōitaten uice qualib3 x. lbz cōr. vicari' qui hoc ɔmisit pdat de suo salaio. C lbz cōr. quilib3 aliu' officialis. L. lbz cōr: Et si aliquis nō subiect' Iurisditioi seculari hoc fecerit ut cōmisit liceat cuilib3 talez ofendē sine pena n̄ sit cleric' ut psōna ecclstica dū tn̄ ex dcā Incisioē

effectu morte nō sequat' ul' icisio alicui' mēbri: Et in
curia narn̄ p aliqua causa nō audiat'. Et q̄ uicariꝰ ꝑ
faciat inquiri p notī dapn̄ datoꝝ singulis duobꝫ meſ
ad min' ad pena xxv lbr coꝝ De facientibus Conuen-
ticulaꝫ ul tractatuꝫ cōtra presentem Statutum:·

Cxlj Item Statuym' q̄ siquis fecerit seu fieri fecit conju-
ratione ꝯspiratiōeꝫ ordinatiōeꝫ ꝯgregatiōeꝫ ꝯuenticu-
laꝫ tractatū seu ꝯctū ꝯtra scāꝫ roman̄ Ecctiaꝫ seu coꝝ
rectores ꝛ officiales ꝛ ꝯtꝫ ppłm ꝛ cōe ciuitatis narnie
ul ꝯtꝫ bonū ꝛ pacificuꝫ statū Ecc̄sticū ꝛ cōe ipius ciui-
tatis ul in ipi' statu subūsiōe direct' ul p directū Capi-
atur p dnm̄ vicariuꝫ ul p guardianū ppłi dcī cōis
dcē ciuitatis p scā Romana Ecctia ꝛ ita ꝛ taliter pu-
niat' q̄ moriat' ꝛ dom' seu locus ubi pdcā fcā fuīnt
funditꝰ diruat'. Et si talis capi nō possꝫ puniat' ꝛ ꝯde
pnet' in dcā pena ꝛ pp° exbandiat' ꝛ exbandimēto sub-
iciat ꝛ nō possꝫ aliquo mō rebandiri: Et dn̄s vica-
rius ul guardian' dcē Ciuitatis possint ꝯgnoscē de
pdcīs p inquisitiōe aliq° cap° nō obstante. Et possit
ꝯ huiusmōi delinqntes ad tortura p̄cedi p̄cedentibꝫ In-
diciys ul quasi similibꝫ p̄suntiōibꝫ ꝛ coiecturis:

De cōdenpnatiōibꝫ et Sententijs Exigendis

Cxlij Item Statuim' q̄ dn̄s vicariꝰ ꝛ officiales eius ꝛ qui-
libꝫ alius officiales dcī cōis teneat' ꝛ debeat exequi ꝛ
executiōi ꝯmandar' omēs sn̄as ꝯdepnatiōes quas ꝑ
tulerit sup mattijs quibuscūqꝫ. Ita q̄ nulla remane-
at sine effect' sue executiōis nisi p defectū facultat'
ꝛ fugā ꝯdepn̄ ul ꝯdenād quo min' debita executio ꝑ
fiat Insup exequat' omēs sūmas ꝯdepnat' latas et

ſcas ... ſores ipor de quibꝫ executio ꝯſeca nō eet ſine
alio ꝓtio ad penā .v. lbr cor niſi fuga vl in opia ꝯdepna
tor recuſare eaſdem vl niſi aliqua ſumma fuiſſꝫ caſſa
ta ut anullata auctte ꝯſilij cois ꝛ ppli narn Et ſi dns
vicari fuit neglies eo ipo īcurrat penā . C lbr cor
ꝑ quolibꝫ ꝛ vice qualibꝫ camē applicet de ſuo ſalario
hoc addito ꝙ ſi ſma eet maior quātitat C lbr ...
ꝛ nō fieret executio de ea ꝙ pdci officiales teneant
ſoluē ꝯntit i dca ſma ꝯtent de qua nō eet execu
tio fca: Et de hoc ſaindicet i fine eor officij Et ſup
hys cancellarius ꝛ notꝯ camē teneat ꝯpellē vicariu
ꝛ alios officiales iſcriptis. ¶ Prouiſo ꝙ dns vicarius
ꝛ quilibꝫ officialis ppli ꝛ cois narn debeat ferre ſuas
ſmas ꝛ ꝯdepnatores ſine aliq ſalario ut reſuo ꝛ tmin
aſſingnare ad ſoluēdū .x. dier ad penā C lbr cor taā
libꝫ eor ſalario ꝛ ſmaꝫ ꝑferē. Et ꝙ ſi infra dcm tmin
ꝯdepnat ſua nō ſoluerit itelligat eē ꝯdepnat ipo
iur in quarto pluri ꝛ cū ipo quarto debeat fiei execu
tio ꝯ eū Qr nō fiat Iniuria ut offenſa mulieribꝫ euntibꝫ ad fontes

Cxliij Item Statuim ꝙ nullus vbo ut fco dicat ut faciat
iniuriaꝫ ut offenſaꝫ mulieribꝫ que ad fontes aquar in
ciuitate narn feronie ꝛ canali fermie ꝑ aqua portāda
i eūdo ſtando ut redeūdo: Et qui ꝯ fecit ſoluat ꝑbano
duplū eiꝰ pene que ꝯtinet iſtatut de ſiti mallio ꝛ cū mul
titudo mulier occurit ad ipos fontes ut aliquē ipor
ꝑ aqua ſumenda viri itipās nō debeat ſe imiſcēr
ꝯ ſtaret ad ipm fontē ꝑ aqua ſumenda ꝑ eor necitat
ut dnor ſuor ut alicuiꝰ in ſuitio eiꝰ eēt. Et qui ꝯtꝯ
fecit puniat vice qualibꝫ i xl . ſ . cor. ¶ Prouiſo ꝙ pa

rētes teneāt filios suos impuberes q ad dcos fontes ali
quā lesionē ul leuē infestat nō faciant. Et dns dns
vicarius faciat p ciuitatē narn publice bandiri ⁊ possit
īponē penā ⁊ banū. xx. s cor ⁊ de pdcis vicarius omni
mō inquire teneat.

De hijs qui occuparet dolose palatia ppli ⁊ cōis narn.

Cxliiij Item Statuim' ⁊ ordinam' q null' psumat auferre ul
occupar dolose palatia ppli ⁊ cōis narn ul palatia ul
turres ipoz palatioz ul campanile scē marie maior
ul capanile s. Juuenalis ul palatia seu dom' pplj ⁊ cōis
narn que dom' stant ī ciuitat narn ⁊ par s. stephani
q acōe ⁊ pplm pdcē ciuitat spectar noscūt nī ipa pa
latia ul turres apphendē nī aliq ipoz palatioz tur
riū ul turreriū impedir p directū ul p oliquz quo
min' pplo ⁊ cōe ipius Ciuitatis ⁊ rectores ipius ul alios
libere p eis cū adcra ul ad altim eoz transuiss tenē
valeat atq vti: Et siquis ɔtr pdcā ul aliqd pdcoz
fecit. capite puniat' ⁊ bona eius omia ɔfiscent' ⁊ appli-
cent' dcē came: Et quia vere ratiōi ɔsentaneū est ut
dantes ad id opam auxiliū ul fauore simili pena ple-
ctant'. seu puniant' deliberam' ⁊ ordinam' q nullus pmi-
ctat ipe vl pmictat' sua familia p domū ul turriuz et
hr̄e aditū ul ascensuz ad aliquā ipaz turriū ul palatioz
ul ipam domū palatia vl turres ul altiuz eoz occupare.
quo min' vicar ī eius palatijs liberū ascensum ⁊ discen-
suz sine ɔtradictiōe alitur' qui ɔferit puniat' pena sup ɔtēt.
Et nichius dom' ipe siue turres ipe p quas palatia siue
turres huiusmōi ul altera eoz fuit occupat fundit di-
ruat' absq spe vltius hedificādi. Et sup pdcis vica-
rius de tanta temeritat ⁊ audacia posset inquire ī
dictis pcedentibz aliquo loquent in ɔtriuz nō obstant. et

eos cum accatatore et sine pretio. Et siquis predicta facere ne-
lexerit aliter nichilominus exequatur. Et si requisitus facere negle-
xerit de suo salario v. libre cortonensium et dicte camere applicentur. Et tamen
in camere ipsum teneat et retinere teneatur nec ipsum salarium sol-
uat vicario nec alicui eius officiali. Et nullus civis vel
forensis dicat ut faciat aliquid contra custodes portarum turrium
dum morantur ad ipsam custodiam: Et qui contrafecerit soluat
duplum pene quam de eodem delicto soluere teneretur ex for-
ma statuti populi vel communis predicti

## Quod queratur a testibus examina-
## ndis de maleficio vel excessu de causa scientie:

Cxlv Item Statuimus quod quotienscumque contingerit potestatem capitaneum
vicarium vel eius officialem vel quoscumque alios officiales dicte
civitatis contra aliquam aliam personam occasione alicuius maleficii
vel excessus Judex coram quo causa vertitur huiusmodi teneatur que-
rere qui super huiusmodi delicto deposuerunt coram eo dictum
eorum et dictam scientie eorum quod dixerint et si omissum fuerit te-
stem ipsum repetere possit ante quam ad smam vel torme-
nta vel cohactores palatii vel alia contra eum procedat teneatur
et debeat processum ipsum facere publicari aperiri et dari processus co-
piam et competentem dilationem ad opponendo et ad probande
contra personas et dicta et aliter obmissa forma predicta predicti of-
ficiales contra aliquem non procedatur vel processum valeat ullo modo
Et si aliter procedent non valeat nec teneat ipso iure. Et ni-
chilominus vicarius et eius officiales qui contrafecerit pena L.
librarum cortonensium vice qualibet incurrat

In criminalibus non potest procedi non publicato processu non dato termino ad opponendum

## De fraude Commictenda per comitatem pro elevando se de libra Comitatus.

Cxlvi Item Statuimus quod si aliquis comitatem per dolum vel
fraudem accatariam vel simoniam per ipsum vel alium commiserit
vel per eum vel alium evidenter dolum vel fraudem quod simonia
vel accataria commissa fuissent alicui cum civitate nam

p ipso comitaten elevando de libra comitat' dicte civitatis et
bona sua et bona que ipse haberet et possideret mittere in libra Ci-
vitatis ad hoc ut ipse in civitate in ter Cives fuisset allibrat'.
Et si predicta probaret contra talem seu tales comitaten per famam pub-
cam cum aliis Indiciis seu inditio presumptionibus ut coniecturis
quod talis comitaten et dominus acceptum seu simonia puniat' in
C. libr. com. per vicarium dicte civitatis et camere. Eatue appliat'
Et de predictis possit dominus vicari' cognoscere ad petitionem cui-
cumque petentis. Et nichilominus ipse et bona sua In castro ut
villa unde esset talis comitaten debeat allibrare. Et predicta
locum ... presentibus preteritis et futuris. Non obstante
aliquo alio cap° ut stat' com. ut ppli narn salvo quod def-
teritis ad pena non teneat'. Addicim' quod siquis acceptaria
ut simoniam recepit solvat dictam penam. C. libr. com. dicte
camere applicet'. Et de hoc possit inquiri per dominum vicarium
Addicientes quod siquis reperiret comisisse predicta vel
comicterent in futurum quod teneat' ad solutionem dativarum tam
in Civitate quam in castro ut villa in quo ut qua bona hui'
modi reperiret' quousque reducat' ad libram veram:

De Sciamis apium non emendis nec vendendis:

cxlvii I Tem Statuim' quod nullus Civis comitaten sive forensis
audeat alicui ut aliquibus aliquos sciamos ut sciamen
apium et quod nullus audeat emere dictos sciamos apium causa oc-
cidendi eos ut exhendi extra district' narn ad penam. C. libr.
com. pro quolibet sciamo et quilibet possit denunciare et accusare
contra facientem huiusmodi et denuntians habeat terciam partem banni
et teneat' in credentia. Et nichilominus contra Inobedientes et
dominus vicari' et ei' officiales teneat' inquirere omni mense et
repertum culpabilem punire et condempnare in dicta pena. Et
hoc cap'm bandiat' ut nullus valeat pretendere ignorantiam.
Et si dominus vicari' negligens fuit ut remissus perdat de suo.

salario xxv libr. cort. Et addicimus quod quicumque fuerit fusciamum ut devastavit eum etiam si in arbore fuit sciamum et solvat nomine pene xxv libr. cort. si meliavit x libr. cort. Et in quolibet casu domino talis sciami dampnum restituat duplicatum et quod de predictis omnibus et singulis per vicarium et eius offi[cialem] possit inquiri a quatuor annis citra: De portanariis exhiri non permictendis extra res pertinentes ad duanam sine apodixa.

Cxlvij Item Statuimus quod portanarii qui sunt ut erunt ad custodiam portarum civitatis narnie diligenter fideliter et solicite custodiant ipsas portas Et nullum cuiuscumque conditionis ut forensem permictant exhiri et exportare ut exire de dicta civitate aliquas res cuiuscumque conditionis existant ad duanam pertinentes sine apodixa scripta redacta et sigillata sigillo gabbellariorum dicti comunis vel eius ad colligendum duanam positi fuerit Et quod non fecit solvat pro banno quolibet sollo quem solvere debet x s. cort. nomine pene. Et custodes ipsarum portarum teneantur qualibet die omnes apodixas accipere deferentibus et ipsas apodixas resignare eo die camerario dicti comunis et eius notario et qui ex ipsis custodibus non fecit solvat pro pena vice qualibet C s. cort. Addicimus quod res pertinentes ad duanam non possint nec debeant exhiri nisi per portam polellis et per portam romanam et per portam de arvolitis et per portam de porta et non aliunde. Quod liceat cuilibet forensi venire ad Civitatem Narnie cum suis mercimoniis.

Cxlviij Item Statuimus quod licitum sit cuilibet forensi venire ad civitatem narnie cum suis mercimoniis et rebus ad vendendum et ipsas res et mercimonia vendere possint in quocumque loco dicte civitatis plateis et viis ut eis placuerit sine contradictione alicuius alie persone. Non obstantibus aliquibus statutis seu ordinamentis dicte civitatis et quicumque eum offenderit in personam vel rebus ut eum impediret condempnetur in pena ...

164v.

aer debent si offederet ut inpediret ipe ipis casib<sup></sup>z naimlo hoc uero nō uendicet sibi locū in exbanditis ⁊ 9depnatis dcī cōis. De porcis nō mictendis ⁊ nō euntib<sup></sup>z p ciuitatē Narn.

CL. Item statuim⁹ q̄ nullus ī Ciuitate narn̄ ex̄ domū suā audeat uel psumat tenē uel mictē p ipaz ciuitatē aliq̄m porcū uel scrofaz qui 9fecit puniatur vice qualib<sup></sup>z ī xl. s cōr exceptis porcis de sc̄o antonio ī q̄ntitate vj porcoz tm̄ qui possint tenē p dcāz ciuitatem ⁊ ire p eā sine pena. Et cōsiderātes q̄ natura porcoz est cauare nec ipi porci sc̄i antonij vias ⁊ plateas valeāt deguastare. Volum⁹ ⁊ statuim⁹ q̄ ille qui p̄est dcīs porcis de sc̄o antonio teneāt ipis mictere anulū ferri ī narib<sup></sup>z. Et si aliquis ex dcīs porcis fuit rept⁹ sine anulo q̄ talis qui p̄est ut pheut dcīs porcie puniat⁹ vice qualib<sup></sup>z ī xx. s cōr. Et sup p̄dcīs dn̄s uicarius teneat⁹ Inquirē omi mēse ⁊ reptos culpabiles punire etiaz nō p̄cedentib<sup></sup>z Indicijs ⁊ ipōs porcos capi facē ⁊ tenē. Et si nō repireť Inf⁹ bidium cui⁹ eet dcus porcus ipm vendi facē ⁊ pecunia seu p̄tiū ei⁹ carnē dcē carnē facē assignare. Qz Commictēt malleficia ī cōitatu Narn. Capiantur et In fortia cōis ducantur.

·CLj· Item Statuim⁹ q̄ hoīes cuiuscūq̄ castri uel uille ī teri ⁊ districtus Narn in cui⁹ castri uel uille tritorio 9miss̄ eet aliq̄d malleficiū cū sangūs effusione uel aliq̄ robaria uel uiolentia seu alterius strupū uel incestū 9 uoluntatē mulieris uel aliq̄d guastu de populatione fructuū uel arboz seu Incendiū uel aliq̄d aliud malleficiū enorme seu graue teneat⁹ psq̄ ⁊ cape malefatorē in fra tres dies 9missi mallēj uel excess⁹ ⁊ dn̄s vicarius Ciuitatis Narn̄ psonaliter p̄sentare ad penā que de tali mallefitio uel excessu q̄ eet 9miss̄ ī poīti p statuta ⁊ ordinamenta cōis narn ubi pena pecuniaria est secuta uel secutura si uero ... esset pena psonalis ad penā vsq̄ in xxv lbr. cōr.

p vicariuz dce Ciuitatis suo arbitrio auferendo facti qualitatem
psonarum castri ut ville statu et condicione pensatis: Prouiso qd si ali
qd de eorum mallioribus esset commissum denocte ut circa confinium de eorum cast
rorum vel villarum districtus narum possit imponere penas s ad notatas
vsqz addimidiam eorum arbitrio:. Oz cam. et cancellari dci
cois forens non comedant neqz bibant Cum ciuibz :—

CLij Item Statuimus qd camerarius et cancellari dci cois forens
non comedant neqz bibant durante eorum offio cu aliquo
Ciue ut comitatus dce ciuitatis etiam si officiales fuerint intra ipam
Ciuitatem et burgos ad penam x. libr cor p qualibz vice. Et de hoc
Juram teneantur in pncipio eorum officij saluo et reseruato qd
cancellari possit comedere et bibere cu dnis sex electis dce
ciuitatis In palatio residentibus ipsorum dnorum :. Oz sententie
late et ferende per dnm vicariuz sint rate et firme.

Cliij Item Statuimus qd sententie late et ferende i criminalibz
causis p dnz vicariuz dce ciuitatis cu consilio et adsensu
suoruz Judicum sprius vicarij sint rate et firme. et sup ipas n
tpr sindicatus non possit de in Justitia ut nullitate oppoi insi
coraz Judice apellatus ymo ipar executio fieri debeat p
ut late fuerunt p ipm dnm vicariu cu consilio pdcorum et succ
eorum: Et ipar sntiarum condepnation executio no possit mo
aliquo impediri n psolutoem fcaz p pecuniaz nuatam
camo dce came de quantit pecun i ipa snia et condepnat co
tent. Et qd de cassat ut suspentioe ut termini assignatioe
ipar sniarum ut aliquo alio actu p quem possit earum dem sniarum et
condepnat executio impediri pponi arengari ut scribi non
possit in consilio ppli ut alio loco dce ciuitatis ad penam .xxv. libr
cor auferendo a quolibz contrafacient. Vltra penam p iurij quam ipso
facto incurrat In quorum sindicatus p ipsorum sindicu debeant spatr
sindicari et cancellario atqz consiliario arenganti auferende
statim de facto p vicariuz qui p tpra fuerit et qd si secus fece
rint in ppone do scribendo arengando consulendo ut reformando

no teneat ipso iure et ipius Reformationis vigor. Et nisi facta
fuerit solutio absque compensatione aliqua in pecunia numerata sine
et condepnationes cancellarum ut abolerj non possint et si cancella-
te fuerint dictus cancellarius dictam penam incurrat. Et predicta
Juret domini sex electi et vicarii absque omni fraude observare
et hoc tolli non possint vel suspendi ipsius Civitatis consilio
vel arengha: De eo qui produxerit accusam coram aliquo
officiali quam non probaverit:

Cliiij Item Statuimus quod quicumque porrexerit aliquam accusam coram
aliquo officiale dicte civitatis quam non probaverit plene vel
semiplene vel saltim per publicam famam si ipsa accusa fuerit de
aliquo malitio de quo eo casu poneretur pena xxv libr. cor. et
ab inde supra condepnetur in xl solidos cor. Si vero ab inde infra vel fuerit
de turbatione tenute condepnetur in x solidos cor. Si autem de ipso
delicto secundum formam statutorum ipsius Civitatis personalis pe-
na esset inposita in L libr. cor. penam incurrat. Quod nulla per-
sona vadat vel mictat ad macinandum ad Interapnem

.Clv. Item Statuimus quod nullus vel nulla persona vadat ad
macinandum seu mictat vel res victuales portet vel de-
ferat vel portari vel deferri faciat ad civitatem Interapnem
ad penam xxv libr. cor. vltra penam que imponeretur ibi per statuta
ipsius civitatis de sinplici accessu. Si vero ad alia loca
x libr. pena multetur de quibus dominus vicarius inquirere debeat
quolibet mense ad minus et maxime in castro Collisscipionis
et vicarie Roccha carlex: Quod nullus forensis intrect
armatus aliquod castrum Comitatus Narnie:

.CLvj. Item Statuimus quod nullus forensis intret armatus aliquod
castrum comitatus narnie nec etiam sine armis possit ali-
quam roccham intrare absque speciali licentia domini vicarij in
scriptis redacta ad penam L libr. cor. camere narnie applicando

De pena illi⁹ qui submisit vel procuravit submictere alicui aliq Castrum ut rocche district narnie:

CLvij Item Statuim⁹ q quicumq actentavit sub micte ut submiti face aliq castru vel roccham district Civitatis Narn ut submisit ut submicti face iurisdictori alicu⁹ civitat collegij ut spalis psone i piudiciu cois ut ppli Civitatis narn ut eor iurisdictois ut iuris puniat pena capitis:– T. c. 61

Q nulla psona cavet vel asportet letamen adomo herrigenti usq ad porta pontis narn:

CLviij Item Statuim⁹ q nulla psona cavet fodeat ut asportet aut fode ut exportetre faciat letame trapleni de aliq⁰ loco adomo herrigecti dni massay sita ppe scm Marchu via mediante usq ad ianua seu portam pontis narn i clusure. Qui ñ fecit i C s cor vice qualibz puniet et quilibz de pdcis sit legitim⁹ accusator et habeat medietatem bani et teneat in credentia. Q sindici dci cois iura et iurditiones dci Comunis aquibzcumq apphensa debeat reinvenir.

CLviiij Item Statuim⁹ q sindici dci cois iurisdictoes et iura dci cois ubicumq ysistentia sup apphensas ut sup apphens debeat reinvenire et ad man⁹ dci cois et i dco coi reduce cu effectu spale ea bona et iura q dcm coe ht in mote taycani sic patet man Thome Johutij not et de pdcis et pp pdcis reinveniendis p dcus scindic debeat iquisitioez face Et si negligentia omisit i pdcis soluat cam⁰ dce came noie pene. de suo salario L. libr cor: Q dns vicari⁹ eligat tres bonos viros et unu cam ad hedificando hospit in dom olim clicutij tome

CLX. Item Statuim⁹ q dns vicarius qui nuc est et p tpra erit eligat p sex mesibz tres hoies de dca civitate et unu cam. ad hedificandu seu fieri faciedu quodda hospitale in domibz olim dopni clici masci petri salustri qui

166v

etiaz cam. recipiat bona dci hospitalis et expendat p dcos
ope hospit pdci ut fuit p dcos tres puisiz et declaratu Et
pdci tres sic electi et cam dent opam efficacē ad hedific et
ꝯstruct dci hospitalis. Qui etiaz teneat bona dci hospita
lis ꝯsuar et custodire colere et saluare. Et finitis dcis sex
ms teneat ad petitoez dcoꝶ oficialiuz cois pdci illis
psonis p eos positis de omibz gestis itegrali redde Rati
onez De eo qui nō fuit subiectus iurdictoni sclari dce ciuit
nō possit hre aliq officiuz i dco coi et i ei districtu.

CLxj Item Statuim qꝫ aliquis qui nō fuit subiect iurdi
ctioni seculari dce ciuitatis nō possit hre aliq officiu in
dco coi nec i dca ciuitat et eius districtu si nō soluerit
datiuas et collectas et accauallatas p suo albratu et ex
timo i coi pdco et p albratu cui aliq defuncti si eet hrs im
porte adco tpre citra et i ponedas. Et si elect fuit ut ex
tract ad aliq officiu dce ciuitatis e ipa electio nō uale
at nec teneat ipo iur. Et quicuq ipm elegerit seu no
minauit ad aliq officiu dce ciuitatis ul coitat et distric
i currat pena L lbr cor dce came applicada que pe
na defactu auferat. et auferri poss eidem p dnm uica
riu et quelibz aliuz officialez dce Ciuitatis qui de hijs fuit
requisiti: Et si fuit extract de aliqua sacula ad aliq of
ficiuz ipa exstractio nō ualeat nec teneat ipo iur et ipm
officiuz opari nō poss p se nec p aliuz. Et si oparet In cur
rat pena C. lbr cor p dcos officiales et quelibz eoꝶ au
feredaz et nichilus quod fecerit i ipo officio nō ualeat
nec tenat ipo Iure. De pena illius qui uendiderit ul aliq
titulo trastulerit aliqua possess ul dom alicui nō subiecto:

CLxij Item Statuim qꝫ nulla psona audeat ul psumat uen
dere donare alienare. seu quocuqꝫ mō ca ul titulo trasfer
re aliqua possess seu aliqua domu posit i ciuit Narn.

ut eius district. alicui psone nō subiecte. uīn dicī sctay
dict. ciuitatis ꝛ que nō respōdeat dcō cōi ī bano san
guie ꝛ datiua ad penā C. lbr cōr p quelibꝫ offiatem ꝛ
dcē Ciuitatis auferedā a tali seu talibꝫ ꝯfacienti ut
ꝯfacientibꝫ p qualibꝫ vice ꝛ dcē camē applicare Et nul
lus not dcē ciuitatis ut eius district. audiat ut p
sumat scībere ut scībat aliquē ꝯtractū seu Instrm de pdi
ctis ad penā xxv. lbr cōr dcē camē aplicād ꝛ sibi de fcō
auferedā p qualibꝫ vice ut dcm est. Et nichilomi tale
Instrm siue ꝯtract nō valeat nec teneat ipo Iur ꝛ ex eo
agi vt defendi nō possit nec nō talis dom ut possess ta
li mō vindita donata vt alienata seu ꝗcūqꝫ mō trāsla
ta sit ꝛ ēē debeat cōis narn. Et quilibꝫ possit tales ꝯfa
cientes denūctiare ꝛ accuſare ꝛ teneat in credentia Et hoc
Habeat cap.m locū in pntibꝫ pṫitis ꝛ futuris. hoc cap.m nō hāt lo
cuꝫ ī vendentibꝫ. Ecclys cleīcis seu ecclīasticis psonis.

Q nullus nots qui nō sit subiect curie seculari dci cōis
possit rogari de aliquo ꝯtractu scībere.

CLxiij Item Statuim q nullus nots qui nō sit suppositus Iur
ditioī ꝛ curie secularj dcē cōis ꝛ qui nō respondeat dcō
cōi ī bano sanguīe ꝛ datiua possit rogari ab aliqua pso
na dcē ciuit. ut eiꝰ district. pena x lbr cōr p quolibꝫ ꝯ
faciente de aliqua venditoē donatoē seu alienatoē que
de aliquibꝫ boīs ꝛ possess fieret sit. ī ciuitat. narn ꝛ eius
ṫritorio ꝛ district. que pena poss de fcō auferri p quelibꝫ
officialeꝫ dci cōis ꝛ nichilus talis ꝯtract siue Instrm non
ualeat nec teneat ipo Iur ꝛ ex eo agi ut defendi nō poss
Istud cap.m nō intelligat nec vendicet sibi locū In cleī
icis notarijs De pena cōmictētis Crimen nephāu scelens Sodomie.

CLxiiij Item Statuimus quod cum omnia iura insurgant adversus committentes nephanum scelus Sodomie quod siquis illud crimen commisit est existens etatis a xiiij^or annis s. absque aliqua commiseratione si aut fuit ipsius uel minor etatis puniatur domini uicarij arbitrio coram quo tale delictum denuntiatum fuit personarum temporis et qualitate pensatis:

Quod dominus vicarius et guardianus faciant custodire Captiuos ad Eorum officium pertinentes:

CLxv. Item Statuimus quod dominus vicarius et guardianus qui pro tempore fuerint in dicta Ciuitate teneantur et debeant quilibet ipsorum in domo seu palatio sue habitationis diligenter per eorum et cuiuslibet eorum familiare facere custodiri omnes et singulos captiuos quos quilibet ipsorum habere contingerint pro executione sui officij. Et pro suo officio exercendo. Et ipsos captiuos in carceribus que sunt sub scalilis palatij olim capitanei vicarii et que sunt in palatio olim habitationis guardiani guardianus omni eorum et cuiuslibet eorum periculo rischio et fortuna. Et si aliquo casu aliquem uel aliquos captiuos contingeret aufugere de dictis carceribus teneatur dictus uicarius et guardianus s. ille ipsorum de cuius carceribus aufugerit et ipsum uel ipsos representare si fuit guardianus ad petitionem vicarii et in termino ei per ipsum vicarium statuendo. Si fuit vicarius seu de captiuis qui custodiretur per vicarium infra terminum ei per guardianum statuendo representare debeat. Quod si non fecerit ille qui obmisit hoc facere teneatur ille sub cuius custodia capptiuus huiusmodi permanebit si erat condempnatus captiuus uel captiui huiusmodi teneatur soluere illam penam in qua condempnatus vel condempnati erant. Si uero tales captiui qui aufugeret non essent condempnati ille sub cuius custodia erat et manebat soluere teneatur communi dicte:

camē p ipa recipienti illā penā seu illā pecūm q̄ntꝯ que im
poneret̄ p statutꝯ dc̄e ciuitatis de illis malltys dc̄itis ut ex
cessibꝫ de quibꝫ ɔtra eū pcederet̄ p inq̄sitꝯ ut accatoēꝫ ut
cui' dc̄tā i carceribꝫ ut palatio tenebat̄. Si uō tales captiuj
qui aufugeīnt eēnt detenti ut detineret̄ p debito alicui'
spālis psone ut illas vicarii sub cui' custodia pmanebat
teneat̄ hui'mōi captū ut captos p debito detētuꝫ ut de
tentos repsentare ad petitꝯ c̄ditoris ut c̄ditoꝝ q si nō fe
cerit ille sub cui' custodia pmanebat ut pmanebat tene
at̄ ꝛ debeat ad illā q̄ntitatꝯ soluendꝯ p quā hui'mōi capti
detinebant̄. ꝛ satisface creditorj ut creditoribꝫ i pecūia nu
merata Si uō hui'mōi captū ut captiuus qui aufugerit
uel aufugerīt detineret̄ p mallio ut excessꝫ p q̄ poneret̄
pena psonat sꝫ form statutꝯ ille sub cui' custodia pma
nebāt ut pmanebant teneāt̄ soluē cam° dc̄e camē cū
effectu p ipa camª recipienti p quolibꝫ tali mō detento
qui aufugerīt de carceribꝫ q̄ntitatē quīgentaꝝ libr cōr
p quolibꝫ ꝛ quotiens quas q̄ntitates i quolibꝫ sup̄dcōꝝ ca
suū cam̄ qui p tpra fuīt teneat̄ ꝛ debeat ad petitꝯ cui'
cūqꝫ petentis sup̄dc̄as q̄ntitatꝯ ꝛ penas tenē de salarīo
talis officialis sub cui' custodia esset captiuus ut capti
ui qui aufugerīt ꝛ nō repsētauerīt Et etiāꝫ nullū cap
tiuū ut captiuos dc̄i vicarī ut guardian' debeat rela
psar n̄ soluīt cū effectu cam° cōis hoc mō vꝫ xij deṅ cōr
p quolibꝫ die ꝛ diēꝫ ꝛ noctē qua stet̄ i carceribꝫ p vnū
mēsꝫ tm̄ ꝛ ab inde citra ꝛ ab idē s̄. usqꝫ ad tres mēsꝫ tene
at̄ soluē sex deṅ cōr tm̄ ꝛ ab inde s̄. q̄ntūcunqꝫ steterit tene
at̄ soluē carceratꝯ iiijᵒʳ deṅ p diem ꝛ noctem Et nō possꝫ

vltra acci ad pena. x. lbr cor. p quolibz ofacient. z qualibz
vice. Item no debeant relassare ipm ut ipos n hita apodi-
xa solutois a cam an dco Cui salarij medietas sit z ee de
beat dcor officialiuz vz illi sub cui custodia eet z alia
medietas sit cois nacn qua medietatez dns cam cuilibz
dcor officialiuz p captiuis quos detineri faceret z postea
relapsare habita solutioe solue teneat. Et dci uicari et
guardian seu alterius ipor familiar no posint nec debe-
ant aliquid a dcis capptiuis recipe vl hre. Et si aliquid
accipent illu restituat duplicatuz z nichil hois qui re-
cipet p qualibz vice z quotiens icurrat pena xxv. lbr cor
came pdce applicada ad cui pene solutoez quilibz dcor
officialiuz teneat p suis familiaribz nisi ipm fam repse-
tauit z tunc fca repsentat pdcus officialis minime
teneat. Et cams pdcus tpre relasatois dcor captiuor.
Jurar faciat ipos captiuos quot diebz steterut in carce.
Et si aliquid dederut familiaribz dcor dnor. Et si rep-
iet aliquid ee datu illud scbe teneat z dare scindico
qui erit ad scindicatu de vicariu z guardianu. Nec pos
sint ipi custodes aliquid pcipe ut hre ab illis qui deti-
neret p testimoio phibedo nec ex aliqua alia causa ex
qua no feret sma de tentis p debito s aliuz psonar du
taxat exceptis qui solue teneat xij den cor p die z no
cte ut dcm est. Et hoc significari pdcis vicario z gu
ardiano tpre quo psentabit eis officiu seu scindicatu
eor officij: Qr dns vicari teneat face sententias cri
minales cu cosensu judicuz suor:

Clxiij Item Statuim q dns vicari dce ciuitatis teneat z
debeat face smas criminales cu osensu omniuz Judicu.

ipsius et tempore sindicat ipsius teneat et possit sindicari et
in justitia. Quod nullus de homicidio invitus cogatur facere pacem:-

CLXVII Item. Statuimus quod nullus de dicta civitate cogatur invitus
facere pacem cum aliquo de homicidio. Et si vicarius seu quis
alius officialis dicte civitatis contra predicta vel aliquid predictorum fe-
cerit seu ausus fuerit attentare per directum vel per obliquum perdat
de suo salario et bonis suis. L. libras curie et sindindicus qui ta-
lem officialem sindicaverit teneatur sibi auferre dictam penam
et dicte camere applicare. Et de predictis seu aliquo predictorum
huiusmodi officiales absolvi non possint. Et nichilominus pax
sic facta non valeat nec teneat ipso iure et de predictis nulla pe-
na per directum vel per olinquum possit auferri alicui vel im-
poni. Et si aliquis penam aliquam pateretur vel dampnum aliquod
substineret huiusmodi officialis qui hoc faceret talem penam
sive dampnum sibi teneatur reficere et restituere in duplum non ob
stante quod talis ~~quis~~ cohatus post dictam cohationem dicatur
sponte facere pacem Contenta in presenti statuto non vendicent
sibi locum si domino nostro domino legato contrarium videretur:

Quod dominus vicarius primo mense sui Regiminis faciat comparere:
Coram se sindicos castrorum comitatus Narnie:-

CLXVIII Item Statuimus quod dominus vicarius primo mense sui regiminis
teneatur facere coram se comparere omnes scindicos castrorum et
villarum comitatus Narnie et eos iurari facere quod vi. temporum
quolibet denuntient omnia maleficia que in posterum committerentur
in eorum castris seu villis seu altero ipsorum et in ipsorum territorio
et nomina malefactorum et testium et eorum quos credunt aliquid +
inde scire et loca et ipsa commissa maleficia. Et hoc denuntient
domino vicario vel eius officialibus infra octo dies a die co-
missi malefitii. Et si ipsi scindici in hiis fuerint neglientes.

169v

Syndici, pro denuntiatis infra tps tenentur ad poenā ad quā ipsi malefactores.

In Ciuitate fiant denuntiatores secreti, qui denuncient malla

τ nō assignauiūt soluat quilibz eoꝝ de eoꝝ ꝓpo illa pe-
na qua soluē deberet delictū ɔmictētes si claꝝ erit vi-
cario delictū ēē ɔmissꝰ. Et sup hijs teneatꝰ vicariꝰ semel
inquirē omi mesꝰ. Et idem fiat in ciuitate vz ꝙ eligantꝰ
τ fiant p singlas paroch ipius Ciuitatis denūctiatores
segreti τ puati duo p quaalibz paroch bone fame. qui si-
militer iuret denūctiare omia mallia que ɔmicteretꝰ i
ciuitatꝰ narū τ inter Ciues tm̄ τ forensꝰ tm̄ ut inter Ciuē
τ forensꝰ in simul. Et si vicarius fuit i hoc negliens +
pdat de suo salaio. C. lbr cor que dcē camē applicētꝰ.
Et etiam dci scindici τ custodes iuret τ teneantꝰ de-
nūctiare. omes receptatores exbanditoꝝ dci cois +
sub dcā pena. Addicimꝰ ꝙ ad pdcā fienda teneātꝰ in
frascͤpta castra τ ut uille tam ad faciendū scindicuz
tam etiaz ad denūctiadū mallia ɔmicteda τ ꝙ subice-
ant dictis penis vz castrū Guatamelli castruz Gualli
Castrū Cerri villa campi vechi contrata fracte τ schi-
guani τ columelle Castrū podij medij. villa ponti sa-
nguinarij Contrata hospitalie crucis de sodois. τ Collis
lej Ville valliuz septem vie. τ castri vechy Villa sti-
phoni Massaij cois affrancati de castro motis τ Mo-
tori cū affrancatis eiusdem castrj τ omia alia castra
districtꝰ dcē ciuitatis cū hoc moderamiē ꝙ quilibz +
dcoꝝ castroꝝ τ villaꝝ a xx. fumātibz supꝰ teneātꝰ ad
pena ɔmissꝰ mallij τ ab ide infra in medietate pene
pdcē. Et etiaz ad cusanduz ludentes vendentes car-
nes vltra modū τ vina sine appodissa ut plures +
vegete cū vna apodissa. Et euntes ad Ciuitatem
Interapn. De eo qui fideiuss ut fide iubet pro aliquo

Castra, que tenent cre[are] syndicū denūtiante malla sunt cuꝰ
Guatamelli
Gualdi
Podii Medij
Stifonii
Castrū Cerri
V. Campi vechi
Cōtrada fracti
Schicani et
Columelle
V. Potis sanguinarij
Contrada Hospitalis Crucis
Collis ley
V. vallium et septe viarum
Castrū vecchi
Castra Affrancati et
Montorij
et alia castra

malleo ul de aliquo malleo repsentauit pncipalez no ulteri molestari.

Clxviij Item Statutum qd si aliquis fideiussor ul fideiussor erit
p aliquo malleo ul excessu sine debito ul quasi i pmisit s iiii
psona repsentare i 9depnatoez solue no teneat 9depn
atoez solue ul pena. Si repsentauit eu ul eos p quo ul
quibz fideiuxit i si no repsentauit teneat solummo sol
ue 9depnatoez ul pena illi malleij ul dilictij p quo ut cau
ca fideiuxit. Et no cogat ad aliud nisi ad psona repsenta
p alia ca ul p alio debito qd spale spacificato i obligatoe
fideiussor n ale grauare n grauet reale ul psonale tale
fideiussor. Et hoc locu habeat inpsentibz pendetibz i
futuris caibz. Non obstantibz ꝑbis appositis i obligato
fideiussor. Et vicarius teneat obsuare pdca vinculo iur
ad pena. C. lbr cor camre ad plicadaz.

De eo qui petierit debitu iam solutu

CLxx Item Statutum qd nullus petat seu petere possit aliquj
ul aliquibz debituz iam Solutu. Et qui 9trafecit i i eo
psisteit vsqz ad Iuramentu calupnie soluat vice qualibz
9facies. L. lbr cor. Qd vicari possit 9pelle uēditoē cui libz rei furtiue

CLxxj Item Statutum qd dns vicari dce ciuitatis teneat ui
culo Iur 9pelle i venditore cui libz rei furtiue uedite
que post ipaz emptoez i p queticqz fcaz repiret furtiua
i furtu passo fuit restituta ad petitoez ipius emptoris
ad restitut ptij dapn i expes dce rei dco emptori Ita qd
emptor remaneat sine dapno Si uo emerit ab aliqs sciēter
aliquis rez furtiua unus vl plures qd emptor i venditor
i quot fuit puiat i x. lbr cor p quolibz Et nichius talis
res restitui debeat cui fuit. Et hoc locu hat inpsentis
psentibz i futuris Addito qd dns vicari facit i facere te
neat inpdcis Ius sumariu sine libelli oblatioez i litis 9.

testat Saluo tm̄ salario ac silix ꝯtestari debent. Qz ubi statut
de aliq° mat̄tio nō clare loquet̄ p̄cedat̄ de similibȝ ad similia :–

CLXXII Item Statuim' qꝑ ubi pena ex aliq° cap° hui' statut p ali-
q° mat̄tio ut excessȝ nō repiret̄ clare. apposita ⁊ detminata.
possit ⁊ debeat de similibȝ ad similia p̄cedi ⁊ pena in poni
fc̄a similitudi̅s p Judices dn̄i uicarij ꝯcordit̄ ⁊ si similitu-
do nō inueiret̄ fiat sm̄ Jus cōe ⁊ illud itelligat̄ ēē simi-
le qꝑ p̄fati Judices declarauit ēē simile ⁊ ubi nō possȝ
inueiri similitudo ut nō eēt pena expssa i Jur̄ qꝑ rema-
neat arbitrio Judicatis :· Qz Nullus officiales ut fami-
l'ar cōis noctis tp̄re uadat ad Cameram Comunis

CLXXIII Item Statuim' qꝑ nullus uadat officialis dc̄i cōis nec
aliquis eoꝝ familiari' debeat noctis tp̄re accede ut ire ad
camerā cam̄. dc̄i cōis sine expssa licētia dc̄i cam̄ ad pe-
nā .XXV. lbꝫ cōr p qualibȝ uice. que pena de fc̄o auferat̄
⁊ dc̄e camē applicet̄. Et nullus ex officialibȝ dc̄e ciuitatis
ut aliquis de eoꝝ familia faciat ut inferat aliā mole-
stiaz dc̄o cam° camē ad penā CC. lbꝫ cōr que pena exigi
debeat a tali officiali durāte suo officio Et dc̄us cam^s
dc̄ās. CC. lbꝫ de salario ip̄ius officialis retinē debeat.
Qz nullus possȝ detinj coactus si uoluit dare fideiux.

CLXXIIII Item Statuim' qꝑ dn̄s uicarius ⁊ ei' officiales ⁊ quilibȝ
alius officialis dc̄e ciuitatis quotiēscūqꝫ uoluīnt aliqꝫ
psonā detinē ex aliqua cā ante omia Jur^to teneat̄
⁊ debebeat querē ab eo si hꝫ fideiux ut si uult satis dar̄
⁊ q si dixeit satis dare ulle eū nō mictat ut ponat n̄ mi-
cti ut poni faciat i carcē ut in tcācellos carceris sȝ caut
faciat euz custodiri Jn palatio quousqꝫ eo die dederit
fideiux. Et in Continēti datis fideiux ut oblatis per
eum relinqre teneat̄ hoc tm̄ locū nō hat̄ i carcēribȝ ho-
micidij pditōis falsitatis robarie adulterij incendij et.

alijs Grauissimi mallijs q possint incotineti tales poni
i carce r detineri ad uoluntate dcti dni vicarij ut suorz of-
ficialiu p eis uidebit expedire Si uo casus fuit q debe-
at aligs cogi ad ofitend aliq mallum ex causis r casib
p miss astatuto q dns uicari ut eı officiales nullu co-
gat ad cofitendu aliquid nisi de costientia Judicu suorz

De eo qui petierit a Comune debitum Jam Solutuz:·

CLxxv Item Statum q si aliquis qui debuiss aliquid recipe
a coi narn occ emendatois alicui equi vl equorz ut occ
alic pstantie ut aliqua alia causa r de qtitate d qua
debuisset recipe eet satisfcte q talis petes teneat r debeat
solue p qualib lbr qua petierit a coi pfato seu a cam dci
cois dce came seu ipi cam p dca cam recipiet noie pene
xxv. lbr cor. Et cam dci cois r etia nots came qui p te-
pore erut teneat r debeat Jur r ad pena x. lbr cor p quo-
lib quotiescuq soluint petenti debitu Jam solutu a
dco coe r notificare r assingnare dno uicario Et vica-
rius cui hoc notificate fuit teneat r debeat sup hijs p-
cede r repetos culpabiles puire r odenpnar in pena p-
dca vinculo Jur carn d p na. C lbr cor. de salario ipius
qui de hoc fuit requisitus:

De Accatoribz denutiatoribz Jn quisitoribz dadis coraz offitialibz narn duplicat ut i hoc cap otinet.

CLxxvi Item Statum q cuilib psona volene pduce aliqua
accatoes denuntiatoez ut nasiwes coia alig officiale
Civitat narn de qui aliq ptinu excessu r etia d
dapnis dat tenea r debent ... sciptam seu cedula
duplicata ... al inqsitois quarz
unire ... debeat ... alia
ei dei tenore remane et beat ... officiales r portai
c ... dci cois que p ipm cam ... casso debeat deti-
neri r osuay ut semp ee ea memoria habeatur i alig

pcessu fraus vel machinatio committi nō possit. Et suma fi
enda de ea accusatione inquisitione ut denuntiatione. Et quod nullus
officialis dicti cois aliqua accusatorem denuntiatorem ut inquisi
torem ab aliqua psona nō duplicata ut dcm est ullo mō
recipe possit ut debeat Et si reciperet ultra dictam formā ipsa
ta talis receptio nō ualeat nec teneat et ex ea sequi nō poss
sma aliqua condepnatio ut absolutio et si fieret nō uale
at nec teneat ipo iure. Et talis officialis recipiens pu
niatur uice qualibz i xxv. lbr cōi de suo salario. Addici
entes quod hoc locum nō habeat i accusatoribz de mora dierum et tur
bat et molestatoribz tenutarum que possint sine duplicat
recipi et pduci. Camerarius et notarij camere dicti cois teneant uincu
lo Iuramenti et ad pena x lbr cōi p quolibz et qualibz uice dictas
accusationes inquisitiones et denuntiationes seu aliam earum post
quā receperint nemini ostendere ut legere p nuntiare nec
addi ut minui Saluo tpre sindicatus officialis qui ta
le scripturā receperat. Et etiā tpre reasignationis
librorum talis officicialis quod tunc p camerarium et notarium camere.
notarijs ponendis p dcm cōe sup reuisione act... de
beat assingnari: Quod nulla psona tpre alicuius rumoris ut
apparatus ad brigam cū armis ut sine intrect aliquod palatium ppli.

CLXXvij Item statuimus et ordinamus quod nulla psona tpre alicuius
Rumoris ut appa... ad ... ... ciuitatis ...
cū armis et sine armis In... t aliquod pal... ... dom
cois ut ppli dicte ciuitatis neque aliquam ... ... de
Ciuitatis ... disrobandum nec in dictis domibz ...
igne nec disrobz aliquas res ... uolistate officiali
um dcti cois ut ... dom ut sue familie ad pena pso
ne et heris Et idem dicimus obseruari in comitatu dicte
Ciuitatis

De Grascia non extrahenda de Civitate vel districtu narn

CLXXViij Item Statuimus quod nulla persona possit ... grascie ad cibum et potum deputata de civitate narn nec etiam per comitatum narn ... trahendo ipsam de comitatu sub pena ... pro qualibet et qualibet vice ... libet licitum sit ... facientes capere ... medietatem dicte pene et bestiarum ... exceptis forensibus qui venirent ... liceat extrahere et portare farinam ... bladum ... exceptis Rebus de quibus ... solvitur pedagium ... habita apodissa possint portari sine pena

In Nomine Domini Amen Anno domini Millesimo Trecentesimo Septuagesimo primo Indictione Nona tempore Sanctissimi ... patris et domini nostri domini Gregorij divina providentia pape undecimi die decimo septimo mensis Julij. Reverendus in xpo pater dominus Johanes de marliano dei gratia abbas Sitrien Nucerin diocesis decretorum doctor Auditor et cancellarius Reverendissimi In xpo patris et domini domini Petri miseratione divina tituli Sancte marie transtiberim presbiteri Cardinalis alme vrbis Provinciarum patrimonij beati petri In tuscia Spoletan ducatus Campanie et maritime Necnon civitatis perusij et tudertij et quarumdam aliarum terrarum pro domino nostro papa et Sancta Romana Ecclesia Vicarij generalis Ac commissarius a prefato domino Cardinali ad Infrascripta specialiter deputatus Cuius quidem commissionis tenor talis est videlicet Petrus Miseratione divina

ti Sce marie Transtiberim presbiter cardinalis alme
[illegible] beati petri in Tuscia Spoletan ducatus Cam
pan[ie] [illegible] Civitatis perusij et tuderti [illegible]
[illegible] Terrarum per dnum nrum
[illegible] in Spiritualibus et temporalibus vicarius
[illegible] in xpo viro Johanni abbati [illegible]
[illegible] consiliario nro. Salutem in dno
[illegible] dilectione in xpo. [illegible] universitatis et homin
[illegible] Statuta et ordinamenta per eos condita obla
ta fuerunt [illegible] petitum ut eadem [illegible] videri et approbari
faceremus. Nos vero de tua circumspectione et industria plenam
in dno fiduciam obtinentes revisionem additionem Cassationem
correctionem dictorum Statutorum et ordinamentorum dicte civitatis ac
post quam per te correcta fuerint cum additionibus et diminutionibus
quas tibi [illegible] iuri ordine nro videris honori convenire dem
um ipsorum Statutorum et ord. confirmationem et approbationem de certo
[illegible] et contentis in eis cum omnibus clausulis necessariis et oppo
[illegible] tibi [illegible] per presentes Committentes In predictis tibi totaliter
vices nras In quorum testimonium presentes fieri Jussimus et nri
consueti sigilli munire roborari: Datum perusij Die xv mensis
Julij none Ind pontificatus Sanctissimi In xpo patris et dni nri
dni. Gregorij divina providentia pp xj. Anno primo [illegible]
cen. [illegible] in fol xxj volens dictam commissionem in parte sua
em ad officium debitum mancipare visis et diligenter exami
natis discussis correctis primo ipsis Statutis seu ordina
mentis particulariter et distinctis Ipsa statuta seu ordinamenta
et quolibet ipsorum prout superius apparet Scripta in dictis cartis
membraneis Incipiendo a primo fol et finiendo prout legi
time sequitur numerando videlicet
omni modo via Jure et forma quibus melius fieri potest vigore

dicte sue commissionis confirmauit ratificauit et approbauit dum tamen ipsa seu ordinamenta vel eorum aliquid non sint contra ecclesiasticam libertatem officialium que eiusdem ecclesie non contra iura diuinum iuridictionem ecclesie plibate non contra iura nostre constitutiones generales prouincie patrimonii que si essent nolumus habere roboris firmitatem:

Actum in Ciuitate pusii in por. Sce suxan in par. sci Johannis Rotundi in domibus heredum Magioli dni nicole et habitationis et Residentie dicti dni abbatis et Commissarii cui dom attribulati sunt die: pp dopno Stephano benceueis de pgula Monacho Sytrien. Ser Stephano quondam Bartholomei de formalin de bon: Dno Bartholomeo lutii et Tomassio martinacii de narn: Ser Stephano magistri Johis de fuligni: Ser petro magistri franc de Infanni: Ser Tomassio magistri andree. Et Johane petri somai de miranda Narnien dioc. Testibus ad predicta hiis vocatis et rogatis:

Et ego Ghynus Ser Nicole de Eugub pub Imperiali auctoritate notarius et nunc notarius prefati dni commissarii et auditorum predictorum Statutorum et ordinamentorum approbatorum et confirmatorum et omnibus et singulis suprascriptis pns fui et Rogatus scribere de mandato dicti dni Comissarii scripsi et publicaui et meo singno Singnaui In testimonium premissorum: et

Amen Amen Amen

In nomine dni nri ihu xpi Amen Anno a Natiuitate eiusdem Millio. ccc. lxxxviii Ind. xi tempore pontificatus Sanctissimi in xpo patris et dni nri dni Vrbani diuina prouidentia. pape Sexti die xv mensis augusti In presentia mei notarii franc notarii

173v

ꝛ Cancellarij ꝛ testiu͂ Infrascriptoꝝ ad hec Spetialit vocatoꝝ
ꝛ rogatoꝝ. Magnificus princeps ꝛ dn̄s dn̄s karolus bra
catius Campanie ꝛ maritime Comes puinciaꝝ patrimonij
bti petri In tuscia Spoletan ducatus ꝛ aliaꝝ partiu͂ p dn̄o
nr̄o pp̄ Et scā Romana ecc̄. Reformator gn̄alis ꝛc.
Cum a plurib; ꝛ diuersis Ciuib; ciuitatis hui' narn
querelas recepit ꝛ murmurationes In finitas qꝫ of
ficiales dc̄e Ciuitatis p scā romana Ecc̄a. deputati ꝛ
tam p̄sentes qꝫ p̄teriti nō ɔtenti ipoꝝ salarijs eisdem
attributis p formā eoꝝ electōis ut deputatōis p diūsos
modos Inuentoēs faciu͂t ꝛ exigu͂t diuersa lucra ꝛ ex
torsiones pecu͂iaꝝ p varios ꝛ diūsos modos ꝛ Inusi
tatos ab homib; dc̄e Ciuitatis ꝛ comitat. tam p moꝛꝫ
cassation ut actation ad libru͂ post qꝫ soluerit qd sol
ue͂e tenebant. qꝫ p alios diuersos modos ex quo In
ista Ciuitat est de officialib; ipis maxima querela
tio ꝛ qꝫ ex inde posset in hac ciuitat. magnu͂ scanda
daluꝫ exoriri: Et ppea volens ī pdc̄is ad hibe͂re reme
diu͂ opportunu͂. Existens ī quadam dom. Sr pallacij
pegrini de narn posit ī dc̄a ciuitat. In tercio merca
lis iux rupes dc̄e Ciuitatis plateā scī agustini ꝛ alia
latera Vbi pn̄tialr morā facit In p̄sentia multoꝝ Ci
uiuꝫ dc̄e ciuitatis ꝛ pcipue testiuꝫ Infrascptoꝝ. Ordi
nauit reformauit ꝛ decreuit aūcte apca. qua ī hac
parte fungit ꝛ omi mō via Iure ꝛ forma quib; meli
us fi pot sup pdc̄is qꝫ nullus offic dc̄e Ciuitatis pn̄s
ut futurus p Ecca Romana deputat. ut deputādus
ꝛ maxime vicari' cu͂ suis officialib; ꝛ familiaribus
Gabellari' ꝛ Guardian' eoꝝ officiat ꝛ famuli Cams et

notij cam dce Ciuitatis cuiuscumque conditionis existat ab isto die in antea audeat uel presumat aliquam quantitatem pecunie recipere ab aliquo Ciue comitatino uel forensi vnum cuique fuit pro aliquo scriptura cassationis attationis uel quauis alia causa seruitio uel prestitu uel rem aliquam vltra salaria ipsorum et deputata eis per forma eorum electionis Set omnia ista faciant et facere teneantur ex debito eorum officij ad penam Centum flor auri camere dicte Ciuitatis applicandam de eorum tempore. Scindicatus ipsorum officialium debeant de predictis spaliter inquirere et repertos culpabiles punire ad dictam penam dictis scindicis exigendam si non fecerit. Et quod camerarius camere dicte ciuitatis in fine cuiuscumque officialis et officij debeat predicta notificare scindicis predictis qui scindici debeant publice facere bandiri quod quicumque soluerit tali officiali aliquam quantitatem pecunie vadat ad ipsum Scindicum seu scindicos et scribi faciat quantam pecuniam soluerit tali officiali ad penam xxv. librarum ad quam penam solues seu qui soluit ~~tali officiali~~ aliquam quantitatem pecunie alicui officiali teneatur et subiaceat si tempore sindicatus facto tali banimento non denuntiauit pecuniam solutam et vltra penam predictam teneatur officialis ipse pecuniam ipsam nichilominus restituere illi persone a qua recepit sine aliqua diminutione et scindici teneantur ipsum cogere ad restitutionem et in casu quo tales soluentes uel denuntiantes et voluit repetere vna cum pena predicta computetur in solutionem sui salarij per camerarium dicte camere et quod camerarius dicte camere qui pro tempore fuit teneatur de suo proprio soluere si tempore scindicatus quorumcumque officialium non retinuerit saltem vltimam terciariam cuiuscumque officij vsque quo fuit absolutus et expeditus de suo scindicatu et etiam ad dictam penam Centum flor auri Si predicta non fecerit uel negligens fuit Saluo quod liceat officialibus camere dicte ciuitatis recipere pro cassatione Cuiuscumque sententie uel traditionis copie ipsi tamen non quantum eis liceat ex forma statutorum et non ultra ad dictam

174v

pena. Et predicta omnia publicentur et adnotentur in volumine statutorum dicte Civitatis per cancellarium Civitatis eiusdem ad hoc ut deveniat ad notitiam quorumcumque et ipsa plenarie observent omni modo via iure et forma quibus melius potest auctoritate apostolica et vigore sui officij. Reformatione predicta.

Acta Reformata et decreta fuerunt omnia supradicta per dictum dominum Comitem in domo supradicta presentibus viro Magnifico Toma d'Aluiano Ser pellaccio peregrini Lodovico Gaffoni pasciuccio bertuldi Civibus ~~nar~~ narniensibus et quampluribus aliis civibus et testibus ad hoc specialiter vocatis et rogatis etc.
Quam Reformationem et decretum annotavi in presenti volumine sub die .xviiij mensis xj. Indictionis.

Et ego Franciscus Jacobi de orto Imperiali auctoritate notarius et Judex ordinarius et nunc notarius Reformationum et Cancellarius dicte Civitatis pro Sancta Romana Ecclesia deputatus predictis omnibus et singulis dum per dictum dominum Comitem agerentur Interfui et ea Rogatus de eius mandato scripsi et publicavi et Signumque meum consuetum apposui In testimonium premissorum etc.

BIBLIOTECA COMUNALE
NARNI
Nº 2227
Reg. ingresso

intellige[re]. Ergo vita est operatio quaedam. Praeterea vi-
ta activa dicitur esse alia quam contemplativa. Sed con-
templativi ab activis non diversificantur
nisi secundum operationes quasdam. Ergo vita est op-
eratio quaedam. Praeterea cognoscere deum est operatio
quaedam. Sed hoc est vita, ut patet per illud Io. xvii.
Haec est vita aeterna ut cognoscant te deum ve-
rum. Ergo vita est operatio. Sed contra est quod dicit philosophus
in II de anima: vivere viventibus est esse. Respondeo
dicendum quod sicut ex dictis patet, intellectus noster, qui proprie est
cognoscitivus quidditatis rei ut proprii obi-
ecti, accipit a sensu, cuius propria obiecta sunt accidentia ex-
teriora. Et inde est quod ex his quae exterius ap-
parent de re devenimus ad cognoscendam
essentiam rei. Et quia sic nominamus aliquid sicut
cognoscimus illud, ut ex supradictis patet, inde
est quod plerumque a proprietatibus exterioribus imponuntur
nomina ad significandum essentias rerum. Unde huiusmodi nomina
quandoque accipiuntur proprie pro ipsis essentiis rerum, ad
quarum significandas principaliter sunt imposita. Aliquando
autem sumuntur pro proprietatibus a quibus imponuntur, et hoc
minus proprie. Sicut patet quod hoc nomen corpus im-
positum est ad significandum genus quoddam
substantiarum, ex eo quod in eis inveniuntur tres dimen-
siones. Et ideo aliquando ponitur hoc nomen corpus
ad significandas tres dimensiones, secundum quod cor-
pus ponitur species quantitatis. Sic ergo dicendum est et de
vita. Nam hoc nomen sumitur ex quodam ex-
terius apparenti circa rem, quod est movere seipsum.
Non tamen est impositum hoc nomen ad hoc significan-
dum, sed ad significandam substantiam cui conve-
nit secundum suam naturam movere seipsam, vel agere se
quocumque modo ad operationem. Et secundum hoc vivere
nihil aliud est quam esse in tali natura, et vita significat
hoc ipsum, sed in abstracto, sicut hoc nomen cursus
significat ipsum currere in abstracto. Unde vivum
non est praedicatum accidentale, sed substantiale. Quandoque tamen
vita sumitur minus proprie pro operationibus vitae, a quibus
nomen vitae assumitur. Sicut philosophus dicit ix
Ethicorum quod vivere principaliter est sentire vel intelligere.
Ad primum ergo dicendum quod philosophus accipit vivere pro opera-
tione vitae. Vel dicendum est melius quod sentire et intelligere
et huiusmodi quandoque sumuntur pro quibusdam operationibus, quandoque
autem pro ipso esse sic operantium. Dicitur in ix Ethicorum
quod esse est sentire vel intelligere, id est habere naturam ad sen-
tiendum vel intelligendum. Et hoc modo distinguit
philosophus vivere per illa quattuor. Nam in istis inferioribus [quattuor]
sunt genera viventium. Quorum quaedam habent naturam
solum ad utendum alimento, et ad consequentia quae sunt
augmentum et generatio. Quaedam vero ulterius ad
sentiendum, ut patet in animalibus immobilibus, sicut
sunt ostrea. Quaedam vero adhuc ulterius ad mo-
vendum se secundum locum, ut animalia perfecta, ut quadru-
pedia et volatilia et huiusmodi. Quaedam vero ulterius
ad intellectum, sicut homines. Ad secundum dicendum quod opera vi-
tae dicuntur quorum principia sunt in operantibus, ut se ip-
sos inducant in tales operationes. Contingit
autem aliquorum esse principia non solum natu-
ralia, ut sunt potentiae naturales, sed et quaedam superaddi-
ta, ut sunt habitus inclinantes ad quaedam
operationum genera per modum naturae, et facientes
illas operationes esse delectabiles. Et ex hoc dicitur quod
per quandam similitudinem illa operatio quae est
homini delectabilis, et ad quam inclinatur, et in qua conver-
satur, et ordinat vitam suam ad ipsam, dicitur
vita hominis. Unde quidam dicuntur agere vitam
luxuriosam, quidam vitam honestam.
Et per hunc modum vita activa a contemplativa
distinguitur. Et per hunc etiam modum cognoscere deum
dicitur vita aeterna. Unde patet solutio ad tertium.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod deo non conveniat
[vita. Vivere enim] dicuntur aliqua secundum quod
[movent seipsa], ut dictum est. Sed deo
non competit moveri. Ergo nec vivere. Praeterea in omnibus
quae vivunt est accipere aliquod vivendi principium.
Unde dicitur in II de anima quod anima est viventis corporis
causa et principium. Sed deus non habet aliquod principium. Ergo
non competit ei vivere. Praeterea principium vitae in
viventibus quae apud nos sunt est anima vege-
tabilis, quae non est nisi in rebus corporalibus. Ergo rebus incorpora-
libus non competit vivere. Sed contra est quod dicitur in Ps.:
Cor meum et caro mea exsultaverunt in deum vivum. Respon-
deo dicendum quod vita maxime proprie in deo est. Ad cuius
evidentiam considerandum est quod cum vivere
dicantur aliqua secundum quod operantur ex seipsis
et non quasi ab aliis mota, quanto hoc perfectius competit
alicui, tanto perfectius in eo invenitur vita. In
moventibus autem et motis tria ordinate inveniuntur.
Nam primo finis movet agentem. Agens
vero principale est quod per suam formam agit, et hoc
interdum agit per aliquod instrumentum, quod non agit
ex virtute suae formae, sed ex virtute principalis a-
gentis, cui instrumento competit sola executio
actionis. Inveniuntur igitur quaedam quae movent
seipsa solum quantum ad executionem motus. Sed
forma per quam agunt, et finis propter quem agunt, de-
terminantur eis a natura. Et huiusmodi sunt plantae, quae secundum
formam inditam eis a natura movent seipsas

[illegible] et dicitur al. Quedam uo alius
mouet se ipam no solum h[illegible] ad exe
quendum motus. set q[illegible] ad formam q est
p[illegible] mot[illegible] q p se acquirit. un sunt alia
quorum motus p[illegible] u in e forma n a [illegible] sidera
sed p sensum accepta. un q[illegible] p[illegible] sen
sus hnt tanto pfectius mouent seipa.
Quam ea q[illegible] hnt nisi sensus tact[illegible] mo
uent solum se ipa motu dilatacionis dila
tacionis et constrictionis. ut ostrea parum ex
cedentia motum plante. Q[illegible] uo hnt
u[illegible]tutem sensitiuam pfectam no solum
ad agnoscendum q[illegible] tangentia. sed
et ad cognoscendum a [illegible] distancia. mouent
se ipa i[illegible] motu pgressiuo. Sed q[illegible]uis
hnt alia forma que est p[illegible] mot[illegible] p se
sunt accipiantur. no tamen p se ipa pstituunt
sibi finem sue operacionis. sed sunt mot[illegible] est
eis inditus a na. cuius instinctu ad ad age
dum mouentur p formam sensu apphensam.
un s[illegible] alia alia sunt illa q mouent seip
sa et h[illegible] ad finem q sibi pstituunt qd
no fit nisi p ronem et intellectum. cuius est cog[illegible]
scere pporcionem finis et eius q est ad finem
et unum ordinare i alterum. un pfectior mod[illegible]
uiuendi est eorum q hnt intellectum. h[illegible] e[illegible] p
fectius mouent se ipa. et h[illegible] signum est q in
uno et eodem hoc uirtus intellectiua mouet
potencias sensitiuas et potencie sensitiue p suum
impium mouent organa q exequuntur mo
tum sicut et i artibus uidemus q ars ad q p
tinet usus nauis. s. ars gubernatoria
precipit ei q inducit formam nauis et h[illegible] ca
pit precipit illi q hnt execucionem tm i dispo
[illegible] nando ma[illegible]. Sed quis intellectus nr ad aliq
se agat tn aliq sunt ei pstituta a na sic
sunt i ma pm a q[illegible] no pot aliter se hre et ulti
m[illegible] finis q no pot nolle. un l[illegible] q[illegible] ad
a[illegible] moueat se. tn o[illegible] q q[illegible] ad aliq ab
alio moueatur. illud g au[illegible] sua na e ipm
ei[illegible] intel[illegible] [illegible] tio q nulli hnt no determinat ab ao
[illegible] obtinet quod[illegible] sbum gradum uite.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uites in [illegible] e uita.
un phs i xi. metha. ostenso q ds sit intellect[illegible]
concludit q hat uitam pfectissimam et
sempiternam q intellectus ei[illegible] e pfectissimus et
s[illegible] i actu. Ad pmu g[illegible] dd q sicut dr i ix.
metha. duplex e accio. una que transit i ex
teriorem m[illegible]. ut calefacere et secare. alia q

[illegible] manet in agente ut intelligere sentire et
uelle. [illegible] h[illegible] e dria. q[illegible] pma accio n
e pfectio agentis q mouet se ipm mo
ti. [illegible] accio e pfectio agentis. un q[illegible]
[illegible] e act[illegible] mouentis. Secunda accio. Scd e accio
operantis. Dr motus eius. Et hac simili
tudine q sic motus est actus mobilis. ita
h[illegible] accio est [illegible] agentis. h[illegible] mot[illegible] sit
actus imperfecti. s. existentis i po. h[illegible] accio e
actus pfecti. i. existentis i actu. ut dr in
iii. de aia. h[illegible] g[illegible] mo quo intelligere e mot[illegible]
id q se intelligit dr se mouere. et p hunc mo
dum plato posuit q ds mouet se ipm.
no eo mo quo motus e actus imperfecti.
Ad scdm dd q sicut ds e ipm suum ee et suum
intelligere. ita est suum [illegible] [illegible] [illegible] uiuit
q uo hz uiuendi [illegible] [illegible]. Ad iii. dd q[illegible]
ea i istis inferioribus [illegible] [illegible] corruptibilia que
indiget generacione ad conseruacionem [illegible] et [illegible]
[illegible] ad conseruacionem [illegible] [illegible] ista
istis inferioribus [illegible] [illegible] sine aia uege
tabili. Sed hoc non ht locum i rebus i[illegible]

Ad iiii. sic proceditur. ut q no oia sunt
uita i deo. dr. n. act. [illegible] [illegible] uiui
[illegible] mouemur et sumus. Sed no oia i deo s[illegible]
mot[illegible]. g[illegible] no oia i deo sunt uita. Preterea oia sunt
i deo sicut i pmo exemplari. Sed exemplata debent
conformari exemplari. cum g[illegible] no oia uiuant
i se ipis. ut q no oia i deo sunt uita. Preterea
sicut dr aug[illegible] i li. de v. relig[illegible]. [illegible] uiuens
melior q[illegible] [illegible] non uiuente. Si [illegible] ea q in se
ipis no uiuunt i deo sunt uita. ut q uiuus
sunt uere i deo q i se ipis. q[illegible] tn [illegible] [illegible]
se ipis sunt i actu. [illegible] i ipo. Preterea sicut sci
untur a deo bona et ea q fiunt [illegible] aliq te
ita mala et ea q pot ds facere et nuq
fiunt. Si g[illegible] alia sunt uita i deo i q[illegible] sunt
scita ab ipo. ut q et mala et q[illegible] nuq fi
unt sunt uita i deo i quantum sunt scita ab eo q
q ut i[illegible] i conueniens. Sed q e q dr io. i. qd
factum e i ipo uita erat. Sed oia p[illegible] deum facta
sunt. g[illegible] oia i deo sunt uita. Respondeo dicendum q sic
dem est uiuere dei e intelligere eius. i deo a [illegible]
est intellectus et q[illegible] intelligitur et ipm intelligere eius.
un q[illegible] quid est i deo. ut intellectum ipm uiue
re seu uita est. un cum oia q sunt facta a deo sunt
i ipo ut intellecta. sequitur q oia i ipo sunt
ipa uita diuina. Ad pmu g[illegible] dd q creature
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mo [illegible] [illegible] [illegible]